

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“,
БЕОГРАД ЗА 2018. ГОДИНУ

Број: 400-189/2019-06/20
Београд, 2. децембар 2019. године

С А Д Р Ж А Ј :

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Извештај о ревизији финансијских извештаја Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд.....3

ПРИЛОГ I – РЕЗИМЕ НАЛАЗА, ПРЕПОРУКА И МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ

ПРИЛОГ II – НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“, БЕОГРАД ЗА 2018. ГОДИНУ

ПРИЛОГ III – ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“, БЕОГРАД ЗА 2018. ГОДИНУ

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

Извештај о ревизији финансијских извештаја Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд

Мишљење о финансијским извештајима

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд (у даљем тексту: Предузеће) за 2018. годину који обухватају 1) Биланс стања; 2) Биланс успеха; 3) Извештај о осталом резултату; 4) Извештај о токовима готовине; 5) Извештај о променама на капиталу и 6) Напомене уз финансијске извештаје.

По нашем мишљењу, осим за ефекте питања описаних у делу извештаја **Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима, финансијски извештаји за 2018. годину, по свим материјално значајним питањима дају истинит и објективан приказ финансијског положаја Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд на дан 31. децембар 2018. године, као и резултата његовог пословања, промена на капиталу и токова готовине за пословну годину завршену на тај дан и припремљени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.**

Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима

1) Предузеће је у финансијским извештајима за 2018. годину исказало некретнине у вредности од 2.388.676 хиљада динара, за које није било могуће потврдити да испуњавају услове за признавање, прописане параграфом 7 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, у смислу остваривања прилива будућих економских користи и параграфа 4.4 (а) Концептуални оквир за финансијско извештавање, у смислу да су некретнине контролисане од стране Предузећа. Иако су наведене некретнине, Закључком Владе Републике Србије 05 Број 464-6442/2016 од 15.07.2016. године и допуном тог Закључка 05 Број: 464-1391/2017 од 20.02.2017. године, одузете Предузећу као објекти јавне намене који нису у функцији обављања делатности, за њих још увек нису одређени нови носиоци права коришћења, односно корисници којима би Предузеће пренело те некретнине, а користи од коришћења дела тих некретнина су под контролом Предузећа, јер посредно омогућавају Предузећу остваривање економске користи. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину.

2) Није било могуће потврдити износ основног капитала исказаног у финансијским извештајима Предузећа за 2018. годину, у износу од 359.939.739 хиљада динара, јер је оснивач доносио закључке о давању ствари у јавној својини у својину Предузећа, као и о одузимању објеката јавне намене који нису у функцији обављања делатности, а да по том основу нису измењени оснивачки акт и исказани износ основног капитала у финансијским извештајима Предузећа. Наведено није у складу са члановима 42 и 45 Закона о јавној својини и члановима 6 и 10 Закона о јавним предузећима, којима је, поред осталог, прописано да Република Србија може улагати у капитал јавног предузећа и право својине на стварима у јавној својини, уз одређене изузетке, да се вредност ствари и права које се уносе у капитал јавног предузећа процењују на начин утврђен законом којим се уређује правни положај привредних друштава и да се по основу измена у капиталу и улозима врше одговарајуће промене оснивачког акта, односно статута. Није било могуће утврдити евентуалне ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину.

3) У финансијским извештајима за 2018. годину исказана су резервисања за отпремнине и јубиларне награде у износу од 11.188.358 хиљада динара и трошкови резервисања у износу од 5.453.127 хиљада динара, на основу актуарских претпоставки које нису засноване на релевантним проценама, а ефекти актуарских процена нису исказани у оквиру свеобухватног резултата, већ преко трошкова резервисања, кроз биланс успеха. Наведено није у складу са параграфима 94, 120, 128, 75-98 МРС 19 - Примања запослених и чланом 26 Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину.

4) Предузеће није вршило резервисања за трошкове затварања депонија шљаке и пепела у термоелектранама Костолац, Колубара, Морава, Никола Тесла А и Никола Тесла Б и у Топлани Колубара, што није у складу са параграфом 14 МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, јер постоји законска обавеза за чије ће измирење вероватно доћи до одлива средстава из Предузећа и износ обавезе може да се поуздано процени. Тиме је Предузеће у финансијским извештајима за 2018. годину и раније године, потценило дугорочна резервисања и трошкове резервисања, чије износе, у поступку ревизије, није било могуће утврдити.

5) Предузеће није исказало обавезе по кредиту Лондонског клуба поверилаца у укупном износу од 7.835.618 хиљада динара. Обавезе су преузете Оквирним уговором о регулисању међусобних односа по основу куповине дуга, измирења обавеза и одобравања кредита, закљученим између „Југобанке“ и ЈП „Електропривреда Србије“ дана 23.11.1993. године и Анексом I од 31.12.1993. године.

У финансијским извештајима за 2018. годину, Предузеће је потценило обавезе по основу кредита за износ од 4.357.660 хиљада динара, обавезе по основу камата за износ од 3.477.958 хиљада динара и расходе камата текућег периода за износ од 425.751 хиљаду динара, а преценило почетно стање резултата за износ од 7.409.867 хиљада динара.

6) Предузеће није у финансијским извештајима за 2018. годину и раније године исказало обавезе за све запослене који су остварили право на додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем. Наведено није у складу са чланом 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање јер је послодавац био у обавези да обрачуна и исплати додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем истовремено са исплатом зараде по прописима који важе у моменту исплате тих примања. На тај начин су у финансијским извештајима за 2018. годину потцењене обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца у укупном износу од 1.518.155 хиљада динара и трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада текуће године за 123.030 хиљада динара, а прецењено је почетно стање резултата из ранијих година у износу од 1.395.125 хиљада динара.

7) У финансијским извештајима за 2018, 2017, 2016. годину и раније године, Предузеће је вршило прерачунавање девизних аванса у нове износе и по том основу исказивало негативне и позитивне курсне разлике, које су утицале и на утврђивање финансијског резултата и на приказивање финансијског положаја у билансима стања, што није у складу са параграфима 16, 21, 22 и 23 (б) МРС 21 – Ефекти промена девизних курсева. Наведеним параграфима МРС 21, прописано је да монетарне ставке јесу право на примање (или обавеза издавања) фиксног или одредивог броја новчаних јединица. Основна карактеристика немонетарне ставке јесте одсуство права примања (или обавезе издавања) фиксног или одредивог броја новчаних јединица. Трансакција у иностраној валути код почетног признавања евидентира се у функционалној валути, тако што се на износ у иностраној валути, примењује

промптни девизни курс функционалне валуте и стране валуте на датум трансакције. Датум трансакције је датум на који се трансакција по први пут квалификује за признавање, у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања. Даља корекција вредности тако квалификоване немонетарне ставке се не врши.

Предузеће је у 2018. години, преценило финансијске приходе за 2.560.500 хиљада динара, финансијске расходе за 1.917.946 хиљада динара, авансе за некретнине, постројења и опрему за 631.229 хиљада динара, плаћене авансе за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству за 103 хиљаде динара и примљене авансе, депозите и кауције за 11.222 хиљаде динара.

У финансијским извештајима за 2017. и 2016. годину, Предузеће је преценило финансијске приходе у укупном износу за 3.177.666 хиљада динара, финансијске расходе у укупном износу за 5.289.140 хиљада динара, плаћене авансе за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству у укупном износу за 2.170 хиљада динара, примљене авансе, депозите и кауције у укупном износу за 137.329 хиљада динара и потценило авансе за некретнине, постројења и опрему у укупном износу за 2.250.973 хиљаде динара.

Укупан ефекат грешака из периода пре 2016. године, по основу погрешно обрачунатих ефеката курсних разлика насталих курсирањем девизних аванса, на финансијске извештаје за 2018. годину, није било могуће утврдити.

8) Предузеће није у финансијским извештајима за 2018. годину обелоданило потенцијалне обавезе према локалним самоуправама, које се односе на финансирање инфраструктурних пројеката или текућих трошкова, а за којима настаје потреба као последица обављања делатности Предузећа. Наведене обавезе нису у потпуности под контролом Предузећа, јер зависе и од испуњења обавеза преузетих од стране локалних самоуправа, потписница споразума. У неким споразумима није наведена вредност потребних финансијских средстава за испуњење обавеза Предузећа или наведена вредност није довољно поуздана, јер потиче из ранијих година. Предузеће није вршило процену вероватноће и износа средстава потребних за њихово измирење, која није мала, с обзиром да се врше плаћања и евидентирају обавезе по испостављеним фактурама и ситуацијама. Наведено није у складу са чланом 37 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа (пречишћен текст) и параграфима 30 и 86 МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје за 2018. годину.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији¹, Пословником Државне ревизорске институције² и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Наша одговорност, у складу са овим стандардима, је детаљније описана у делу извештаја Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја. Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 30 – Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основ за наше мишљење са резервом.

¹ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07 и 36/10

² „Службени гласник РС“, број 9/09

Скретање пажње

Влада Републике Србије и Синдикат радника ЕПС закључили су Посебан колективни уговор за Електропривреду Србије³ којим је у члану 32 став 1 прописано да Послодавац, односно директор ЈП ЕПС, директор ЈП, директор привредног друштва, која је основао ЈП ЕПС и Синдикат радника ЕПС и репрезентативни синдикати ЈП, односно репрезентативни синдикати привредног друштва, која је основао ЈП ЕПС, споразумно утврђују методологију за вредновање радних места са табеларним прегледом коефицијената сваког радног места. Промена коефицијента посла у методологији не може да се мења без писменог образложења Послодавца и сагласности Синдиката у складу са чланом 32 став 2 Посебног колективног уговора за ЕПС.

Према Информацији број 12.01.382569/1-2019 од 9. јула 2019. године добијеној од руководства Предузећа, у тренутку статусних промена сва привредна друштва су имала своје појединачне колективне уговоре и своје методологије за утврђивање коефицијента радних места, што је довело до потпуно различитог вредновања истоврсних послова у систему ЕПС. Предузеће је, у циљу увођења нове организације и израде јединствене методологије, започело пројекат „Израда предлога аката о унутрашњој организацији и систематизацији послова и методологије вредновања послова у Електропривреди Србије“. Друга фаза процеса увођења нове организације покренута је кроз пројекат „Имплементација аката из области корпоративног управљања“. На крају Информације се истиче да оспоравање усвојених нацрта аката о унутрашњој организацији и систематизацији послова и методологије вредновања послова у Електропривреди Србије од стране Синдиката радника ЕПС онемогућава даље активности по наведеном питању.

Остала питања

1) Финансијски извештаји Предузећа, у ранијем периоду након статусних промена спроведених у 2015. и 2016. години, нису били предмет ревизије од стране Државне ревизорске институције.

2) Решењем Владе Републике Србије 24 Број 119-2988/2016 од 15. марта 2016. године именован је вршилац дужности директора Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд. Одредбом члана 52 став 1 Закона о јавним предузећима, прописано је да се вршилац дужности директора може именовати до именовања директора јавног предузећа по спроведеном конкурсном поступку. Ставом 2 претходно наведеног члана Закона, прописано је да период обављања функције вршиоца дужности директора не може бити дужи од једне године. Мандат вршиоца дужности директора по наведеном Решењу Владе РС је истекао.

Министарство привреде дало је Мишљење број 119-01-139/2017-01 од 21. марта 2017. године, да одредбама члана 52 Закона о јавним предузећима није предвиђено да функција вршиоца дужности директора јавног предузећа престаје по сили закона истеком једногодишњег рока који је прописан ставом 2 претходно наведеног члана Закона. Према Мишљењу, да би престала функција вршиоца дужности директора јавног предузећа неопходно је да се донесе решење о разрешењу, као и да наведене законске одредбе треба тумачити на начин да и у случају да директор јавног предузећа није изабран у наведеном року по спроведеном јавном конкурсном поступку, вршилац дужности наставља да обавља ту дужност и након истека рока од годину дана све док не буде разрешен дужности.

³ „Службени гласник РС“, број 15/2015 и 38/2018

3) Решењем Владе Републике Србије о именовану председника и чланова надзорног одбора ЈП „Електропривреда Србије“, Београд 24 Број 119-14720/2014 од 20. новембра 2014. године, именовани су председник и чланови Надзорног одбора ЈП „ЕПС“. Одредбом члана 21 Закона о јавним предузећима дефинисано је да мандат председнику и члановима надзорног одбора престаје са истеком периода именованја, оставком или разрешењем. Ставом 3 претходно наведеног члана Закона, прописано је да су председник и чланови надзорног одбора којима је престао мандат дужни да врше своје дужности до именованја новог надзорног одбора, односно именованја новог председника или члана надзорног одбора, а најдуже шест месеци. Мандат председника и чланова надзорног одбора, по Решењу Владе РС 24 Број 119-14720/2014 од 20. новембра 2014. године је истекао. Предузеће је Дописом број 12.01.-559215/1-18 од 8. новембра 2018. године обавестило Министарство рударства и енергетике да 20. новембра 2018. године истиче мандат председнику и члановима Надзорног одбора именованих Решењем 24 Број 119-14720/2014 од 20. новембра 2014. године.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство субјекта ревизије је одговорно за припрему и истинит и објективан приказ ових финансијских извештаја у складу са међународним стандардима финансијског извештавања и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности субјекта ревизије да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако оснивач намерава да субјект ревизије престане са пословањем, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања субјекта ревизије.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке и издавање извештаја о ревизији који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са ISSAI увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са ISSAI, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

– Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке као одговор на те ризике; и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основ за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.

– Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле субјекта ревизије.

– Процењујемо примењене рачуноводствене политике и у којој мери су разумне рачуноводствене процене које је извршило руководство.

– Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности ентитета да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да ентитет престане да послује у складу са начелом сталности.

– Процењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, и да ли су у финансијским извештајима приказане трансакције и догађаји на такав начин да се постигне истинит и објективан приказ.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић

Државна ревизорска институција

Макензијева 41

11000 Београд

2. децембар 2019. године

**РЕЗИМЕ НАЛАЗА, ПРЕПОРУКА И МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ
У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ**

Приоритет налаза и датих препорука је одређен према следећем:

- **ПРИОРИТЕТ 1** (висок) –грешке, неправилности и погрешна исказивања која указују да постоји *непосредни* ризик од вршења нетачних или неправилних плаћања, односно, постоји ризик да јавна средства нису заштићена. Проблеми попут ових захтевају да руководство одмах реагује.
- **ПРИОРИТЕТ 2** (средњи) – грешке, неправилности и погрешна исказивања које утичу на финансијске извештаје када не постоји непосредни ризик од губитка итд, али у сваком случају захтевају пажњу руководства. Овим проблемима се треба позабавити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.
- **ПРИОРИТЕТ 3** (низак) – грешке, неправилности и погрешна исказивања која захтевају отклањање и након рока за припремање наредног сета финансијских извештаја.

С А Д Р Ж А Ј

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ

1. Резиме налаза	12
2. Резиме датих препорука	18
3. Мере предузете у поступку ревизије	22
4. Захтев за достављање одазивног извештаја	22

1. Резиме налаза

ПРИОРИТЕТ 1⁴ (висок)

1) Као што је објашњено под тачком 2.1.5. Напомена уз Извештај, постојећи систем финансијског управљања и контроле није у потпуности успостављен на начин како је прописано Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору;

2) Као што је објашњено под тачком 3.3.2.2. Напомена уз Извештај, Предузеће је у финансијским извештајима за 2018. годину исказало некретнине у вредности од 2.388.676 хиљада динара, за које није било могуће потврдити да испуњавају услове за признавање, прописане параграфом 7 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, у смислу остваривања прилива будућих економских користи и параграфа 4.4 (а) Концептуални оквир за финансијско извештавање, у смислу да су некретнине контролисане од стране Предузећа. Иако су наведене некретнине, Закључком Владе Републике Србије 05 Број: 464-6442/2016 од 15.07.2016. године и допуном тог Закључка 05 Број: 464-1391/2017 од 20.02.2017. године, одузете Предузећу као објекти јавне намене који нису у функцији обављања делатности, за њих још увек нису одређени нови носиоци права коришћења, односно корисници којима би Предузеће пренело те некретнине, а користи од коришћења дела тих некретнина су под контролом Предузећа, јер посредно омогућавају Предузећу остваривање економске користи. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину;

3) Као што је објашњено под тачком 3.3.6. Напомена уз Извештај, Предузеће није у финансијским извештајима за 2018. годину и раније године, исказало све количине отпадног материјала који има тржишну вредност, а односи се на отпадно гвожђе и челик, бакар, алуминијум, бронзу, месинг, оловне батерије, отпад од електричне и електронске опреме, каблове бакарне и алуминијумске и други отпадни материјал, који је настао расходовањем габаритних и вишекомпонентних постројења и опреме. Наведени отпадни материјал, Предузеће или уопште не уводи у пословне књиге или га уводи у периоду у коме је извршена његова продаја, а не у периоду када је он настао. Наведено није у складу са параграфом 27 и 28 МРС 1 – Презентација финансијских извештаја, којима је на састављање финансијских извештаја прописана примена обрачунске основе рачуноводства. Није било могуће утврдити евентуалне ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа;

4) Као што је објашњено под тачком 3.3.6. Напомена уз Извештај, вредност залиха недовршене производње и готових производа исказана у износу од 1.842.686 хиљада динара, није утврђена у складу са параграфима од 12-18 МРС 2 – Залихе, јер је у обрачун цене коштања учинака Предузеће укључило и трошкове који не доприносе довођењу залиха на садашњу локацију и у садашње стање. На тај начин Предузеће је преценило исказану вредност залиха. Ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје није било могуће утврдити, јер рачуноводственим политикама или другим интерним актом нису уређене врсте и распоред трошкова који се укључују у обрачун цене коштања залиха учинака;

5) Као што је објашњено под тачком 3.3.17.2.1.1.2. Напомена уз Извештај, Предузеће није исказало обавезе по кредиту Лондонског клуба поверилаца у укупном износу од 7.835.618 хиљада динара. Обавезе су преузете Оквирним уговором о регулисању међусобних односа по основу куповине дуга, измирења обавеза и одобравања кредита, закљученим између „Југобанке“ и ЈП „Електропривреда Србије“ дана 23.11.1993. године и Анексом I од 31.12.1993. године.

⁴ ПРИОРИТЕТ 1 - грешке, неправилности и погрешна исказивања која указују да постоји *непосредни* ризик од вршења нетачних или неправилних плаћања или постоји ризик да јавна средства нису заштићена. Проблеми попут ових захтевају да руководство одмах реагује.

У финансијским извештајима за 2018. годину, Предузеће је потценило обавезе по основу кредита за износ од 4.357.660 хиљада динара, обавезе по основу камата за износ од 3.477.958 хиљада динара и расходе камата текућег периода за износ од 425.751 хиљаду динара, а преценило почетно стање резултата за износ од 7.409.867 хиљада динара;

6) Као што је објашњено под тачком 3.3.17.2.1.1.3. Напомена уз Извештај, обавезе по кредиту из Зајма 23386 Међународне банке за обнову и развој, Предузеће је исказало у износу од 480.460 хиљада динара, што је за 255.424 хиљаде динара више од исказаних потраживања Агенције за осигурање депозита од Предузећа по наведеном кредиту. Уговори о зајму су закључени пре 1990. године, а зајам је коришћен за финансирање инвестиционих пројеката развоја високонапонске мреже („Power transmission III“) на територији АП Косова и Метохије, за које је гаранције дала „Инвестбанка“ а.д. Београд (сада у стечају). Овлашћена банка преко које је регистрован кредит била је „Косовска банка“.

Обзиром да је Међународна банка за обнову и развој извршила отпис дуга према Републици Србији по основу зајмова од IBRD обухваћених Консолидационим зајмом Ц, за износ недоспеле главнице после 15.09.2009. године, па до краја отплатног периода (15.09.2031. године), Агенција је на исти начин, у својим пословним књигама спровела предметни отпис. За наведени износ од 480.460 хиљада динара, који је исказан у финансијским извештајима, Предузеће није поседовало документ којим би се потврдило стања дуга, а у Изводу отворених ставки Агенције за осигурање депозита, потраживање по кредиту IBRD 23386 није исказано.

У финансијским извештајима за 2018. годину, Предузеће је преценило обавезе по основу кредита за износ од 176.344 хиљаде динара, обавезе по основу камата за износ од 79.080 хиљада динара и расходе камата текућег периода за износ од 5.135 хиљада динара, а потценило почетно стање резултата за износ од 250.289 хиљада динара;

7) Као што је објашњено под тачком 3.3.17.2.3.1. Напомена уз Извештај, није било могуће потврдити исказане обавезе по кредиту од увозника опреме – инокредитора „Technoexport“ из Прага у износу од 83.422 хиљаде динара. Предузеће није презентовало документацију којом би се потврдило постојање обавезе, нити доставило доказ да су наведене обавезе усаглашене са Инокредитором, а не постоје ни потраживања повериоца „Инвестбанке“ а.д. у стечају Београд, која је била гарант предметног кредита. Инокредитор – испоручилац опреме, није поднео захтев за наплату потраживања из стечајне масе „Инвестбанке“, те је у вези с тим, „Инвестбанка“ у целости искњижила условна потраживања (главни дуг са припадајућом каматом) према РБ „Колубара“;

8) Као што је објашњено под тачком 3.3.17.2.4. Напомена уз Извештај, у финансијским извештајима за 2018. годину, на позицијама ванбилансне активе и пасиве, Предузеће је за неповучена средства из уговорених кредита за које се Република Србија појављује као гарант, исказало износ од 78.921.130 хиљада динара, што је за 21.199.921 хиљаду динара мање од стварно неискоришћених средстава;

9) Као што је објашњено под тачком 3.3.17.2.5. Напомена уз Извештај, у финансијским извештајима за 2018. годину, на позицијама ванбилансне активе и пасиве за дате менице по дугорочним кредитима, Предузеће је исказало износ од 90.089.837 хиљада динара, који је за 2.979.845 хиљада динара мањи од стварних обавеза по кредитима за чије обезбеђење су издате менице. Због неурачунавања пројектованих камата у износ који се обезбеђује меницом, мање је исказана вредност меница за 3.233.520 хиљада динара, а због неумањења вредности враћених меница по кредиту Лондонског клуба поверилаца, више је исказана вредност меница за 253.675 хиљада динара;

10) Као што је објашњено под тачком 3.3.22. Напомена уз Извештај, Предузеће није у финансијским извештајима за 2018. годину и раније године исказало обавезе за све запослене који су остварили право на додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем. Наведено није у складу са чланом 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање јер је послодавац био у обавези да обрачуна и исплати додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем истовремено са исплатом зараде по прописима који важе у моменту исплате тих примања. На тај начин су у финансијским извештајима за 2018. годину потцењене обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца у укупном износу од 1.518.155 хиљада динара и трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада текуће године за 123.030 хиљада динара, а прецењено је почетно стање резултата из ранијих година у износу од 1.395.125 хиљада динара.

ПРИОРИТЕТ 2⁵ (средњи)

1) Као што је објашњено под тачком 3.3.1. Напомена уз Извештај, није било могуће потврдити вредност нематеријалне имовине у припреми у износу од 1.836.976 хиљада динара која потиче из ранијих година, јер Предузеће није вршило процену постојања обезвређења, иако није било промена на тим средствима у току 2018. године. Наведено није у складу са чланом 15 став 2 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа и параграфом 10 МРС 36 - Умањење вредности имовине, којима је прописано да се, без обзира да ли постоје назнаке о умањењу вредности, једном годишње врши тестирање на умањење вредности нематеријалне имовине која још није у употреби;

2) Као што је објашњено под тачком 3.3.2.6. Напомена уз Извештај, Предузеће није вршило преиспитивање преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, постројења и опреме и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено није у складу са чланом 6 став 6 и чланом 12 став 7 Одлуке о рачуноводственим политикама Предузећа, параграфом 104 МРС 38 – Нематеријална имовина и параграфом 51 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема. Последица наведене неправилности је исказивање у аналитичкој евиденцији одређеног броја средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих нематеријалних и материјалних средстава до 31.12.2018. године износи 41.606.102 хиљада динара. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину;

3) Као што је објашњено под тачком 3.3.2.7. Напомена уз Извештај, није било могуће потврдити вредност некретнина постројења и опреме у припреми у износу од 13.731.928 хиљада динара, која потиче из ранијих година и код које није било промена у току 2018. године, што представља назнаку да је могло доћи до умањења вредности тих средстава у припреми. Предузеће није пружило на увид доказ о томе да је на крају извештајног периода вршило процену да ли постоје било какве назнаке да је вредност неког средства умањена и да је вршило процену надокадивог износа таквог средства. Наведено није у складу са захтевом члана 15 став 2 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа и параграфа 9 МРС 36 - Умањење вредности имовине;

⁵ **ПРИОРИТЕТ 2** – грешке, неправилности и погрешна исказивања које утичу на финансијске извештаје када не постоји непосредни ризик од губитка итд, али у сваком случају захтевају пажњу руководства. Овим проблемима се треба позабавити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.

4) Као што је објашњено под тачком 3.3.4. Напомена уз Извештај, Предузеће је преценило дугорочне, а потценило краткорочне финансијске пласмане за износ од 3.097.824 хиљаде динара, јер није део дугорочних финансијских пласмана у државне обвезнице Републике Србије, који доспева 12. јануара 2019. године, на дан 31.12.2018. године рекласификовало са дугорочних на краткорочне финансијске пласмане. Наведено није у складу са параграфом 66 МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, којим је прописано да се средство за које се очекује да ће се реализовати у року од 12 месеци након извештајног периода, класификује као краткорочно;

5) Као што је објашњено под тачком 3.3.4. Напомена уз Извештај, није било могуће потврдити вредност дугорочних финансијских пласмана у износу од 637.205 хиљада динара, који се односе на уложена средства у изградњу тела бране и акумулације Ровни. Како пројекат „Ровни“ потиче из ранијих година и како није било промена улагања у току 2018. године, постоје назнаке да је могло доћи до умањења вредности наведеног дугорочног финансијског пласмана. Предузеће није пружило на увид доказ о томе да је на крају извештајног периода вршило процену да ли постоје било какве назнаке да је вредност неког средства умањена, и да је вршило процену надокадивог износа таквог средства. Наведено није у складу са захтевом члана 15 став 2 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа и параграфа 9 МРС 36 - Умањење вредности имовине;

6) Као што је објашњено под тачком 3.3.7. Напомена уз Извештај, потраживања од купаца по основу промета електричне енергије и обавезе за примљене авансе потцењена су за 950.528 хиљада динара, јер је Предузеће потраживања умањило за преплату купаца, што није у складу са параграфима 32 – 35 МРС 1 - Презентација финансијских извештаја и члановима 16 и 32 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике;

7) Као што је објашњено под тачком 3.3.16. Напомена уз Извештај, у финансијским извештајима за 2018. годину исказана су резервисања за отпремнине и јубиларне награде у износу од 11.188.358 хиљада динара и трошкови резервисања у износу од 5.453.127 хиљада динара, на основу актуарских претпоставки које нису засноване на релевантним проценама, а ефекти актуарских процена нису исказани у оквиру свеобухватног резултата, већ преко трошкова резервисања, кроз биланс успеха. Наведено није у складу са параграфима 94, 120, 128, 75-98 МРС 19 - Примања запослених и чланом 26 Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину;

8) Као што је објашњено под тачком 3.3.16. Напомена уз Извештај, Предузеће није вршило резервисања за трошкове затварања депонија шљаке и пепела у термоелектранама Костолац, Колубара, Морава, Никола Тесла А и Никола Тесла Б и у Топлани Колубара, што није у складу са параграфом 14 МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, јер постоји законска обавеза за чије ће измирење вероватно доћи до одлива средстава из Предузећа и износ обавезе може да се поуздано процени. Тиме је Предузеће у финансијским извештајима за 2018. и раније године потценило дугорочна резервисања и трошкове резервисања, чије износе у поступку ревизије није било могуће утврдити;

9) Као што је објашњено под тачком 3.4.16.3. Напомена уз Извештај, у финансијским извештајима за 2018, 2017, 2016. годину и раније године, Предузеће је вршило прерачунавање девизних аванса у нове износе и по том основу исказивало негативне и позитивне курсне разлике, које су утицале и на утврђивање финансијског резултата и на приказивање финансијског положаја у билансима стања, што није у складу са параграфима 16, 21, 22 и 23 (б) МРС 21 – Ефекти промена девизних курсева.

Наведеним параграфима МРС 21, прописано је да монетарне ставке јесу право на примање (или обавеза издавања) фиксног или одредивог броја новчаних јединица. Основна карактеристика немонетарне ставке јесте одсуство права примања (или обавезе издавања) фиксног или одредивог броја новчаних јединица. Трансакција у иностраној валути код почетног признавања евидентира се у функционалној валути, тако што се на износ у иностраној валути, примењује промтти девизни курс функционалне валуте и стране валуте на датум трансакције. Датум трансакције је датум на који се трансакција по први пут квалификује за признавање, у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања. Даља корекција вредности тако квалификоване немонетарне ставке се не врши.

Предузеће је у 2018. години, преценило финансијске приходе за 2.560.500 хиљада динара, финансијске расходе за 1.917.946 хиљада динара, авансе за некретнине, постројења и опрему за 631.229 хиљада динара, плаћене авансе за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству за 103 хиљаде динара и примљене авансе, депозите и кауције за 11.222 хиљаде динара.

У финансијским извештајима за 2017. и 2016. годину, Предузеће је преценило финансијске приходе у укупном износу за 3.177.666 хиљада динара, финансијске расходе у укупном износу за 5.289.140 хиљада динара, плаћене авансе за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству у укупном износу за 2.170 хиљада динара, примљене авансе, депозите и кауције у укупном износу за 137.329 хиљада динара и потценило авансе за некретнине, постројења и опрему у укупном износу за 2.250.973 хиљаде динара.

Укупан ефекат грешака из периода пре 2016 године, по основу погрешно обрачунатих ефеката курсних разлика насталих курсирањем девизних аванса, на финансијске извештаје за 2018. годину, није било могуће утврдити;

10) Као што је објашњено под тачком 3.4.18. Напомена уз Извештај, Предузеће не врши исправку вредности свих потраживања за таксу и камату на таксу за јавни медијски сервис, од купаца на гарантованом снабдевању електричном енергијом. Наведено није у складу са чланом 35 став 9 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима ЈП ЕПС, којим је прописано да се призната споредна потраживања која укључују камату, трошкове принудне наплате и друге трошкове који се могу директно повезати са износом главног дуга, накнадно одмеравају на начин и по поступку као и главни дуг. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину и раније године;

11) Као што је објашњено под тачком 3.8. Напомена уз Извештај, Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2018. годину, извршило обелодањивања датума када је вршена ревалоризација и да ли је у њој учествовао независни проценитељ, како је то за некретнине, постројења и опрему која се вреднује по фер вредности предвиђено параграфом 77 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, информације о фер вредности инвестиционих некретнинама које се вреднују по набавној вредности, како је предвиђено параграфом 79 МРС 40 – Инвестиционе некретнине и неусаглашена потраживања и обавезе у укупном износу, како је предвиђено чланом 18 Закона о рачуноводству;

12) Као што је објашњено под тачком 4. Напомена уз Извештај, Предузеће није у финансијским извештајима за 2018. годину обелоданило потенцијалне обавезе према локалним самоуправама, које се односе на финансирање инфраструктурних пројеката или текућих трошкова, а за којима настаје потреба као последица обављања делатности Предузећа. Наведене обавезе нису у потпуности под контролом Предузећа, јер зависе и од испуњења обавеза преузетих од стране локалних самоуправа, потписница споразума. У неким споразумима није наведена вредност потребних финансијских средстава за испуњење обавеза Предузећа или наведена вредност није довољно поуздана, јер потиче из ранијих година.

Предузеће није вршило процену вероватноће и износа средстава потребних за њихово измирење, која није мала, с обзиром да се врше плаћања и евидентирају обавезе по испостављеним фактурама и ситуацијама. Наведено није у складу са чланом 37 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа (пречишћен текст) и параграфима 30 и 86 МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје за 2018. годину.

ПРИОРИТЕТ 3⁶ (низак)

1) Као што је објашњено под тачком 3.3.15.1. Напомена уз Извештај, није било могуће потврдити износ основног капитала исказаног у финансијским извештајима Предузећа за 2018. годину, у износу од 359.939.739 хиљада динара, јер је оснивач доносио закључке о давању ствари у јавној својини у својину Предузећа, као и о одузимању објеката јавне намене који нису у функцији обављања делатности, а да по том основу нису измењени оснивачки акт и исказани износ основног капитала у финансијским извештајима Предузећа. Наведено није у складу са члановима 42 и 45 Закона о јавној својини и члановима 6 и 10 Закона о јавним предузећима, којима је, поред осталог, прописано да Република Србија може улагати у капитал јавног предузећа и право својине на стварима у јавној својини, уз одређене изузетке, да се вредност ствари и права које се уносе у капитал јавног предузећа, процењују на начин утврђен законом којим се уређује правни положај привредних друштава и да се по основу измена у капиталу и улозима врше одговарајуће промене оснивачког акта, односно статута. Није било могуће утврдити евентуалне ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину.

⁶ ПРИОРИТЕТ 3 - грешке, неправилности и погрешна исказивања која захтевају отклањање и након рока за припремање наредног сета финансијских извештаја.

2. Резиме датих препорука

ПРИОРИТЕТ 1 (висок)

1) Препоручује се Предузећу да у складу са чланом 5 став 1, чланом 6 ставови 2 и 3 и чланом 8 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле, с акцентом на следећим мерама:

(1) да описом послова у уговору о раду јасно одреди запосленог који је на нивоу Предузећа одговоран и за усаглашавање рачуноводствених података у главној књизи са аналитичком евиденцијом купаца на гарантованом снабдевању електричном енергијом,

(2) да донесе и спроводи одговарајуће процедуре и јединствене обрасце о вршењу, контроли и извештавању на нивоу Предузећа, о усаглашености рачуноводствених података у главној књизи са аналитичком евиденцијом купаца на гарантованом снабдевању електричном енергијом,

(3) да поступа у складу са препорукама интерне ревизије и о томе доставља извештаје Служби за интерну ревизију и контролу пословног система,

(4) да именује стручни тим са задатком да изврши анализу интерних аката и процедура система менаџмента, полазећи при том од закона и подзаконских аката у складу са којим се обављају финансијски послови, донесе закључке са предлогом мера које треба предузети у циљу унапређења финансијског управљања и контроле у ЈП „ЕПС“ и изради акциони план за припрему политика и процедура система финансијског управљања и контроле у ЈП „ЕПС“, уз уважавање циљева постављених у Трогодишњем програму пословања ЈП „ЕПС“.

(5) да обезбеди функционалност рачуноводственог софтвера SAP, тако што ће омогућити генерисање пословне књиге Дневник и тиме омогућити контролу улазних података као и увид у хронологију обављеног уноса пословних промена,

(6) да у техничком центру Нови Сад припреми план и изврши миграцију података са старих рачунарских система на постојећи нов SPARC серверски систем са Solaris оперативним системом,

(7) да интерним актом уреди начин распоређивања утрошка електричне енергије по тарифним зонама на обрачунима за електричну енергију,

(8) да Одлуку о начину рада комисије за ревизију Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, усклади са чланом 82 Закона о буџетском систему, тако да се обезбеди функционална независност интерне ревизије,

(9) да рачуноводствене политике у делу којим се уређује исправка вредности потраживања од лица којима се истовремено и дугују и потраживања од повезаних лица, усагласи са параграфом 58 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, према коме се на крају сваког извештајног периода процењује постојање доказа да је дошло до умањења вредности финансијског средства да би се одредио износ сваког губитка услед обезвређења и са параграфима 66 до 68 МРС 1 – Презентација финансијских извештаја, према којима се имовина класификује као обртна ако се очекује да буде реализована у току уобичајеног пословног циклуса односно у року од 12 месеци након извештајног периода,

(10) да рачуноводственим политикама утврди критеријуме за одређивање материјалности грешке у финансијским извештајима (у апсолутном или релативном износу), а тиме и критеријуме који одређују рачуноводствени третман исправке материјално значајних грешака из претходног периода у складу са параграфима 5 и 41 до 48 МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена број 2.1.5 - Препорука 1);

2) Препоручује се Предузећу да Влади Републике Србије, која врши права оснивача, достави извештај о реализацији Закључка 05 Број: 464-6442/2016 од 15.07.2016. године, као и допуну тог Закључака 05 Број: 464-1391/2017 од 20.02.2017. године, са навођењем проблема у њиховој реализацији и предлогом мера за њихово превазилажење (Напомена број 3.3.2.2 - Препорука 3);

3) Препоручује се Предузећу да донесе интерна акта којима ће прописати методологију процене количина отпадног материјала који се генерише из расходованих основних средстава и то, на начин који би уважио све специфичности (габаритност и вишекомпонентност) расходованих основних средстава, прихватљиво одступање измерених од процењених количина отпада, као и услове под којим се одступања сматрају прихватљивим и да уреди начин књиговодственог евидентирања расхода основних средстава која генеришу отпад који има тржишну вредности (Напомена број 3.3.6 - Препорука 8);

4) Препоручује се Предузећу да интерним актом уреди врсте и распоред трошкова који се укључују у обрачун цене коштања учинака (Напомена број 3.3.6 - Препорука 9);

5) Препоручује се Предузећу да у својим пословним књигама прокњижи и у финансијским извештајима искаже обавезе по кредиту Лондонског клуба поверилаца, у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена број 3.3.17.2.1.1.2 - Препорука 14);

6) Препоручује се Предузећу да на основу достављене документације Агенције за осигурање депозита, изврши корекцију обавеза по кредиту из Зајма 23386 Међународне банке за обнову и развој, у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена број 3.3.17.2.1.1.3 - Препорука 15);

7) Препоручује се Предузећу да изврши усаглашавање исказаних обавеза по кредиту са инокредитором „Technoexport“ из Прага, у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству, да о извршеном усаглашавању извести орган управљања, као и да спроведе евентуална корективна књижења према МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена број 3.3.17.2.3.1 - Препорука 16);

8) Препоручује се Предузећу да усагласи ванбилансне евиденције за неповучена средства из уговорених кредита за које се Република Србија појављује као гарант, са стварним стањем (Напомена број 3.3.17.2.4 - Препорука 17);

9) Препоручује се Предузећу да усагласи ванбилансне евиденције за издате менице по дугорочним кредитима, са стварним стањем (Напомена број 3.3.17.2.5 - Препорука 18).

ПРИОРИТЕТ 2 (средњи)

1) Препоручује се Предузећу да, једном годишње нематеријалну имовину која још није у употреби, тестира на умањење вредности и евентуалне ефекте прокњижи у пословним књигама у складу са усвојеним рачуноводственим политикама (Напомена број 3.3.1 - Препорука 2);

2) Препоручује се Предузећу да, у складу са усвојеним Рачуноводственим политикама, МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и МРС 38 - Нематеријална имовина, врши преиспитивање преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене преосталог корисног века употребе у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена број 3.3.2.6 - Препорука 4);

3) Препоручује се Предузећу да на крају сваког извештајног периода, за некретнине постројења и опрема у припреми, врши процену да ли постоје било какве назнаке да је вредност неког средства умањена и ако такве назнаке постоје да врши процену надокнадивог износа за такво средство и евентуалне ефекте прокњижи у пословним књигама у складу са усвојеним рачуноводственим политикама (Напомена број 3.3.2.7 - Препорука 5);

4) Препоручује се Предузећу да део дугорочних финансијских пласмана у државне обвезнице Републике Србије, који доспева у 2019. години, рекласификује на краткорочне финансијске пласмане, у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике (Напомена број 3.3.4 - Препорука 6);

5) Препоручује се Предузећу да на крају сваког извештајног периода, за дугорочне финансијске пласмане, врши процену да ли постоје било какве назнаке да је њихова вредност умањена и ако такве назнаке постоје да врши процену њиховог надокнадивог износа и да евентуалне ефекте прокњижи у пословним књигама у складу са усвојеним рачуноводственим политикама (Напомена број 3.3.4 - Препорука 7);

6) Препоручује се Предузећу да преплате купаца по основу промета електричне енергије у складу са члановима 16 и 32 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике, у финансијским извештајима исказује као обавезе по основу примљених аванса у складу са параграфима 32 – 35 МРС 1 Презентација финансијских извештаја (Напомена број 3.3.7 - Препорука 10);

7) Препоручује се Предузећу да обрачун резервисања за отпремнине и јубиларне награде за 2018. годину и раније године изврши на основу претпоставки које су засноване на релевантним проценама и да обавезе, трошкове и актуарске добитке и губитке утврди и исказе у складу са захтевима МРС 19 – Примања запослених и МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена број 3.3.16 - Препорука 12);

8) Препоручује се Предузећу да, у складу са законским обавезама, изврши процену трошкова затварања депонија шљаке и пепела и у финансијским извештајима исказе резервисање по том основу, у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке (Напомена број 3.3.7 - Препорука 13);

9) Препоручује се Предузећу да за погрешно обрачунате ефекте курсних разлика утврђених по основу курсирања девизних аванса у текућој и претходним годинама, изврши исправку грешака, у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке, или да поступи у складу са прелазним одредбама IFRIC Тумачење 22, уколико његова примена постане обавезна или уколико Предузеће донесе одлуку да га примењује почев од састављања финансијских извештаја за 2019. годину (Напомена број 3.4.16.3 - Препорука 19);

10) Препоручује се Предузећу да у Напоменама уз финансијске извештаје врши обелодањивања у складу са Законом о рачуноводству и захтевима појединих МРС/МСФИ, којима су за одређене позиције финансијских извештаја наведене и прописане информације које је Предузеће дужно да обелодани (Напомена број 3.8 - Препорука 20);

11) Препоручује се Предузећу да у складу са параграфима 30 и 86 МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, приликом састављања финансијских извештаја, врши процену вероватноће и износа обавеза према локалним самоуправама, које се односе на финансирање инфраструктурних пројеката или текућих трошкова, а за којима настаје потреба као последица обављања делатности Предузећа и да у складу са извршеном проценом у финансијским извештајима исказе резервисања или врши захтевана обелодањивања потенцијалних обавеза (Напомена број 4 - Препорука 21).

ПРИОРИТЕТ 3 (низак)

1) Препоручује се Предузећу да настави активности са оснивачем у циљу даљег решавања имовинско-правног статуса преосталог дела непокретности, а ради дефинисања ствари које оснивач улаже у капитал и својину Предузећа и да након тога покрене иницијативу код оснивача за процену неновчаног улога у основни капитал и усклађивање оснивачког акта и статута Предузећа са прописима (Напомена број 3.3.15.1 - Препорука 11).

3. Мере предузете у поступку ревизије

1) Као што је објашњено под тачком 3.3.22. Напомена уз Извештај, Предузеће је у току ревизије утврдило и у пословним књигама за 2019. годину прокњижило обавезе за додатне доприносе за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем у укупном износу од 1.518.155 хиљада динара. Право на додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем из ранијих година за 3.280 запослених утврђено је Записницима Комисије за утврђивање радних места код послодавца на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем која је образована у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, а за 1.606 запослених Предузеће је утврдило накнадном контролом извршеном од стране својих стручних служби;

2) Као што је објашњено под тачком 3.4.18. Напомена уз Извештај, Предузеће је у току ревизије доставило инструкцију донету од стране шефа рачуноводства огранка ЕПС Снабдевање којом се даје упутство центрима за подршку гарантованом снабдевању да од трећег квартала 2019. године обрачун обезвређења односно исправка вредности потраживања од купаца по основу промета електричне енергије, треба да се ради за вредност укупно потраживања од купаца који укључују таксу и камату на таксу за јавни медијски сервис. Уз инструкцију доставило је и обрачун у складу са датом инструкцијом за трећи квартал 2019. године.

4. Захтев за достављање одазивног извештаја

Субјект ревизије Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд, је на основу члана 40 став 1 Закона о Државној ревизорској институцији, дужан да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије, на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању, које су откривене ревизијом и
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Субјект ревизије Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд у одазивном извештају треба да искаже мере исправљања по основу откривених неправилности, односно свих налаза датих у Извештају о ревизији финансијских извештаја, који могу да садрже и препоруке за њихово отклањање.

На основу члана 40 став 2 Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57 став 1 тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању биле откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40 став 7 до 13 Закона о Државној ревизорској институцији.

**НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЈАВНОГ
ПРЕДУЗЕЋА „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“, БЕОГРАД ЗА 2018. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

1. Основни подаци о субјекту ревизије	27
2. Интерна финансијска контрола	30
2.1. Финансијско управљање и контрола	30
3. Финансијски извештај	46
3.1. Основ за састављање и приказивање финансијских извештаја	46
3.2. Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене	47
3.3. Биланс стања	66
3.3.1. Нематеријална имовина	67
3.3.2. Некретнине, постројења и опрема	69
3.3.2.1. Земљиште	71
3.3.2.2. Грађевински објекти	72
3.3.2.3. Постројења и опрема	75
3.3.2.4. Инвестиционе некретнине	75
3.3.2.5. Остале некретнине постројења и опрема	76
3.3.2.6. Преиспитивање преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	76
3.3.2.7. Некретнине постројења и опрема у припреми	77
3.3.2.8. Аванси за некретнине постројења и опрема	78
3.3.3. Биолошка средства	78
3.3.4. Дугорочни финансијски пласмани	78
3.3.5. Дугорочна потраживања	81
3.3.6. Залихе	82
3.3.7. Потраживања по основу продаје	87
3.3.8. Потраживања из специфичних послова	89
3.3.9. Друга потраживања	90
3.3.10. Краткорочни финансијски пласмани	91
3.3.11. Готовински еквиваленти и готовина	92
3.3.12. Порез на додату вредност	93
3.3.13. Активна временска разграничења	93
3.3.14. Ванбилансна евиденција	94
3.3.15. Капитал	95
3.3.15.1. Основни капитал	95
3.3.15.2. Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнине, постројења и опреме	97
3.3.15.3. Нереализовани губици по основу хартија од вредности и других компоненти осталог свеобухватног капитала	98
3.3.15.4. Нераспоређени добитак и губитак	98
3.3.16. Дугорочна резервисања	99
3.3.17. Дугорочне обавезе	102
3.3.17.1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	102
3.3.17.2. Дугорочни кредити	103
3.3.17.2.1. А Дугорочна кредитна задужења - репрограмирани обавезе (АI+АII+АIII)	105
3.3.17.2.1.1. АI Рефинансирани кредити реализовани пре 1990. године	105
3.3.17.2.1.1.1. Париски клуб поверилаца	105
3.3.17.2.1.1.2. Лондонски клуб поверилаца	106
3.3.17.2.1.1.3. Међународна банка за обнову и развој (IBRD)	108
3.3.17.2.1.1.4. Европска инвестициона банка (EIB-EZ)	110
3.3.17.2.1.2. АII Кредити у периоду од 1990. до 2001. године	111
3.3.17.2.1.2.1. Кредити Народне Републике Кине реализовани преко домаћих банака	111
3.3.17.2.1.3. АIII Република Србија - Министарство финансија:	111
3.3.17.2.1.3.1. Регулисање обавеза и потраживања по Споразуму између Владе РС и Владе РФ	111
3.3.17.2.2. Б Дугорочна кредитна задужења са гаранцијом РС после 2001. године (БI+БII)	112
3.3.17.2.2.1. БI Кредити које су дале владе држава	112
3.3.17.2.2.1.1. Кредит Владе Републике Пољске	112
3.3.17.2.2.1.2. Кредит Владе Јапана преко Јапанске агенције за међународну сарадњу (JICA)	113
3.3.17.2.2.1.3. Кредити Владе НР Кине преко кинеске банке - Exim Bank of China	113
3.3.17.2.2.2. БII Кредити од међународних финансијских организација	114
3.3.17.2.2.2.1. Кредити од Европске банке за обнову и развој (EBRD)	114
3.3.17.2.2.2.2. Кредити од Европске инвестиционе банке (EIB)	116
3.3.17.2.2.2.3. Кредити од KfW	116
3.3.17.2.2.3. Кредити од Светске банке (WB)	118
3.3.17.2.2.3.1. Кредит од Међународног удружења за развој (Wb IDA)	118
3.3.17.2.2.3.2. Кредит од Међународне банке за обнову и развој (Wb IBRD)	119
3.3.17.2.3. Ц Дospelе нерепrogramиране обавезе по кредиту закљученом пре 1992. године	119
3.3.17.2.3.1. Исказане обавезе по кредиту увозника „Technoexport“ из Прага	119

3.3.17.2.4. Гаранције по дугорочним кредитима (ванбилансно евидентирање)	121
3.3.17.2.5. Дате менице по дугорочним кредитима (ванбилансно евидентирање)	122
3.3.17.2.6. Преглед пратећих обавеза и расхода по дугорочним кредитима	123
3.3.17.2.7. Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	124
3.3.17.2.8. Унапред обрачунати трошкови	124
3.3.17.2.9. Расходи камата	124
3.3.17.2.10. Провизија на неискоришћени део средстава из кредита	125
3.3.17.2.11. Капиталисање камата и провизија за организовање посла	126
3.3.17.3. Остале дугорочне обавезе	126
3.3.18. Одложене пореске обавезе	127
3.3.19. Краткорочне финансијске обавезе	127
3.3.20. Примљени аванси, депозити и кауције	128
3.3.21. Обавезе из пословања	129
3.3.22. Остале краткорочне обавезе	130
3.3.23. Обавезе по основу пореза на додату вредност	133
3.3.24. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	133
3.3.25. Пасивна временска разграничења	133
3.4. Биланс успеха	134
3.4.1. Приходи од продаје производа и услуга	134
3.4.2. Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	138
3.4.3. Други пословни приходи	138
3.4.4. Набавна вредност продате робе	138
3.4.5. Приходи од активирања учинака и робе	138
3.4.6. Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга	139
3.4.7. Смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга	139
3.4.8. Трошкови материјала	139
3.4.9. Трошкови горива и енергије	139
3.4.10. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	141
3.4.11. Трошкови производних услуга	143
3.4.12. Трошкови амортизације	144
3.4.13. Трошкови дугорочних резервисања	144
3.4.14. Нематеријални трошкови	145
3.4.15. Финансијски приходи	145
3.4.16. Финансијски расходи	147
3.4.16.1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	147
3.4.16.2. Расходи камата (према трећим лицима)	147
3.4.16.3. Негативне курсне разлике (према трећим лицима)	148
3.4.16.4. Расходи по основу ефеката валутне клаузуле (према трећим лицима)	150
3.4.16.5. Остали финансијски расходи	150
3.4.17. Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	150
3.4.18. Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	151
3.4.19. Остали приходи	152
3.4.20. Остали расходи	153
3.4.21. Нето добитак	155
3.5. Извештај о осталом резултату	155
3.6. Извештај о променама на капиталу	155
3.7. Извештај о токовима готовине	155
3.8. Напомене уз финансијске извештаје	156
4. Потенцијалне обавезе	159
5. Накнадни догађаји настали између датума финансијских извештаја и датума извештаја ревизора	164
6. Друга питања у поступку ревизије	164

1. Основни подаци о субјекту ревизије

Пун назив предузећа: Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд

Скраћени назив: ЈП „ЕПС“, Београд

Седиште и адреса: Балканска 13, Београд

Матични број: 20053658

ПИБ: 103920327

Претежна делатност Предузећа је 35.14 - Трговина електричном енергијом

Према Закону о рачуноводству⁷, Предузеће је за 2018. годину, разврстано у велико правно лице.

Просечан број запослених у 2018. години је 25.761.

Влада Републике Србије је основала Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд Одлуком о оснивању Јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричне енергије⁸ 05 број 023-396/2005-1, ради обезбеђивања услова за редовно и сигурно снабдевање електричном енергијом тарифних купаца на територији Републике Србије.

Предузеће је отпочело са радом 1. јула 2005. године на основу решења Агенције за привредне регистре БД број 80380/2005.

Одлуком Владе Републике Србије о усклађивању пословања Јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричне енергије са Законом о јавним предузећима⁹ 05 број 023-4502/2013-1 од 4. јуна 2013. године, извршено је усклађивање пословања Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд са Законом о јавним предузећима. Решењем Агенције за привредне регистре БД број 80586/2013 од 22. јула 2013. године, регистровано је усклађивање пословања Јавног предузећа са Законом о јавним предузећима у Регистру привредних субјеката.

Решењем Агенције за привредне регистре БД број 57176/2015 од 1. јула 2015. године регистрована је статусна промена припајања код привредног друштва Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд, као друштва стицаоца и привредних друштава која престају да функционишу припајањем, услед чега се бришу из Агенције за привредне регистре, и то:

- ПД Хидроелектране Ђердап д.о.о., Кладово;
- ПД Дринско - Лимске хидроелектране д.о.о., Бајина Башта;
- ПД за обновљиве изворе електричне енергије ЕПС обновљиви извори д.о.о., Београд,
- ПД Термоелектране Никола Тесла д.о.о., Обреновац,
- ПД Термоелектране и копови Костолац д.о.о., Костолац,
- ПД Панонске термоелектране - топлане д.о.о., Нови Сад, и
- ПД за производњу, прераду и транспорт угља, Рударски басен Колубара, Лазаревац.

Решењем Владе Републике Србије 05 број 023-5904/2015-1 од 29. маја 2015. године дата је сагласност на Одлуку о статусној промени припајања Привредном друштву „Електродистрибуција-Београд“, Београд четири привредна друштава за дистрибуцију електричне енергије и управљање дистрибутивним системом и то: ПД „Електровојводина“ д.о.о. Нови Сад, ПД „Електросрбија“ д.о.о. Краљево, ПД „Југоисток“ д.о.о. Ниш и ПД „Центар“ д.о.о. Крагујевац.

Решењем Агенције за привредне регистре БД 57192/2015 од 1. јула 2015. године уписана је промена пословног имена „Електродистрибуција-Београд“, Београд у Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о., Београд као и статусна промена

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 62/2013 и 30/2018

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 12/05 и 54/10

⁹ „Службени гласник РС“, број 50/13

припајања четири привредна друштва за дистрибуцију електричне енергије и управљање дистрибутивним системом Оператору дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о., Београд.

Решењем Владе Републике Србије 05 број 110-5904/2015-1 од 29. маја 2015. године дата је сагласност на Одлуку о изменама и допунама Статута Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд којим је извршена статусна промена - издвајање дела имовине и обавеза Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“, д.о.о. Београд уз припајање код ЈП „Електропривреда Србије“, Београд, као контролног–матичног друштва. Решењем АПР-а БД број 113220/2015 од 4. јануара 2016. године уписана је статусна промена - издвајање дела имовине и обавеза Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“, д.о.о. Београд, као зависног–контролисаног друштва уз припајање код ЈП „Електропривреда Србије“, Београд, као контролног–матичног друштва.

У наставку процеса реорганизације, Решењем Владе Републике Србије 05 број 023-2175/2016 од 27. фебруара 2016. године дата је сагласност на Одлуку о статусној промени припајања зависног Привредног друштва за снабдевање електричном енергијом крајњих купаца „ЕПС Снабдевање“ д.о.о. Београд матичном друштву Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд. Решењем БД број 44653/2016 од 1. јуна 2016. године уписана је статусна промена припајања ПД за снабдевање електричном енергијом крајњих купаца „ЕПС Снабдевање“, д.о.о. Београд матичном друштву ЈП „Електропривреда Србије“, Београд.

Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричне енергије са Законом о јавним предузећима 05 број 023-12129/2016 од 23. децембра 2016. године Влада Републике Србије је извршила усклађивање оснивачког акта Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд са Законом о јавним предузећима. Решењем АПР-а БД 1687/2017 од 13.01.2017. године регистровано је усклађивање пословања Јавног предузећа са Законом о јавним предузећима у Регистру привредних субјеката.

ЈП „Електропривреда Србије“, Београд је током 2018. године имало 100% учешћа, као једини оснивач, у следећим правним лицима који обављају енергетску делатност, и то:

- ОДС „ЕПС Дистрибуција“, Београд, које обавља делатности дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом,
- „ЕПС Трговање“, Љубљана, које обавља делатност трговине електричном енергијом,
- „Електросевер“ д.о.о., Северна Митровица, које обавља делатност дистрибуције електричне енергије и које је основано Одлуком Надзорног одбора Друштва број 12.01.19169/3-2016 од 20. јануара 2016. године уз сагласност Владе Решењем 05 број 023-923/2016 од 11. фебруара 2016. године. Регистрација Друштва је извршена дана 7. новембра 2018. године.

Дана 14. децембра 2017. године, ЈП „Електропривреда Србије“, Београд је стекло 71,90% удела у привредном друштву за извођење грађевинских радова у рударској инфраструктури и експлоатацију неметала „Колубара - Грађевинар“ д.о.о., Лазаревац. Основ стицања удела је претварање (конверзија) потраживања према друштву у основни капитал сходно Закључку Владе Републике Србије 05 Број: 023-7443/2017 од 17. августа 2017. године а у складу са Унапред припремљеним планом реорганизације „Колубаре - Грађевинар“ д.о.о. Лазаревац.

ЈП „Електропривреда Србије“, Београд остварује оснивачка права и у три јавна електропривредна предузећа на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија и то:

- Јавно предузеће за производњу термоелектричне енергије ТЕ „Косово“, Обилић,
- Јавно предузеће за производњу, прераду и транспорт угља „Косово“, Обилић и
- Јавно предузеће за дистрибуцију електричне енергије „Електрокосмет“, Приштина.

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2018. годину који су обелодањени на интернет страници Агенције за привредне регистре, Предузеће је навело да је од јуна 1999. године Косово под контролом међународне заједнице, чиме је матично друштво изгубило административну и управљачку контролу над пословањем наведених предузећа.

ЈП „Електропривреда Србије“, Београд по основу оснивања има значајно учешће у привредним друштвима, и то:

- Друштву за комбиновану производњу термоелектричне и топлотне енергије „Енергија Нови Сад“, а.д. Нови Сад (ЕНС) основаног са Градом Нови Сад, у висини од 50% учешћа у акцијском капиталу тог Друштва;

- Привредном друштву „Ибарске хидроелектране“ д.о.о., Краљево, основаног са „Seci energia S.p.A.“, Болоња, Италија са учешћем од 49% у капиталу тог Друштва;

- Привредном друштву „Моравске хидроелектране“ д.о.о., Београд, основаног са „RWE Innogy GmbH“, Есен, Немачка, са учешћем од 49% у капиталу тог Друштва.

У извештајној 2018. години ЕПС групу чине:

- ЈП „ЕПС“, Београд (8 огранака: ТЕ Никола Тесла, РБ Колубара, ТЕ-КО Костолац, Обновљиви извори, ЕПС Снабдевање, Дринско-лимске ХЕ, Панонске ТЕ-ТО, ХЕ Ђердап),

- ОДС „ЕПС Дистрибуција“, Београд (Регионални центри у Крагујевцу, Нишу, Краљеву и Новом Саду, Управа ОДС-а у Београду.)

- „ЕПС Трговање“, Љубљана,

- Привредно друштво „Колубара-Грађевинар“, Лазаревац,

- „Електросевер“ д.о.о., Северна Митровица.

Поред претежне делатности Предузеће обавља и делатности:

- експлоатација лигнита и мрког угља,

- производња електричне енергије,

- производња топлотне енергије,

- управљање економским субјектом,

- кабловске телекомуникације.

Предузеће поседује лиценцу за обављање делатности снабдевања електричном енергијом, као и за обављање делатности производње електричне енергије и комбиноване производње електричне и топлотне енергије. Решењем Агенције за енергетику број 312-149/2016-Ј-И од 25. августа 2016. године издата је Предузећу лиценца за обављање делатности јавног снабдевања број 0253/16-ЛЕ-СН од 25. августа 2018. године до избора гарантованог снабдевача.

Решењем о одређивању резервног снабдевача 05 број 312-11118/2016-1 од 29. новембра 2016. године Влада Републике Србије одредила је Предузеће за резервног снабдевача електричном енергијом крајњих купаца који немају право на јавно снабдевање на период од две године. Наведено решење је било у примени до 22. новембра 2018. године када је Влада донела ново Решење 05 број: 312-11180/2018 којим је одредила Предузеће за резервног снабдевача у периоду од две године од дана доношења новог решења односно до 22. новембра 2020. године.

Јавно предузеће обавља спољнотрговинске послове из оквира регистрованих делатности.

Органи управљања ЈП „Електропривреда Србије“, Београд су: Надзорни одбор и Директор.

Јавно предузеће има и Комисију за ревизију као посебан орган са правима и обавезама утврђеним законом и Статутом коју именује Надзорни одбор.

Надзорни одбор у својству Скупштине управља Оператором дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд.

ЈП „Електропривреда Србије“, Београд има седам извршних директора и то:

- извршни директор за послове финансија;
- извршни директор за корпоративне послове;
- извршни директор за техничке послове производње угља;
- извршни директор за техничке послове производње енергије;
- извршни директор за техничке послове дистрибуције електричне енергије и управљање дистрибутивним системом;
- извршни директор за послове трговине електричном енергијом;
- извршни директор за послове снабдевања електричном енергијом.

2. Интерна финансијска контрола

2.1. Финансијско управљање и контрола

Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору¹⁰ прописана је обавеза Предузећа да успостави систем финансијског управљања и контроле.

У оквиру система финансијског управљања и контроле одвија се процес који је у функцији постизања циљева у области поузданог финансијског извештавања и области усклађености пословања Предузећа са важећим законима и другим прописима. Законом о буџетском систему¹¹, у члану 80 утврђено је да систем интерних контрола обухвата: (а) финансијско управљање и контролу код корисника јавних средстава, (б) интерну ревизију и (в) хармонизацију и координацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије коју обавља Министарство финансија - Централна јединица за хармонизацију.

Интерне контроле се успостављају и спроводе као систем, односно ради се о свеобухватном процесу, који утврђују руководство и запослени у Предузећу, и осмишљен је у циљу решавања ризика и улагања напора да би се постигле следеће опште сврхе:

- уредно, етичко, економично, ефикасно и ефективно пословање,
- испуњавање обавезе полагања рачуна,
- усклађеност са законима и другим прописима,
- обезбеђење и заштита од губитака, злоупотребе и штете.

Интерне контроле садрже пет међусобно повезаних компонената:

- контролно окружење,
- процена ризика,
- контролне активности (контроле),
- информације и комуникације,
- праћење и процена система.

2.1.1. Контролно окружење

Контролно окружење има пресудан утицај на одлучивање и извршавање предвиђених активности и у значајној мери креира и утиче на функционисање и ефикасност укупног система интерне контроле Предузећа. Уколико успостављени систем контроле није одговарајући и ако контролно окружење није позитивно, мање су шансе да укупни систем интерне контроле буде успешан. Фактори који се одражавају унутар контролног окружења

¹⁰ „Службени гласник РС”, бр. 99/11 и 106/13

¹¹ „Службени гласник РС”, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018 и 31/2019

обухватају: функције и надлежности, стил рада, методе доделе и делегирања овлашћења и одговорности, организациону структуру Предузећа и одговарајуће субординације.

Руководство Предузећа је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле. Осим руководства, у осигуравању постојања и функционисања интерне контроле своју значајну улогу имају и сви запослени.

Мисија Предузећа је сигурно снабдевања купаца електричном енергијом, уз стално подизање квалитета услуга, унапређење бриге о животној средини и увећање добробити заједнице.

Визија Предузећа једна буде друштвено одговорна, тржишно оријентисана, профитабилна компанија, конкурентна на европском тржишту и са значајним утицајем у региону, препозната као поуздан партнер домаћим и међународним компанијама.

Основни циљеви пословне политике Предузећа су:

- Поуздана производња и снабдевање купаца електричном енергијом у складу са условима испоруке;
- Организационо, техничко-технолошко и економско-финансијско унапређење;
- Унапређење заштите животне средине у складу са националном и регулативом Уједињених нација и Европске уније;
- Корпоративизација Предузећа уз очување и јачање његовог интегритета; и
- Учешће у интерном и регионалном тржишту електричне енергије и успостављање и одржавање утицајне позиције у региону.

Правилником о организацији и систематизацији послова у Јавном предузећу „Електропривреда Србије“ број 2871/1-15 од 16. јуна 2015. године са припадајућим изменама и допунама и Одлуком о основама унутрашњег организовања Електропривреде Србије број 2870/1-15 од 16. јуна 2015. године са припадајућим изменама и допунама утврђено је да организацију, вођење послова и предузимање активности са овлашћењима у правном промету у оквиру утврђеног делокруга рада у ЈП „ЕПС“ обављају директор, извршни директори и директори огранака у складу са извршеном поделом послова.

Директор и извршни директори у оквиру области рада за које су одговорни, у складу са Одлуком о основама унутрашњег организовања Електропривреде Србије, руководе и координирају процесом рада у огранцима са овлашћењима у правном промету, преко директора тих огранака.

Директори огранака са овлашћењима у правном промету, руководе процесом рада у оквиру организационих целина које се образују у оквиру тих огранака.

Основне организационе целине у ЈП „ЕПС“ су:

- Управа ЈП „ЕПС“ и
- Огранци са овлашћењима у правном промету.

У Управи ЈП „ЕПС“ формирани су сектори као основне организационе целине на основу поделе послове извршене у складу са начелом груписања истоврсних и сродних и међусобно техничко-технолошки повезаних послова у једну организациону целину. У секторима су образоване, у зависности сложености послова, врсте и сродности послова, односно техничко-технолошке и друге функционалне повезаности послова ниже организационе јединице и то:

- службе и
- одељења.

Посебна организациона целина је Кабинет директора, где се обављају одређене врсте послова као што су: административни послови за директора и извршне директоре и послове подршке раду органа Предузећа.

У огранцима са овлашћењима у правном промету су, зависно од врсте, сложености и територијалне разуђености као ниже организационе целине образовани огранци без овлашћења у правном промету, електране, рудници, копови, погони и друге организационе целине које представљају заокружену техничко-технолошку и економску целину, као и дирекције, управе, сектори, центри, службе, одељења и др.

Послови који се обављају у огранцима са овлашћењима у правном промету, систематизују се у оквиру организационих целина, према акту о организацији и систематизацији радних места зависних привредних друштава која су престала да постоје даном регистрације статусне промене припајања ЈП „ЕПС-у“, и то:

1) Огранак Ђердап ХЕ – Правилник о организацији и систематизацији послова у ПД „Хидроелектране Ђердап“ д.о.о., Кладово број 10-609/2од 27. маја 2015. године.

2) Огранак Дринско-Лимске ХЕ - Правилник о организацији и систематизацији послова у ПД „Дринско Лимске ХЕ“ д.о.о., Бајина Башта број 3410 од 5. јуна 2015. године.

3) Огранак РБ Колубара – Одлука о унутрашњем организовању у ПД за производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара“ д.о.о., Лазаревац број 2-01-2062 од 24. марта 2015. године, Одлука о систематизацији послова у ПД за производњу, производњу, прераду и транспорт угља Рударски басен „Колубара“ д.о.о., Лазаревац број 2-01-3652 од 1. јуна 2015. године и Описи послова за систематизована радна места број 2-01-3708 од 3. јуна 2015. године.

4) Огранак ТЕ-КО Костолац - Правилник о организацији и систематизацији послова у ПД „Термоелектране и копови Костолац“ д.о.о., Костолац број 19308 од 8. јуна 2015. године.

5) Огранак ТЕНТ - Правилник о организацији и систематизацији послова у ПД „Термоелектране Никола Тесла“ д.о.о., Обреновац број 18056 од 29. маја 2015. године.

б) Огранак ТЕ-ТО Панонске - Правилник о организацији и систематизацији послова у ПД „Панонске термоелектране-топлане“ д.о.о., Нови Сад број 4002 од 26. маја 2015. године.

Поред претходно наведених аката, саставни део Правилника о организацији и систематизацији послова у Јавном предузећу „Електропривреда Србије“ чине и радна места и описи послова из уговора о раду, који се преносе на Предузеће у поступку статусне промене припајања ПД за обновљиве изворе електричне енергије „ЕПС Обновљиви извори“ д.о.о., Београд и то: директор огранка, помоћник директора производњу и експлоатацију, шеф службе за опште и правне послове, шеф службе за комерцијалне послове и јавне набавке.

У поступку ревизије утврђени су недостаци у функционисању система финансијског управљања и контроле који утичу на поузданост финансијског извештавања као и усклађеност пословања Предузећа са позитивним законским прописима и то:

Након извршених статусних промена, Одлуком о изменама и допунама одлуке о основама унутрашњег организовања ЈП „ЕПС“ број 12.012870/7-15 од 14. децембра 2015. године уређено је да се у ЈП ЕПС за поједине послове за потребе ОДС могу образовати технички центри за одређено географско подручје. Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова у ЈП „ЕПС“ број 12.01-2871/24-15 од 14. децембра 2015 године Предузеће је у оквиру организационог дела Управа ЈП „ЕПС“ организовало Сектор за бригу о корисницима са пет техничких центара и 33 одсека који је пратио целокупан процес рада дистрибуције електричне енергије, и то:

- 1) Технички центар Београд,
- 2) Технички центар Нови Сад,
- 3) Технички центар Краљево,

- 4) Технички центар Ниш,
- 5) Технички центар Крагујевац.

Изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова у ЈП „ЕПС“ број 12.07-31020/131-17 од 17. новембра 2017. године Сектор за бригу о корисницима постаје Дирекција за подршку гарантованом снабдевању, технички центри постају центри за подршку гарантованом снабдевању, а одсеци постају сектори за подршку гарантованом снабдевању у оквиру огранка ЕПС Снабдевање. Послови вођења аналитичке евиденције купаца на комерцијалном и резервном снабдевању прелазе у надлежност Огранка ЕПС Снабдевање. Послови вођења аналитичке евиденције купаца на гарантованом снабдевању се преносе у надлежност Огранка ЕПС Снабдевање док се послови вођења евиденције о купцима на гарантованом снабдевању у помоћној и главној књизи Огранка ЕПС Снабдевање настављају да воде у Техничким центрима у оквиру Сектора економско финансијских послова техничких центара.

Уговором о раду број 12.01-33778/7-17 од 17. септембра 2017. године шефа службе за рачуноводство за ЕПС Снабдевање, сектор за рачуноводство, послови финансија у ЈП ЕПС одређено је да исти одговоран за усаглашавање рачуноводствених података у главној књизи са аналитичком евиденцијом купаца на комерцијалном/резервном снабдевању огранка ЕПС Снабдевање. У поступку ревизије није утврђен запослени у чијем је опису послова у Уговору о раду одређено да је одговоран за усаглашавање рачуноводствених података у помоћној и главној књизи Огранка ЕПС Снабдевање са аналитичком евиденцијом купаца за гарантовано снабдевање.

Увидом у документацију стручних служби о извршеном усаглашавању са стањем на дан 31.12.2018. године, утврђено је да подаци о стању потраживања од купаца на гарантованом снабдевању електричном енергијом у помоћним књигама купаца (аналитичким евиденцијама), нису усаглашени са подацима у главној књизи. Технички центри односно центри за подршку гарантованом снабдевању, усаглашавање врше на различитим обрасцима, по различитим критеријумима груписања података и у неким не постоје ни обједињени извештаји о усаглашавању на нивоу центара, већ само појединачни извештаји на нивоу одсека и сектора. Обједињени извештаји о извршеном усаглашавању аналитичких евиденција и главне књиге на нивоу Предузећа, не постоје, нити је у организационој структури одређен запослени, који је према опису послова у уговору о раду, одговоран за праћење и контролу усаглашености наведених података на нивоу Предузећа, тако да се та врста контроле и не врши. Због великог броја организационих целина (33 билинг база) у којима је организовано вођење аналитичких евиденција купаца и ограничења техничке природе, у поступку ревизије није било могуће утврдити поуздане податке о стању идентификоване неусаглашености. Према збиру појединачних извештаја, структура разлика са стањем на дан 31.12.2018. године и разлика након усаглашавања, вршених у току ревизије, дата је следећом табелом:

Табела број 1 : Неусаглашене помоћне књиге купаца и главна књига

-у хиљадама динара-

Технички центри/ Центри за подршку гарантованом снабдевању	Помоћна књига купаца (Билинг)	Главна књига	Разлика (3 - 2)	Усаглашено у помоћној књизи за 2019.годину (+ повећање / - смањење)	Усаглашено у главној књизи за 2019.годину (+ повећање/ - смањење)	Остало неусаглашено
Београд	10.312.553	10.314.368	1.815		0	1.815
Нови Сад	5.672.012	5.672.358	346		-107	239
Ниш	7.350.694	7.531.241	180.547		-136.156	44.391
Краљево	8.679.347	8.618.194	-61.153	-61.153		0
Крагујевац	3.795.481	3.799.000	3.519		-3.519	0
Укупно	35.810.087	35.935.161	247.380	-61.153	-139.782	46.445

У Извештају ТЦ Ниш, наведено је да је поступак усаглашавања настављен.

2.1.2. Управљање ризицима

Ефикасан систем интерне контроле захтева препознавање и континуирану процену и оцењивање материјалних ризика који могу онемогућити постизање планираних циљева. Могу се разликовати нефинансијски ризици који обухватају оперативни ризик, правни ризик, ризик имица, политички ризик и др. и финансијски ризици који су повезани са управљањем јавним средствима. Ризик ликвидности представља ризик неефикасног управљања приливом средстава и може имати утицаја на финансијску стабилност Предузећа, неиспуњавање обавезе према добављачима, извршење планираних активности и задатака, исплату зарада. Ризици могу бити присутни у готово свим аспектима рада Предузећа, те је обавеза руководства да ове ризике континуирано процењује и истим управља, са задатком да пружи разумно уверавање да ће планирани циљеви бити остварени.

Предузеће до краја 2018. године није усвојило стратегију управљања ризицима која представља основ за идентификовање ризика, те њихову процену и контролу у складу са чланом 6 став 2 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Према објашњењу стручних служби, Стратегија управљања ризиком у јавном Предузећу „Електропривреда Србије“, разматрана је као радни материјал, на органима управљања у јануару 2016. године, када је усвојена сугестија да се прошири обухват ризика. Након тога, радни материјал, није прихваћен нити усвојен од стране органа управљања Предузећа, тако да се не може сматрати донетим. Према извештајима стручних служби, активности које су од тада спроведене на унапређењу функције управљања ризицима у Предузећу, на основу Акционог плана корпоративног управљања за Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд, јесу:

- Решењем министра рударства и енергетике број: 119-01-00114/2017-04 од 20.11.2017. године образован је Одбор за управљање пројектом Ревизије корпоративног управљања и израде Акционог плана корпоративног управљања за Јавно предузеће „Електропривреда Србије, Београд.

- Закључком Владе 05 Број: 312-1180/2019-1 од 27. фебруара 2019. године прихваћен је предметни Акциони план корпоративног управљања Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд.

- Министар рударства и енергетике донео је Решење број: 119-01-00032/2019-04 од 25.03.2019. године о образовању Одбора за праћење и координацију реализације Акционог плана корпоративног управљања Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд.

- Директор Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ донео је Решење број: 12.01.163796/1-19 од 22.03.2019. године о образовању Радне групе за координацију и извршавање активности из Акционог плана за корпоративно управљање ЈП ЕПС.

- Имплементација Акционог плана корпоративног управљања за Јавно предузеће „Електропривреда Србије, Београд почела је у марту 2019. године и предвиђена је да траје две године.

Акционим планом корпоративног управљања ЈП ЕПС предвиђено је Унапређење система за управљање ризицима и контролног окружења са главним циљем јачања способности предузећа да одговори на све ризике пословања кроз успостављање и деловање Комисије руководства за ризике. Реализација ове активности предвиђена је за крај осмог тромесечја од почетка имплементације Акционог плана корпоративног управљања, односно да се до маја 2020. године ојача организационо функција ризика, као и да се до фебруара 2021. године формира комисија руководства за ризике.

У току је и реализација пројекта Светске банке „Управљање на основу резултата“, који је отпочео у мају 2018 године на основу Уговора који је Министарство финансија закључило са Светском банком. Једна од области која је укључена у пројекат је унапређење функције управљања ризицима. У реализацији Пројекта „Управљање на основу резултата“ Светска банка сачинила је Нацрт концепта Стратегије управљања ризицима у Јавном предузећу „Електропривреда Србије“, Београд. Такође је предложила и термин план активности у циљу обезбеђивања јаке функције управљања ризицима кроз целу организациону структуру ЈП ЕПС Београд.

2.1.3. Контролне активности

Контролне активности представљају политике и процедуре које успоставља руководство у писаном облику, а које му помажу у спровођењу мера и предузимању одговарајућих радњи ради смањења могућих ризика који могу настати и угрозити предвиђене циљеве у вези са извршењем донетог Програма пословања и планираних активности, задатака и програма. Политиком се дефинише шта треба радити, док поступци служе за спровођење дефинисане политике. Контролним поступцима имплементирају се контролне политике путем специфичних и рутинских задатака којим се обухватају основне функције контролних активности које треба да буду одвојене и адекватно надгледане, а то су: сегрегација дужности; ауторизација, овлашћење и одобравање; систем дуплог потписа; адекватно документовање; правила за приступ средствима и информацијама; и интерна верификација и поуздано извештавање.

Контролне активности могу бити превентивне и корективне. Превентивне контроле представљају проактивне контроле које се одвијају истовремено са извршавањем трансакције и имају задатак да спрече настанак или деловање одређене неправилности, грешке или другог облика деформације. Корективне контроле представљају контроле које се одвијају накнадно, након завршетка пословне трансакције и имају задатак да открију и искажу деловање одређене неправилности, грешке или другог облика настале деформације - с циљем да се утврде и елиминишу њене негативне последице и да се њено деловање спречи у наредном периоду.

Предузеће примењује систем менаџмента квалитетом QMS према стандарду ISO 9001:2001, менаџмента заштитом животне средине ISO 14001:2004 и менаџмента заштитом здравља и безбедности запослених према спецификацији OHSAS 18001:1999, скраћено интегрисани систем менаџмента ИМС. Интегрисани системи менаџмента квалитетом ЈП „ЕПС“ на дан 31. децембра 2018. године приказани су следећом табелом:

Табела број 2: Интегрисани систем менаџмента квалитетом

Интегрисани системи менаџмента квалитетом					
ЈП „ЕПС“	QMS - систем менаџмента квалитетом	EMS - систем менаџмента заштитом животне средине	OHSAS - систем менаџмента безбедношћу и здрављем на раду	ISMS – систем менаџмента безбедношћу информација	EnMS – системи менаџмента енергијом
Управа ЈП ЕПС	ISO 9001:2015 Сертификационо тело: CERTOP Датум издавања: 07.12.2017. Важи до: 06.12.2020.				
Огранак ХЕ Ђердап	OHSAS 18001:2007 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 29.08.2017. Важи до: 28.08.2020.	OHSAS 18001:2007 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 29.08.2017. Важи до: 28.08.2020.	OHSAS 18001:2007 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 29.08.2017. Важи до: 28.08.2020.	OHSAS 18001:2007 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 29.08.2017. Важи до: 28.08.2020.	OHSAS 18001:2007 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 29.08.2017. Важи до: 28.08.2020.
Огранак ХЕ Дринско-Лимске	ISO 9001:2015 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 17.08.2018. Важи до: 16.08.2021.	ISO 14001:2015 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 17.08.2018. Важи до: 16.08.2021.	OHSAS 18001:2007 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 17.08.2018. Важи до: 11.03.2021.	ISO/IEC 27001:2013 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 03.03.2018. Важи до: 02.03.2021.	
Огранак ТЕНТ	ISO 9001:2015 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум изд: 27.11.2018. Важи до: 14.07.2020.	ISO 14001: 2015 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум изд: 27.11.2018. Важи до: 23.06.2020.	OHSAS 18001:2007 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум изд: 06.07.2016. Важи до: 05.07.2019.		ISO 50001:2011 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум изд: 19.07.2018. Важи до: 18.07.2021.
Огранак РБ Колубара	ISO 9001:2015 Сертификационо тело: Bureau Veritas Датум изд: 16.09.2018. Важи до: 15.09.2021.	ISO 14001:2015 Сертификационо тело: Bureau Veritas Датум изд: 16.09.2018. Важи до: 15.09.2021.	OHSAS 18001:2008 Сертификационо тело: Bureau Veritas Датум изд: 16.09.2018. Важи до: 11.03.2021.		ISO 50001:2011 Сертификационо тело: Bureau Veritas Датум изд: 25.09.2018. Важи до: 24.09.2021.
Огранак ТЕ-КО Костолац	ISO 9001:2015 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 22.11.2018. Важи до: 21.11.2021.	ISO 14001:2015 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 29.10.2017. Важи до: 12.06.2020.	OHSAS 18001:2007 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 09.06.2018. Важи до: 11.03.2021.		ISO 50001:2011 Сертификационо тело: Societe Generale de Surveillance Датум издавања: 07.03.2019. Важи до: 19.08.2021.
Огранак ТЕ-ТО Панонске	ISO 9001:2015 Сертификационо тело: Bureau Veritas Датум издавања: 13.01.2018. Важи до: 12.01.2021.	ISO 14001:2015 Сертификационо тело: Bureau Veritas Датум издавања: 13.01.2018. Важи до: 12.01.2021.	OHSAS 18001:2017 Сертификационо тело: Bureau Veritas Датум издавања: 13.01.2018. Важи до: 12.01.2021.		ISO 50001:2011 Сертификационо тело: Bureau Veritas Датум издавања: 13.01.2018. Важи до: 12.01.2021.

Предузеће је у току 2018. године у Огранку ЕПС Снабдевање започело имплементацију система менаџмента квалитетом према захтевима стандарда ISO 9001:2018 према уговору о пружању консултантских услуга број 12.01.78528/718 од 30. априла 2018. године са TQM Konsalting д.о.о, Нови Сад.

У Огранку Обновљиви извори енергије, није успостављен систем менаџмент квалитетом према захтевима ISO стандарда у 2018. години. Трогодишњим програмом пословања Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд за период од 2019-2021. године на који је Влада

Републике Србије дала сагласност Решењем 05 број 023-3402/2019 од 4. априла 2019. године, планиране су активности на имплементацији стандарда у процесе производње енергије у огранку Обновљиви извори и енергије.

У организационим деловима у којима је имплементиран систем менаџмента квалитетом идентификовани су и документовани пословни процеси, израђене су мапе процеса, утврђени су организациони нивои до којих су препознати процеси процедурално уређени, стандардизовани су типови докумената.

Предузеће је спровело интерне провере примене интегрисаног система менаџмента у 2018. години према Годишњем плану интерне провере и Извештаје о интерној провери доставило Одбору за интегрисани менаџмент систем.

2.1.4. Информисање и комуникације

Рачуноводствени систем представља основну претпоставку за ефикасно функционисање система рачуноводственог информисања. ЈП „ЕПС“ води пословне књиге и саставља финансијске извештаје у складу са Законом о рачуноводству и подзаконским актима донетим на основу тог закона, Међународним рачуноводственим стандардима, Међународним стандардима финансијског извештавања, као и својим интерним општим актима: Одлуку о рачуноводственим политикама и начелима број 935/16-15 од 29. јануара 2015. године, са изменама број 12.01.152607/17-16 од 26. априла 2016. године и број 12.01.641373/36-18 од 31. децембра 2018. године. Предузеће финансијске извештаје за статистичке и друге потребе и редовне годишње финансијске извештаје предаје Агенцији за привредне регистре.

Према Правилнику о организацији и систематизацији послова у Јавном предузећу Електропривреда Србије број 2871/1-15 од 16. јуна 2015. године са припадајућим изменама и допунама извршни директор за послове финансија организује и руководи процесом рада запослених у секторима за финансијске послове, рачуноводство, фискалне послове, економске послове, набавке и комерцијалне послове, стратегију, пословни развој и регулаторне односе.

Послови Сектора за рачуноводство обављају се у оквиру три службе, и то:

- 1) Служба рачуноводства ЈП „ЕПС“,
- 2) Служба рачуноводства за финансијско извештавање,
- 3) Служба рачуноводства ПД (која су статусним променама постала огранци Предузећа)

Главна књига је јединствена на нивоу ЈП ЕПС и представља основ за састављање финансијских извештаја.

Све пословне књиге се воде у електронском облику коришћењем различитог апликативног софтвера. Усклађивање стања помоћних књига и евиденција са главном књигом условљен је начином комуникације рачунарских апликација, већином се одвија мануелним преносом података из рачуноводствених исправа, а део података се преноси електронским путем. Интеграцијом претходних правних лица обухваћени су и старији рачуноводствени информациони системи са целокупном историјом промена у финансијским аналитичким картицама и главне књиге претходних правних лица су постале помоћне главне књиге у циљу аутоматизовања и обједињавања главне књиге ЈП „ЕПС“.

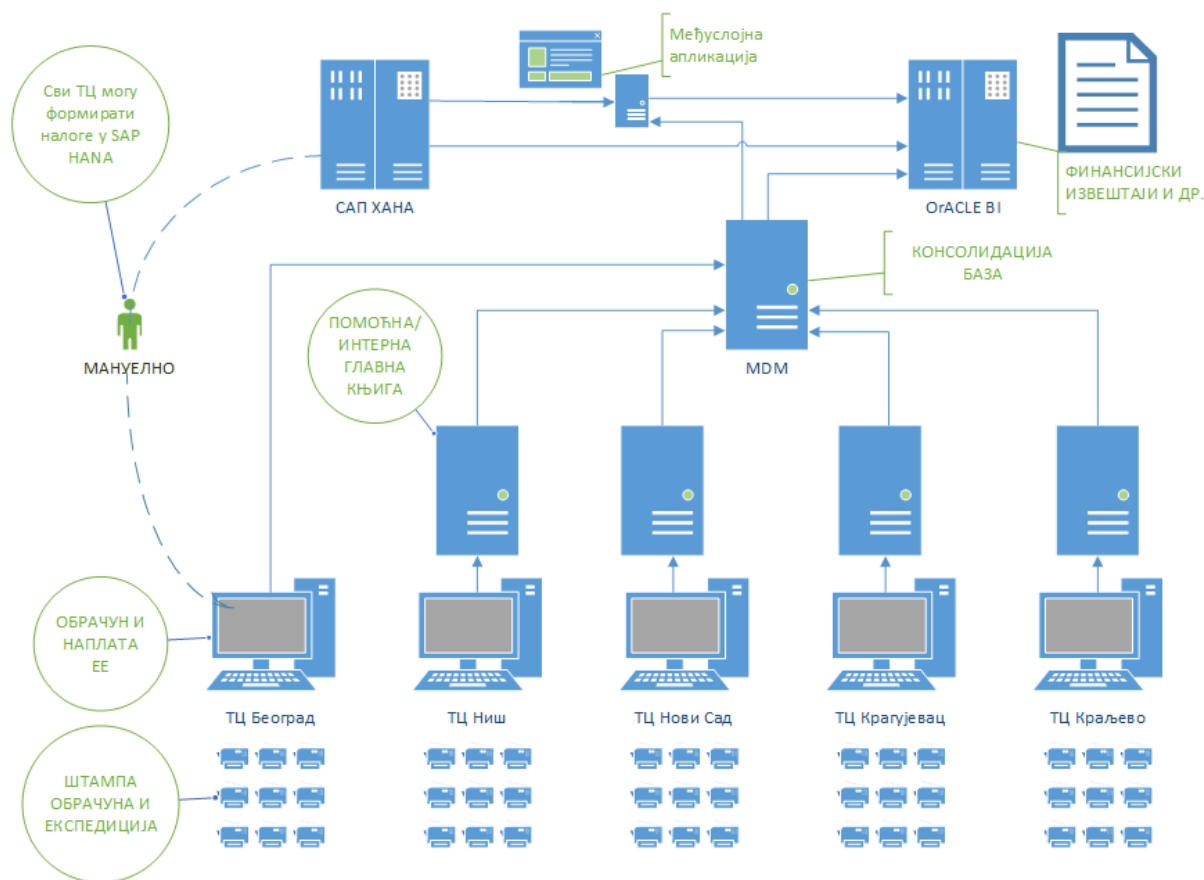
Рачуноводствени информациони систем

Након спроведених статусних промена у 2015. и 2016. години рачуноводствени информациони систем ЈП „ЕПС“-а чинили су различити рачуноводствени информациони системи претходно зависних привредних друштава.

Обједињавање свих токова података и документације која се односи на рачуноводствени систем, остварено је повезивањем постојећих информационих система који су засновани на Оракл¹² технологији у систему за консолидацију под називом MDM (енг. Master Data Management). У том систему се формира јединствена база података са циљем унификације, путем одређивања јединственог идентификатора на нивоу Предузећа и на тај начин стварају се услови да се све појединачне аналитичке евиденције консолидују у јединствену финансијску картицу са историјатом промена које су наслеђене из претходних информационих система. Међуслојна апликација омогућава израду бруто биланса, финансијских картица главне књиге и аналитичких картица. Финансијски извештаји се добијају у систему за пословно извештавање¹³ који омогућава поред извештавања и додатне интерактивне анализе за потребе контролинга.

Слика број 1: Шема трансформисаног рачуноводног информационог система ЈП ЕПС

ЈП „ЕПС“ је од 2013. године започео увођење ЕРП¹⁴ система приказан у следећој табели.

Табела број 3: Увођење ЕРП система

Модули SAP-а	Организациони делови	Почетак употребе
FI, CO, MM, IM, LM	ЈП ЕПС Управа, ЕПСС и ОИЕ	01.01.2014.
FI, CO, MM, SD	ОДС и Технички центри	01.10.2017.
FI, CO, MM, SD	SAP HANA - ЕПСС	01.01.2018.
FI, CO, MM, SD, LM	SAP HANA - ЈП ЕПС Управа и ОИЕ	01.10.2018.

¹² Оракл (енгл. Oracle) име предузећа које производи различите софтверске производе који се користе за израду и одржавање пословних рачуарских апликација, као што је релациона база података, развојне платформе итд.

¹³ Oracle BI - оракл биј енгл. Oracle BI Business Intelligence – Оракл пословно извештавање. Систем за пословно извештавање обухвата скуп методологија и концепата за прикупљање, анализу и дистрибуцију пословних информација употребом различитих софтверских алата.

¹⁴ Enterprise Resource Planning – планирање ресурса у предузећима - представља аутоматизовање пословних процеса и активности употребом модуларног апликативног софтвера, који помаже у управљању пословним, финансијским аспектима пословања и управљања људским ресурсима.

Табела број 4: Ознаке модула ЕРП система и значење скраћеница

Ознака	Назив енглески	Назив српски
FI	Financial Accounting	Рачуноводство и финансије
CO	Controlling	Контролинг (план и анализа)
MM	Materials Management	Набавка и складиштење
SD	Sales and Distribution	Продаја и дистрибуција (Билинг систем)
IM	Investment Management	Управљање инвестицијама
LM	Loans Management	Управљање кредитима

Претходна правна лица која су обухваћена статусним променама у ЈП „ЕПС“ имала су сопствене информационе системе углавном засноване на Оракл технологијама и у мањој мери SAP ERP/Oracle решењу. Иако се ради о значајном броју различитих апликација за помоћне књиге и евиденције, организоване по огранцима привредног друштва, реч о истој технолошкој Оракл платформи и то у значајном делу рачуноводственог информационог система.

Увођење SAP ERP HANA платформе започета је у 2017. години и још увек се спроводи. Реч је о софтверској технолошкој платформи која се уводи комбиновањем методологије ASAP¹⁵ и SAP ванила имплементације¹⁶. У наредној табели је дат приказ софтверских технолошких платформи које се на дан 31.12.2018. године користе у појединим организационим целинама Предузећа.

Табела број 5: Софтверске платформе у Предузећу

Р.бр.	Огранци	Добављач	Верзија базе података	Обрачун зарада
1	ТЦ Београд	ЕТФ-СОНЕЕ	Oracle 11g	САП
2	ТЦ Нови Сад	Енергософт ИТСС	Oracle 8i	САП
3	ТЦ Ниш	Енергософт ИТСС	Oracle 12c	САП
4	ТЦ Крагујевац	Дигит	Oracle 11g	САП
5	ТЦ Краљево	Дигит	Oracle 11g	САП
6	Дринско-Лимске ХЕ	ФИС Дигит	Oracle 11g.	САП
7	Панонске ТЕ-ТО	М&I system	Oracle 11g.	Oracle
8	ТЕ Никола Тесла	Енергософт	Oracle 11g.	Oracle
9	РБ Колубара	САП	Cobol/САП	Cobol/САП
10	ХЕ Ђердап	Дигит	Oracle	САП
11	Обновљиви извори енергије	САП	САП	САП
12	ТЕ Костолац	ФИС Дигит	Oracle	Oracle
13	ЕПС Снабдевање	САП	САП	САП
14	Управа ЕПС	САП	САП	САП

SAP ERP HANA платформа је документ-оријентисани систем у ком се врши евидентирање и класификација/нотификација рачуноводствене документације путем кључева књижења, који се употребом шеме књижења евидентирају у главној књизи. Наведени поступак је предуслов за процес евидентирања пословних промена у дневнику и на финансијским картицама главне књиге. Да би корисник апликације/рачуновођа утврдио промет и стање неке финансијске картице мора накнадно анализирати кључеве за књижење и утврђивати (сабирати и одузимати) износе појединачне ставке.

Досадашња имплементација функционалности рачуноводственог софтвера SAP, није омогућила контролу улазних података као и увид у хронологију обављеног уноса пословних промена, јер не постоји опција за генерисање пословне књиге Дневник, што није у складу са чланом 12 став 3 Закона о рачуноводству.

Систем за обрачун и наплату електричне енергије обухвата потрошаче гарантованог снабдевања, комерцијалног и резервног снабдевања. Очитана стања се уносе у систем за обрачун и наплату. Служба за обрачун електричне енергије на почетку сваког месеца даје елементе за обрачун који се тестирају и одобравају за коначну обраду. Након одобреног

¹⁵ Поступак „убрзаног SAP-а“ је увођење информационог система корак-по-корак. Реч је о методи увођења новог информационог система која се заснива на софтверским модулима, а уводи се по организационим целинама и групама пословних процеса.

¹⁶ Овакав начин увођења новог информационог система у постојећу организацију подразумева минималне модификације основног софтвера без прилагођавања интерфејса посебним захтевима корисника.

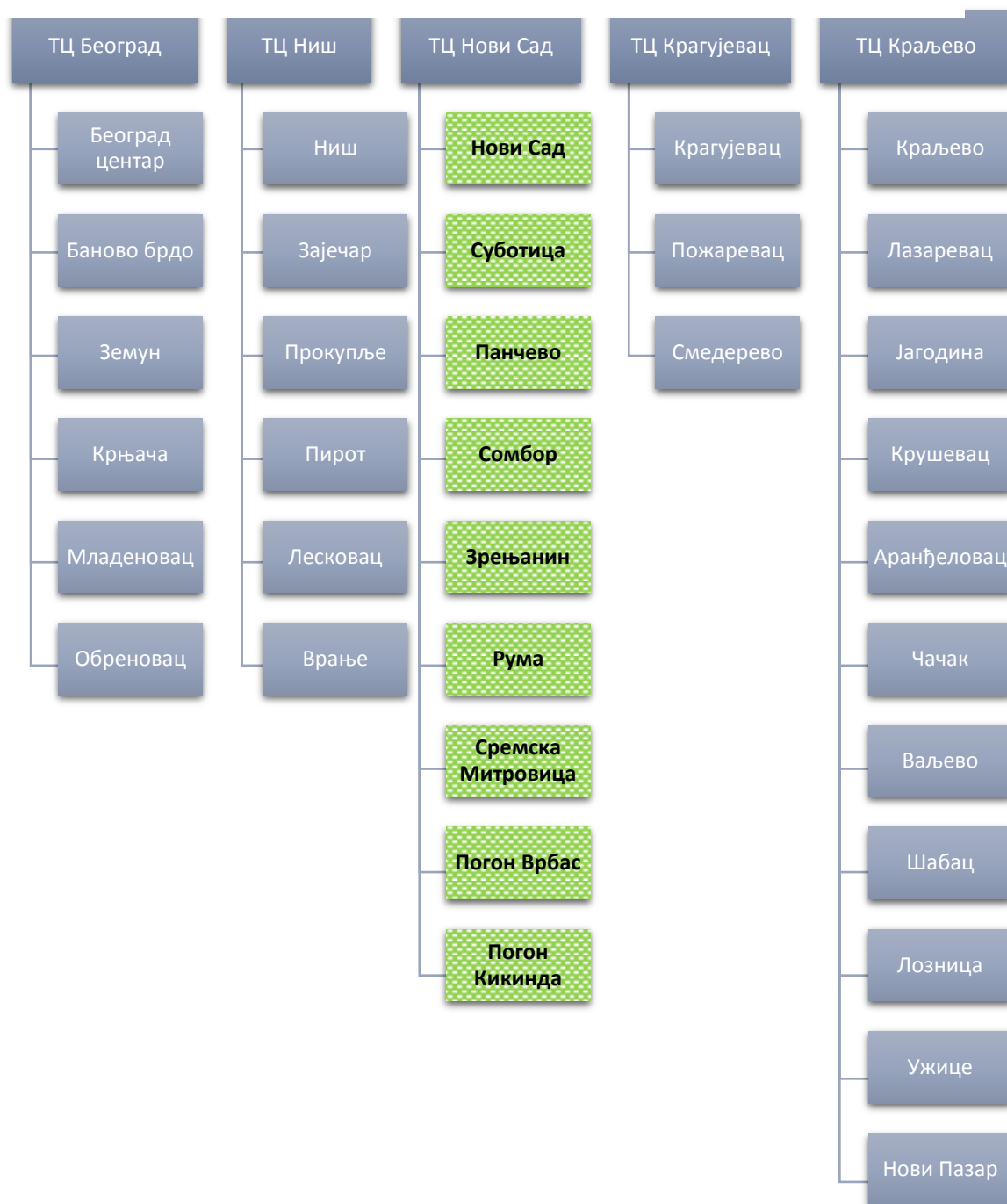

обрачуна за претходни месец, штампају се обрачуни и експедују купцима. Обрачуни са свим потребним елементима се евидентирају на аналитичким картицама купаца. Аналитичке картице садрже пренети износ из претходне пословне године, месечне обрачуна и уплате.

Постојећи системи за обрачун су инсталирани у техничким центрима на 33 рачунарска система као што је приказано на следећој слици .

Слика број 2: Организациона шема система за обрачун и наплату

**Обрачун и наплата електричне енергије за потрошаче гарантованог
снабдевања (билинг систем)**

Информациони системи за обрачун и наплату електричне енергије за потрошаче гарантованог снабдевања користе исту технолошку платформу за базу података са разликама у старосним верзијама (табела број 5). Обрачун и наплата потрошача комерцијалног и резервног снабдевања се обавља за територију Републике Србије у једној апликацији.

Извршена је провера начина расподеле потрошње електричне енергије по тарифним зонама (црвена, плава и зелена) у софтверима за обрачун за категорије гарантованог и резервног снабдевања који се користе у техничким центрима и установљено је да постоје разлике у примени Тарифног система за обрачун електричне енергије за тарифне купце¹⁷. Тарифним системом је подразумеван обрачунски период од 30 дана, а када је дужи или краћи од 30 дана, месечна потрошња се утврђује у сразмерном односу обрачунског периода и периода од 30 дана. Тим начином расподела по тарифним зонама зависи од заокруживања бројева добијених дељењем. Приликом израде обрачуна расподела киловата на зоне се обавља без децимала, јер није прописан начин поступања са резултатом заокруживања који у укупном износу може произвести разлику у расподели 1kW по зонама.

Извештавање из апликација за обрачун и наплату електричне енергије у свим техничким центрима поседује стандардизоване извештаје, али постоје и извештавања која се заснивају на резултатима извршења програмског упита базе података. Овакве упите спроводе запослени за ИТ подршку и не спадају у генеричке облике извештавања.

Евидентирање пословних промена из аналитичких евиденција у главну књигу се обавља на основу месечних рекапитулација и других извештаја за које је потребно да апликација обезбеди избор временског периода који ће бити билансиран дефинисањем датума извештавања, датум дневника и датума последње обухваћене промене у евиденцији.

У поступку ревизије утврђено је да је информациони систем са апликацијама за обрачун и наплату електричне енергије за категорију купаца гарантованог снабдевања у техничком центру Нови Сад, технолошки застарео и да користи оперативни систем: Windows Server 2013 R2 Standard Edition и Базу података: Oracle 8i, која је исто застарела. Време за израду резервне копије базе података прелази 24 сата чиме се онемогућава стварање резерве на дневном, недељном и месечном нивоу, а у облику који омогућава ефикасно обнављање базе података у случају квара серверског система. Постојећа копија система може да омогући обнављање базе података само на рачунарском систему истих техничких карактеристика, а такав се више не може набавити јер се не производи, што у случају хардверског отказа постојећег серверског система може да доведе до ризика да у дужем временском периоду онемогући обрачун и наплата електричне енергије.

2.1.5. Праћење и процена система

Праћење и процена система подразумева континуирани процес надгледања финансијског управљања и контролу његове адекватности, функционалности, као и одговарајуће дизајнирање, са циљем побољшања његове ефикасности. Праћење и процена система се изводи на неколико начина: текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

Сектор за унутрашњу контролу и безбедност

У Предузећу је организован Сектор за унутрашњу контролу и безбедност, чији је рад уређен Правилником о начину и поступку унутрашње контроле и безбедности Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд, број 12.01.300656/1-17 од 16.06.2017. године. У складу са Правилником, у Сектору за унутрашњу контролу и безбедност у 2018. години сачињен је 21 Записник о извршеној контроли.

¹⁷ „Службени гласник РС“, бр. 1/2007, 31/2007, 50/2007, 81/2007, 21/2008, 109/2009, 100/2010 и 96/2011

Комисија за ревизију

Јавно предузећа „Електропривреда Србије“, Београд, у складу са Законом о јавним предузећима, Одлуком о усклађивању пословања Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд са Законом о јавним предузећима и Статутом Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ (ЈП ЕПС број 12.01.250616/75-18 од 24. августа 2018. године - пречишћен текст) има Комисију за ревизију.

Надзорни одбор ЈП „ЕПС“ је на 31. седници од 30. јануара 2017. године донео Одлуку о именовању председника и чланова Комисије за ревизију. Послове које обавља Комисија за ревизију одређени су Одлуком о начину рада Комисије за ревизију број 1973/18 – 14, која је усвојена на 8. редовној седници Надзорног одбора 17. јула 2014. године, који се поред осталих односе и на:

- припрему, предлагање и проверавање спровођења рачуноводствених политика и политика управљања ризицима,
- испитивање примене рачуноводствених стандарда приликом припреме финансијских извештаја и оцењивање садржине финансијских извештаја.

Надзорни одбор је на 57. редовној седници, од 26. јуна 2019. године, донео Одлуку о начину рада Комисије за ревизију Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, број 12.01.243642/37-2019, којом је су проширене њене надлежности, тако да је поред осталих послова, предвиђено и да Комисија за ревизију даје мишљење на план интерне ревизије и контроле и доставља га директору, прима извештаје о спровођењу плана интерне ревизије уз сагласност директора и врши проверу усклађености интерне регулативе са професионалном регулативом којом се уређује начин признавања и обелодањивања ставки финансијских извештаја Јавног предузећа и зависних привредних друштава.

Прописивање да Комисија за ревизију даје мишљење на план интерне ревизије и доставља га директору, може створити услове да се утиче на план интерне ревизије, што не би било у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему, којим је прописано да се функционална независност интерне ревизије обезбеђује самосталним одлучивањем о подручју ревизије на основу процене ризика, начину обављања ревизије и извештавању о обављеној ревизији.

Комисија за ревизију обавља послове на нивоу ЕПС Групе, коју су до 30. јуна 2015. године, чиниле ЈП ЕПС као контролно друштво и 14 зависних привредних друштава које је оно основало као једини оснивач.

Према Редовном годишњем Извештају о раду Комисије за ревизију број 12.02.28822/4-19 од 17. јануара 2019. године, Комисија за ревизију је током 2018. године одржала пет редовних седница на којима су разматрана питања, доношени закључци и вршени други послови из делатности рада Комисије.

Чланом 34 став 7 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима (пречишћен текст) број 12.01.641373/36-18 од 31. децембра 2018. године, уређено је да се исправка потраживања не врши од лица којима се истовремено и дугује и да се не врши исправка потраживања која проистиче из односа између повезаних лица која послују у систему Електропривреде Србије, односно из међусобних односа ЈП „ЕПС“ и привредних друштава. Наведено није у складу са параграфом 58 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, према коме се на крају сваког извештајног периода процењује постојање доказа да је дошло до умањења вредности финансијског средства да би се одредио износ сваког губитка услед обезвређења и није у складу са параграфима 66 до 68 МРС 1 – Презентација финансијских извештаја, према којима се имовина класификује као обртна ако се очекује да буде реализована у току уобичајеног пословног циклуса односно у року од 12 месеци након извештајног периода.

Параграфом 5 МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке, дефинисано је да су изостављања или погрешна исказивања ставки материјално значајна ако би она, појединачно или заједно, могла да утичу на економске одлуке корисника, донете на основу финансијских извештаја. Грешке из претходног периода су изостављени или погрешно исказани подаци из финансијских извештаја ентитета за један или више периода који произилазе из неупотребљавања или погрешне употребе поузданих информација. У такве грешке убрајају се ефекти математичких грешака, грешака при примењивању рачуноводствених политика, погрешног тумачења чињеница, преваре или превида. Рачуноводствени третман исправке материјално значајних грешака из претходног периода, прописан је параграфима 41 до 48 наведеног стандарда, према којима се материјално значајне грешке из претходног периода исправљају у упоредним информацијама презентованим у финансијским извештајима за тај каснији период.

Рачуноводственим политикама Предузећа нису утврђени критеријуми за одређивање материјалности грешке у финансијским извештајима (у апсолутном или релативном износу), а тиме ни критеријуми који одређују рачуноводствени третман исправке материјално значајних грешака из претходног периода.

Интерна ревизија

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописани су модели успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Корисници јавних средстава треба да успоставе интерну ревизију у складу са чланом 82 Закона о буџетском систему. Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору су прописани модели успостављања интерне ревизије код корисника јавних средстава: 1) организовањем посебне функционално независне организационе јединице за интерну ревизију у оквиру корисника јавних средстава, која непосредно извештава руководиоца корисника јавних средстава; 2) организовањем заједничке јединице за интерну ревизију на предлог два или више корисника јавних средстава, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија; 3) обављањем интерне ревизије од стране јединице интерне ревизије другог корисника јавних средстава, на основу споразума, уз претходну сагласност Централне јединице за хармонизацију Министарства финансија. Изузетно, кад не постоје услови за организовање јединице за интерну ревизију из става 1 овог члана, послове јединице за интерну ревизију може да обавља и интерни ревизор запослен код корисника јавних средстава.

Предузеће је корисник јавних средстава у смислу члана 2 став 1 тачка 5 Закона о буџетском систему.

Одлуком о основама унутрашњег организовања Електропривреде Србије број 2870/1-15 од 16. јуна 2015. године утврђено је да се образује Сектор за интерну ревизију и контролу, као организациона целина којом непосредно руководи директор ЈП „ЕПС“. Правилником о организацији и систематизацији послова у ЈП ЕПС број 2871/1-15 од 16. јуна 2015. године са припадајућим изменама и допунама утврђене су основе организовања и руковођења интерне ревизије у ЈП „ЕПС“, као и организација рада и систематизација послова који се у истом обављају.

Сектор за интерну ревизију и контролу састоји се из две службе:

- 1) Служба за интерну ревизију и контролу пословног система и
- 2) Служба за интерну ревизију и контролу информационо-комуникационих система и техничка питања.

Према Повељи интерне ревизије број 739/1-14 од 5. фебруара 2014. године, утврђено је да делокруг рада интерне ревизије није ограничен и обухвата све програме, активности и процедуре у ЈП „ЕПС“ и зависним привредним друштвима.

У 2018. години субјекти ревизије интерне ревизије били су ЈП „ЕПС“ и Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о., Београд, као зависно привредно друштво.

Поред Повеље интерне ревизије, Предузеће је усвојило интерна акта која регулишу функционисање интерне ревизије, и то :

- 1) Приручник за интерну ревизију број 739/2-14 од 5. фебруара 2014. године;
- 2) Стратешки План интерне ревизије за период 2018 - 2020. године, број 12.03.103523/5-17 од 26. децембра 2017. године;
- 3) Стратешки План интерне ревизије за период 2019 - 2021. године, број 12.01.635792/2-18 од 17. децембра 2018. године.

Према годишњем извештају о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2018. годину под бројем 12.01.173996/3-19 од 28. марта 2019. године, који је достављен Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију, спроведено је 46 интерних ревизија и дато је укупно 78 препорука, од којих:

- 1) нема неприхваћених препорука,
- 2) број спроведених препорука је 6,
- 3) нема делимично спроведених препорука, и
- 4) број неспроведених препорука је 72.

Од спроведених 46 интерних ревизија у 2018. години, на ЈП „ЕПС“ се односи 19 интерних ревизија док се преосталих 27 односи на спроведене интерне ревизије код Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, као зависног привредног друштва. Од 78 датих препорука интерне ревизије у 2018. години, на ЈП „ЕПС“ се односи 12 препорука, од којих 8 препорука није спроведено у датом року а за 4 препоруке рок за испуњење је 31. децембар 2019. године.

Извештавање о систему финансијског управљања и контроле

Предузеће није доставило Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију, Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2017. годину. За 2018. годину Предузеће је доставило Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле број 12.01.176226/1-19 од 29. марта 2019. године, са пратећим дописом број 12.01.176226/2-19 од 29. марта 2019. године у коме је навело да доставља Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле у Управи Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд за 2018. годину.

У Допису се даље напомиње да се Годишњи извештај за Управу Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд доставља имајући у виду да је, у складу са Закључком Владе Републике Србије 05 број 023-15149/2014 од 27. новембра 2014. године којим је прихваћен Програм реорганизације Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд, спроведена статусна промена којом су ЈП ЕПС, као матичном друштву, припојена зависна привредна друштва за производњу електричне енергије и угља (статусна промена регистрована 1. јула 2015. године). ЈП „ЕПС“ је као универзални правни следбеник постао титулар свих права и обавеза, које су друштва преносиоци имала у правном промету према трећим лицима државним и другим органима.

Предузеће је у достављеном Годишњем извештају за 2018. годину, навело да су покренуте активности на припреми Решења о именовању Стручног тима, са превасходним задатком да изврши анализу интерних аката и процедура система менаџмента, полазећи при томе од закона и подзаконских аката у складу са којим се обављају финансијски послови, донесе закључке са предлогом мера које треба предузети у циљу унапређења финансијског

управљања и контроле у ЈП „ЕПС“ и изради акциони план за припрему политика и процедура система финансијског управљања и контроле у ЈП „ЕПС“, уз уважавање циљева постављених у Трогодишњем програму пословања ЈП „ЕПС“.

Налаз: Постојећи систем финансијског управљања и контроле није у потпуности успостављен на начин како је прописано Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Ризик: Уколико се не успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле повећава се вероватноћа неостваривања постављених циљева Предузећа.

Препорука број 1: Препоручује се Предузећу да у складу са чланом 5 став 1, чланом 6 ставови 2 и 3 и чланом 8 став 1 Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле, с акцентом на следећим мерама:

(1) да описом послова у уговору о раду јасно одреди запосленог који је на нивоу Предузећа одговоран и за усаглашавање рачуноводствених података у главној књизи са аналитичком евиденцијом купаца на гарантованом снабдевању електричном енергијом,

(2) да донесе и спроводи одговарајуће процедуре и јединствене обрасце о вршењу, контроли и извештавању на нивоу Предузећа, о усаглашености рачуноводствених података у главној књизи са аналитичком евиденцијом купаца на гарантованом снабдевању електричном енергијом,

(3) да поступа у складу са препорукама интерне ревизије и о томе доставља извештаје Служби за интерну ревизију и контролу пословног система,

(4) да именује стручни тим са задатком да изврши анализу интерних аката и процедура система менаџмента, полазећи при том од закона и подзаконских аката у складу са којима се обављају финансијски послови, донесе закључке са предлогом мера које треба предузети у циљу унапређења финансијског управљања и контроле у ЈП „ЕПС“ и изради акциони план за припрему политика и процедура система финансијског управљања и контроле у ЈП „ЕПС“, уз уважавање циљева постављених у Трогодишњем програму пословања ЈП „ЕПС“.

(5) да обезбеди функционалност рачуноводственог софтвера SAP, тако што ће омогућити генерисање пословне књиге Дневник и тиме омогућити контролу улазних података као и увид у хронологију обављеног уноса пословних промена,

(6) да у техничком центру Нови Сад припреми план и изврши миграцију података са старих рачунарских система на постојећи нов SPARC серверски систем са Solaris оперативним системом,

(7) да интерним актом уреди начин распоређивања утрошка електричне енергије по тарифним зонама на обрачунима за електричну енергију,

(8) да Одлуку о начину рада комисије за ревизију Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ Београд, усклади са чланом 82 Закона о буџетском систему, тако да се обезбеди функционална независност интерне ревизије,

(9) да рачуноводствене политике у делу којим се уређује исправка вредности потраживања од лица којима се истовремено и дугују и потраживања од повезаних лица, усагласи са параграфом 58 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, према коме се на крају сваког извештајног периода процењује постојање доказа да је дошло до умањења вредности финансијског средства да би се одредио износ сваког губитка услед обезвређења и са параграфима 66 до 68 МРС 1 – Презентација финансијских извештаја, према којима се имовина класификује као обртна ако се очекује да буде реализована у току уобичајеног пословног циклуса односно у року од 12 месеци након извештајног периода,

(10) да рачуноводственим политикама утврди критеријуме за одређивање материјалности грешке у финансијским извештајима (у апсолутном или релативном износу), а тиме и критеријуме који одређују рачуноводствени третман исправке материјално значајних грешака из претходног периода у складу са параграфима 5. и 41. до 48. МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

3. Финансијски извештај

3.1. Основ за састављање и приказивање финансијских извештаја

Вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја, правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да врше у складу са Законом о рачуноводству који прописује Међународне стандарде финансијског извештавања (МСФИ) као основу за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима. Међународни стандарди финансијског извештавања у смислу наведеног закона су: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (Концептуални оквир за финансијско извештавање), Међународни рачуноводствени стандарди (МРС), Међународни стандарди финансијског извештавања (МСФИ) и Међународни стандарди финансијског извештавања за мала и средња правна лица (МСФИ за МСП) и са њима повезана тумачења, накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Предузеће је сходно критеријумима наведеним у Закону о рачуноводству разврстано у велико правно лице и примењује Међународне стандарде финансијског извештавања (у даљем тексту: МСФИ).

Приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике¹⁸. Редован годишњи финансијски извештај, према прописима о рачуноводству Републике Србије чине Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о осталом резултату, Извештај о променама на капиталу, Извештај о токовима готовине и Напомене уз финансијске извештаје.

Финансијски извештаји су исказани у хиљадама динара (РСД). Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Одлуком Надзорног одбора Предузећа Одлуком број 12.01.343642/25-19 од 26. јуна 2019. године усвојени су годишњи финансијски извештаји за 2018. годину.

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Међутим, стварни резултати могу одступати од ових процена.

Финансијски извештаји за 2018. годину састављени су у складу са начелом наставка пословања, који претпоставља да ће Предузеће наставити са пословањем у догледној будућности.

Упоредне податке чине финансијски извештаји Предузећа за 2017. годину који нису били предмет ревизије Државне ревизорске институције.

¹⁸ „Службени гласник РС”, број 95/14 и 144/14.

3.2. Рачуноводствене политике и рачуноводствене процене

Рачуноводствене политике су посебна начела, основи, конвенције, правила и пракса које је усвојило руководство Предузећа за састављање и презентацију финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству, Међународним стандардима финансијског извештавања, Међународним рачуноводственим стандардима и Тумачењима која даје Комитет за тумачење рачуноводствених стандарда.

На састављање финансијских извештаја за 2018. годину, Предузеће је применило Одлуку о рачуноводственим политикама и начелима број 935/16-15 од 29. јануара 2015. године, са изменама број 12.01.152607/17-16 од 26. априла 2016. године и број 12.01.641373/36-18 од 31. децембра 2018. године.

Усвојене рачуноводствене политике односе се на признавање, мерење и процењивање средстава, обавеза, прихода и расхода предузећа.

Финансијски извештаји се састављају по начелу настанка пословног догађаја и начелу сталности пословања.

Према начелу настанка пословног догађаја, пословни догађај се признаје када је настао и укључује се у финансијске извештаје у периоду на који се односи, независно од пријема и исплате новца у вези са тим пословним догађајем.

У наставку извештаја даје се преглед усвојених рачуноводствених политика.

3.2.1. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина је немонетарна имовина без физичке садржине, која се може идентификовати. Имовина је препознатљива ако је:

- одвојива, односно када се може одвојити или оделити од предузећа и продати, пренети, лиценцирати, изнајмити или разменити, било појединачно или заједно са повезаним уговором, препознатљивом имовином или обавезом, без обзира да ли предузеће има намеру да то уради;
- настаје по основу уговорних или других законитих права, без обзира да ли су та права преносива или одвојива од предузећа или од других права и обавеза (МРС-38 параграф 12).

Нематеријално средство почетно се мери по набавној вредности или цени коштања. (МРС-38 параграф 24).

Вредност из претходног става састоји се од набавне цене, укључујући увозне дажбине, порезе који се не рефундирају и било које директно приписиве трошкове припреме имовине за намењену употребу и умањене за све трговинске попусте и рабате, (МРС-38 параграф 27).

Признавање трошкова у књиговодствену вредност нематеријалне имовине престаје када се имовина налази у стању потребном да би могла да функционише на начин који је менаџмент предвидео. Трошкови који настану током коришћења или поновног распоређивања нематеријалне имовине не укључују се у књиговодствену вредност те имовине, (МРС 38 параграф 30).

Након почетног признавања нематеријално средство вреднује се по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке због обезвређивања, (МРС-38 параграф 74). Накнадни издатак на признатом нематеријалном средству признаје се као расход, осим у случају накнадних издатака пројеката у фази развоја, ако предузеће може да докаже: (а) техничку изводљивост завршавања нематеријалне имовине, тако да ће она бити расположива за коришћење или продају; (б) своју намеру да заврши нематеријалну имовину и да је користи или прода; (ц) своју способност коришћења или продаје нематеријалне имовине; (д) како ће нематеријална имовина генерисати вероватне будуће економске користи; (е) расположивост адекватних техничких, финансијских и других ресурса за завршавање развоја и коришћење или продају нематеријалне имовине; (ф) његову способност поузданог одмеравања издатака који се могу приписати нематеријалној имовини током њеног развоја (МРС-38 параграф 43,57).

Издаци настали након почетног признавања стечене нематеријалне имовине признају се у књиговодствену вредност имовине ако накнадни издаци вероватно превазилазе очекивану будућу економску корист садржану у постојећој нематеријалној имовини. Накнадни издаци који вероватно одржавају очекивану будућу економску корист садржану у постојећој нематеријалној имовини признају се као расход периода, (МРС -38 параграф 20). Руководилац организационе целине који рукује нематеријалним средством врши процену из претходног става. Нематеријална средства са ограниченим корисним веком амортизују се у току коришћења економских користи средстава методом праволинијског (линеарни) отписа, (МРС-38 параграф 97). Обрачун амортизације започиње када имовина постане расположива за употребу, односно када се налази на локацији и у стању спремном за пословање на начин који је руководство предвидело (најкасније по истеку месеца у коме је почело коришћење). Амортизација нематеријалне имовине са ограниченим корисним веком престаје на ранији од следећа два датума:

- 1) на датум на који престаје признавање имовине (као нпр. истеком периода права коришћења и сл.) или
- 2) на датум на који се имовина класификује као имовина која се држи за продају (МРС-38 параграф 97).

Нематеријална имовина са неограниченим корисним веком се не амортизује. Ова имовина тестира се на умањење вредности на годишњем нивоу или кад год постоје назнаке да је дошло до умањења вредности нематеријалне имовине, (МРС-38 параграф 107 и 108). Руководилац организационе целине одређен актом директора ЈП ЕПС, односно директора привредног друштва, у складу са Правилником о рачуноводству, одређује корисни век употребе нематеријалног средства са ограниченим корисним веком у складу са уговорним правом, врши рекласификацију имовине и врши тестирање на умањење вредности.

Уколико лице из претходног става не одреди корисни век употребе, процењени корисни век употребе новонабављеног нематеријалног средства (улагања) изражава се у складу са актом директора ЈП ЕПС, којим се утврђује начин и поступак обрачуна амортизације и номенклатура нематеријалних улагања, некретнине, постројења и опреме, осим ако није другачије одређено уговором на основу којег је стечена имовина. Амортизациони период и метод амортизације се проверавају на крају сваког обрачунског периода. Уколико је очекивани век употребе значајно различит од претходно процењеног, предлог новог корисног века употребе за предметна средства даје руководилац организационе целине која рукује средством о чему надлежни орган доноси одлуку (МРС-38 параграф 104). Корекција трошка амортизације признаје се као расход у билансу успеха за текући и будући период (МРС-8).

3.2.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су материјална средства која служе за употребу у производњи или испоруци робе или пружању услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе, за која се очекује да се користе дужи од једног обрачунског периода. Под имовином подразумевају се и резервни делови, када испуњавају дефиницију некретнина, постројења и опреме, када су намењена замени неког дела за ограничени број признатих средстава и када су трошкови замене тог дела значајни у односу на књиговодствену вредност тог средства, (МРС -16 параграф 8).

Некретнине, постројења и опрема почетно се мере по набавној вредности или цени коштања. Компоненте набавне вредности су:

- фактурна вредност добављача умањена за све рабате садржане у рачуну,
- увозне дажбине и други јавни приходи који се не рефундирају,
- други директно приписиви трошкови неопходни за довођење тог средства у стање функционалне приправности (утовар, испорука, инсталирање и др.)

- иницијалну процену трошкова демонтаже, уклањања средстава и обнове подручја на којем је средство лоцирано, ако постоји обавеза која је наметнута када је средство набављено или као последица коришћења, (МРС 16 параграф 16).

У набавну вредност/цену коштања не улази камата, административни и други општи фиксни трошкови који се директно не могу приписати стицању средству, осим за средства из претходног става, (МРС-16 параграф 23; МРС-23). Средство изграђено у сопственој режији признаје се по цени коштања у складу са чланом 20. ове одлуке под условом да она не прелази тржишну вредност. Сви интерни добици и неубичајено високи износи утрошеног материјала, рада и других ресурса насталих у процесу производње у сопственој режији не укључују се у цену коштања средства, (МРС-16 параграф 22).

Набавна вредност земљишта, која укључује и трошкове демонтаже, уклањања и обнове, признаје се као посебно средство које се амортизује током периода у ком су стечене користи настајањем ових издатака (МРС 16 параграф 59). Руководилац организационе целине одређен актом директора ЈП ЕПС, односно директора привредног друштва, у складу са Правилником о рачуноводству, приликом стављања некретнина, постројења и опреме у употребу одређује корисни век употребе, а за средства из става 2. овог члана приликом пријема резервних делова.

Производни трошкови уклањања откритке у мери у којој се корист огледа у побољшаном приступу руди, признају се као стална имовина под условом:

- да је вероватно да ће будућа економска корист (побољшан приступ рудном лежишту) повезана са уклањањем откритке притицати у предузеће,
- да се може да идентификује компонента рудног лежишта за које је приступ побољшан,
- да се трошкови који се односе на активности уклањања откритке који су повезани са том компонентом могу поуздано одмерити (IFRIC Тумачење 20 параграф 8 и 9).

Средство признато по основу активности уклањања откритке се обухвата рачуноводствено као додатак или као побољшање постојећег средства, односно као посебан део постојећег средства. У мери у којој се корист од активности уклањања откритке реализују у виду произведених залиха, исти се обухватају као залихе. Расподела производних трошкова уклањања откритке на произведене залихе и на средства по основу уклањања откритке заснована је на мерилу производње и то количини уклоњене откритке у поређењу са очекиваном количином за дати обим произведене руде (IFRIC Тумачење 20 параграф 13).

Средство по основу уклањања откритке почетно се мери по цени коштања, коју чини збир трошкова директно насталих из активности уклањања откритке којим се побољшава приступ одредивој компоненти руде, увећаних за алоциране директно приписиве опште режијске трошкове (IFRIC Тумачење 20 параграф 12). Накнадно одмеравање средстава по основу уклањања откритке врши се по цени коштања или по његовој ревалоризованој вредности умањеној за амортизацију и губитак по основу умањења вредности, на исти начин као и постојеће средство чији је оно саставни део (IFRIC Тумачење 20 параграф 14). Средство по основу уклањања откритке се амортизује на систематској основи, током очекиваног корисног века трајања одредиве компоненте рудног лежишта коме је побољшан приступ као резултат уклањања откритке применом функционалне методе (IFRIC Тумачење 20 параграф 15).

Некретнине, постројења и опрема добијене по основу размене за друга средства у случају да размена има комерцијални карактер признају се по фер вредности, осим: (а) када трансакција размене нема комерцијалну суштину или (б) када се не може поуздано одмерити поштена вредност ни примљеног ни датог средства (МРС 16 параграф 24). Ако набављено средство није одмерено по фер вредности, његова набавна вредност се одмерава по књиговодственој вредности средства које је дато кориговано за примљене или дате доплате.

Постројења и опрема прибављене у послу финансијског лизинга у складу са законом, признају се као средства и обавезе у билансу стања у износима који су на почетку лизинга једнаки фер вредности или садашњој вредности минималних рата плаћања, уколико је ова вредност нижа (МРС –17 параграф 20). Накнадна улагања у средство повећавају књиговодствену вредност средстава ако издаци настају као резултат доградње средства, замене неког дела или сервисирања, осим свакодневног одржавања, ако је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим улагањима притицати у предузеће и ако се набавна вредност улагања у то средство може поуздано одмерити (МРС 16 параграф 10,7,12-14).

Остала улагања на свакодневном одржавању, коришћењу или премештању средстава који се јављају како би средство могло да функционише на начин који је предвиђен или који нису неопходни за довођење на локацију и у стање које им омогућава да функционишу на начин како је предвиђено признају се као расход, (МРС 16 параграф 12,20 и 21). Надлежни орган приликом доношења годишњег програма пословања или појединачне одлуке у складу са Правилником о рачуноводству опредељује карактер улагања, на основу критеријума из (инвестиционо улагање или одржавање).

Руководилац организационе целине одређен актом директора ЈП ЕПС, односно директора привредног друштва, у складу са Правилником о рачуноводству одређује преостали процењени век коришћења средства у које се врши накнадно улагање. Књиговодствена корекција преосталог процењеног века коришћења некретнина, постројења и опрема у које је вршено накнадно улагање се спроводи на начин да књиговодствена вредност средства одражава преостали корисни век коришћења.

После почетног признавања некретнине, постројења и опрема, а које служе за обављање енергетске делатности, се исказују по ревалоризованом износу, који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације, умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности и то за следеће класе средстава: (МРС-16 параграф 31)

- грађевински објекти хидроелектрана,
- грађевински објекти термоелектрана,
- грађевински објекти за дистрибуцију електричне енергије и управљање дистрибутивним системом,
- грађевински објекти рудника угља,
- привредно пословне зграде, осим управних и других зграда за вршење канцеларијских послова, угоститељства и туризма,
- опрема хидроелектрана,
- опрема термоелектрана,
- опрема за дистрибуцију електричне енергије и управљање дистрибутивним системом,
- опрема рудника угља,
- резервни делови,
- бродови и остала опрема речне и језерске пловидбе,
- вучна возила и остале опрема за железнички саобраћај на шинама,
- транспортна средства за обављање енергетске делатности.

После почетног признавања, некретнине, постројења и опрема зависних привредних друштава чија регистрована претежна делатност није енергетска делатност се исказују у ревалоризованом износу, у случају да се иста користе за обављање делатности која је наведена у оснивачком акту зависних привредних друштава.

Фер вредност некретнина, постројења и опреме је цена која би се добила за продају имовине или била плаћена за пренос обавеза у редовној трансакцији између учесника на тржишту на датум одмеравања. При одмеравању фер вредности користе се технике

процењивања при чему се максимално користе релевантни уочљиви инпути и на минимум своди коришћење неуочљивих инпута (МСФИ-13 параграф 61). Технике процене фер вредности, које се користе, доследно се примењују и то:

- тржишни приступ, за земљиште, управне и друге зграде за вршење канцеларијских послова, угоститељства и туризма,
- трошковни приступ (садашњи трошак замене), за остала средства наведена у ставу 1. овог члана (МСФИ-13 параграф 62, Б8).

Ревалоризација некретнина, постројења и опреме врши се уколико постоје индиције које указују да се књиговодствена вредност значајно разликује од фер вредности на дан биланса стања (МРС -16 параграф 34). Уколико је преостали процењени век коришћења некретнине, постројења и опрема једнак првобитно процењеном, вредносно усклађивање спроводи се сразмерном корекцијом набавне вредности и исправке вредности (МРС-16 параграф 35). Уколико је преостали процењени век коришћења различит од првобитно процењеног, вредносно усклађивање спроводи се на начин да садашња вредност одражава преостали корисни век коришћења, (МРС-16 параграф 35). Позитиван учинак ревалоризације признаје се у укупном осталом резултату и акумулира се у капиталу, у оквиру позиције ревалоризационе резерве. Међутим, позитиван учинак ревалоризације признаје се у билансу успеха у износу у ком се поништава ревалоризационо умањење исте имовине претходно признате у билансу успеха (МРС-16 параграф 39). Негативан учинак ревалоризације признаје се као расход, односно у укупном осталом резултату до износа постојећих ревалоризационих резерви које се односе на то средство (МРС-16 параграф 40).

После почетног признавања некретнине, постројења и опрема исказују се по набавној вредности или по цени коштања, умањеној за укупну акумулирану амортизацију и укупне евентуалне губитке због умањења вредности и то за следећа средства:

- моторна возила одређена законом којим се уређује безбедност саобраћаја на путевима као путничко возило,
- друга транспортна средства осим средстава која су наведена у члану 10 ове одлуке,
- опрема за уређење и одржавање канцеларијских и других просторија,
- алат и инвентар,
- станови које не служе за обављање регистроване делатности или делатности која није наведена у оснивачком акту,
- остале непоменуте некретнине, постројења и опрема, ако није другачије одређено овом одлуком (МРС-16 параграф 30).

Уколико је исказана књиговодствена вредност већа од нето продајне или корисне вредности истих средстава на дан биланса стања, свака корекција се признаје као расход периода. Некретнине, постројења и опрема се амортизују у току њиховог корисног века употребе применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих квота у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку некретнина, постројења и опреме, осим за земљиште (МРС-16 параграф 62). Изузетно, земљишта, која укључују и трошкове демонтаже, уклањања и обнове, призната као посебно средство, амортизују се применом функционалног метода, односно расходи се признају када су трошкови амортизације засновани на очекиваном коришћењу или учинцима (током периода у ком су користи стечене настајањем ових трошкова) (МРС-16 параграф 59, 62).

Резервни делови који испуњавају дефиницију некретнина, постројења и опреме, као компоненте при изградњи некретнина, постројења или опреме, амортизацију се у току корисног века употребе тих некретнина, постројења или опреме (МРС-2 параграф 35).

Амортизација средства започиње када оно постане расположиво за коришћење, тј. када се налази на локацији и у стању које је неопходно да средство функционише како је то предвиђено (најкасније по истеку месеца у коме је почело коришћење). Амортизација средстава престаје на датум ранијег догађаја: датум када је средство класификовано као средство које се држи за продају или датум престанка признавања. Амортизација не престаје када се средство не користи или када се не користи активно, осим ако је оно у потпуности амортизовано (МРС-16, параграф 55). Основицу за амортизацију некретнина, постројења и опреме чини књиговодствена вредност средства коју оно има у тренутку када му је одређен преостали век употребе или када је он промењен, умањена за резидуалну вредност. Уколико је резидуална вредност средства безначајна не узима се у обзир приликом утврђивања основице за обрачун амортизације (МРС-16, параграф 53). Корисни век употребе и метод амортизације преиспитују се периодично о чему одлуку доноси надлежни орган (МРС-16 параграф 51).

Преиспитивање корисног века обавезно се врши за средства чија ће књиговодствена вредност у целини бити амортизована у наредној пословној години, и уколико се очекивања разликују од претходних процена (МРС-16 параграф 51). Предлог преосталог корисног века употребе за предметна средства даје руководиоца организационе целине одређен актом директора ЈП ЕПС, односно директора привредног друштва, о чему надлежни орган доноси одлуку. Ефекат промене корисног века употребе средства признаје се као приход или расход за текући и будуће периоде (МРС-16 параграф 51; МРС-8 параграф 38). За потребе пореских извештаја обезбеђује се посебан обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме у складу са пореским прописима. Некретнина, постројење и опрема престају да се признају у билансу стања приликом отуђивања или када се не очекују будуће економске користи од њеног коришћења или отуђења или када постану ставке које се држе ради продаје (МРС-16 параграф 67, 68а).

Некретнине, постројење и опрема који су повучени из активне употребе и држе се ради продаје исказују се као залихе по њиховој књиговодственој вредности у износима по којима су исказани на дан повлачења средстава из активне употребе (МРС-16 параграф 68а). Накнада од трећих страна за некретнине, постројења и опрему чија је вредност умањена, које су изгубљене или дате укључују се у биланс успеха када накнада постане наплатива (МРС-16 параграф 65).

Ако се у књиговодствену вредност некретнине, постројења и опреме признају трошкови замене неког дела, онда престаје да се признаје књиговодствена вредност замењеног дела, без обзира да ли је замењени део амортизован одвојено. Ако није изводљиво утврђивање књиговодствене вредности замењеног дела, користе се трошкови замене као показатељ износа набавне вредности замењеног дела у време кад је исти стечен или изграђен (МРС-16 параграф 70). Добици или губици који проистекну из расхоровања или отуђења некретнина, постројења и опреме утврђују се као разлика између нето добитка од отуђења, ако их има и књиговодствене вредности ставке кориговане за ревалоризационе резерве, ако су претходно формиране за конкретно средство, и признају се у билансу успеха (МРС-16 параграф 41, 71).

Заједнички аранжман је уговорни аранжман у којем две или више страна имају заједничку контролу (МСФИ-11 параграф 4,5). Заједничка контрола је уговором договорена подела контроле над аранжманом, која постоји само када одлуке о релевантним активностима захтевају једногласну одлуку страна које деле контролу, (МСФИ-11 параграф 7). Активности за које уговором није предвиђено успостављање заједничке контроле не сматрају се заједничким аранжманом.

На основу структуре и правне форме аранжмана и услова које су се стране договориле, учесник признаје заједничке аранжмане као:

- заједничко пословање, ако стране које имају заједничку контролу над аранжманом имају права на имовину и одговорност за обавезе које се односе на аранжман,

- заједнички подухват, ако стране које имају заједничку контролу над аранжманом имају права на нето имовину аранжмана (МСФИ-11 параграф 14,15 и 16).

У заједничком пословању учесник у заједничком пословању признаје:

- своју имовину, укључујући и своје учешће у имовини која је у заједничком власништву,
- своје обавезе, укључујући и свој део у обавезама које су преузете,
- своје приходе од продаје свог учешћа у резултатима насталим из заједничког пословања, укључујући свој део прихода од продаје резултата заједничког пословања и
- своје расходе, укључујући свој део у свим расходима који су заједнички настали, (МСФИ-11 параграф 20).

Учесник у заједничком подухвату признаје свој удео у заједничком подухвату као учешће користећи метод удела, (МСФИ-11 параграф 24). Трансакције и пословни догађаји у којем стицалац добија контролу над једним или више пословања обухватају се као пословне комбинације, (МСФИ-3). У случају пословних комбинација у којој учествују чланице Групе ЕПС које су под заједничком контролом, појединачни финансијски извештаји правног лица који наставља да постоји не садрже упоредиве информације друштва које престаје да постоји, (МСФИ -3 параграф 2ц, МРС-1 Концептуални оквир КК20,21). Вредност средстава је умањена када књиговодствена вредност премашује износ који се може надокнадити коришћењем тог средства, (МРС- 36 параграф 8).

На дан састављања сваког биланса стања врши се процењивање постојања било каквих назнака да је вредност средства умањена, (МРС-36 параграф 9). Без обзира да ли постоје назнаке о умањењу вредности врши се тестирање нематеријалне имовине са неограниченим роком трајања и нематеријалне имовине која још није у употреби на умањење вредности једном годишње. У случају да је предметна имовина почетно призната у току извештајног периода тестирање на умањење вредности врши се пре истека извештајног периода, (МРС-36 параграф 10). Уколико постоје назнаке да вредност неког средства може бити умањена, проверава се преостали корисни век трајања, метод амортизације или резидуална вредност средства и врши се кориговање у складу са стандардом који важи за то средство, иако се не признаје губитак од умањења вредности тог средства. (МРС-36 параграф 17). Надокнадив износ средстава или јединице која генерише готовину је фер вредност умањена за трошкове отуђења или употребна вредност, у зависности која је од ових вредности већа (МРС-36).

Уколико постоје било какве назнаке о томе да је вредност неког средства умањена, надокнадива вредност се процењује за појединачно средство. Уколико није могуће проценити надокнадив износ за појединачно средство, утврђује се надокнадив износ за јединицу која генерише готовину, а којој то средство припада (МРС-36 параграф 66). Утврђивање употребне вредности врши се за јединицу која ствара новац – јавно предузеће, односно привредно друштво (МРС-36 параграф 72). Ако је надокнадив износ средства мањи од његове књиговодствене вредности, књиговодствену вредност треба смањити на надокнадив износ, (МРС-36 параграф 59). На крају сваког извештајног периода врши се процењивање да ли има било каквих назнака да губитак од умањења вредности неког средства, осим гудвила, признат у претходним годинама можда више не постоји, или је можда умањен. Ако таква назнака постоји процењује се надокнадив износ тог средства, (МРС-36 параграф 110).

Ако постоји назнака да признати губитак од умањења вредности неког средства, осим гудвила, можда више не постоји или је можда смањен, врши се преиспитивање и кориговање преосталог корисног века, методе амортизације или резидуалне вредности средства у складу са стандардом који се примењује за то средство, чак и када губитак, због умањења његове вредности, није сторниран (МРС-36 параграф 113). За средства која се накнадно мере по ревалоризованој вредности:

- губитак од умањења вредности признаје се у укупном осталом резултату до висине губитка од умањења вредности који не премашује износ ревалоризационе резерве за исто средство (такав губитак од умањења вредности ревалоризованог средства смањује ревалоризациону резерву за то средство), (МРС-36 параграф 60,61),

- свако укидање губитка због умањења вредности признаје се у укупном осталом резултату и повећава ревалоризационе резерве за то средство, односно у билансу успеха (као приход) у случају да је претходно признат губитак због умањења вредности признат као расход (МРС-36 параграф 120).

За средства која се накнадно мере по набавној вредности:

- губитак од умањења вредности признаје се у билансу успеха као губитак,
- свако укидања губитка због обезвређивање признаје се као приход до износа који не прелази амортизовану набавну вредност средства (МРС 36 параграф 117),
- свако повећање исказане вредности средства изнад износа који би био утврђен (без амортизације основних средстава и нематеријалних улагања) да за то средство у претходним годинама није признат губитак због умањења вредности, сматра се ревалоризацијом и за наведена средства се не признаје (МРС 36 параграф 118).

Након признавања губитка од умањења вредности, односно сторнирања губитка од умањења вредности врши се кориговање:

- трошкова амортизације средства у будућим периодима,
- било које одложене пореске обавезе или одложеног пореског средства повезане с тим, (МРС 36 параграф 63,64 и 121).

Инвестициона некретнина је некретнина (земљиште или објекат - или део објекта или обоје) коју држи (власник или корисник лизинга у оквиру финансијског лизинга) у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вредности капитала или и једног и другог, а не за:

- коришћење у производњи или набавци добара или услуга или у административне сврхе; или
- продају у редовном току пословања.

Ако одређена некретнина обухвата део који се држи ради остваривања зараде од издавања или ради увећања вредности капитала, а други део се држи за потребе производње или снабдевања робом или пружање услуга или за потребе административног пословања, та некретнина се сматра инвестиционом некретнином само уколико предузеће безначајан део те некретнине држи за потребе производње или снабдевања робом или пружања услуга или за потребе административног пословања (МРС-40 параграф 10). У случајевима када су некретнине изнајмљене матичном предузећу или неком од зависних предузећа или матично предузеће изнајмљује некретнине зависном предузећу и они их користе, ове некретнине се не квалификују као инвестиционе некретнине у консолидованим финансијским извештајима. Међутим, у појединачним финансијским извештајима предузећа-власника оваквих некретнина, исте представљају инвестиционе некретнине уколико испуњавају услове за инвестиционе некретнине (МРС-40 параграф 15).

Инвестициона некретнина се почетно мери по набавној вредности или цени коштања, која обухвата набавну цену и све издатке који се могу директно приписати, (МРС-40 параграф 20, 21). У књиговодствену вредност постојеће инвестиционе некретнине признају се трошкови замене у време када је тај трошак настао, ако је вероватан прилив економске користи и ако се набавна вредност може поуздано одмерити, (МРС-40 параграф 19). Трошкови свакодневног сервисирања (поправака и одржавање) не признају се у књиговодствену вредност инвестиционих некретнина, већ се врши признавање кроз биланс успеха, (МРС-40 параграф

18). Након почетног признавања, инвестициона некретнина мери се по набавној вредности или цени коштања умањеној за укупан износ исправке вредности по основу амортизације и укупан износ обезвређивања (МРС-40 параграф 56). Инвестиционе некретнине се амортизују у току њиховог корисног века употребе применом методе пропорционалног отписивања, односно методом једнаких годишњих квота у процењеном корисном веку употребе за сваку ставку инвестиционих некретнина, у складу са актом директора ЈП ЕПС којим се утврђује начин и поступак обрачуна амортизације и номенклатура нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме.

Пренос на инвестициону некретнину или са инвестиционе некретнине на некретнину која се користи за производњу или снабдевање робом или залихе врши се када дође до промене намене те некретнине, што се доказује:

- започињањем коришћења од стране власника, када се врши пренос са инвестиционе некретнине на некретнину коју користи власник,
- почетком капиталног накнадног издатка у циљу њене продаје, када се врши пренос са инвестиционе некретнине на залихе,
- престанком коришћења од стране власника или давањем некретнине неком другом лицу у закуп, када се врши пренос са некретнина на инвестициону некретнину,
- почетком пословног лизинга некој другој страни, када се врши пренос са залиха/некретнина на инвестициону некретнину, (МРС-40 параграф 57).

Када се врши пренос са инвестиционе некретнине на некретнину која се користи за производњу или снабдевање робом не мења се књиговодствена вредност пренете некретнине, (МРС-40 параграф 60).

3.2.3. Залихе

Залихе су средства која се држе за продају у редовном пословању, која су у процесу производње, а намењене су продаји или се у облику основног и помоћног материјала који се троши у процесу производње или приликом пружања услуга, (МРС-2 параграф 6). Залихе обухватају:

- сировине и материјал (основни и помоћни),
- резервне делове, осим резервних делова које испуњавају услове за некретнине, постројења и опрему,
- алат и инвентар који се у целини отписује у моменту давања на коришћење са веком употребе краћим од годину,
- недовршену производњу и готове производе,
- робу која се држи ради продаје,
- дате авансе за залихе.

Залихе се мере по набавној вредности/цени коштања или нето остваривој вредности, која је нижа, (МРС-2 параграф 9). Набавна вредност обухвата куповну цену, увозне дажбине и друге порезе које се не рефундирају, транспортне, манипулативне и друге трошкове који се могу директно приписати стицању залиха, умањену за трговачке попусте, рабате и друге сличне ставке који се одузимају при утврђивању трошкова набавке (МРС-2 параграф 10).

Нето остварива цена је процењена продајна цена у редовном пословању умањена за процењене трошкове довршења производње и процењене неопходне трошкове неопходне за реализацију продаје, (МРС-2 параграф 6). Процену нето оствариве вредности, као износа који може да се поврати, врши се на појединачној основи, осим ако није другачије наведено, (МРС-2 параграф 29). Основни и помоћни материјал који се користи у производњи не отписује се испод цене коштања, односно набавне цене ако се очекује да ће се готови производи, у којима ће они бити садржани, продавати по цени коштања или изнад ње, (МРС-2 параграф 32).

У случају да је цена коштања готових производа већа од нето оствариве цене готових производа врши се процена нето остварива вредности залиха на репрезентативном узорку применом метода трошка замене (поновне набавке). Уколико се утврди да постоји обезвређивање залиха, израчунавање обезвређивања за све ставке залиха врши се пројектовањем резултата добијених на узорку на целокупне залихе (начело равнотеже између користи и трошка), (МРС-2 параграф 29 и 32).

При процени нето оствариве вредности резервних делова, а који нису резервни делови већ испуњавају услове за некретнине, постројења и опрему, врши се уважавање свих чиниоца који су специфични за ЈП ЕПС и привредна друштва (пре свега околности везаних за набавку по поруџбини, коришћења за планирана сервисирања, цену готових производа и сл.). Износ било ког отписа залиха до висине њихове нето оствариве вредности признаје се као расход у периоду у којем је настао отпис или губитак (МРС-2 параграф 34). Руководилац организационе целине који набавља и рукује залихама врши процену нето оствариве вредности залиха, као износа који може да се поврати. Обрачун излаза (утрошка) залиха признаје се по методи просечне пондерисане цене (МРС-2 параграф 25).

Пондерисани просек израчунава се приликом пријема сваке наредне пошиљке. Залихе недовршене производње и готових производа мере се по цени коштања, односно нето остваривој цени ако је нижа. Цена коштања залиха из става обухвата трошкове који се директно односе на јединице производње и индиректне (фиксне и варијабилне) трошкове који настају при производњи готових производа (МРС-2 параграф 12). У цену коштања залиха не признају се расходи настали по основу:

- неуобичајено високих износа утрошеног материјала, рада или других производних трошкова,
- трошкова складиштења, осим ако нису неопходни у производном процесу следеће фазе,
- општих административних трошкова који не доприносе довођењу залиха на садашње место и у садашње стање,
- трошкова продаје,
- трошкова позајмљивања (МРС-2 параграф 16 и 17).

Привредна друштва општим актом одређују методе алокације индиректних и директних трошкова по носиоцима. Група сталних средстава или појединачно средство класификује се као имовина која се држи за продају ако се њена вредност може повратити преваходно продајом, а не даљим коришћењем (МСФИ-5 параграф 6). Да би се стална имовина (ре)класификовала као имовина која се држи за продају имовина мора бити доступна за моменталну продају и да је њихова продаја врло вероватна, односно да постоји план продаје и активни програм за проналажање купаца, да је извршење плана већ почело, да имовина мора да буде активно присутна на тржишту по цени која је разумна, као и да се продаја заврши у року од годину дана. (МСФИ-5 параграф 7 и 8). Изузетно, период завршетка продаје може се продужити ако је одлагање последица догађаја и околности који су ван контроле предузећа, (МСФИ-5 параграф 9). Имовина која је класификована као имовина која се држи за продају одмерава се по нижем од следећа два износа: по књиговодственој вредности или фер вредности умањеној за трошкове продаје, (МСФИ-5 параграф 15). Свака разлика између почетног и накнадног смањења вредности признаје се као губитак од умањења вредности (МСФИ-5 параграф 20).

За свако накнадно повећање вредности признаје се добитак али не у износу који прелази износ кумулативног губитка од умањења вредности који је признат у складу са претходно наведеним, умањењем вредности имовине и признавањем и мерењем губитка због обезвређења (МСФИ-5 параграф 22).

Добитак или губитак који предходно нису признати до датума продаје, признају се на датум престанка признавања (МСФИ-5 параграф 24). Добици и губици од отуђења (продаје) сталне имовине исказују се тако што се од прилива од отуђења одузимају књиговодствене вредности имовине (4.31 и 4.35 Концептуални оквир, МРС-1 параграф 34а). Ревалоризационе резерве које се односе на отуђено средство преносе се директно на пренети резултат када средство престаје да се признаје (МРС-16 параграф 41). Стална имовина класификована као имовина која се држи за продају не амортизује се (МСФИ-5 параграф 25).

3.2.4. Трансфер учинака

Трансфер учинака из једног зависног привредног друштва у матично и обрнуто или друго зависно привредно друштво обрачунава се по трансферним ценама утврђеним методом трошкова плус. Цена трансакције учинака између повезаних лица утврђују се на начин одређен посебним актом.

3.2.5. Финансијски инструменти

Финансијски инструмент је сваки уговор на основу којег настаје финансијско средство привредног друштва и финансијска обавеза или инструмент капитала другог привредног друштва, (МРС-32 параграф 11). Финансијско средство је свако средство који је готовина, уговорно право на примање готовине или другог финансијског средства, уговорно право на размену финансијских инструмената са другим привредним друштвом под потенцијално повољним условима и инструмент капитала другог привредног друштва, (МРС-32 параграф 11). Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу предаје готовине или другог финансијског средства другом привредном друштву и размена финансијских инструмената са другим привредним друштвом под потенцијално неповољним условима, (МРС-32 параграф 11).

Инструмент капитала је сваки уговор којим се доказује резидуално учешће у имовини предузећа након одбитака свих његових обавеза, (МРС-32 параграф 11). Дериват је финансијски инструмент чија се вредност мења у зависности од промене утврђене каматне стопе, цене финансијског инструмената, цене робе, девизног курса, индекса или стопа цене, кредитног рејтинга или кредитног индекса или сличне варијабле, који не захтева никакву почетну нето инвестицију или почетну нето инвестицију која је мања него што би то захтевале друге врсте уговора за које се очекује да слично реагују на промене фактора тржишта и који се измирују на неки будући датум, (МРС-39 параграф 9). За потребе мерења финансијских инструмената након почетног признавања, финансијски инструменти се класификују у следеће категорије:

- финансијска средства и финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха (која се држе ради трговања),
- финансијска средства која су расположива за продају,
- инвестиције која се држе до доспећа,
- зајмови (кредити) и потраживања који су потекли од стране привредног друштва и која се не држе ради трговања и
- деривате, (МРС-39 параграф 9).

Према роковима доспећа финансијски инструменти се класификују на:

- краткорочне, са роком доспећа до једне године од дана биланса стања,
- дугорочне, са роком доспећа више од једне године од дана биланса стања, (МРС-1 параграф 60, 66-76).

Према валути у којој се примања или плаћања захтевају финансијски инструменти се класификују на:

- финансијске инструменте у извештајној валути и
- финансијске инструменте у иностраној валути.

Финансијска средства и финансијске обавезе признају се када предузеће постане једно од уговорних страна коришћењем рачуноводственог обухватања на датум измирења, односно:

- признавање се врши на датум када се средство преноси предузећу или када предузеће испоручује средство и

- престаје да се признаје на датум када је извршена испорука средства од стране предузећа (испуњењем уговорене обавезе, отказивањем или истеком), (МРС-39 параграф 38,39 и АГ 53-56).

Финансијска средства и финансијске обавезе почетно се признају по њиховој фер вредности увећаној, у случају финансијског средства или финансијске обавезе који се не одмеравају по фер вредностима са променама фер вредности кроз биланс успеха, за трошкове трансакције који се могу директно приписати стицању или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе, (МРС-39 параграф 43). При престанку признавања финансијског средства и финансијских обавеза у целини, разлика између:

– њихове књиговодствене вредности и

– збира добијене/дате накнаде и сваког акумулираног добитка или губитка, (укључујући и добитке и губитке финансијских средстава који је признат у укупном осталом резултату признаје се у билансу успеха, (МРС-39 параграф 26 и 54).

Дугорочни финансијски пласмани обухватају: учешће у капиталу зависних привредних друштава, учешће у капиталу осталих повезаних правних лица, учешће у капиталу других правних лица, дугорочне кредите повезаним правним лицима, дугорочне кредите у земљи и иностранству, дугорочне хартије од вредности које се држе до доспећа и остали дугорочни пласмани. Улагања у зависна привредна друштва, учешће у капиталу придружених правних лица, учешће у капиталу других правних лица и инвестиције у заједнички контролисана правна лица обухватају се у појединачним финансијским извештајима матичног предузећа применом методе набавне вредности (МРС-27 параграф 10; МРС-28 параграф 44).

У консолидованим финансијским извештајима учешће у капиталу придружених правних лица и заједнички контролисаног ентитета обухватају се методом удела, (МРС-28 параграф 10; МСФИ-11 параграф 24). У сврхе накнадног одмеравања, финансијска средства расположива за продају класификују се као улагања у инструменте капитала која немају котирану тржишну вредност и инструменте капитала која имају котирану тржишну вредност. Улагање у инструменте капитала који немају котирану тржишну вредност на активном тржишту и чија се фер вредност не може поуздано одмерити признају се по набавној вредности, (МРС-39 параграф 46ц). Улагање у инструменте капитала који имају котирану тржишну вредност на активном тржишту одмеравају се по фер вредности. (МРС-39 параграф 46) Финансијски инструмент се сматра котираним на тржишту ако су котиране цене на активном тржишту за идентичну имовину доступне на датум одмеравања (улазни податак нивоа 1), (МСФИ-13 параграф 76).

Добитак или губитак који се јавља услед промене фер вредности финансијског средства из става 3. овог члана признаје се у укупном осталом резултату (као посебна ставка капитала), осим за трошкове од умањења вредности и девизне добитке и губитке, (МРС – 39 параграф 55 и АГ-83). Промена фер вредности финансијских средстава призната у укупном осталом резултату (као посебна ставка капитала) признаје се све док финансијско средство не престане да се признаје, осим у случају постојања објективних доказа о умањењу вредности. У случају постојања објективних доказа о умањењу вредности акумулирани губитак, који је претходно био признат у укупном осталом резултату (капиталу), рекласификује се из капитала у биланс успеха, као рекласификација услед криговања, иако признавање тог средства није престало. (МРС-39 параграф 67-70).

Ако се, у наредном периоду, фер вредност финансијског средства из става 3. овог члана повећа, а разлог тог повећања може се објективно довести у везу са догађајем из става 5. по основу кога је претходно било признато умањење вредности, губитак због умањења вредности се сторнира, а сторниран износ се признаје у билансу успеха, (МРС-39 параграф 70). Дивиденде од инструмената капитала расположивих за продају признају се у добитак или губитак када се установи право за пријем уплате, (МРС-39 параграф 55). Остали дугорочни пласмани, после почетног признавања, мере се по амортизованој вредности, (МРС-39 параграф 46). Амортизована вредност је износ по ком је средство почетно признато умањено за отплате главнице, увећано или умањено за укупну амортизацију применом метода ефективне камате за све разлике између почетног износа и износа при доспећу и уз одузимање сваког умањења по основу умањења вредности или ненаплативости. Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења финансијских средстава, осим за финансијска средства која се признају по набавној вредности и инструмената капитала која имају котирану тржишну вредност, признаје се као добитак или губитак у периоду у којем настаје, (МРС-39 п 55,63,66).

3.2.6. Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања обухватају потраживања по основу продаје, потраживања из специфичних послова и друга потраживања. Краткорочни пласмани обухватају пласмане у повезана правна лица, кредите, хартије од вредности намењене продаји и остале краткорочне пласмане. При почетном признавању краткорочна потраживања и пласмани одмеравају се по цени трансакције. Уколико се цена трансакције разликује од њихове фер вредности, свака разлика признаје се кроз биланс успеха, (МРС-39 параграф 43,43а и АГ 76). После почетног признавања, краткорочна потраживања и пласмани, осим финансијских средстава класификованих као она која се држе ради трговања, одмеравају се по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне камате, (МРС-39 параграф 46). Свака разлика између исказаног износа и накнадног мерења финансијских средстава признаје се као добитак или губитак у периоду у којем настаје, (МРС-39 параграф 55). Финансијско средство је умањене вредности ако је исказано у износу који је изнад износа за који је процењено да може да се поврати.

На дан сваког биланса врши се процена објективних доказа о вредности средстава или групе средстава која може да се поврати анализом очекиваних нето прилива готовине, (МРС-39 параграф 63,66,67). Процена умањења вредности или ненаплативости врши се:

- појединачно за средства која су значајна или
- на бази портфеља за групу сличних финансијских средстава са сличним карактеристикама кредитног ризика и ако је овом одлуком то посебно одређено, (МРС-39 параграф 58-62 и АГ 87).

Осим ако није другачије наведено у Одлуци, за потраживања од правних лица и физичких лица по којима је протекао рок за наплату најмање од 60 дана врши се исправка вредности потраживања. Изузетно, може се вршити процена извесности наплате за ове групе дужника и појединачно. Свака разлика између књиговодствене вредности и садашње вредности процењених будућих токова готовине признаје се као губитак (расход) уз коришћење рачуна исправке вредности, (МРС-39 параграф 55 и 58). Уколико се у наредном периоду износ губитка због умањења вредности смањи и то смањење може да се повеже са догађајем који је настао после отписа, врши се укидање губитка корекцијом рачуна исправке вредности и признавањем добитка, (МРС-39 параграф 65). Исправка потраживања не врши се од лица којима се истовремено и дугује. Не врши се исправка потраживања која проистиче из односа повезаних лица која послују у систему Електропривреде Србије, односно из међусобних односа ЈП ЕПС и привредних друштава.

Процену неизвесности наплате финансијских средстава и датих аванса за залихе на дан састављања финансијских извештаја, у складу са својим надлежностима, врше организационе целине у ЈП ЕПС и привредним друштвима у којима се обављају :

- послови фактурисања и наплате,
- комерцијална послови,
- послови финансијске оперативе,
- правни послови.

За износ ненаплаћених потраживања по основу промета електричне енергије по групама потраживања: комерцијално, резервно и грантовано снабдевање, за које постоји неизвесност наплате врши се исправка вредности потраживања на терет расхода. Исправка потраживања врши се квартално, (МРС-18 параграф 22). Процена умањења вредности или наплативости потраживања из става 1. овог члана врши се:

- појединачно за средства која су значајна или
- на бази портфеља за групу сличних финансијских средстава са сличним карактеристикама кредитног ризика како је овом одлуком то посебно одређено.

Процена извесности наплате потраживања од купаца врши се по следећим групама потраживања која настају по основу:

- 1) комерцијалног снабдевања,
- 2) резервног снабдевања,
- 3) гарантованог снабдевања и то за подгрупе: потраживања од правних лица (вирманци) и потраживања од домаћинстава.

Потраживања од купаца, без обзира којој групи потраживања припадају, а чија потраживања са стањем на дан процене износе 200 и више милиона динара процењују се појединачно. Потраживања по којима је протекао рок за наплату више од годину дана отписују се индиректно у целости. Процена наплативости потраживања по основу комерцијалног, резервног и грантованог снабдевања, осим за потраживања која са стањем на дан процене износе 200 и више милиона, врше се по групама и подгрупама применом коефицијента ненаплаћених потраживања на укупан износ признатих (фактурисаних) потраживања у текућем извештајном периоду, при чему се:

- коефицијент ненаплаћеног потраживања утврђује као разлика броја 1 и коефицијента добијеног из односа наплаћеног потраживања и укупно исказаног потраживања у текућем и претходном упоредивом извештајном периоду,
- уз уважавање свих догађаја насталих након датума биланса стања и то до 31. јануара наредне године по истеку пословне године за коју се састављају финансијски извештаји, односно догађаја насталих у року од 15 дана од истеку сваког квартала.

Изузетно, потраживања од купаца у поступку реструктурирања, у стечају или ликвидацији, без обзира на висину дуга могу се процењивати и појединачно. Директан отпис врши се само по окончању судског спора или на основу одлуке надлежног органа у складу са законом и општим актима ЈП ЕПС и привредних друштава. Призната споредна потраживања која укључују камату, тршкове принудне наплате и друге трошкове који се могу директно повезати са износом главног дуга накнадно се одмеравају на начин и по поступку као и главни дуг.

3.2.7. Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (према повезаним правним лицима, дугорочне кредите, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе), краткорочне финансијске обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, краткорочне кредите и остале краткорочне финансијске обавезе), краткорочне обавезе из пословања и из специфичних послова и остале обавезе. Финансијске обавезе почетно се мере

по набавној вредности која представља фер вредност надокнаде која је примљена. Уколико се цена трансакције разликује од њихове фер вредности, свака разлика признаје се кроз биланс успеха, (МРС-39 параграф 43,43а и АГ76). Након почетног признавања, финансијске обавезе се мере по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне каматне стопе, (МРС-39 параграф 47).

Амортизована вредност је износ по коме је финансијска обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећано или умањено за укупну амортизацију применом метода ефективне камате за све разлике између почетног износа и износа при доспећу и уз одузимање сваког умањења по основу умањења вредности или ненаплативости.

3.2.8. Резервисање

Резервисање је обавеза која је неизвесна у погледу рока и износа. Резервисање се признаје када:

- постоји садашња обавеза (законска или изведена) која је резултат прошлог догађаја,
- је вероватно да ће одлив ресурса који садржи економске користи бити захтеван да се измири обавеза и
- када се направи поуздана процена износа обавезе, (МРС-37 параграф 14).

Законска обавеза је обавеза која проистиче закона и других прописа којима је утврђен основ, врста и предмет обавезе. Изведена обавеза је обавеза ако постоји догађај који је створио оправдано очекивање код других страна да ће предузеће испунити обавезу, (МРС-37 параграф 17). Резервисање се не признаје за будуће пословне губитке, (МРС-37 параграф 63). Дугорочна резервисања прате се по врстама. ЈП ЕПС и привредна друштва врше резервисање:

- по основу судских спорова у току,
- за обнављање природних богатстава, односно довођење непокретности - земљишта у првобитно стање (рекултивација),
- за накнаде запосленим по престанку радног односа и јубиларних награда.

Могућа обавеза која проистиче из прошлих догађаја, а чије постојање ће бити потврђено наступањем или ненаступањем једног или више неизвесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом привредног друштва или ако садашња обавеза која проистиче из прошлих догађаја није призната зато што није вероватно да ће одлив ресурса бити потребан за њено измирење или ако се износ обавезе не може поуздано измерити обелодањује се као потенцијална обавеза, (МРС-37 параграф 27).

Мерење резервисања врши се према најбољој процени издатака који је потребан за измирење садашње обавезе на крају извештајног периода, (МРС 19; МРС-37 параграф 36) и то:

1) износ судских спорова признаје се на основу процене организационог целине за правне послове, односно друге организационе целине која је задужена за реализацију конкретног уговора. Признавање се врши у износу разлике исказане обавезе и процењене вредности спора.

2) износ потребних издатака за обнављање природних богатстава, односно довођење непокретности - земљишта у првобитно стање (рекултивације) на основу процене организационе целине у којој се користе некретнине, самостално или ангажовањем других лица.

3) износа накнаде запосленим по престанку радног односа и јубиларних награда, на основу података организационе целине надлежне за људске ресурсе, самостално или ангажовањем других лица.

Резервисања се испитују на дан сваког извештајног периода и коригује ради одражавања најбоље садашње процене. Ако више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити потребан за намирење обавеза, резервисање се укида у корист прихода (МРС-37 параграф 59). Резервисање се користи само за покриће издатака за које је резервисање претходно признато (МРС-37 параграф 61). Накнаде запосленима су сви видови користи које ЈП ЕПС и привредна друштва дају запосленима на основу закона, општег акта и уговора о раду. Накнада запосленима признаје се као расход у току рачуноводственог периода када је запослени радио и као обавеза, по одбитку сваког износа који је већ исплаћен, осим у случају за накнаде запосленим по престанку радног односа и јубиларних награда (МРС-19 параграф 11).

3.2.9. Порез на добит

Порез на добит признаје се у складу са материјалним прописом. Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе исказују се у износима пореза на добит који могу да се поврате или који треба да се плате у наредним периодима по основу привремених разлика, неискоришћених пореских губитака и кредита. Привремене разлике су разлике између износа књиговодствене вредности неког средства или обавезе приказане у извештају о финансијској позицији и њихове пореске основице. Привремене разлике могу бити или:

- опорезиве привремене разлике које су привремене разлике које ће за резултат имати опорезиве износе приликом одређивања опорезивог добитка (пореског губитка) будућих периода када се књиговодствена вредност средства или обавезе надокнади или измири; или
- одбитне привремене разлике које су привремене разлике које ће за резултат имати износе који се могу одбити при одређивању опорезивог добитка (пореског губитка) будућих периода када се књиговодствена вредност датог средства или обавезе надокнади или измири, (МРС-12 параграф 5).

3.2.10. Приходи

Приходи су повећања економских користи током обрачунског периода у облику прилива или повећања имовине или смањења обавеза, која имају за резултат пораст капитала који не представља пораст по основу доприноса власника капитала, (Концептуални оквир 4.25 МРС-18 параграф 7). Приходи обухватају и приходе који настају у току редовних активности предузећа и добитке, (Концептуални оквир 4.29-4.31). Приход од редовних активности су приходи од продаје робе, производа и услуга, приходи од активирања учинака, приходи од субвенција, регреса, компензација и повраћаја дажбина по основу продаје робе, производа и услуга, камате и закупнине од коришћења средстава привредног друштва од стране других лица. Приход се признаје по поштеној вредности примљених накнада или потраживања када је вероватно да ће се економске користи остварити и када се исти могу поуздано измерити и сучелити са трошковима који настају у вези пословне промене:

- при продаји робе, када су на купца пренети значајни ризици и користи од власништва над робом, када није задржано учешће у управљању робом у мери која се уобичајено повезује са робом, (МРС-18 параграф 14)
- при пружању услуга према степену извршења услуге, (МРС-18 параграф 20)
- приходи од камата коришћењем метода ефективне камате током очекиваног рока трајања финансијског инструмента, (МРС-18 параграф 30)
- приходи од других накнада према начелу настанка пословне промене у складу са закљученим уговором,
- при продаји на рате приход се признаје у висини продајне цене на датум продаје.

Одобрени трговачки попусти и количински рабати, садржани у фактури, не признају се као приход. Накнадно одобрени попусти у цени признају се као расход, (МРС-18 параграф 10). Наплата унапред и примљени аванси не признају се као приход, односно признају се као обавеза, (МРС-18 параграф 19). Добици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију прихода и могу, али и не морају, да проистичу из редовних активности привредног друштва и приказују се као посебна ставка у билансу успеха, (Концептуални оквир 4.31). Добици укључују добитке проистекле из продаје некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања, наплаћена отписана потраживања, добити од продаје учешћа и дугорочних хартија од вредности, материјала, вишкови, од смањења обавеза, од усклађивања вредности имовине и остали непоменути приходи.

3.2.11. Расходи

Расходи су смањење економских користи у току обрачунског периода у облику одлива или смањења имовине или настанка обавеза, која имају за резултат смањење капитала, који не представља смањење по основу расподеле власницима капитала, (Концептуални оквир 4.25). Расходи обухватају трошкове који настају у току редовног пословања активности и губитке. (Концептуални оквир 4.33). Расходи који проистичу из редовних активности укључују трошкове продатих производа и робе, трошкове материјала, трошкове бруто зараде и осталих личних примања запослених, трошкове производних услуга, амортизације и друге трошкове (резервисања, нематеријалне трошкове, порезе и доприносе који не зависе од резултата, остале накнаде).

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода и могу, али не морају, да проистекну из редовних активности и као такви признају се као посебна ставка у билансу успеха, (Концептуални оквир 4.34,4.35). Губици укључују губитке проистекле из продаје и расходовања некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања, губитке од продаје учешћа и дугорочних хартија од вредности, материјала, мањкове, расходе по основу директних отписа потраживања, расходе по основу обезвређивања имовине и остале непоменуте расходе.

3.2.12. Уговори о изградњи

Уговор о изградњи је уговор посебно закључен за изградњу једног средства (објекта, постројења и сл.) или комбинације средстава која су међусобно веома тесно повезана или међузависна према облику, технологији, функцији или према коначној намени или употреби. (МРС-11 параграф 3). Признавање уговореног прихода и расхода врши се према степену извршења уговора, (МРС-11 параграф 22).

3.2.13. Додељивања и помоћи

Државна давања представљају помоћ државе у облику преноса ресурса предузећу по основу испуњених извесних услова у прошлости или будућности који се односе на пословне активности предузећа. Она искључују оне облике државне помоћи који се не могу у разумној мери вредносно исказати као и трансакције са државом које се не могу разликовати од уобичајених пословних трансакција ентитета, (МРС-20 параграф 3). Државна давања по основу средстава признају се у билансу стања као одложен приход, (МРС-20 параграф 24). Државна додељивања признају се као приход у периоду неопходном да се она повежу са односним трошковима за чије накнађивање су предвиђена и то (МРС-20 параграф 25):

- додељивања повезана са средствима која се амортизују у висини обрачунате амортизације, (МРС-20 параграф 17),
- додељивања средстава која се не амортизују током периода када настају трошкови везани за испуњење обавеза, (МРС-20 параграф 18),

- додељивања која се примају као део финансијске или пореске помоћи у периоду када се испуне постављени услови, (МРС-20 параграф 19),
- додељивања која се примају као надокнаде за расходе или губитке који су већ настали или ради хитне финансијске помоћи без даљих трошкова по том основу у периоду када су средства примљена, као ванредна ставка уз обавезно обелодањивање, (МРС-20 параграф 20).

Уколико настану околности које доведу до отплате додељивања, отплата додељивања исказује се на терет разграниченог прихода проистеклог из додељивања. У мери у којој је отплата већа од разграниченог прихода или уколико нема разграниченог прихода отплата се одмах признаје као расход. (МРС-20)

3.2.14. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања су камате и други трошкови који настају у вези са позајмљивањем финансијских средстава. Трошкови позајмљивања могу обухватати:

- трошкове камата израчунати коришћењем методе ефективне камате,
- финансијска оптерећења у вези са финансијским лизингом и
- курсне разлике настале по основу позајмљивања у иностраној валути, у износу до ког се сматрају кориговањем трошкова камате, (МРС-23 параграф 6).

Трошкови позајмљивања који су директно приписива стицању, изградњи или производњи средстава које се квалификује, и који би били избегнути да није учињен издатак за средство, капитализују се као део набавне вредности. Остали трошкови позајмљивања признају се као расход у периоду у коме су настали, (МРС-23 параграф 8 и 10). Средство које се квалификује је средство којем је обавезно потребан значајан временски период да би било спремно за своју намеравану употребу или продају, (МРС-23 параграф 5). У обиму у коме су новчана средства позајмљена искључиво ради стицања средства које се квалификује, износ трошкова позајмљивања који се могу капитализовати по основу тог средства се одређује као стварни трошкови позајмљивања настали услед тог позајмљивања, током периода, умањени за сваки приход од инвестирања по основу привременог инвестирања тих позајмљивања, (МРС-23 параграф 12). У обиму у коме се новчана средства обично позајмљују и употребљавају у сврху стицања средства које се квалификује, износ трошкова позајмљивања који се могу капитализовати се утврђује применом стопе капитализације на издатке у вези са тим средством. Стопа капитализације је пондерисани просек трошкова позајмљивања, применљивих на позајмљивања предузећа неизмирена у току периода, а која не спадају у позајмљивања намењена искључиво за стицање средства које се квалификује. Износ трошкова позајмљивања који је капитализован у току периода не треба да превазилази износ трошкова позајмљивања насталих током тог периода, (МРС-23 параграф 14).

Када књиговодствена вредност или очекивана крајња набавна вредност средства које се квалификује, превазилази њен надокнадиви износ или нето оствариву вредност, књиговодствена вредност се умањује или отписује у складу са захтевима других стандарда. У извесним околностима, износ умањења или отписивања анулира се у складу са тим другим стандардима, (МРС-23 параграф 16). Капитализација трошкова позајмљивања, као део набавне вредности средства које се квалификује, започиње на датум почетка капитализације, односно датум када је предузеће први пут испунило сваки од наведених услова:

- направило издатке за средство,
- направило трошкове позајмљивања и
- предузело активности неопходне да би се средство припремило за планирану употребу или продају (МРС-23 параграф 17).

Трошкови позајмљивања, настали док се средство које се квалификује држи без икакве активности у вези са припремама за коришћење, не квалификују се за капитализацију, (МРС-23 параграф 19). Капитализација трошкова позајмљивања се обуставља током продужених периода у којима је прекинут активан развој средства које се квалификује, осим када је привремено одлагање нужни део процеса припреме средстава, (МРС-23 параграф 20 и 21). Са капитализацијом трошкова позајмљивања се престаје када су у суштини завршене све активности неопходне да би се средства која се квалификују или дела средстава припремила за планирану употребу или продају, (МРС-23 параграф 22 и 24). Монетарне ставке (готовина, потраживања и обавезе) и немонетарне ставке (некретнина, постројења и опрема и залихе) набављене у инострану валуту признају се по средњем курсу на дан настанка трансакција, (МРС-21 параграф 21). На дан састављања финансијских извештаја учинци промена курсева признају се :

- за монетарне ставке по средњем курсу на дан извештавања у корист прихода и расхода (МРС-21 параграф 23),

- за немонетарну имовину које се мере по фер вредности израженој у инострану валуту по средњем курсу на дан када је фер вредност утврђена,

- за немонетарну имовину исказану по историјском трошку (набавној вредности) по средњем курсу на дан настанка пословне промене (МРС-21 параграф 23).

Курсне разлике настале по основу измирења монетарних ставки или код превођења монетарних ставки по курсевима различитим од оних по којима је вршено превођење код почетног признавања током датог периода или у претходним финансијским извештајима признају се у добитку или губитку периода у ком су настали осим у случајевима када монетарне ставке представљају део нето инвестиције предузећа у иностранству, (МРС-21 параграф 15 и 28). Курсне разлике настале на монетарним ставкама које чине део нето инвестиције извештајног ентитета у инострану пословање (монетарна ставка која представља потраживање или обавезу према иностраном пословању - дугорочна потраживања или зајмове, чије измирење се нити планира нити је вероватно да ће се исто десити у догледној будућности) се признају у добитку или губитку у појединачним финансијским извештајима иностраног пословања. У консолидованим финансијским извештајима који обухватају инострану пословање овакве курсне разлике се иницијално признају у укупном осталом резултату и пребацују се из капитала у добитак или губитку приликом отуђења нето инвестиције (МРС-21 параграф 32; МРС-39 АГ 83).

3.2.15. Догађај после датума биланса стања

Догађаји после датума биланса стања су пословни догађаји настали између 31.12. извештајне године и датума када су финансијски извештаји за ту годину одобрени за објављивање, (МРС-10 параграф 3). За ефекте пословних догађаја који настају након датума биланса стања и који пружају доказ о околностима која су постојала на дан биланса стања врши се корекција претходно признатих износа у финансијским извештајима, (МРС-10 параграф 3 и 20). За ефекте пословних догађаја који настају након датума биланса стања, а односе се на околности које нису постојале на датум биланса стања, не врши се корекција признатих износа, већ се у Напоменама уз финансијске извештаје врши обелодањивање природе пословног догађаја и процена његових финансијских ефеката или изјава да таква процена не може да се изврши, (МРС-10 параграф 3 и 21).

3.2.16. Материјалне грешке

Материјалне грешке су грешке откривене у текућем периоду, које су од таквог значаја да се финансијски извештаји претходног или претходних периода не могу сматрати поузданим на дан њиховог обелодањивања, (МРС-8 параграф 41). Грешке из претходног периода су изостављени или погрешно исказани подаци из финансијских извештаја предузећа за један или више периода који произилазе из неупотребљавања или погрешне употребе поузданих информација које:

- су биле доступне када су финансијски извештаји за дате периоде били одобрени за издавање и
- за које се могло разумно очекивати да буду добијене и узете у обзир при састављању и презентацији тих финансијских извештаја.

Материјално значајна изостављања или погрешна исказивања ставки су материјално значајна ако би она, појединачно или заједно, могла да утичу на економске одлуке корисника донете на основу финансијских извештаја. Материјални значај зависи од величине и природе изостављене или погрешно исказане ставке која се процењује у конкретним околностима, (МРС-8 параграф 5). Материјалне грешке могу настати као последица математичких грешака, грешака у примени рачуноводствених политика, погрешним тумачењем чињеница или превидом, (МРС-8 параграф 5). Корекција материјално значајних грешака из претходних периода врши се ретроспективно тако што се у финансијским извештајама текуће године коригују упоредне информације за презентоване раније периоде (МРС-8, параграф 41 и 42-47). Материјално безначајне грешке признају се у добитак или губитак текућег периода.

3.3. Биланс стања

У складу са Упутством о начину пописа имовине и обавезе број 12.01.475836/1-116 од 17. новембра 2016. године са изменом и допуном, в.д. директор Предузећа је донео Решење о редовном годишњем попису имовина и обавезе ЈП „ЕПС“, Београд са стањем на дан 31. децембар 2018. године број 12.02-539640/1-18 од 30. октобра 2018. године са изменом и допуном и План рада централне пописне комисије за редован годишњи попис имовине и обавеза ЈП „ЕПС“, Београд са стањем на дан 31. децембар 2018. године број 12.02-539640/2-18 од 5. новембра 2018. године.

Одлуком Надзорног одбора ЈП „ЕПС“ о усвајању Извештаја о попису имовине и обавеза ЈП „ЕПС“, Београд са стањем на дан 31. децембар 2018. године број 12.01.50387/12-19 од 29. јануара 2019. године усвојен је Извештај о попису имовине и обавеза ЈП „ЕПС“, Београд са стањем на дан 31. децембар 2018. године. Надзорни одбор је Одлуком број 12.01.103433/6-19 од 26. фебруара 2019. године усвојио Извештај о изменама и допунама Извештаја о попису имовине и обавеза ЈП „ЕПС“, Београд са стањем на дан 31. децембар 2018. године.

Одлуком о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа (пречишћен текст), у члану 10, прописано је да се некретнине, постројења и опрема, које служе за обављање енергетске делатности, после почетног признавања исказују по ревалоризованом износу који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације, умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности.

Процена фер вредности вршена је са стањем на дан 31.01.2016. године, од стране процењивача: Енергопројект-Ентел ад, Београд и Економског института ад, Београд. У Извештају о процени вредности некретнина, постројења и опреме јавног предузећа „Електропривреда Србије“, са стањем на дан 31.01.2016. године, број 108 од 03.04.2017. године, се наводи да су примењене следеће методе процене:

-тржишни приступ, за земљиште, управне и друге зграде за вршење канцеларијских послова, угоститељства и туризма,

-трошковни приступ (садашњи трошак замене), за остала наведена средства која служе за обављање енергетске делатности, у складу са рачуноводственим политикама.

У Извештају се наводи и да је за свако појединачно средство проценом утврђена процењена набавна вредност и процењена садашња вредност, преостали век трајања средстава, резидуална вредност, под условом да се ради о материјално значајним износима, годишњи износ амортизације, промена набавне вредности, исправке вредности и садашње вредности, износ увећања или умањења ревалоризационих вредности, односно износ расхода по основу обезвређења имовине, као и износ прихода по основу укидања претходно признатог обезвређења.

3.3.1. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина исказана је по садашњој вредности на дан 31.12.2018. године у износу од 9.021.744 хиљада динара и односи се на:

Табела број 6. Структура нематеријалне имовине

-у хиљадама динара-

Нематеријална имовина	2018. година	2017. година
Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке	3.008.936	2.368.464
Софтвер и остала права	2.732.512	863.277
Остала нематеријална имовина	96.814	97.088
Нематеријална имовина у припреми	5.641.159	5.434.504
Исправка вредности нематеријалне имовине	(2.457.677)	(2.142.049)
Укупно	9.021.744	6.621.284

Промене на нематеријалној имовини у току 2018. године приказане су табелом:

Табела број 7: Стање и промене нематеријалне имовине

- у хиљадама динара-

ОПИС	Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке	Софтвери и остала права	Остала нематеријална имовина	Нематеријална имовина у припреми	Укупно
Набавна вредност:					
Стање 01.01.2018. године	2.368.464	863.277	97.088	5.434.504	8.763.333
Повећања/набавке	99.255	200.968	0	2.613.590	2.913.813
Пренос са инвестиција у току (активирање)	719.580	1.686.540	0	(2.406.120)	0
Инвестиције у сопственој режији	0	0	0	54.838	54.838
Мањкови по попису	0	(545)	0	0	(545)
Смањења (Отписи/расход)	(178.363)	0	(274)	0	(178.637)
Остале промене	0	(17.728)	0	(55.653)	(73.381)
Стање 31.12.2018. године	3.008.936	2.732.512	96.814	5.641.159	11.479.421
Исправка вредности:					
Стање 01.01.2018. године	1.742.353	328.899	17.268	53.529	2.142.049
Трошак амортизације	268.785	258.123	17.671	0	544.579
Пренос са других конта	1.885	5.089	0	(6.974)	0
Мањкови по попису	0	(545)	0	0	(545)
Отписи/расход	(153.175)	0	(273)	0	(153.448)
Остале промене	0	(28.403)	0	(46.555)	(74.958)
Стање 31.12.2018. године	1.859.848	563.163	34.666	0	2.457.677
Садашња вредност: 31.12.2018. године	1.149.088	2.169.349	62.148	5.641.159	9.021.744

У оквиру концесија, патената, лиценци, робних и услужних марки најзначајнији износи односе се на Oracle лиценце и SAP софтверске лиценце.

Софтвер и остала права односе се, највећим делом на САП ЕРП информациони систем, на информациони систем за подршку трговању електричном енергијом ISPEE софтвер и слично.

Предузеће је у пословним књигама, у оквиру нематеријалне имовине, евидентирало и Oracle лиценце у укупном износу од 52.345 хиљада динара, по фактури број 17103826 од 01. октобра 2017. године и по основу Записника о извршењу предмета јавне набавке по уговору о пружању услуге са пратећим добрима „Oracle лиценце, подршка и одржавање“ од 30.06.2017. године. Наведеним записником се потврђује да је Пружалац услуге у целости пружио услугу оптимизације нових Oracle лиценци и подршке за исте, како су договорене Уговором, као и да је извршен пријем од стране корисника услуге без примедби, и да је извршена делимична услуга техничке подршке за Oracle лиценце.

Фактура се односи на Систем за услугу оптимизације нових Oracle лиценци од чега се износ од 52.345 хиљада динара, односи на Oracle лиценце, док се износ од 52.681 хиљада динара односи на ORACLE SPARC T-4 сервер (хардвер).

ORACLE SPARC T-4 сервер са лиценцама, набављен је за потребе замене постојеће „билинг базе“ у оквиру Техничког центра Нови Сад. У Техничком центру Нови Сад и даље је у употреби „билинг база“ која је коришћена и пре набавке наведеног ORACLE SPARC T-4 сервера и припадајућих лиценци. Према образложењу надлежне стручне службе Предузеће је одустало од инсталирања ORACLE SPARC T-4 сервер са лиценцама за потребе „билинг база“ (Напомена 2.1.4).

Обрачунати трошкови амортизације нематеријалне имовине у 2018. години, износе 544.579 хиљада динара (Напомена 3.4.12).

Према подацима из аналитичке евиденције нематеријалне имовине, утврђено је да Предузеће поседује нематеријалну имовину која нема садашњу вредност, односно потпуно је амортизована, а и даље се налазе у употреби. Укупна набавна вредност потпуно амортизоване нематеријалне имовине износи 1.217.010 хиљада динара, што чини 20,85 % од укупне набавне вредности нематеријалне имовине у употреби (5.838.262 хиљаде динара) (Напомена 3.3.2.6).

Нематеријална имовина у припреми

Нематеријална имовина у припреми, на дан 31.12.2018. године, исказана је у износу од укупно 5.641.159 хиљада динара и односи се, између осталог, на:

- прву фазу извршења испоруке нових САП лиценци, на одржавање и унапређење ERP система (SAP),
- фазу RP2 - Услуге успостављања унифицираног SAP ERP модела,
- RP3 - 1 Услуге техничке миграције SAP система на HANA платформу и функционалне миграције постојећих SAP решења-пројекат конверзије и миграција SAP финансија и логистике на ново окружење - концептуални,
- фазу RP5 - 2 Услуге система за обрачун зарада, за потребе имплементације у преосталим организационим целинама - реализација фазе 1,
- имплементацију информационог система за обједињени обрачун и наплату електричне енергије. Фаза 1: Припрема пројекта, Фаза 2: Концептуални дизајн,
- имплементацију информационог система за обрачун и наплату електричне енергије IСОНЕЕ,
- софтверске лиценце за потребе набавке IS и ИКТ решења и услуге за потребе ЕПС групе - Услуга виртуелизације ИКТ решења,
- Oracle лиценце за „проширење система за управљање пословном документацијом“,
- надоградњу и проширење ДМС софтверског система и обуку кључних људи и ИТ администратора у оквиру прве фазе „Пројекта аутоматизације одржавања елемената дистрибутивне мреже и анализе енергетских токова“ и слично.

Налаз: Није било могуће потврдити вредност нематеријалне имовине у припреми у износу од 1.836.976 хиљада динара која потиче из ранијих година, јер Предузеће није вршило процену постојања обезвређења, иако није било промена на тим средствима у току 2018. године. Наведено није у складу са чланом 15 став 2 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа и параграфом 10 МРС 36 - Умањење вредности имовине, којима је прописано да се, без обзира да ли постоје назнаке о умањењу вредности, једном годишње врши тестирање на умањење вредности нематеријалне имовине која још није у употреби.

Ризик: Ако Предузеће не врши процену постојања обезвређења нематеријалне имовине у припреми, постоји могућност да је вредност те имовине у финансијским извештајима прецењена.

Препорука број 2: Препоручује се Предузећу да, једном годишње нематеријалну имовину која још није у употреби, тестира на умањење вредности и евентуалне ефекте прокњижи у пословним књигама у складу са усвојеним рачуноводственим политикама.

3.3.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема исказани су у износу од 770.269.794 хиљада динара:

Табела број 8: Структура некретнина, постројења и опреме

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Пољопривредно и остало земљиште	16.405.022	16.100.642
Грађевинско земљиште	53.332.678	51.394.899
Грађевински објекти	501.376.761	500.478.696
Постројења и опрема	886.068.406	881.419.009
Инвестиционе некретнине	759.898	759.898
Остале некретнине, постројења и опрема	218.156	218.537
Некретнине, постројења и опрема у припреми	85.961.401	67.087.079
Аванси за некретнине, постројења и опрему	20.877.120	23.386.081
Исправка вредности некретнина, постројења и опреме	(794.729.648)	(774.625.343)
Укупно	770.269.794	766.219.498

Промене на некретнинама, постројењима и опреми у току 2018. године приказане су табелом:

Табела број 9: Промене на некретнинама, постројењима и опреми у 2018. години

-у хиљадама динара-

ОПИС	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Инвест. некрет.	Биолошка средства	Остале некр. постројења и опрема	Средства у припреми	Аванси	Укупно
Набавна вредност									
Стање на почетку године	67.975.180	500.478.696	881.419.009	759.898	438.332	218.537	67.179.141	23.386.080	1.541.854.873
Набавке у току године	2.381.064	150.682	2.625.486	-	-	-	35.099.270	22.581.007	62.837.509
Преноси са других конта	2.020	1.863	30.177	-	2.170	-	(78.537)	-	(42.307)
Преноси са инвестиција у току (активирање)	200.049	1.577.507	14.470.551	-	-	-	(16.248.107)	-	-
Инвестиције у сопственој режији (група конта 62)	376	-	-	-	-	-	357.668	-	358.044
Пренос средстава са другим друштвима у оквиру групе (уступања)	0	-	50.540	-	-	-	-	-	50.540
Пренос средстава од трећих лица (примци)	263	2.046	-	-	-	-	-	-	2.309
Пренос средстава трећим лицима (уступања без накнаде)		(67.235)	(53.162)						(120.397)

ОПИС	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Инвест. некрет.	Биолошка средства	Остале некр. постројења и опрема	Средства у припреми	Аванси	Укупно
Вишкови по попису		22.812	30.785	-	-	-	-	-	53.597
Мањак по попису		(207.829)	(248.356)	-	(84)	(2.286)	(129)		(458.684)
Престанак признавања некретнина, постројења и опреме	(339.444)	(579.090)	(12.197.553)		(288)	(347)	(249.848)	-	(13.366.570)
Остале промене	(582.708)	(2.691)	(59.071)	-	(2.611)	2.252	(5.993)	(25.089.967)	(25.740.789)
Стање 31.12.2018. године	69.636.800	501.376.761	886.068.406	759.898	437.519	218.156	86.053.465	20.877.120	1.565.428.125
Исправка вредности									
Стање 01.01. 2018. године	18.143.230	224.063.745	531.486.572	237.447		93.778	769.404	402.869	775.197.045
Амортизација	2.939.883	5.341.427	22.756.271	8.199		-	-		31.045.780
Преноси са других конта у оквиру групе 02 или са конта других група	-	563	1.638	-		-	-		2.201
Пренос средстава трећим лицима (уступања без накнаде)	-	(43.254)	(19.754)	-		-			(63.008)
Вишкови по попису	-	14.747	23.562	-		-	-		38.309
Мањкови по попису	-	(120.731)	(6.416)			-			(127.147)
Престанак признавања некретнина, постројења и опреме	(304.848)	(306.151)	(10.182.944)	-		(2.357)	(425)		(10.796.725)
Остале промене	(590.264)	1	2.193	1		2.700	9.726		(575.643)
Стање 31.12.2018. године	20.188.001	228.950.347	544.061.122	245.647		94.121	778.705	402.869	794.720.812
Садашња вредност									
31. децембра 2018. године	49.448.799	272.426.414	342.007.284	514.251	437.519	124.035	85.274.760	20.474.251	770.707.313
31. децембра 2017. године	49.831.950	276.414.951	349.932.437	522.451	438.332	124.759	66.409.737	22.983.211	766.657.828

Својински статус имовине Предузећа

Некретнине које Предузеће исказује у финансијским извештајима за 2018. годину, једним делом су у својини Предузећа, док за један део некретнина имовинско правни статус није још увек решен.

Имовинско правни статус непокретности Предузећа регулисан је Законом о јавној својини¹⁹.

Основ стицања својине Предузећа на непокретностима које користи, а које чине део или укупан капитал Предузећа, предвиђен је чланом 45 Закона о јавној својини:

а) Јавно предузеће и друштво капитала чији је оснивач, односно члан Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, које на дан ступања на снагу овог Закона има право коришћења на непокретностима у државној својини, које чини део или укупан капитал тих правних лица, стиче право својине на тим непокретностима сагласно члановима 42, 43 и 72 Закона о јавној својини.

б) Одредба става 1 овог члана сходно се примењује и на непокретности на којој је право коришћења сагласно закону пренето на зависна привредна друштва капитала правних лица из става 1 овог члана.

Јавно предузеће односно друштво капитала који имају право коришћења, задржавају право коришћења на предметним непокретностима са правима и обавезама које имају на дан ступања на снагу Закона о јавној својини, до уписа права својине подносиоца захтева за упис, односно права јавне својине (члан 82 став 9 Закона о јавној својини).

¹⁹ „Службени гласник РС“, бр. 72/2011, 88/2013, 105/2014, 104/2016 – др. закон, 108/2016, 113/2017 и 95/2018

Један од услова за упис својине јавног предузећа, јесте акт о сагласности надлежног органа оснивача.

У циљу реализације услова за упис својине Предузећа, Влада је на предлог Министарства рударства и енергетике, као ресорног Министарства надлежног за област делатности Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, до 31. децембра 2018. године, донела више аката, која се тичу својинског права на имовини Предузећа (Напомена број 3.3.15.1).

У поступку ревизије, нисмо добили потпуне и довољно поуздане податка о књиговодственој вредности имовине која је Предузећу дата у својину на основу Закључака донетих од стране Владе Републике Србије.

Влада Републике Србије донела је и Закључак о одузимању објеката јавне намене који нису у функцији обављања делатности, а које Предузеће и даље исказује у финансијским извештајима. Вредност те имовине, по подацима добијеним од стручних служби Предузећа, износи 2.388.676 хиљада динара (Напомена број 3.3.2.2).

Својински статус имовине Предузећа, на дан 31.12.2018. године није у потпуности дефинисан. У току 2019. године, Влада Републике Србије донела је три нова закључка о престанку права коришћења Предузећа на неизграђеном грађевинском земљишту, на водном земљишту и на пољопривредном земљишту, шумама и шумском земљишту. Вредност имовине-земљишта искњиженог у току 2019. године, по подацима добијеним од стручних служби Предузећа, износи 5.847.538 хиљада динара (Напомена 5).

Влада Републике Србије, као надлежни орган оснивача, није својим актима, обухватила све непокретности над којима Предузеће има право коришћења. По објашњењу стручних служби Предузећа, активности у циљу даљег решавања имовинско-правног статуса преосталог дела непокретности су и току (Напомена број 3.3.15.1.).

3.3.2.1. Земљиште

Предузеће је у финансијским извештајима на дан 31.12.2018. године исказало вредност земљишта у износу од 49.448.799 хиљада динара.

Табела број 10: Структура земљишта

Назив	-у хиљадама динара- 2018. година
Пољопривредно и остало земљиште	16.405.022
Грађевинско земљиште	53.332.678
Свега набавна вредност	69.737.700
Исправка вредности земљишта	(20.288.901)
Садашња вредност	49.448.799

Пољопривредно и остало земљиште исказано у износу од 16.405.022 хиљада динара односи се углавном на експроприсано земљиште које чека деградацију, деградирано земљиште у активној експлоатацији – одлагалиште, уређено неурбанизовано земљиште за индустријски круг и слично.

Укупна набавна вредност грађевинског земљишта износи 53.332.678 хиљада динара и састоји се од набавне вредности грађевинског земљишта у износу од 21.305.449 хиљада динара и од набавне вредности издатака везаних за експропијацију земљишта у износу од 32.027.229 хиљада динара.

Исправка вредности земљишта које се амортизује износи 20.288.901 хиљада динара. Земљиште које се амортизује представља набавну вредност издатака везаних за експропријацију земљишта, а које укључује трошкове монтаже, уклањања и обнове које се признају као посебно средство. Наведено се амортизује функционалном методом током периода у ком су стечене користи настајањем ових издатака.

Набавна вредност издатака везаних за експропријацију земљишта укључује:

- висину новчане накнаде за грађевинске објекте, биљне културе, дрвне масе на експрописаним парцелама и слично;
- пренос готовине локалним самоуправама поводом експрописаних парцела;
- висину издатака за изградњу инфраструктуре као последице преузетих обавеза из експропијације;
- друге накнаде и издатке за расељавање становништа и насеља повезаних се експропијацијом и слично.

Обрачунати трошкови амортизације, по основу издатака везаних за експропијацију земљишта у 2018. години износе 2.939.883 хиљаде динара (Напомена 3.4.12).

Према подацима из аналитичке евиденције основних средстава, утврђено је да Предузеће поседује земљиште, тј. издатке везане за експропријацију земљишта, које нема садашњу вредност, односно потпуно је амортизована, а и даље се налази у пословним књигама Предузећа. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих издатака везаних за експропријацију земљишта износи 2.238.551 хиљада динара, што чини 6,99 % од укупне набавне вредности издатака везаних за експропријацију земљишта (32.027.229 хиљада динара) (Напомена 3.3.2.6).

3.3.2.2. Грађевински објекти

Предузеће је у финансијским извештајима на дан 31.12.2018. године исказало вредност грађевинских објеката у износу од 272.426.414 хиљада динара.

Обрачунати трошкови амортизације по основу грађевинских објеката у 2018. години износе 5.341.428 хиљада динара.

Према подацима из аналитичке евиденције грађевинских објеката, утврђено је да Предузеће поседује велики број објеката који немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а и даље се налазе у употреби. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих средстава - грађевинских објеката, износи 3.186.790 хиљада динара што чини 0,64 % укупне набавне вредности грађевинских објеката (501.376.761 хиљада динара) (Напомена 3.3.2.6).

Одузимање објеката јавне намене

Влада Републике Србије донела је Закључак 05 Број 464-6442/2016 од 15.07.2016. године, као и допуну тог Закључка 05 Број: 464-1391/2017 од 20.02.2017. године, којим је Влада сагласна да се од ЈП ЕПС као носиоца права коришћења, држаоца или фактичког корисника, одузму објекти јавне намене који нису у функцији обављања делатности.

У тачки 1) Закључка, наводи се да је Влада утврдила објекте јавне намене у својини Републике Србије, чији су носиоци права коришћења, држаоци или фактички корисници бивша зависна привредна друштва Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд, и то: Привредно друштво „Хидроелектране Ђердап“ доо, Кладово, Привредно друштво „Дринско – Лимске хидроелектране“ доо, Бајина Башта, Привредно друштво Термоелектране и копови „Костолац“ доо, Костолац, Привредно друштво „Панонске термоелектране-топлане“ доо, Нови Сад и Привредно друштво за производњу, прераду и транспорт угља – Рударски басен „Колубара“ доо, Лазаревац, која су даном регистрације статусне промене припајања Јавном предузећу „Електропривреда Србије“, Београд 1. јула 2015. године престала да постоје и чији је универзални правни следбеник са свим правима и обавезама Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд.

У оквиру тачке 1) набрајају се објекти јавне намене на које се Закључак односи и то су углавном: објекти за спорт и рекреацију, домови културе, мостови, путеви и тунели на путевима, пристаништа, објекти водоснабдевања, помоћне зграде, фудбалска игралишта, зграде здравствених станица, саобраћајнице са паркинг просторима, клупске просторије са рестораном, земљиште, пословне зграде, отворени базени и разне помоћне зграде.

У тачки 2) наведеног Закључка, Влада је одлучила да се од носилаца права коришћења, држаоца или фактичких корисника, наведених у тачки 1) Закључка, одузму објекти јавне намене, као што су путеви, тунели, пристаниште, црпне станице, регионални водоводи са црпним станицама, водоторњем и резервоаром, као и други објекти који нису у функцији обављања делатности. У Закључку се наводи и да је Влада сагласна да на основу овог Закључка, досадашњи носиоци права коришћења, односно држаоци, који су уписани у јавним књигама о евиденцији непокретности и правима на њима, изврше брисање свог уписаног права, а на објектима јавне намене уписаће се јавна својина Републике Србије. Орган надлежан за послове државног предмера и катастра извршиће по службеној дужности упис јавне својине на објектима из тачке 1) Закључка.

Закључком, у тачки 5) наводи се и да Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд, ће у извршењу тачке 2) Закључка, као универзални правни следбеник зависних привредних друштава из тачке 1. закључка извршити потребне промене у пословним евиденцијама у складу са законом. Даље се, у тачки 6) наводи и да је Влада сагласна да Републичка дирекција за имовину Републике Србије у посебном поступу у складу са законом, одреди носиоце права коришћења, односно кориснике непокретности из тачке 1) Закључка.

У Закључку је наведено да се ради реализације Закључак достави Министарству рударства и енергетике, које ће по један примерак Закључка доставити Јавном предузећу „Електропривреде Србије“ Београд, као и Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије, Државном правобранилаштву и Републичком геодетском заводу.

Ревизијом је утврђено да објекти јавне намене, који су наведеним Закључком одузети Предузећу, нису искњижени из пословних књига Предузећа. По образложењу руководства Предузећа, број 12.01.28901/3-2019 од 26.09.2019. године, разлог томе је што су непокретности, које су предмет наведених Закључака, објекти који нису у непосредној функцији обављања енергетске делатности у смислу Закона о енергетици²⁰ али по својој природи су значајни у смислу да могу битно да утичу на здравље и безбедност људи и животну околину (пре свега на одржавање водне мреже, резервоара за воду, филтерских станица и других објеката), и чије (не) одржавање би битно утицало на исте и да сматрају да се нису стекли услови за искњижавање, до састављања документа о предаји непокретности носиоцу права коришћења, односно крајњем кориснику истих непокретности.

Републичка дирекција за имовину Републике Србије није одредила носиоце права коришћења, односно кориснике непокретности, како је предвиђено тачком 6) Закључка. Предузеће је пружило на увид и допис број 12.01.327838/1-17 од 03.07.2017. године, који представља ургенцију, којом се Предузеће обратило Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије. У Ургенцији, Предузеће тражи да се у што краћем року, сагласно тачки 6. Закључка, покрене поступак у складу са законом, како би се одредили носиоци права коришћења, односно корисници непокретности наведених у Закључку Владе. Предузеће је пружило на увид и доказе да је, иако није постојала обавеза ЈП ЕПС, копије усвојеног Закључка доставило јединицама локалне самоуправе, на чијој територији се налазе објекти наведени у Закључку, како би поднеле одговарајући захтев Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије у циљу прибављања наведених непокретности у јавну својину јединице локалне самоуправе.

²⁰ „Службени гласник РС“ бр. 145/2014 и 95/2018-др.закон

У Ургенцији Предузећа достављеној Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије, наводи се и да су Огранци ЈП ЕПС, одговарајућим надлежним службама за катастар непокретности поднели иницијативе за брисање уписаног права коришћења на непокретностима из Закључка за објекте јавне намене. Републички геодетски завод је за одређени број непокретности које су уписане у катастар непокретности, донео решења којима је дозвољен упис права јавне својине у корист Републике Србије.

Републичка дирекција за имовину Републике Србије није одговорила на Ургенцију и још увек није испунила обавезу из тачке б) Закључка и није одредила носиоце права коришћења, односно кориснике непокретности из тачке 1) Закључка.

У поступку ревизије, руководство Предузећа је истакло да се неки од објеката, наведених у Закључку, користе за обављање делатности, као што су: путеви у Колубари, Бајиној Башти, термоелектранама или су примарно изграђени за потребе производног процеса, на пример водовод „Тара“, за који је достављена и Информација, број 6.05.2-е.02.01.-482829/1-2019 од 03.09.2019. године.

Према наведеној информацији, објекти који се односе на водовод „Тара“, примарно су изграђени за потребе изградње и одржавања објеката Реверзибилне хидроелектране „Бајина Башта“, односно нису искључиво намењени водоснабдевању привредних објеката (Национални парк „Тара“), локалног становништва и развоја туризма. Такође се наводи и да је водовод „Тара“ у периоду од 1984. до 1987. године био поверен на управљање и одржавање Јавном комуналном предузећу „12. Септембар“ из Бајине Баште, али да су због сложености водоводног система и због функционалне међусобне повезаности са енергетским објектима ХЕ и РХЕ „Бајина Башта“ и водовода „Тара“, послови одржавања и управљања враћени ХЕ „Бајина Башта“. Предузеће је закључило Уговор о поверавању обављања комуналне делатности са Општином Бајина Башта, број 4538 од 30.06.2015. године, на основу којег Предузеће обавља комуналну делатност снабдевања водом за пиће корисника водовода. Због измене Закона о комуналним делатностима, Предузеће је 06.04.2017. године послало обавештење Општини Бајина Башта, број 6.04.5-е.02.01-180600/1-2017 од 06.04.2017. године. У обавештењу се наводи да Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд, чији је оснивач Република Србија, а у чијем саставу је огранак „Дринско – Лимске ХЕ“, Бајина Башта, не може бити вршилац комуналне делатности-снабдевања водом за пиће и да је обавеза јединице локалне самоуправе да предузме потребне мере и активности у циљу усаглашавања са изменама Закона о комуналним делатностима. Предузеће-огранак „Дринско – Лимске ХЕ“, Бајина Башта и даље обавља поверену делатност снабдевање водом за пиће.

Увидом у пословне књиге, утврђено је да је Предузеће по основу обављања поверене делатности снабдевања водом за пиће у 2018. години остварило:

- приходе у укупном износу од 18.021 хиљаду динара (продаја воде за пиће, приход по основу прикључака на водовод, приход од камата од утужених купаца за воду, приход по основу наплаћених судских трошкова) и
- трошкове по основу водовода и водоснабдевања у укупном износу од 39.481 хиљаду динара.

Такође, Предузеће је у 2018. години, повећало вредност водоводног система по основу инвестиција, за износ од укупно 17.918 хиљада динара.

Вредност објеката јавне намене који су Закључком 05 бр. 464-6442/2016 од 15.07.2016. године, као и допуном тог Закључка 05 број: 464-1391/2017 од 20.02.2017. године, одузети Предузећу као објекти који нису у функцији обављања делатности и даље се воде у пословним књигама Предузећа као стална имовина чија садашња вредност износи 2.388.676 хиљада динара.

Налаз: Предузеће је у финансијским извештајима за 2018. годину исказало некретнине у вредности од 2.388.676 хиљада динара, за које није било могуће потврдити да испуњавају услове за признавање, прописане параграфом 7 МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, у смислу остваривања прилива будућих економских користи и параграфа 4.4 (а) Концептуални оквир за финансијско извештавање, у смислу да су некретнине контролисане од стране Предузећа. Иако су наведене некретнине, Закључком Владе Републике Србије 05 Број 464-6442/2016 од 15.07.2016. године и допуном тог Закључка 05 Број: 464-1391/2017 од 20.02.2017. године, одузете Предузећу као објекти јавне намене који нису у функцији обављања делатности, за њих још увек нису одређени нови носиоци права коришћења, односно корисници којима би Предузеће пренело те некретнине, а користи од коришћења дела тих некретнина су под контролом Предузећа, јер посредно омогућавају Предузећу остваривање економске користи. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину.

Ризик: Ако Предузеће у финансијским извештајима исказује некретнине над којима нема контролу и од којих не остварује прилив економске користи, а над којима нема ни право својине, то може имати значајан утицај на истинитост приказаног финансијског положаја Предузећа.

Препорука број 3: Препоручује се Предузећу да Влади Републике Србије, која врши права оснивача, достави извештај о реализацији Закључка 05 Број 464-6442/2016 од 15.07.2016. године, као и допуни тог Закључка 05 Број: 464-1391/2017 од 20.02.2017. године, са навођењем проблема у њиховој реализацији и предлогом мера за њихово превазилажење.

3.3.2.3. Постројења и опрема

Предузеће је у финансијским извештајима на дан 31.12.2018. године исказало вредност опреме у износу од 342.007.284 хиљада динара.

Табела број 11: Структура опреме

Назив	-у хиљадама динара-	
	2018. година	2017. година
Постројења и опрема (метод ревалоризације)	871.935.338	868.138.946
Стратешки резервни делови (метод ревалоризације)	3.228.176	3.245.241
Постројења и опрема (метод набавне вредности)	10.904.892	10.034.822
Свега набавна вредност	886.068.406	881.419.009
Исправка вредности опреме	(544.061.122)	(531.486.572)
Садашња вредност	342.007.284	349.932.437

Укупно обрачунати трошкови амортизације по основу постројења и опреме у 2018. години износе 22.756.271 хиљада динара (Напомена 3.4.12).

Према подацима из аналитичке евиденције опреме, утврђено је да Предузеће поседује опрему која нема садашњу вредност, односно потпуно је амортизована, а и даље се налазе у употреби. Укупна набавна вредност потпуно амортизоване опреме износи 34.911.473 хиљаде динара што чини 3,94 % укупне набавне вредности опреме (886.068.406 хиљада динара).

3.3.2.4. Инвестиционе некретнине

У финансијским извештајима на дан 31.12.2018. године, Предузеће је исказало вредност инвестиционих некретнина у износу од 514.251 хиљада динара.

Инвестиционе некретнине, представљају рекласификоване делове грађевинских објеката које Предузеће користи за издавање у закуп.

Укупно обрачунати трошкови амортизације по основу инвестиционих некретнина, у 2018. години, износе 8.199 хиљада динара (Напомена 3.4.12).

У Напоменама уз финансијске извештаје није обелодањена фер вредност инвестиционих некретнина (Напомена 3.8).

Према подацима из аналитичке евиденције опреме, утврђено је да Предузеће поседује инвестиционе некретнине које немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизоване, а и даље се налазе у употреби. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих инвестиционих некретнина износи 2.849 хиљаде динара што чини 0,37 % укупне набавне вредности инвестиционих некретнина (759.898 хиљада динара) (Напомена 3.3.2.6).

3.3.2.5. Остале некретнине постројења и опрема

Предузеће је у финансијским извештајима на дан 31.12.2018. године исказало вредност осталих некретнина постројења и опрема у износу од 124.035 хиљада динара.

Према подацима из аналитичке евиденције опреме, утврђено је да Предузеће поседује остале некретнине постројења и опрему која нема садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а и даље се налазе у употреби. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих осталих некретнина постројења и опреме износи 49.429 хиљаде динара што чини 22,68 % укупне набавне инвестиционих некретнина (218.156 хиљада динара).

3.3.2.6. Преиспитивање преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме

Према подацима из аналитичких евиденција нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме, утврђено је да Предузеће поседује нематеријалну имовину, некретнине, постројења и опрему која нема садашњу вредност, односно потпуно је амортизована, а и даље се налази у употреби, и то:

- укупна набавна вредност потпуно амортизоване нематеријалне имовине износи 1.217.010 хиљада динара, што чини 20,85 % од укупне набавне вредности нематеријалне имовине у употреби (5.838.262 хиљаде динара);

- укупна набавна вредност потпуно амортизованих издатака везаних за експропријацију земљишта износи 2.238.551 хиљада динара, што чини 6,99 % од укупне набавне вредности издатака везаних за експропријацију земљишта (32.027.229 хиљада динара);

- укупна набавна вредност потпуно амортизованих средстава - грађевинских објеката износи 3.186.790 хиљада динара што чини 0,64 % укупне набавне вредности грађевинских објеката (501.376.761 хиљада динара);

- укупна набавна вредност потпуно амортизоване опреме износи 34.911.473 хиљаде динара што чини 3,94 % укупне набавне вредности опреме (886.068.406 хиљада динара);

- укупна набавна вредност потпуно амортизованих инвестиционих некретнина износи 2.849 хиљада динара што чини 0,37 % укупне набавне вредности инвестиционих некретнина (759.898 хиљада динара);

- укупна набавна вредност потпуно амортизованих осталих некретнина постројења и опреме износи 49.429 хиљаде динара, што чини 22,68 % укупне набавне вредности инвестиционих некретнина (218.156 хиљада динара).

Налаз: Предузеће није вршило преиспитивање преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, постројења и опреме и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено није у складу са чланом 6 став 6 и чланом 12 став 7 Одлуке о рачуноводственим политикама Предузећа, параграфом 104 МРС 38 – Нематеријална имовина и параграфом 51 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема. Последица наведене неправилности је исказивање у аналитичкој евиденцији одређеног броја средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих нематеријалних и материјалних средстава до 31.12.2018. износи 41.606.102 хиљаде динара.

Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину.

Ризик: Ако Предузеће не преиспитује преостали корисни века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме, постоји ризик погрешног исказивања садашње вредности имовине и трошкова амортизације у финансијским извештајима.

Препорука број 4: Препоручује се Предузећу да, у складу са усвојеним Рачуноводственим политикама, МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и МРС 38 - Нематеријална имовина, врши преиспитивање преосталог корисног века употребе нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене преосталог корисног века употребе у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

3.3.2.7. Некретнине постројења и опрема у припреми

Исказане су некретнине, постројења и опрема у припреми са стањем на дан 31.12.2018. године у укупном износу од 85.274.760 хиљада динара и односе се на:

Табела број 12: Структура и стање некретнина, постројења и опреме у припреми

Назив	-у хиљадама динара-	
	2018. година	2017. година
Земљиште у припреми	7.122	386.935
Грађевински објекти у припреми	14.117.475	9.744.222
Постројења и опрема у припреми	64.432.919	48.840.085
Залихе инвестиционе опреме и материјала у припреми	5.289.429	4.914.842
Остала средства у припреми	214.823	180.544
Инвестиције по основу површинске експлоатације угља у припреми	783.057	621.101
НПО биолошка средства у припреми-обрачунски конто	654.133	386.636
НПО у припреми-обрачунски конто до комплетирања рачунов.исправа	873	873
Основна средства у припреми-набав.за отклањање штетних ефеката поплава	446.528	1.523.744
Укалкулисана основна средства у припреми	15.041	488.095
Умањење вредности грађевинских објеката постројења и опреме у припреми	(686.640)	(677.340)
Укупно	85.274.760	66.409.737

Неке од најзначајнијих некретнина, постројења и опреме у припреми се односе на средства у припреми за термоелектрану А и Б у Костолцу, као и на опрему у припреми за отварање нових копова, затим на набавку нове опреме за дробилану, за транспортере итд.

Налаз: Није било могуће потврдити вредност некретнина постројења и опреме у припреми у износу од 13.731.928 хиљада динара, која потиче из ранијих година и код које није било промена у току 2018. године, што представља назнаку да је могло доћи до умањења вредности тих средстава у припреми. Предузеће није пружио на увид доказ о томе да је на крају извештајног периода вршило процену да ли постоје било какве знаке да је вредност неког средства умањена и да је вршило процену надокадивог износа таквог средства. Наведено није у складу са захтевом члана 15 став 2 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа и параграфа 9 МРС 36-Умањење вредности имовине.

Ризик: Ако Предузеће не врши процену да ли постоје било какве знаке да је вредност неког средства умањена, постоји могућност да је вредност те имовине у финансијским извештајима прецењена.

Препорука број 5: Препоручује се Предузећу да на крају сваког извештајног периода, за некретнине постројења и опрема у припреми, врши процену да ли постоје било какве назнаке да је вредност неког средства умањена и ако такве назнаке постоје да врши процену надокнадивог износа за такво средство и евентуалне ефекте прокњижи у пословним књигама у складу са усвојеним рачуноводственим политикама.

3.3.2.8. Аванси за некретнине постројења и опрема

Дати аванси за некретнине и опрему исказани на дан 31. децембра 2018. године у износу од 20.474.251 хиљада динара, највећим делом, у износу од 16.153.027 хиљада динара, односе се на реализацију друге фазе Пакет пројекта „Kostolac-B Power Plant Projects”, на основу споразума закљученог између Предузећа и „СМЕС” од 20. новембра 2013. године. Пројекат се финансира на основу уговора о зајму закљученог 17. децембра 2014. године између Владе Републике Србије, као Зајмопримца, и Кинеске Export-Import банке, као Зајмодавца (Напомена 3.3.17.2.2.1.3).

Поред наведеног, део датих аванса, у износу од 2.638.034 хиљада динара, односи се на изградњу постројења за одсумпоровање издувних гасова Термоелектране Никола Тесла А, на основу уговора закљученог 8. септембра 2017. године између Предузећа и конзорцијума састављеног од Mitsubishi Hitachi Power Systems Ltd. и „Јединство“ а.д., Севојно.

Предузеће је потценило авансе за некретнине постројења и опрему за износ од 863.435 хиљада динара, јер је у оквиру аванса за некретнине постројења и опрему исказало и негативне ефекте курсних разлика по основу вредновања датих аванса у инострану валуту по закључном курсу на извештајни дан (Напомена 3.4.16.3).

3.3.3. Биолошка средства

Структура биолошких средстава Предузећа, дата је следећом табелом:

Табела број 13: Биолошка средства

-у хиљадама динара -

Назив	2018. година	2017. година
Шуме и вишегодишњи засади	437.519	438.332
Укупно	437.519	438.332

Биолошка средстава на дан 31. децембар 2018. године у износу од 437.519 хиљада динара се односе на експрописане шуме и воћњаке стечене рекултивацијом.

3.3.4. Дугорочни финансијски пласмани

Структура и стање дугорочних финансијских пласмана приказано је табелом:

Табела број 14: Структура и стање дугорочних финансијских пласмана

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Учешће у капиталу зависних правних лица	79.752.219	79.751.037
Учешће у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима	406.457	406.457
Учешће у капиталу осталих правних лица и друге ХОВ расположиве за продају	5.042.352	4.948.086
Дугорочни пласмани матичним, зависним и правним лицима	2.443.135	1.222.071
Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима у иностранству	306	972
Дугорочни пласмани у земљи	181.581	195.388
Остали дугорочни финансијски пласмани	7.008.787	7.077.390
Исправка вредности дугорочних финансијских пласмана	(1.763.103)	(1.717.840)
Укупно	93.071.734	91.883.561

Учешћа у капиталу зависних правних лица

Учешћа у капиталу зависних правних лица на дан 31. децембар 2018. и 2017. године односе се на следећа правна лица:

Табела број 15: Структура учешћа у капиталу зависних правних лица

Назив	% власништва	-у хиљадама динара-	
		31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
„ОДС - ЕПС Дистрибуција“ д.о.о., Београд	100%	77.927.740	77.927.740
„ЕПС Трговање“ д.о.о., Љубљана	100%	66.304	66.304
„Колубара - Грађевинар“ д.о.о., Лазаревац	71,90%	1.756.993	
„Електросевер“ д.о.о., Северна Митровица	100%	1.182	
Укупно		79.752.219	77.994.044

Предузеће је у 2018. години стекло ефективну контролу над привредним друштвом за извођење грађевинских радова у рударској инфраструктури и експлоатацију неметала „Колубара - Грађевинар“ д.о.о., Лазаревац.

У 2018. години извршена је регистрација зависног правног лица за трговину електричном енергијом на територији Косова - „Електросевер“ д.о.о., Северна Митровица. „Електросевер“ д.о.о. је основан Одлуком Надзорног одбора Предузећа, број 12.01.19169/3-2016 од 20. јануара 2016. године уз сагласност Владе Решењем 05 број 023-923/2016 од 11. фебруара 2016. године. Регистрација Друштва је извршена дана 7. новембра 2018. године. Новоосновано Друштво није имало активности у извештајној години.

Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима

Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима на дан 31. децембар 2018. и 2017. године односе се на следећа правна лица:

Табела број 16: Структура учешћа у капиталу придружених правних лица

Назив	% власништва	-у хиљадама динара-	
		31. децембар 2018.	31. децембар 2017.
„Ибарске хидроелектране“ д.о.о., Краљево	49%	379.630	379.630
„Моравске хидроелектране“ д.о.о., Београд	49%	26.267	26.267
„Енергија Нови Сад“ а.д., Нови Сад	50%	560	560
Укупно		406.457	406.457

Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге ХоВ расположиве за продају

Укупна набавна вредност Учешћа у капиталу осталих правних лица и других ХоВ расположивих за продају, на дан 31. децембар 2018. године, износи 5.042.352 хиљаде динара, од којих су најзначајнија:

- Износ од 3.097.824 хиљаде динара, се односе на улагања у државне обвезнице Републике Србије. Предузеће је стекло 300.000 обвезница номиналне вредности 10.000 РСД, са роком доспећа 12. јануар 2019. године и каматним приносом од 3.5%,

Ефекти промене фер вредности ових хартија од вредности исказани су у оквиру капитала у корист добитака од промене фер вредности ХоВ и у осталом укупном резултату за 2018. годину и

- Износ од 223.432 хиљаде динара, који се односи на улагања у капитал по основу уговора о заједничком финансирању реализације претходних радова на пројекту ХЕ „Комарница“ са Електропривредом Црне Горе у циљу доношења Одлуке о могућој заједничкој изградњи хидроелектране, чије извођење траје још од 1992. године. Одредбама уговора регулисани су имовински односи тако да уложена средства чине оснивачке улоге уговорених страна, уколико би обе стране одлучиле да наставе заједничку активност на изградњи хидроелектране, односно нематеријалну имовину уколико обе стране одустану од заједничке реализације. Предузеће је закључило и анексе уговора о заједничком финансирању реализације претходних радова ХЕ „Комарница“ из 1992. године и то: Анекс број 1 од 13.08.2007. године, Анекс број 2 од 13.07.2011. године, Анекс број 3 од 05.02.2014. године и Анекс број 4 од 13.03.2017. године.

Исправка вредности учешћа у капиталу осталих правних лица и друге ХоВ расположиве за продају на дан 31. децембар 2018. године, износи 1.634.088 хиљада динара и односи се, највећим делом на исправку вредности по основу акција код ХИП „Петрохемија“ Панчево на исправку учешћа у капиталу код правних лица која су у процесу УППР-а.

Налаз: Предузеће је преценило дугорочне, а потценило краткорочне финансијске пласмане за износ од 3.097.824 хиљаде динара, јер није део дугорочних финансијских пласмана у државне обвезнице Републике Србије, који доспева 12. јануара 2019. године, на дан 31.12.2018. године рекласификовало са дугорочних на краткорочне финансијске пласмане. Наведено није у складу са параграфом 66 МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, којим је прописано да се средство за које се очекује да ће се реализовати у року од 12 месеци након извештајног периода, класификује као краткорочно.

Ризик: Ако предузеће на врши рекласификацију дела дугорочних финансијских пласмана који доспевају до једне године на краткорочне финансијске пласмане, постоји ризик да корисници финансијских извештаја неће добро проценити општу ликвидност и солвентност Предузећа.

Препорука број 6: Препоручује се Предузећу да део дугорочних финансијских пласмана у државне обвезнице Републике Србије, који доспева у 2019. години, рекласификује на краткорочне финансијске пласмане, у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

На дан 31. децембар 2017. године у оквиру позиције учешћа у капиталу осталих правних лица и друге ХоВ расположиве за продају било је исказано и учешће у капиталу друштва „Колубара - Грађевинар“ д.о.о., Лазаревац у износу од 1.756.993 хиљада динара. Ово учешће је, у финансијским извештајима за 2018. годину, рекласификовано на учешћа у капиталу зависних правних лица, с обзиром да је Предузеће током 2018. године стекло ефективну контролу над друштвом „Колубара - Грађевинар“ д.о.о., Лазаревац.

Дугорочни финансијски пласмани правним лицима у саставу ЕПС групе

Дугорочни финансијски пласмани исказани на дан 31. децембар 2018. године у износу од 2.443.135 хиљаду динара у потпуности се односе на кредите које је Предузеће закључило са међународним финансијским институцијама за рачун свог зависног друштва Оператор дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд (Напомена 3.3.17.2.2.3).

Остали дугорочни финансијски пласмани (048)

У оквиру осталих дугорочних финансијских пласмана, на дан 31. децембра 2018. године најзначајнији су:

- износ од 6.119.645 хиљада динара, који се односи на гарантни депозит на име обезбеђења измирења обавезе по основу услуге приступа дистрибутивном систему које је Предузеће, као снабдевач електричном енергијом у обавези да положи код овлашћене банке у складу са потписаним уговором о приступу и коришћењу система за дистрибуцију електричне енергије. Гарантни депозит је орочен на период од 24 месеца, са аутоматским поновним орочењем на период првобитног орочења, уз годишњу каматну стопу од 3,91%.

- 118.194 хиљаде динара која се односе на гарантни депозит на име обезбеђења измирења обавезе по основу услуге успостављања балансне одговорности, који је Предузеће у обавези да положи код овлашћене банке у складу са потписаним уговором о балансној одговорности. Гарантни депозит по овом основу је орочен на 36 месеци, уз годишњу каматну стопу од 1,25%.

- 4.728 хиљада динара која се односе на депозит положен у циљу стварања услова за почетак рада берзе за трговину електричном енергијом SEEPEX.

- износ од 637.205 хиљада динара односи се на заједничко улагање у ЈП „Колубара“ Ваљево, а по основу изградње тела бране и акумулације Ровни чија је намена водоснабдевање становништва и индустрије, одбрана од поплаве у околним општинама као и за потребе Предузећа. Према информацијама добијеним од стручних служби предузећа, улог у акумулацију Ровни преузет је по деобном билансу са ТЕНТ приликом преузимања ТЕ „Колубара Б“. Стручне службе Предузећа дале су образложење да су тренутно у току активности на реализацији пројекта ТЕ „Колубара Б“ и да ће техноекономска анализа пројекта ТЕ „Колубара Б“ од стране консултанта бити завршена у октобру 2019. године, па да је за очекивати да ће том анализом бити обухваћена и процена вредности пројекта „Ровни“. Предузеће је доставило и документацију којом ЈП „Колубара“ Ваљево потврђује учешће ЈП ЕПС у капиталу овог јавног предузећа и то у висини од 428.485.777 динара. Наведена документација потиче из 2010. године. Увидом у податке објављене код Агенције за привредне регистре, које се односе на структуру учешћа у капиталу ЈП „Колубара“ Ваљево, утврђено је да није наведено постојање учешће ЈП „Електропривреда Србије“, Београд.

Налаз: Није било могуће потврдити вредност дугорочних финансијских пласмана у износу од 637.205 хиљада динара, који се односе на уложена средства у изградњу тела бране и акумулације Ровни. Како пројекат „Ровни“ потиче из ранијих година и како није било промена улагања у току 2018. године, постоје назнаке да је могло доћи до умањења вредности наведеног дугорочног финансијског пласмана. Предузеће није пружио на увид доказ о томе да је на крају извештајног периода вршило процену да ли постоје било какве назнаке да је вредност неког средства умањена, и да је вршило процену надокнадивог износа таквог средства. Наведено није у складу са захтевом члана 15 став 2 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа и параграфа 9 МРС 36-Умањење вредности имовине.

Ризик: Ако Предузеће не врши процену да ли постоје било какве назнаке да је вредност дугорочних финансијских пласмана умањена, постоји могућност да је вредност те имовине у финансијским извештајима прецењена.

Препорука број 7: Препоручује се Предузећу да на крају сваког извештајног периода, за дугорочне финансијске пласмане, врши процену да ли постоје било какве назнаке да је њихова вредност умањена и ако такве назнаке постоје да врши процену њиховог надокнадивог износа и да евентуалне ефекте прокњижи у пословним књигама у складу са усвојеним рачуноводственим политикама.

3.3.5. Дугорочна потраживања

Дугорочна потраживања на дан 31. децембар 2018. године исказана су у износу од 390.953 хиљаде динара и дата су следећом табелом:

Табела број 17: Структура дугорочних потраживања

-у хиљадама динара-

Назив	2018.година	2017.година
Репрограмирана потраживања од купаца за електричну енергију:		
Физичка лица	996.318	1.010.424
Правна лица	2.851.785	18.138.866
Пласмани запосленима		
По основу продатих станова	349.039	392.413
По основу стамбених кредита	41.861	46.434
Потраживања од Агенције за приватизацију РС		98
Свега	4.239.003	19.588.235
Исправка вредности:		
Репрограмирана потраживања за електричну енергију и услуге од физичких лица	(996.318)	(1.010.424)
Репрограмирана потраживања за електричну енергију и услуге од правних лица	(2.851.679)	(17.907.538)
Потраживања од Агенције за приватизацију РС		(98)
Потраживања по основу продатих станова и стамбених кредита	(53)	
Остало		(51.665)
Свега	(3.848.050)	(18.969.725)
Укупно	390.953	618.510

Репрограмирана потраживања од купаца за електричну енергију представљају потраживања од домаћинстава и правних лица са којима је закључен уговор о репрограмирању дуга у складу са одлукама Управног одбора, број 860/4-13 од 22. фебруара 2013. године, број 1151/3-30 од 2. априла 2013. године и број 2233/9-13 од 25. јула 2013. године. Наведеним одлукама купцима електричне енергије омогућено је плаћање обавеза доспелих на дан 31. мај 2013. године, односно за квалификоване купце који су изгубили право на јавно снабдевање на дан 31. децембар 2012. године, највише у 120 рата у зависности од висине дуга и условни отпуст у зависности од броја рата (од 40% ако се врши једнократно намирење дуга до неодобравања попушта ако је одобрено плаћање од 60 до 20 рата). За време трајања споразума на неизмерени износ потраживања се не обрачунава камата, а након неизмирења две узастопне рате репрограма, споразум се сматра раскинутим.

Репрограмирана потраживања од правних лица, купаца електричне енергије, исказана са стањем на дан 31. децембар 2017. године у износу 18.138.866 хиљада динара, највећим делом, у износу од 14.531.256 хиљада динара, односе се на потраживања Предузећа од правних лица у саставу РТБ Бор Групе у складу са Унапред припремљеном планом реорганизације (УППР), по коме је предвиђен условни отпис 90% потраживања. По наплати наведених 10% потраживања, преосталих 90% потраживања се отписује.

Пласмани запосленима по основу продатих станова исказани у износу од 349.039 хиљада на дан 31. децембар 2018. године, односе се на откупљене станове солидарности од стране запослених Предузећа.

У пословним књигама Предузећа, са стањем на дан 31.12.2018. године, постоји неусаглашеност између помоћне књиге купаца и главне књиге, без утицаја на финансијске извештаје. Предузеће је у току ревизије извршило усаглашавање помоћних књига купаца и главне књиге и спровело корективна књижења у 2019. години, којима је у главној књизи умањило дугорочна потраживања и исправку вредности дугорочних потраживања за 1.343.008 хиљада динара и краткорочне финансијске пласмане и исправку вредности краткорочних финансијских пласмана за 33.011 хиљада динара, а увећало краткорочна потраживања и исправку вредности краткорочних потраживања за 1.376.019 хиљада динара.

3.3.6. Залихе

Вредност залиха, на дан 31. децембар 2018. године, исказана је у износу од 25.754.615 хиљада динара и дата је следећом табелом:

Табела број 18: Структура залиха

Залихе	-у хиљадама динара-	
	2018. година	2017. година
Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	21.397.035	20.699.893
Недовршена производња и недовршене услуге	349.130	344.555
Готови производи	1.593.557	2.313.178
Роба	2.097	1.695
Плаћени аванси за залихе и услуге	2.412.796	3.278.859
Укупно	25.754.615	26.638.180

Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар

Предузеће је у оквиру залиха материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара исказало износ од 21.397.035 хиљада динара, који се односи на:

Табела број 19: Преглед залиха материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара

Залихе материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара	-у хиљадама динара-	
	2018. година	2017. година
Материјал	8.267.523	8.036.943
Резервни делови	16.056.059	15.700.978
Алат и инвентар	1.080.375	703.624
Исправка вредности материјала	(2.249.278)	(2.113.209)
Исправка вредности резервних делова	(1.748.712)	(1.619.511)
Исправка вредности материјала, резервних делова, алата и инвентара	(8.932)	(8.932)
Укупно	21.397.035	20.699.893

Залихе се мере по набавној вредности или цени коштања, односно нето остваривој вредности ако је она нижа. Обрачун излаза (утрошка) залиха материјала признаје се по методи просечне пондерисане цене. Алат и инвентар отписују се једнократно приликом стављања у употребу.

У поступку ревизије уочена је разлика између вредности које су наведене у Напоменама уз финансијске извештаје и вредности исказане у пословним књигама, и то код билансних позиција материјал и алат и инвентар. Разлика у износу од 1.661 хиљаду динара је последица неизвршене рекласификације са залиха у магацину на залихе у употреби, при чему је исправка вредности која се врши за залихе у употреби, обухватила и нерекласификовани износ. Због наведеног је вредност залиха материјала, исказана у пословним књигама Предузећа у износу од 8.269.184 хиљаде динара, за 1.661 хиљаду динара већа од вредности наведене у Напоменама уз финансијске извештаје. Истовремено, вредност залиха алата и инвентара, исказана у пословним књигама Предузећа у износу од 1.078.714 хиљада динара, је за 1.661 хиљаду динара мања од вредности наведене у Напоменама.

Материјал

Залихе материјала, исказане у износу 8.267.523 хиљаде динара, обухватају:

Табела број 20: Структура залиха материјала

- у хиљадама динара-

Врста материјала	Износ
Материјал	6.456.004
Хемикалије	119.901
Мазут	575.716
Дизел и лож уље	238.058
Моторни бензин	4.410
Уље и мазива	372.916
Остало гориво и мазиво	25.006
Угаљ набављен ван ЕПС-а за производњу	40.602
Сировине и материјал на путу	31.749
Канцеларијски материјал	121.024
Застарели материјал	2.601
Отпадни материјал	81.673
Остали материјал	199.524
Укупно	8.269.184

Залихе материјала

У оквиру исказане вредности залиха материјала, садржан је износ од 6.456.004 хиљаде динара, који се односи на ставку материјала у ужем смислу и чини 78% од укупне вредности залиха материјала. Материјал у ужем смислу обухвата стандардне машинске производе, електроматеријал, термоизолациони материјал, грађевински материјал, ватростални материјал, општи потрошни материјал за основне делатности и друго.

Залихе отпадног и застарелог материјала

У оквиру исказане вредности залиха материјала, садржан је и износ од 84.274 хиљаде динара који се односи на залихе отпадног и застарелог материјала.

Најзначајније износе у оквиру отпадног и застарелог материјала чини отпадни материјал генерисан из расходованих основних средстава и ситног инвентара који има тржишну вредност. Отпадни материјал је евидентиран на залихе по последњој оствареној тржишној цени и чине га, највећим делом, следеће врсте отпада:

- отпадно гвожђе и челик;
- бакар, алуминијум, бронза, месинг;
- дрво отпадно;
- оловне батерије;
- отпад од електричне и електронске опреме;
- каблови бакарни и алуминијумски и слично.

У поступку ревизије утврђено је да се код неких огранака Предузећа, значајни део залиха отпадног материјала евидентира у периоду када је организована његова продаја, а не у периоду када је настао. Приликом продаје се мери количина отпадног материјала и у неким огранцима се задужује и раздужује магацин, док се у неким огранцима евидентира само приход од продаје и потраживања од купца по том основу, без евидентирања промета залиха отпадног материјала. Из наведених разлога, постоји временска неусклађеност између времена настанка отпадног материјала и његовог евидентирања у пословним књигама. На тај начин, значајан део основних средстава, расходованих по Одлуци о усвајању Извештаја о попису имовине и обавеза из јануара 2016. године, евидентиран је на залихе отпадног материјала у 2018. години. С друге стране, расход основних средстава из кога се генерише отпадни материјал значајне тржишне вредности, а за који је донета Одлука о расходу у 2018. године, није евидентиран на залихе отпадног материјала у 2018. години.

По образложењу стручних служби Предузећа, разлог временске неусклађености генерисања једног дела отпадног материјала и његовог евидентирања у пословним књигама је немогућност мерења његових количина, када је реч о габаритним и специфичним расходованим машинама, односно деловима машина. Такве машине или њихове делове је немогуће измерити у комаду или се састоје из више различитих материјала (гвожђа, бабра, лима и сл.). Да би се таква расходована опрема разврстала и измерила по врстама материјала из којих је састављена, потребно ју је пре тога расклопити сечењем или на други начин, а Предузеће нема за то ресурсе. У образложењу је наведено и да се тачне количине отпадног материјала, у таквим ситуацијама, утврђују приликом откупа, када се врши сечење, разврставање и мерење и када у самом процесу учествују и ресурси купца отпадног материјала.

Предузеће приликом оглашавања продаје отпадног материјала, коју врши у складу са процедуром „Процес продаје“, поред осталог, наглашава и да су оглашене количине индустријског отпада оквирне, а да се стварна количина утврђује мерењем на вагама продавца и да може бити мања или већа од оквирне.

Налаз: Предузеће није у финансијским извештајима за 2018. годину и раније године, исказало све количине отпадног материјала који има тржишну вредност, а односи се на отпадно гвожђе и челик, бакар, алуминијум, бронзу, месинг, оловне батерије, отпад од електричне и електронске опреме, каблове бакарне и алуминијумске и други отпадни материјал, који је настао расходовањем габаритних и вишекомпонентних постројења и опреме. Наведени отпадни материјал, Предузеће или уопште не уводи у пословне књиге или га уводи у периоду у коме је извршена његова продаја, а не у периоду када је он настао. Наведено није у складу са параграфом 27 и 28 МРС 1 – Презентација финансијских извештаја, којима је за састављање финансијских извештаја прописана примена обрачунске основе рачуноводства. Није било могуће утврдити евентуалне ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа.

Ризик: Ако Предузеће не евидентира правовремено све количине отпадног материјала који се генерише из расходованих основних средстава, постоји ризик од неовлашћеног отуђења имовине Предузећа.

Препорука број 8: Препоручује се Предузећу, да донесе интерна акта којима ће прописати методологију процене количина отпадног материјала који се генерише из расходованих основних средстава и то, на начин који би уважио све специфичности (габаритност и вишекомпонентност) расходованих основних средстава, прихватљиво одступање измерених од процењених количина отпада, као и услове под којим се одступања сматрају прихватљивим и да уреди начин књиговодственог евидентирања расхода основних средстава која генеришу отпад који има тржишну вредности.

Резервни делови

Залихе резервних делова, исказане у износу 16.056.059 хиљада динара, обухватају машинске склопове, електросклопове, делове рударске механизације, делове средстава транспорта, делове мерне опреме и друге резервне делове.

Алат и инвентар

Залихе алата и инвентара у складишту исказане су у износу од 1.080.375 хиљада динара и односе се на залихе алата, ситног инвентара, ХТЗ опреме, аутогума и амбалаже. Приликом стављања у употребу (кроз издавање и задуживање запослених), алат и инвентар се отписује у целости.

Исправка вредности материјала, резервних делова, алата и инвентара

Предузеће је извршило анализу залиха материјала и резервних делова, у циљу утврђивања залиха које имају недовољан коефицијент обрта (некурентне залихе), стратешких резервних делова, као и резервних делова са успореним обртом. Предмет анализе биле су све залихе које у периоду од 01.01.2016. до 31.12.2018. године нису имале промет.

На основу извршене старосне анализе, Предузеће је уважавајући критеријуме за обезвређење, уз издвајање стратешких резервних делова, на име исправке вредности материјала и резервних делова исказало износ од 4.006.922 хиљаде динара.

Недовршена производња и готови производи

Предузеће је у оквиру залиха недовршене производње и услуга и залиха готових производа исказало износ од 1.942.687 хиљада динара, при чему се 349.130 хиљада динара односи на недовршену производњу, а 1.593.557 хиљада динара на готове производе.

Залихе недовршене производње исказане у износу од 349.130 хиљада динара у целини се односе на металне производе који се производе у ОЦ Колубара Метал у оквиру огранка РБ Колубара, за сопствене и потребе наручилаца. Обрачун цене коштања врши се по радним налозима применом степена довршености и односа уговореног и фактурисаног износа на израчунату цену коштања. Израчунату цену коштања чине вредност утрошеног материјала који се односи на недовршену производњу, износи по рачунима за услуге на изради учинака и износ трошкова зараде, амортизације и осталих трошкова (осим трошкова управе који се не односе на производњу) који се распоређују по кључу утврђеном из односа броја радних сати у недовршеној производњи и укупног броја радних сати у производњи. Ако постоји уговорени износ, по степену довршености се формира износ нето оствариве вредности и у зависности од тога који је износ нижи (цена коштања или нето остварива вредност), вредност залиха по израчунатој цени коштања умањује се за фактурисани износ и разлика остаје у залихама недовршене производње.

Залихе готових производа односе се на залихе металних производа за сопствене потребе на коповима у износу од 40.379 хиљада динара и залихе угља у износу од 1.553.178 хиљада динара.

Залихе готових металних производа воде се по цени коштања која се формира по радним налозима и пријемницама у магацин готових производа. У обрачун цене коштања укључују се трошкови материјала по стварној просечној цени, трошкови рада по ценовнику из 2014. године односно по планским ценама и други припадајући трошкови по стварним и планским ценама.

Залихе угља постоје у оквиру Огранка ТЕ-КО Костолац у вредности од 427.534 хиљада динара и у оквиру Огранка ТЕНТ у вредности од 1.125.644 хиљада динара, за потребе термоелектрана. Залихе угља у Огранку ТЕ-КО Костолац су из сопствене производње и исказане су по цени коштања. Залихе угља у Огранку ТЕНТ састоје се из угља испорученог из Огранка ТЕ-КО Костолац у вредности од 17.763 хиљада динара и Огранка РБ Колубара у

вредности од 1.108.181 хиљаде динара. Вредност залиха угља у Огранку ТЕНТ исказана је по ценама коштања добијеним као податак од огранака произвођача угља, увећаним за зависне трошкове набавке који се односе на трошкове транспорта. У обрачун стварне цене коштања код огранака произвођача угља укључују се сви пословни расходи изузев трошкова набавне вредности продате робе, уз коришћење кључева за расподелу трошкова на поједине врсте угља код Огранка РБ Колубара.

Према образложењу стручних служби, не постоји интерни акт Предузећа који уређује обрачун залиха недовршене производње и готових производа, већ се обрачун врши на основу дугогодишње наслеђене праксе.

Налаз: Вредност залиха недовршене производње и готових производа исказана у износу од 1.842.686 хиљада динара, није утврђена у складу са параграфима од 12-18 МРС 2 – Залихе, јер је у обрачун цене коштања учинака Предузеће укључило и трошкове који не доприносе довођењу залиха на садашњу локацију и у садашње стање. На тај начин Предузеће је преценило исказану вредност залиха. Ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје није било могуће утврдити, јер рачуноводственим политикама или другим интерним актом нису уређене врсте и распоред трошкова који се укључују у обрачун цене коштања залиха учинака.

Ризик: Ако се интерним актом не уреде врсте и распоред трошкова који се укључују у обрачун цене коштања учинака, постоји ризик од недоследног и нетачног вредновања залиха недовршене производње и готових производа.

Препорука број 9: Препоручује се Предузећу да интерним актом уреди врсте и распоред трошкова који се укључују у обрачун цене коштања учинака.

Роба

Предузеће је у оквиру залиха робе исказало износ од 2.097 хиљада динара, који се односи на залихе робе у магацину.

Плаћени аванси за залихе и услуге

Предузеће је у оквиру плаћених аванса за залихе и услуге исказало износ од 2.412.796 хиљада динара, који се односи на:

Табела број 21: Преглед плаћених аванса за залихе и услуге

-у хиљадама динара-

Плаћени аванси за залихе и услуге	2018. година	2017. година
Плаћени аванси за материјал, резервне делове и инвентар у земљи	796.046	2.404.435
Плаћени аванси за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству	454.519	598.519
Плаћени аванси за услуге у земљи	1.514.066	439.185
Плаћени аванси за услуге у иностранству	729	703
Исправка вредности плаћених аванса	(352.564)	(163.983)
Укупно	2.412.796	3.278.859

Плаћени аванси за залихе и услуге обухватају дате авансе правним лицима у саставу ЕПС групе, у износу од 273.633 хиљаде динара и остале дате авансе за залихе и услуге, у износу од 2.491.728 хиљада динара.

У структури датих аванса правним лицима у саставу ЕПС групе, 173.696 хиљада динара се односи на „Колубара – Грађевинар“ из Лазаревца, 2.436 хиљада динара на ОДС „ЕПС Дистрибуција“ из Београда, док се потраживање за дате девизне авансе иностраним повезаним правним лицима, у износу од 97.501 хиљаду динара односи на „ЕПС Трговање“ из Љубљане.

Дати аванси за залихе и услуге трећим лицима, у износу од 2.491.728 хиљаде динара, укључују дате авансе домаћим правним лицима (2.133.980 хиљада динара) и авансе дате иностраним добављачима (357.748 хиљаде динара).

Од укупног износа датих аванса домаћим правним лицима, највећи део (1.138.044 хиљаде динара) се односи на аванс који је дат за обезбеђење погонског горива (природног гаса), за гасну годину октобар 2018 - септембар 2019. године, у складу са закљученим Уговором број 201-467305/1-18 између ЈП „Електропривреда Србије“ и ЈП „Србијасас“.

У поступку ревизије утврђено је да је Предузеће вршило курсирање датих девизних аванса периода, и по том основу више исказало плаћене авансе за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству за 103 хиљаде динара (Напомена број 3.4.16.3).

3.3.7. Потраживања по основу продаје

Потраживања по основу продаје на дан 31.12.2018. године исказана су у износу од 48.886.872 хиљаде динара и дата су следећом табелом:

Табела број 22: Потраживања по основу продаје

Назив	2018.година	2017.година
Купци у земљи - матична и зависна правна лица	7.898.311	9.914.206
Купци у иностранству - матична и зависна правна лица		165.025
Свега – матична и зависна правна лица	7.898.311	10.079.231
Купци у земљи - остала повезана правна лица	11.683.472	10.108.022
Исправка вредности потраживања од купаца у земљи – остала повезана правна лица	(11.683.320)	(10.108.022)
Свега – остала повезана правна лица	152	
Купци у земљи	104.401.578	105.173.963
Исправка вредности потраживања од купаца у земљи	(63.588.473)	(63.276.571)
Свега – купци у земљи	40.813.105	41.897.392
Купци у иностранству	4.754.288	4.978.282
Исправка вредности потраживања од купаца у иностранству	(4.703.702)	(4.736.898)
Свега – купци у иностранству	50.586	241.384
Остала потраживања по основу продаје	431.576	420.750
Исправка вредности осталих потраживања по основу продаје	(306.858)	(300.823)
Свега – остала потраживања по основу продаје	124.718	119.927
Укупно	48.886.872	52.337.934

Потраживања од матичних и зависних правних лица, исказана у износу од 7.898.311 хиљада динара, односе се на потраживања од ОДС ЕПС Дистрибуција д.о.о. Београд у износу од 7.878.822 хиљаде динара и од Колубара Грађевинар д.о.о. Лазаревац у износу од 19.489 хиљада динара.

Потраживања од осталих повезаних правних лица, исказана у износу од 11.683.472 хиљаде динара, у целини се односе на потраживања по основу испоручене електричне енергије Јавном Предузећу „Електрокосмет“ Приштина. У складу са Закључком Владе Републике Србије, број 021-6624/2009-002, донетим на седници Владе 30. новембра 2009. године, Предузеће ангажовањем својих расположивих капацитета обезбеђује електричну енергију ради снабдевања подручја већински насељеним српским становништвом на северу АП Косово и Метохија. Ненаплаћен износ потраживања у целини је исправљен индиректним отписом на терет расхода.

Купци у земљи

Потраживања од купаца у земљи исказана су у износу од 40.813.105 хиљада динара и њихова структура дата је следећом табелом:

Табела број 23: Структура потраживања од купаца у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Потраживања од купаца у земљи		
За испоручену електричну енергију - физичка лица	41.847.057	42.845.219
За испоручену електричну енергију - правна лица	18.448.546	22.111.126
За испоручену електричну енергију - предузећа у реструктурирању	6.681.650	6.366.495
За испоручену електричну енергију - остала предузећа у реструктурирању и стечају	1.279.147	1.282.287
За испоручену електричну енергију - лиценцирани купци	22.719	19.438
За испоручену електричну енергију - купци на отвореном тржишту ел.енергије	30.887.082	27.120.635
За потраживања из односа са ЕМС а.д. Београд	1.442.293	1.460.134
За испоручен угаљ	2.531.230	2.676.084
За испоручену технолошку пару и гас	541.560	497.159
За испоручену топлотну енергију	699.094	776.113
Потраживања од купаца за услуге	21.200	19.273
Свега – потраживања од купаца у земљи	104.401.578	105.173.963
Исправка вредности потраживања од купаца у земљи		
За испоручену електричну енергију - физичка лица	(23.831.662)	(22.727.194)
За испоручену електричну енергију - правна лица	(14.679.137)	(17.585.784)
За испоручену електричну енергију - предузећа у реструктурирању	(6.681.650)	(6.366.495)
За испоручену електричну енергију - остала предузећа у реструктурирању и стечају	(1.279.147)	(1.282.287)
За испоручену електричну енергију - лиценцирани купци	(7.072)	(7.072)
За испоручену електричну енергију - квалификовани купци	(14.253.795)	(12.477.072)
За испоручен угаљ	(2.279.668)	(2.258.531)
За испоручену технолошку пару и гас	(360)	(2.012)
За испоручену топлотну енергију	(563.430)	(564.902)
Потраживања од купаца за услуге	(12.552)	(5.222)
Свега – исправка вредности потраживања од купаца у земљи	(63.588.473)	(63.276.571)
Укупно	40.813.105	41.897.392

Потраживања од купаца у земљи чине потраживања која су настала обављањем основне и споредних делатности Предузећа.

Купци у преплати

Увидом у аналитичку евиденцију потраживања од купаца по основу промета електричне енергије, утврђено је да се у оквиру аналитичких прегледа потраживања воде и преплате купаца по рачунима. За износе преплате умањују се износи потраживања од купаца по наредним рачунима, односно преплата се користи као примљени аванс.

Табела број 24: Преплате на потраживањима на дан 31.12.2018. године

-у хиљадама динара-

Врста снабдевања	Број купаца	Укупан износ преплате	Износ преплате купца Железнице Србије *	Преплата без купца Железнице Србије
Комерцијално и резервно	508	265.588	217.694	47.894
Гарантовано	252.391	684.940		684.940
Укупно	252.899	950.528	217.694	732.834

Преплата купца ЈП „Железнице Србије“ настала је, јер је по закључку Владе РС 05 број: 312-11997/2016 од 15.12.2016. године отписано потраживање ЈП „ЕПС“ са стањем на дан 31.12.2015. године, а купац је измиривао обавезе у току 2016. године за овај период. У Закључку је препоручено да Предузеће отпусти дуг ЈП „Железнице Србије“ у укупном износу од 5.113.300 хиљада динара, а Република Србија – Министарство финансија, ће по том основу отпустити део дуга Предузећу, насталог по основу Споразума Владе Републике Србије и

Владе Руске Федерације о регулисању обавеза бившег СССР-а по обрачунима везаним за робни промет између бившег СССР-а и бивше СФРЈ, од 27. априла 2007. године, у истом износу. ЈП „Железнице Србије“ доставља Предузећу месечне налоге за пренос дела преплате и затварање месечних рачуна за електричну енергију, на основу којих се врше одговарајућа књижења. Предузеће није примљене уплате по основу отписаних потраживања рекласификовало на обавезе за примљене авансе.

Налаз: Потраживања од купаца по основу промета електричне енергије и обавезе за примљене авансе потцењена су за 950.528 хиљада динара, јер је Предузеће потраживања умањило за преплату купаца, што није у складу са параграфима 32 – 35 МРС 1 Презентација финансијских извештаја и члановима 16 и 32 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Ризик: Ако Предузеће у финансијским извештајима умањује имовину по основу потраживања за обавезе по основу преплате купаца, то може утицати на поузданост процене будућих новчаних токова, извршене на основу финансијских извештаја.

Препорука број 10: Препоручује се Предузећу да преплате купаца по основу промета електричне енергије у складу са члановима 16 и 32 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике, у финансијским извештајима исказује као обавезе по основу примљених аванса у складу са параграфима 32 – 35 МРС 1 Презентација финансијских извештаја.

Исправка вредности потраживања

Исправка вредности потраживања од купаца на дан 31. децембар 2018. године, према старосној структури и доспелости дата је следећом табелом:

Табела број 25: Старосна структура потраживања од купаца у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	Износ		
	Фактурисани износ потраживања	Исправка вредности потраживања	Књиговодствена вредност потраживања
Недоспела потраживања од купаца	33.860.973		33.860.973
Доспела исправљена потраживања од купаца	80.282.353	(80.282.353)	
Доспела неисправљена потраживања од купаца, старости до 365 дана	14.923.062		14.923.062
Доспела неисправљена потраживања од купаца, старости преко 365 дана	102.837		102.837
Укупно	129.169.225	(80.282.353)	48.886.872

Доспела неисправљена потраживања од купаца старија од 365 дана, исказана су у износу од 102.837 хиљада динара и односе се на потраживања од лица којима се истовремено и дугује и потраживања од повезаних правних лица из ЕПС групе, која нису настала по основу промета електричне енергије (Напомена број 2.1.1).

3.3.8. Потраживања из специфичних послова

Потраживања из специфичних послова исказана су у износу од 3.210.287 хиљада динара и њихова структура дата је следећом табелом:

Табела број 26: Структура потраживања из специфичних послова

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Потраживања од правних лица у саставу ЕПС групе	263.312	406.446
Остала потраживања из специфичних послова	12.060	12.043
Потраживања по основу таксе за Јавни Медијски Сервис	2.946.975	2.497.220
Исправка вредности потраживања из специфичних послова	(12.060)	(12.043)
Укупно	3.210.287	2.903.666

Потраживања по основу таксе за Јавни Медијски Сервис, исказана у износу од 2.946.975 хиљада динара, односе се на потраживање Предузећа као снабдевача електричном енергијом од крајњих купаца по основу таксе за Јавни Медијски Сервис, у складу са Законом о привременом уређивања начина наплате таксе за Јавни Медијски Сервис²¹.

3.3.9. Друга потраживања

Друга потраживања на дан 31.12.2018. године у износу од 12.149.384 хиљада динара се односе на:

Табела број 27: Структура других потраживања

-у хиљадама динара-		
Назив	2018. година	2017. година
Потраживања за камате	12.183.190	9.056.544
Исправка вредности потраживања за камате	(7.787.800)	(4.758.474)
Свега – потраживања за камате	4.395.390	4.298.070
Потраживања од запослених	132.419	144.665
Исправка вредности потраживања од запослених	(3.184)	(3.496)
Свега – потраживања од запослених	129.235	141.169
Потраживања по основу осигурања за настале штете	449	11.869
Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	5.222.745	4.585.796
Исправка вредности потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	(3.821)	(3.732)
Свега – потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса	5.219.373	4.593.933
Остала потраживања од правних лица у саставу ЕПС групе	1.530.414	1.013.795
Остала потраживања	1.160.763	431.441
Потраживања од наплатних места	149.914	206.163
Исправка вредности осталих потраживања	(435.705)	(671.806)
Свега – остала потраживања	2.405.386	979.593
Укупно	12.149.384	10.012.765

Потраживања за камате

Потраживања за камате на дан 31. децембар 2018. године у износу од 4.395.390 хиљада динара односе се на:

Табела број 28: Структура потраживања за камате

-у хиљадама динара-		
Назив	2018. година	2017. година
Потраживања за камату:		
Правна лица у саставу ЕПС групе	164	
Јавно предузеће „Електрокосмет“, Приштина	870	683
За испоручену енергију (физичка лица)	1.942.271	1.562.484
За испоручену енергију (правна лица)	6.773.804	3.867.146
За испоручену енергију (предузећа у реструктурирању)	2.864.063	2.864.063
Остала правна лица	297.033	592.097
За таксу за Јавни Медијски Сервис	304.985	170.071
Свега – потраживања за камату	12.183.190	9.056.544
Исправка вредности потраживања за камату		
За испоручену енергију (физичка лица)	(234.626)	(246.687)
За испоручену енергију (правна лица)	(4.689.111)	(1.647.724)
За испоручену енергију (предузећа у реструктурирању)	(2.864.063)	(2.864.063)
Свега	(7.787.800)	(4.758.474)
Укупно	4.395.390	4.298.070

²¹ „Службени гласник РС“, бр. 112/2015, 108/2016 и 95/2018

Услед техничких ограничења помоћних књига купаца (билинга), Предузеће исправку вредности потраживања за камате на таксу за Јавни Медијски Сервис, евидентира у оквиру исправке вредности потраживања за испоручену електричну енергију.

Потраживања од запослених

Потраживања од запослених исказана у износу од 129.235 хиљада динара односе се на потраживања по основу новчаних зајмова одобрених запосленима за куповину огрева, датих аконтација за службена путовања и друго.

Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса

Потраживања и преплаћени порези и доприноси у највећем делу односе се на потраживања за више плаћен порез на добит у износу од 4.717.361 хиљада динара, која су обрачуната као разлика између коначно утврђене обавезе по основу пореза на добит за извештајни период и плаћених аконтација у складу са пореским прописима.

Остала потраживања

Остала потраживања од правних лица у саставу ЕПС групе, највећим делом односе се на потраживања, настала префактурисавањем обавеза по уговорима у којима је уговорна страна ЈП „ЕПС“, за потребе инвестиционог улагања повезаног правног лица ОДС „ЕПС Дистрибуција“, д.о.о., Београд.

Уговором број I-170/48-10 од 08. децембра 2010. године послодавац ЈП „ЕПС“ и ТЕ-КО Костолац као крајњи корисник закључили су конзорцијум сачињен од „СМЕС“ (China machinery Engineering Corporation) као лидером конзорцијума и ТЕ-КО Костолац као чланом конзорцијума. Остала потраживања највећим делом се односе на потраживања која су настала по основу радова које је као члан конзорцијума, преко подизвођача извршио ТЕ-КО Костолац и фактурисао СМЕС, који је као лидер конзорцијума у оквиру I Фазе Секције 3 Пројекта Костолац Б према Протоколу о начину и поступку издавања фактура и плаћања број 1202.61789/1-82 од 1. фебруара 2018. године, укупну вредност радова фактурисао ЈП „ЕПС“.

Потраживања од наплатних места

Потраживања од наплатних места односе се на износе плаћених рачуна за електричну енергију у експозитурама Пошта Србије и пословних банака. Евидентирање ових уплата у аналитичкој евиденцији купаца врши се на основу извештаја које Предузеће добија од Поште и банака. С обзиром да се клиринг врши два пута у току дана, новац који једног дана буде уплаћен на уплатни рачун ЈП ЕПС, не одговара износима из наведених извештаја који су раскњижени у помоћној књизи купаца (билинг). За разлику се формира потраживање од наплатног места. У току наредног радног дана, ово потраживање се затвара новим клирингом.

3.3.10. Краткорочни финансијски пласмани

Краткорочни финансијски пласмани на дан 31.12.2018. године у износу од 847.914 хиљада динара односе се на:

Табела број 29: Структура краткорочних финансијских пласмана

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	585.625	166.144
Краткорочни кредити у земљи	535	796
Краткорочна репрограмирана потраживања за електричну енергију	1.377.605	1.310.735
Текућа доспећа осталих дугорочних финансијских пласмана	618.193	977.746
Краткорочни депозити код банака у земљи		1.200.000
Остали краткорочни финансијски пласмани		839
Исправка вредности краткорочних финансијских пласмана	(1.734.044)	(1.623.781)
Укупно	847.914	2.032.479

Кредити и пласмани правним лицима у оквиру ЕПС групе исказани са стањем на дан 31. децембар 2018. године у износу од 585.625 хиљада динара највећим делом, у износу од 415.966 хиљада динара, се односе на потраживања од зависног правног лица „Колубара – Грађевинар“ д.о.о., Лазаревац која су репрограмирани у складу са Унапред припремљеним планом реорганизације (УППР) од 29. јуна 2017. године.

Кредити и пласмани правним лицима у оквиру ЕПС групе на дан 31. децембра 2018. године укључују и износ од 169.659 хиљада динара који се односи на део дугорочног кредита који доспева у наредних 12 месеци а где је корисник повучених средстава зависно друштво ОДС „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о.

Краткорочна репрограмирани потраживања за електричну енергију су највећим делом исправљена.

3.3.11. Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина исказани су у износу од 12.379.744 хиљада динара и односе се на:

Табела број 30: Готовински еквиваленти и готовина

- у хиљадама динара -

Готовина и готовински еквиваленти	2018. година	2017. година
Хартије од вредности – готовински еквиваленти	16.317	17.410
Текући (пословни) рачуни	11.297.191	18.366.956
Благајна	13.113	45.164
Издвојена новчана средства	3.802	3.810
Девизни рачун	1.049.321	5.423.729
Новчана средства чије је коришћење ограничено или вредност умањена	259.968	259.968
Исправка вредности новчаних средстава чије је коришћење ограничено или вредност умањена	(259.968)	(259.968)
Укупно	12.379.744	23.857.069

Хартије од вредности – готовински еквиваленти исказани у износу од 16.317 хиљада динара, односе се на нерезализоване чекове купаца којима је на потрашачким благајанама ЈП „ЕПС-а“ извршено плаћање електричне енергије.

Табела број 31.: Текући рачуни по банкама

- у хиљадама динара -

Текући рачуни по банкама	2018. година
Поштанска штедионица, а.д., Београд	3.117.342
Комерцијална банка, а.д., Београд	2.717.877
Војвођанска банка, а.д., Нови Сад	1.548.641
Управа за трезор, Београд	1.475.521
Уникредит банка, а.д., Београд	864.154
Интеза банка, а.д., Београд	708.397
ОТП банка, а.д., Београд	665.726
Остали текући рачуни	199.533
Укупно	11.297.191

Уговором о пружању финансијских услуга број 1174/10-14 од 8. априла 2014. године са припадајућим анексима регулисана су права и обавезе у вршењу финансијских услуга које Управа за трезор пружа ЈП „ЕПС“. У складу са наведеним уговором ЈП „ЕПС“ има код Управе за трезор рачуне за наплату електричне енергије за комерцијално, резервно и гарантовано снабдевање. На наведеним рачунима врше се уплате купаца по рачунима за електричну енергију у редовном платном промету, уплаћују се дневни пазари по основу наплаћених рачуна за електричну енергију са потрошачких благајни ЈП „ЕПС“ и реализују се чекови купаца којима је на потрошачким благајнама ЈП „ЕПС“ извршено плаћање електричне енергије. Новчана средства са претходно наведених рачуна се преносе на текуће рачуне Предузећа на дневном нивоу. Приликом рекламација уплата које су погрешно извршене, повраћај средстава купцима се такође врши преко рачуна код Управе за трезор.

Инструкцијом у вези са радом благајни ЈП „ЕПС“ број 8.0.0.0.010-347530/1-18 од 13. јула 2018. године одређена су правила поступања за све запослене и радно ангажоване раднике који на било који начин учествују у процесу наплате потраживања од стране купаца на благајни. Предузеће у оквиру центара и сектора за подршку гарантованом снабдевању има укупно 142 благајне.

Табела број 32: Девизни рачуни по банкама

- у хиљадама динара -

Девизни рачуни по банкама	2018. година
Интеза банка, а.д., Београд	647.409
ОТП банка, а.д., Београд	247.146
Societe Generale банка, а.д., Београд	80.908
Уникредит банка, а.д., Београд	40.208
Addiko банка, а.д., Београд	19.340
Остали девизни рачуни	14.310
Укупно	1.049.321

Исправка вредности новчаних средстава односи се на новчана средства која су депонована код банака над којима је покренут стечајни поступак.

3.3.12. Порез на додату вредност

Порез на додату вредност на дан 31. децембар 2018. године исказан је у износу од 2.816.727 хиљада динара.

Табела број 33: Порез на додату вредност

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Разграничени порез на додату вредност	2.816.727	2.253.378
Укупно	2.816.727	2.253.378

Порез на додату вредност исказан у износу од 2.816.727 хиљада динара односи се на претходни порез који је Предузеће искористило након датума биланса стања за умањење својих обавеза по основу пореза на додату вредност.

3.3.13. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења су у финансијским извештајима исказана у износу од 2.565.803 хиљаде динара и односе на:

Табела број 34: Структура активних временских разграничења

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Унапред плаћени трошкови	31.358	26.509
Разграничени трошкови по основу обавеза	1.191.565	2.764
Остала активна временска разграничења	1.342.880	1.126.425
Укупно	2.565.803	1.155.698

Разграничени трошкови по основу обавеза, исказани у износу од 1.191.565 хиљада динара, у целини се односе на трошкове осигурања имовине и запослених за период који следи након датума Биланса стања.

Остала активна временска разграничења, исказана у износу од 1.342.880 хиљада динара, обухватају износе пореза на додату вредност, које је Предузеће обрачунало и платило као прималац услуга- порески дужник.

3.3.14. Ванбилансна евиденција

Предузеће је исказало ванбилансне евиденције у укупном износу од 224.851.485 хиљада динара, које обухватају:

Табела број 35: Преглед ванбилансне активе/пасиве по износима за 2017. и 2018. годину

-у хиљадама динара-

Ванбилансна актива/пасива	2018. година	2017. година
Примљени материјал на обраду и дораду /обавезе за материјал на обради и доради	17.743	38.414
Дата јемства, гаранције и друга права/обавезе за дата јемства, гаранције и друга права	224.763.595	144.840.361
Хартије од вредности које су ван промета /обавезе за хартије од вредности које су ван промета	70.148	70.148
Укупно	224.851.486	144.948.923

Примљени материјал на обраду и дораду

Примљени материјал на обраду и дораду, односно исказане обавезе по истом, у износу од 17.743 хиљаде динара, односе се на прокњижен туђи материјал, који је примљен на основу уговора у којима купац има захтев да се, управо од тог материјала, изврши обрада, дорада и израда појединих делова који су специфични.

Дата јемства, гаранције и друга права

Дата јемства, гаранције и друга права, односно исказане обавезе за дата јемства, гаранције и друга права, у износу од 224.763.595 хиљада динара, односе се на:

– дате менице као средство обезбеђења за отплату дугорочних кредита, у износу од 90.089.837 хиљада динара (Напомена: 3.3.17.2.5);

– вредност уговорених, а неповучених средстава из уговорених дугорочних кредита за које се Република Србија појављују као гарант, у износу од 78.921.130 хиљада динара (Напомена: 3.3.17.2.4);

– примљене гаранције из комерцијалних уговора, у износу од 46.343.730 хиљада динара. Након спроведених поступака јавних набавки, изабрани добављачи су у обавези да приликом закључења уговора, доставе Предузећу захтеване гаранције: за добро извршење посла, за повраћај аванса и за отклањање грешака у гарантном року;

– дате менице, као средство обезбеђења плаћања из комерцијалних уговора, које Предузеће закључује са добављачима након спроведених поступака јавних набавки, у износу од 4.824.185 хиљада динара;

– дате менице Министарству рударства и енергетике, у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима²², за извршење санације и рекултивације деградираног земљишта услед експлоатације, у износу од 1.535.760 хиљада динара;

– дате плативе гаранције, ради обезбеђења накнаде за експроприсане непокретности, за отклањање недостатака у гарантном року и друга обезбеђења плаћања, у износу од 1.114.835 хиљада динара;

– дате гаранције и менице за озбиљност понуда и за добро извршење посла, на основу уговора о потпуном снабдевању електричном енергијом, у износу од 1.304.562 хиљаде динара;

– остале дате и примљене гаранције и менице, у износу од 629.556 хиљада динара.

Хартије од вредности које су ван промета

Хартије од вредности које су ван промета, односно исказане обавезе по истим, у износу од 70.148 хиљада динара, односе се на искњижене акције са билансних позиција, које је Предузеће некада имало у банкама које су отишле у стечај, односно на исправку вредности отписаних улога у банке које су у поступку стечаја или ликвидације.

²² „Службени гласник РС“, бр. 101/2015 и 95/2018 – др. закон

3.3.15. Капитал

Капитал је у финансијским извештајима, на дан 31.12.2018. године, исказан у износу од 681.161.381 хиљаду динара и односи се на:

Табела број 36: Структура капитала

Назив	2018. година	2017. година
Основни капитал	360.011.186	360.011.186
Ревалоризационе резерве	430.695.571	434.838.747
Нереализовани губици по основу ХОВ и других компоненти свеобухватног резултата	(257.524)	(261.695)
Нераспоређени добитак	11.140.086	12.040.249
Губитак	(120.427.938)	(122.316.462)
Укупно	681.161.381	684.312.025

-у хиљадама динара-

3.3.15.1. Основни капитал

Основни капитал Предузећа исказан у пословним књигама са стањем на дан 31.12.2018. године износи 360.011.186 хиљада динара, и односи се на:

Табела број 37: Основни капитал

Назив	2018. година	2017. година
Државни капитал	359.939.739	359.939.739
Остали основни капитал	71.447	71.447
Укупно	360.011.186	360.011.186

-у хиљадама динара-

Вредност основног капитала у Одлуци о усклађивању пословања Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, Београд са Законом о јавним предузећима (пречишћен текст), број 12.01.458259/1-18 од 18.09.2018. године, утврђена је у члану 19. Према наведеном члану, укупан регистрован основни капитал Јавног предузећа, на дан 31. децембар 2015. године, износи 364.575.651.147,46 динара, од чега неновчани капитал износи 360.365.896.147,77 динара, а новчани капитал износи 4.209.754.999,69 динара. У истом члану наведено је и да вредност неновчаног улога чине ствари и права и да је основни капитал уплаћен и унет у целости. Наведени износ основног капитала је уписан и код Агенције за привредне регистре.

Износ државног капитала у пословним књигама на дан 31.12.2018. године износи 359.939.739 хиљаде динара и представља износ основног капитала из оснивачког акта, након прокњижених свих промена на капиталу, укључујући и промене настале као последица статусних промена Предузећа.

Остали основни капитал приказан у износу од 71.447 хиљада динара, односи се на сопствене ванпословне изворе, који су пренети приликом прве примене Међународних рачуноводствених стандарда, на дан 1. јануара 2004. године.

Законом о јавној својини, чланом 42 је, између осталог, прописано да Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу улагати у капитал јавног предузећа и право својине на стварима у јавној својини, изузев природних богатстава, добара у општој употреби, мреже и других непокретности које могу бити искључиво у јавној својини. Истим чланом прописано је и да се вредност ствари у јавној својини, које се уносе у капитал јавних предузећа, процењује на начин утврђен законом којим се уређује правни положај привредних друштва. По основу улагања, носиоци јавне својине стичу акције, односно уделе, а унети улози су својина јавног предузећа. Такође је прописано и да шуме и шумско земљиште, водно земљиште и водни објекти у јавној својини, као и друга добра од општег интереса у јавној својини којима, сагласно посебном закону, управља (газдује) јавно предузеће не улазе у капитал тог предузећа.

Улози оснивача у својину јавног предузећа

Одлуком о допуни Одлуке о оснивању јавног предузећа за производњу, дистрибуцију и трговину електричне енергије, објављеном у „Службеном гласнику РС“, број 54/2010 од 04.08.2010. године, допуњена је Одлука о оснивању из 2005. године, на начин да се дају у својину Јавног предузећа, средства која су у функцији завршетка изградње ТЕ „Колубара Б“. У прилогу наведене Одлуке о допуни Одлуке о оснивању јавног предузећа, дат је и списак средстава која се дају у својину.

Република Србија је оснивач Јавног предузећа, а Влада Републике Србије која остварује права оснивача, након ступања на снагу Закона о јавној својини, донела је следеће Закључке по врстама непокретности:

- Закључак 05 Број: 464-6442/2016 од 15.07.2016. године о одузимању објеката јавне намене који нису у функцији обављања делатности ЈП ЕПС и Закључак 05 Број 464-1391/2017 од 20.02.2017. године о допуни Закључка 05 Број 464-6442/2016 од 15.07.2016. године;

- Закључак 05 Број: 46-5819/2016-1 од 24.06.2016. године о успостављању права својине ЈП ЕПС на грађевинским објектима – пословним зградама, помоћним зградама, магацинима, становима, гаражама, отвореним и затвореним спортским објектима, објектима за одмор и рекреацију и др., као и на земљишту на којем су ти објекти изграђени и Закључак 05 Број 46-2714/2017 од 23.03.2017. године о допуни Закључка 05 Број 46-5819/2016-1 од 24.06.2016. године;

- Закључак 05 Број: 312-6573/2018-2 од 17.07.2018. године о успостављању права својине ЈП ЕПС на објектима за производњу електричне енергије и објектима у функцији објеката за производњу електричне енергије и земљишту на којем су ти објекти изграђени и Закључак 05 Број: 312-6046/2019 од 21.06.2019. године о допуни Закључка 05 Број: 312-6573/2018-2 од 17.07.2018. године;

У поступку вршења ревизије, стручне службе Предузећа доставиле су три нова закључка, које је Владе Републике Србије донела током 2019. године, о престанку права коришћења ЈП ЕПС на неизграђеном грађевинском земљишту у својини Републике Србије на којем је у јавним евиденцијама о непокретностима и правима на њима као носилац права коришћења било уписано ЈП ЕПС, затим, на водном земљишту и на пољопривредном земљишту, шумама и шумском земљишту (Напомена 5).

Наведеним Закључцима Владе Републике Србије, нису обухваћене све непокретности над којима Предузеће има право коришћења. По објашњењу стручних служби Предузећа, у циљу даљег решавања имовинско-правног статуса преосталог дела непокретности, Предузеће је упутило допис, број 12.01.55966/8-19 од 14.03.2019. године, Министарству рударства и енергетике. У прилогу дописа достављени су и ажурирани спискови непокретности са имовинско-правном документацијом, које до тада нису биле предмет разматрања надлежних органа и за које није био заузет коначан став о успостављању права својине или другог одговарајућег права ЈП ЕПС. По наведеним списковима, нерешени су остали:

- рударски објеката и објекти који су у функцији рударских објеката, земљишта на којем се ти објекти налазе и земљишта у функцији коришћења рударских објеката,
- непокретности у Републици Српској.

Поред наведених, нерешен је и статус непокретности на којима се не може успоставити право својине, а за које је Предузеће, Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије упутило допис број 12.01.55966/7-19 од 14.03.2019. године са предлогом за доношење посебног акта Владе, којим би се та средства дала на коришћење ЈП ЕПС. Уз допис је достављен и списак непокретности са имовинско-правном документацијом. Поред тога, дана 03.05.2019. године, истом органу достављен је, дописом број 12.01.55966/10-19, Предлог за допуну Списка непокретности за давање на коришћење ЈП ЕПС од 14.03.2019. године.

Нерешен статус је остао и за део грађевинских објеката, за које је Преузеће, дописом број 12.01.335657/1-19 од 17.06.2019. године, доставило Министарству рударства и енергетике предлог за доношење Закључка Владе за успостављање права својине на грађевинским објектима, који нису обухваћени донетим Закључцима Владе за успостављање права својине.

С обзиром на наведено, нису завршене све активности предвиђене члановима 42 и 45 Закона о јавној својини, којима је, поред осталог, прописано да Република може улагати у капитал јавног предузећа и право својине на стварима у јавној својини, уз одређене изузетке, да се вредност ствари и права које се уносе у капитал јавног предузећа, процењују на начин утврђен законом којим се уређује правни положај привредних друштава и да се по основу измена у капиталу и улозима врше одговарајуће промене оснивачког акта, односно статута.

Законом о јавним предузећима, у члану 6, прописано је да оснивачки акт јавног предузећа садржи, између осталог и износ основног капитала, као и опис врсте и вредности неновчаног улога. Чланом 10 истог закона прописано је, између осталог, да основни капитал јавног предузећа и друштва капитала је вредност уписаних улога њихових оснивача или чланова, изражена у новцу, као и да се вредност неновчаног улога оснивача или члана утврђује на основу процене извршене на начин прописан законом којим се уређује правни положај привредних друштава.

Налаз: Није било могуће потврдити износ основног капитала исказаног у финансијским извештајима Предузећа за 2018. годину, у износу од 359.939.739 хиљада динара, јер је оснивач доносио закључке о давању ствари у јавној својини у својину Предузећа, као и о одузимању објеката јавне намене који нису у функцији обављања делатности, а да по том основу нису измењени оснивачки акт и исказани износ основног капитала у финансијским извештајима Предузећа. Наведено није у складу са члановима 42 и 45 Закона о јавној својини и члановима 6 и 10 Закона о јавним предузећима, којима је, поред осталог, прописано да Република Србија може улагати у капитал јавног предузећа и право својине на стварима у јавној својини, уз одређене изузетке, да се вредност ствари и права које се уносе у капитал јавног предузећа, процењују на начин утврђен законом којим се уређује правни положај привредних друштава и да се по основу измена у капиталу и улозима врше одговарајуће промене оснивачког акта, односно статута. Није било могуће утврдити евентуалне ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину.

Ризик: Ако Предузеће у финансијским извештајима исказује износ основног капитала који не одговара улогу оснивача, корисницима финансијских извештаја пружа погрешне информације о финансијском положају Предузећа, које могу довести до погрешних економских одлука.

Препорука број 11: Препоручује се Предузећу да настави активности са оснивачем у циљу даљег решавања имовинско-правног статуса преосталог дела непокретности, а ради дефинисања ствари које оснивач улаже у капитал и својину Предузећа и да након тога покрене иницијативу код оснивача за процену неновчаног улога у основни капитал и усклађивање оснивачког акта и статута Предузећа са прописима.

3.3.15.2. Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнине, постројења и опреме

Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнине, постројења и опреме на дан 31.12.2018. године износе 430.695.571 хиљаду динара. Последња процена фер вредности рађена је са стањем на дан 31.01.2016. године. Одлуком о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа (пречишћен текст), у члану 10, прописано је да се некретнине, постројења и опрема, а које служе за обављање енергетске делатности, после почетног признавања исказују по ревалоризованом износу који представља

њихову фер вредност на датум ревалоризације, умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности.

Промене ревалоризационих резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме у односу на почетно стање на дан 01.01.2018. године, које је износило 434.838.747 хиљада динара, тј. износ од 4.143.176 хиљаде динара, последица је, пре свега, расхода средстава која имају ревалоризационе резерве.

Структуру ревалоризационих резерви по основу ревалоризације нематеријалне имовин, некретнина, постројења и опреме на дан 31.12.2018. године чини:

Табела број 38 : Структура ревалоризационих резерви НПО

- у хиљадама динара

Назив	Износ
Ревалоризационе резерве-ефекти процене земљишта	24.273.349
Ревалоризационе резерве-ефекти процене грађевинских објеката	169.469.313
Ревалоризационе резерве-ефекти процене постројења и опреме	236.517.613
Ревалоризационе резерве-ефекти процене осталих основних средстава	13.774
Ревалоризационе резерве-ефекти процене стратешких резервних делова	421.522
Укупно	430.695.571

3.3.15.3. Нереализовани губици по основу хартија од вредности и других компоненти осталог свеобухватног капитала

Нереализовани губици по основу ХОВ и других компоненти свеобухватног резултата исказани су на дан 31.12.2018. године у износу од 257.524 хиљаде динара.

3.3.15.4. Нераспоређени добитак и губитак

Предузеће је у финансијским извештајима за 2018. годину исказало нераспоређени добитак у износу од 11.140.086 хиљада динара, који се састоји од нераспоређене добити ранијих година у износу од 9.551.302 хиљаде динара, која се састоји из нераспоређене добити 2017, 2016. и 2015. године и нераспоређеног добитка текуће године у износу од 1.588.784 хиљаде динара.

Губитак ранијих године на дан 31.12.2018. године износи 120.427.938 хиљада динара.

Промене у оквиру нераспоређене добити и губитка ранијих година дат је у наредној табели:

Табела број 39 : Акумулирани губитак

-у хиљадама динара

Назив	2018. година
Губитак ранијих година-стање на дан 31.12.2017. године	(122.316.462)
Нераспоређене добити ранијих година-стање на дан 31.12.2017. год.	12.040.249
Уплата 50% добити за 2017. годину у буџет РС	(1.698.192)
Добитак распоређен у корист запослених	(790.755)
Искњижене ревалоризационе резерве	1.888.856
Остале промене	(332)
Добитак текуће године	1.588.784
Акумулирани губитак на дан 31.12.2018.	(109.287.852)

Предузеће је извршило корекцију почетног стања акумулираног губитка за износ од 206.745 хиљада динара и осталих краткорочних обавеза по основу обавезе за доприносе за бенифицирани радни стажа.

Уплата 50% добити за 2017. годину у буџет Републике Србије у износу од 1.698.192 хиљаде динара, извршена је по Одлуци о расподели добити, број 12.01.587017/36-18, донетој од стране Надзорног одбора 28 новембра 2018. године (Напомена 3.3.22).

Износ од 790.755 хиљаде динара, је износ исплаћен по основу Одлуке о расподели добити запосленима и бившим запосленима Предузећа, донете 06. децембра 2018. године.

3.3.16. Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања исказана у износу од 16.615.786 хиљада динара, односе се на:

Табела број 40: Структура дугорочних резервисања

-у хиљадама динара-

Дугорочна резервисања	2018. година	2017. година
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	3.229.148	2.962.777
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	11.188.358	7.150.127
Резервисања код судских спорова	2.198.256	2.787.825
Остала дугорочна резервисања	24	60.025
Укупно	16.615.786	12.960.754

Промене на рачунима дугорочних резервисања у току 2018. и 2017. године биле су следеће:

Табела број 41: Промене на рачунима дугорочних резервисања у току 2018. и 2017. годину

-у хиљадама динара-

Опис	Резервисања за бенефиције запосленима по основу отпремнина и јубиларних награда	Резервисања по основу судских спорова	Резервисања за обнављање природних богатстава	Резервисања за заштиту животне средине	Остала дугорочна резервисања	Укупно
Стање 1. јануара 2017. године	7.089.670	2.867.154	2.744.881	112.092	115	12.813.912
Нова резервисања	1.573.650	670.481	404.306	5.454	-	2.653.891
Искоришћена резервисања	(1.345.279)	(594.969)	(186.409)	(16.991)	(91)	(2.143.739)
Укидање резервисања	(167.915)	(154.841)	-	(40.554)	-	(363.310)
Стање 31. децембра 2017. године	7.150.126	2.787.825	2.962.778	60.001	24	12.960.754
Нова резервисања	5.453.127	499.008	268.624	-	-	6.220.759
Искоришћена резервисања	(1.358.570)	(722.827)	-	(60.001)	-	(2.141.399)
Укидање резервисања	(56.325)	(365.750)	(40.054)	-	-	(462.129)
Остало	-	-	37.801	-	-	37.801
Стање 31. децембра 2018. године	11.188.358	2.198.256	3.229.148	-	24	16.615.786

Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава

Дугорочна резервисања по основу трошкова обнављања природних богатстава односе се на резервисања формирана за рекултивацију земљишта на којима су рударски радови завршени ради довођења земљишта у њихово првобитно стање након окончања експлоатације.

Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених

Дугорочна резервисања за накнаде запослених исказана са стањем на дан 31. децембар 2018. године у износу од 11.188.358 хиљада динара, односе се на резервисања за накнаде запослених по основу отпремнина за одлазак у пензију и по основу јубиларних награда за 10, 20, 30, 35 и 40 година непрекидног рада у Предузећу и извршена су коришћењем метода садашње вредности будућих очекиваних исплата. Приликом одређивања садашње вредности будућих очекиваних исплата коришћена је дисконтна стопа од 5%, уз претпоставку да годишња стопа флукуације износи 1,5%, док је стопа раста зарада задржана на нултом нивоу.

На основу члана 3. Закона о рачуноводству, Министарство финансија је усвојило Решење о утврђивању превода концептуалног оквира за финансијско извештавање и основних текстова Међународних рачуноводствених стандарда (МРС), односно Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) број 401-00-896/2014-16 од 13. марта 2014. године. Наведеним Решењем утврђен је превод ревидираног МРС 19 – Примања запослених,

који је Предузеће у обавези да примењују од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембар 2014. године.

Према параграфима 94, 120 и 128 ревидираног МРС 19 – Примања запослених, нето промена обавезе по основу резервисања се рашчлањава на трошкове текућих услуга, трошкове прошлих услуга, губитке и добитке по намирењу, нето камату и поновна одмеравања, односно актуарске добитке и губитке. Трошкови текућих услуга, трошкови прошлих услуга, губици и добици по намирењу и нето камата признају се у билансу успеха. Поновна одмеравања нето обавезе (средства) по основу дефинисаних примања односно актуарски добици и губици признају се у осталом укупном резултату у периоду у којем су и настали, у складу са чланом 26. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике²³.

Параграфом 135, 140-144 ревидираног МРС 19 – Примања запослених, прописана је обавеза обелодањивања информација које објашњавају карактеристике планова дефинисаних примања, примењених актуарских претпоставки и компоненти садржаних у нето промени обавезе резервисања и то: трошкова услуга текућег рада, трошкова камата и актуарске добитке и губитке.

Предузеће није утврђивало износе трошкова услуга текућег рада, трошкова прошлих услуга, трошкова камата и актуарске добитке и губитке као компоненте садржане у износу нето промене обавеза резервисања за отпремнине и јубиларне награде које су потребне за обелодањивање и књижење у складу са параграфима 94, 120, 128 и 135 МРС 19 – Примања запослених.

Према параграфима 75-98 МРС 19 - Примања запослених, актуарске претпоставке које одређују износ резервисања треба да представљају најбољу процену руководства о стопи флукуације запослених, дисконтој стопи, стопи раста зарада и износу просечне зараде код Послодавца.

Предузеће није документовало околности нити пројекције будућих догађаја на бази којих је применило актуарске претпоставке о стопи флукуације запослених и висини просечне зараде код Послодавца а које одступају од историјских података за 2018., 2017. и 2016. годину. Стопа флукуације запослених, а која представља проценат запослених који из било којих разлога неће отићи у пензију из Предузећа, односно којима неће бити исплаћена отпремнина, за 2018. годину и раније године коришћена је у висини од 1,5 % и већа је од историјских података о стопи флукуације у свим организационим целинама Предузећа. Висина просечне зараде код Послодавца која је коришћена за обрачун резервисања отпремнина и јубиларних награда није укључила сва повећања зарада настала по основу: Колективног уговора о изменама и допунама Посебног Колективног уговора за Електропривреду Србије број 56 од 7. фебруара 2018. године, Споразума о обрачуну и исплати дела зараде по основу доприноса запослених пословном успеху ЕПС групе број 1201.12671/2-16 од 8. фебруара 2016. године и Споразума о висини накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора запослених у Јавном предузећу ЕПС, Београд број 12.03.595644/1-18 од 27. новембра 2018. године. Наведеним актима су:

- повећани износи накнаде трошкова исхране у току рада,
- повећан износ регреса за коришћење годишњег одмора и
- утврђен износ обрачуна и исплате дела зараде по основу доприноса запослених пословном успеху ЕПС групе.

²³ „Службени гласник РС“, број 95/14

Налаз: У финансијским извештајима за 2018. годину исказана су резервисања за отпремнине и јубиларне награде у износу од 11.188.358 хиљада динара и трошкови резервисања у износу од 5.453.127 хиљада динара, на основу актуарских претпоставки које нису засноване на релевантним проценама а ефекти актуарских процена нису исказани у оквиру свеобухватног резултата, већ преко трошкова резервисања, кроз биланс успеха. Наведено није у складу са параграфима 94, 120, 128, 75-98 МРС 19- Примања запослених и чланом 26. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину.

Ризик: Уколико се обрачун резервисања за отпремнине и јубиларне награде врши на бази погрешних претпоставки и нереализовани актуарски добици и губици се исказују у билансу успеха уместо у осталом свеобухватном резултату, то може имати значајан утицај на финансијске извештаје Предузећа.

Препорука број 12: Препоручује се Предузећу да обрачун резервисања за отпремнине и јубиларне награде за 2018. годину и раније године изврши на основу претпоставки које су засноване на релевантним проценама и да обавезе, трошкове и актуарске добитке и губитке утврди и искаже у складу са захтевима МРС 19 – Примања запослених и МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Резервисања код судских спорова

За трошкове судских спорова, Предузеће је исказало резервисања у укупном износу од 2.198.256 хиљада динара.

Резервисања за судске спорове формирана су према процени надлежних стручних служби Предузећа о губицима и добицима који могу произаћи по наведеном основу, у којима је Предузеће тужилац или тужена страна.

Резервисања за трошкове затварање депонија шљаке и пепела

Уредбом о одлагању отпада на депоније²⁴, донетом на основу Закона о управљању отпадом²⁵, поред осталог, прописани су начин и процедуре затварања депоније, као и накнадног одржавања после затварања депоније. Према члановима 24 и 25 наведене Уредбе, површина депоније или један њен део затвара се када су испуњени услови наведени у дозволи и главном пројекту за затварање целе депоније или једног њеног дела. Депоније се прекривају и наносе се заштитни слојеви у складу са процедурама и режимом рада депоније. По затварању депоније обезбеђују се одржавање, заштита, контрола и мониторинг затворене депоније, у складу са Уредбом.

У оквиру редовног процеса производње, Предузеће управља депонијама шљаке и пепела који настају у производњи услед сагоревања угља у термоелектранама Костолац, Колубара, Морава, Никола Тесла А и Никола Тесла Б и у Топлани Колубара. Депоније су различитог капацитета, старости, техничког решења и са различитим преосталим веком експлоатације.

На 57. редовној седници Надзорног одбора Предузећа, одржаној 26.06.2019. године, донет је радни закључак да се уврсти у План набавки и обезбеде финансијска средства за набавку услуге израде Студије процене коначне вредности рекултивација депонија пепела и шљаке у термоелектранама Костолац, Колубара, Морава, Никола Тесла А и Никола Тесла Б, да би будући финансијски извештаји Предузећа и извештаји независног ревизора, били без остављених мишљења са резервом.

²⁴ „Службени гласник РС“, број 92/2010

²⁵ „Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016 и 95/2018 – др.закон

Налаз: Предузеће није вршило резервисања за трошкове затварања депонија шљаке и пепела у термоелектранама Костолац, Колубара, Морава, Никола Тесла А и Никола Тесла Б и у Топлани Колубара, што није у складу са параграфом 14 МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, јер постоји законска обавеза за чије ће измирење вероватно доћи до одлива средстава из Предузећа и износ обавезе може да се поуздано процени. Тиме је Предузеће у финансијским извештајима за 2018. годину и раније године, потценило дугорочна резервисања и трошкове резервисања, чије износе, у поступку ревизије, није било могуће утврдити.

Ризик: Ако Предузеће не врши резервисања за трошкове затварања депонија шљаке и пепела, а има законску обавезу, укупни трошкови затварања депоније оптеретиће финансијске извештаје у годинама у којима се затварање врши уместо да буду распоређени на цео период коришћења депоније током којег Предузеће остварује приходе по том основу.

Препорука број 13: Препоручује се Предузећу да, у складу са законским обавезама, изврши процену трошкова затварања депонија шљаке и пепела и у финансијским извештајима исказе резервисање по том основу, у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

3.3.17. Дугорочне обавезе

Дугорочне обавезе, исказане у укупном износу од 114.130.866 хиљада динара, обухватају:

Табела број 42: Преглед дугорочних обавеза по износима за 2017. и 2018. годину

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Обавезе које се могу конвертовати у капитал	80.500	80.500
Дугорочни кредити и зајмови у земљи	24.695.018	27.433.028
Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	89.259.891	87.524.019
Остале дугорочне обавезе	95.457	524.022
Укупно	114.130.866	115.561.569

3.3.17.1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал

Обавезе које се могу конвертовати у капитал, исказане у износу од 80.500 хиљада динара, односе се на уговоре о регулисању односа поводом претварања краткорочних кредита у трајни улог капитала, закључених између ЈП „Електропривреда Србије“ и Фонда за развој Републике Србије током 2001. године.

Уговорен је пренос неотплаћених краткорочних кредита на новог дужника, ЈП „Електропривреду Србије“, као и претварање неотплаћених износа кредита у трајни улог капитала, уступањем својих акција Фонду.

Неотплаћени краткорочни кредити обухватили су следеће:

- износ од 30.000 хиљада динара одобрен за Рударски басен „Колубара“ (Уговор број 1/2001 од 10.01.2001. године);
- износ од 10.000 хиљада динара одобрен за Површинске копове „Костолац“ (Уговор број 2/2001 од 10.01.2001. године);
- износ од 25.000 хиљада динара одобрен за ЈП „Електропривреда Србије“ (Уговор број 8/2001 од 12.01.2001. године);
- износ од 15.500 хиљада динара одобрен за ЈП „Електропривреда Србије“ (Уговор број 9/2001 од 18.01.2001. године).

3.3.17.2. Дугорочни кредити

Структуру свих обавеза по кредитима у инострану валути, исказаних у укупном износу од 127.981.301 хиљада динара, чине дугорочна доспећа (113.954.909 хиљада динара), као и део дугорочних кредита који доспева до једне године (14.026.392 хиљада динара).

Табела број 43: Структура кредита у инострану валути са аспекта доспећа

- у хиљадама динара -

УКУПНО КРЕДИТИ У СТРАНОЈ ВАЛУТИ (КРЕДИТИ КОЈИ СЕ ВОДЕ У ДЕВИЗАМА)		127.981.301
ДУГОРОЧНО ДОСПЕЋЕ		113.954.909
1	Кредити у динарима	24.695.018
2	Кредити у инострану валути	89.259.891
ДЕО ДУГОРОЧНИХ КРЕДИТА КОЈИ ДОСПЕВА ДО ЈЕДНЕ ГОДИНЕ		14.026.392
1	Кредити у динарима	3.739.253
2	Кредити у инострану валути	10.287.139

Обавезе по основу дугорочних кредита у земљи (у девизама), које доспевају преко једне године, у износу од 24.695.018 хиљада динара, се састоје од:

– обавеза за рефинансиране кредите реализоване пре 1990. године из средстава: Париског клуба поверилаца (18.179.467 хиљада динара), Лондонског клуба поверилаца (562.551 хиљада динара), Међународне банке за обнову и развој – IBRD (511.612 хиљада динара);

– обавеза за рефинансиране кредите реализоване преко домаћих банака у периоду од 1990. до 2001. године из средстава кредита НР Кине (506.685 хиљада динара) и

– обавеза за рефинансирани кредит по основу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о регулисању обавеза по обрачунима везаним за робни промет између бившег СССР-а и бивше СФРЈ од 27.04.2007. године (4.934.703 хиљаде динара).

Обавезе по основу дугорочних кредита у иностранству, које доспевају преко једне године, у износу од 89.259.891 хиљада динара, се састоје од:

– обавеза за кредите које су дале међународне финансијске организације (49.777.840 хиљада динара) и

– обавеза за кредите које су дале владе држава: Пољске, Јапана и Кине (39.482.051 хиљада динара).

Табела број 44: Преглед свих кредита са стањем на дан 31. децембра 2018. године

Р. бр.	КРЕДИТИ	Валута	ОРИГИНАЛНА ВАЛУТА				Средства обезбеђења	Противвредност у хиљадама динара	
			Главница	Период отплате	Доспеће ануитета	Висина каматне стопе		31.12.2018.	31.12.2017.
	УКУПНО КРЕДИТИ У СТРАНОЈ ВАЛУТИ - КРЕДИТИ КОЈИ СЕ ВОДЕ У ДЕВИЗАМА (А+Б+Ц)							127.981.301	126.943.073
	УКУПНО ДУГОРОЧНА ЗАДУЖЕЊА ПО КРЕДИТИМА (А+Б)							127.909.230	126.873.981
А	ДУГОРОЧНА КРЕДИТНА ЗАДУЖЕЊА - РЕПРОГРАМИРАНЕ ОБАВЕЗЕ (А1+АП+АПЦ)							28.434.271	30.111.355
А1	КРЕДИТИ ПРЕ 1990. ГОДИНЕ РЕФИНАНСИРАНИ КРЕДИТИ РЕАЛИЗОВАНИ ИЗ СРЕДСТАВА (1+2+3+4):							21.950.135	23.571.426
1	ПАРИСКОГ КЛУБ ПОВЕРИЛАЦА							20.440.186	21.955.688
1.1	Аустрија (РБ Колубара)	EUR	2.163.136,84	30.09.2008. 31.03.2024.	30.03/30.09.	Amarketrate/EUR + 0,6% п.а.	менице	255.671	285.623
1.2	Француска (РБ Колубара) и (ТЕНТ)	EUR	24.944.888,58	22.09.2008. 22.03.2024.	22.03/22.09.	5,9 % п.а.	менице	2.948.351	3.293.733
1.3	Немачка (ЈП ЕПС), (РБ Колубара), (ТЕ КО Костолац)	EUR	16.546.979,84	22.09.2008. 22.03.2024.	22.03/22.09.	5,5 % п.а.	менице	1.955.764	2.184.870
1.4	Швајцарска (ТЕНТ) и (ТЕ КО Костолац)	CHF	50.071.948,12	22.09.2008. 22.03.2024.	22.03/22.09.	шестомесечни Libor/CHF + 0,5% п.а.	менице	5.256.448	5.652.322
1.5	Русија (ЈП ЕПС)	USD	38.953.792,87	22.03.2006. 22.03.2034.	22.03/22.09.	0.5517% п.а.	менице	4.027.405	3.952.646

Р. бр.	КРЕДИТИ	Валута	ОРИГИНАЛНА ВАЛУТА				Средства обезбеђења	Противвредност у хиљадама динара	
			Главница	Период отплате	Доспеће ануитета	Висина каматне стопе		31.12.2018.	31.12.2017.
1.6	Јапан (ДЈИ ХЕ Бајина Башта)	JPY	1.384.048.879,48	22.09.2008. 22.03.2024.	22.03/22.09.	2.839% п.а.	менице	1.296.253	1.356.016
1.7	Канада (ЈП ЕПС)	EUR	36.218.088,39	22.09.2008. 22.03.2024.	22.03/22.09.	Euribor/EUR + 0,5% п.а.	менице	4.280.783	4.782.251
1.8	САД (ЈП ЕПС)	USD	4.057.590,39	22.09.2008. 22.03.2024.	22.03/22.09.	5,375 % п.а.	менице	419.511	448.227
2	ЛОНДОНСКОГ КЛУБ ПОВЕРИЛАЦА							675.062	755.016
2.1	Лондонски клуб (ТЕНТ) и (Панонске ТЕ ТО)	USD	6.529.319,66	01.05.2010. 01.11.2024.	01.05/01.11.	3.75% п.а. до 11/2009 6.75% п.а. до 11/2024	менице	675.062	755.016
3	IBRD							784.466	810.182
3.1	IBRD 2338-5,7 (ЈП ЕПС); 1469-5 (ЈП ЕПС) и (ТЕНТ); 2338-6 (ЈП ЕПС) и (ЈП ЕМС)	EUR	6.637.068,44	15.03.2005. 15.09.2031. 15.06.2005. 15.12.2031.	15.03/15.09. 15.06/15.12.	1/3-5.44% п.а. и 2/3 Euribor п.а.	менице сем за IBRD 2338-6	784.466	810.182
4	ЕЗ							50.421	50.540
4.1	ЕЗ (ЕИВ - 1578)	EUR	426.596,43	17.10.2012. 17.10.2016.	17.04/17.10.	шестомесечни Euribor п.а.	/	50.421	50.540
АП	КРЕДИТИ У ПЕРИОДУ ОД 1990. ДО 2001. ГОДИНЕ							844.476	1.133.395
1	Кинески кредит	USD	8.167.924,60	21.07.2010. 21.01.2021.	21.01/21.07.	шестомесечни Libor + 1.3% п.а.	менице	844.476	1.133.395
АПП	РЕПУБЛИКА СРБИЈА - МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА							5.639.660	5.406.534
1	Споразум Владе РС и Владе Руске Федерације о регулисању обавеза *	USD	54.547.812,55	30.03.2019. 30.09.2026.	30.03/30.09.	шестомесечни Libor + 1% п.а.	менице	5.639.660	5.406.534
Б	ДУГОРОЧНА КРЕДИТНА ЗАДУЖЕЊА СА ГАРАНЦИЈОМ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ПОСЛЕ 2001. ГОДИНЕ (Б1 + БП)							99.474.959	96.762.625
Б1	КРЕДИТИ КОЈЕ СУ ДАЛЕ ВЛАДЕ ДРЖАВА (1+2+3+4)							42.935.240	39.810.941
1	Пољски кредит	USD	7.758.418,07	2005. 2024.	15.06/15.12.	0,75% п.а.	гаранција РС	802.138	1.102.998
2	Јапански кредит - ЈІСА	JPY	4.020.576.373,00	20.11.2016. 20.11.2026.	20.05/20.11.	0,60% п.а. Главница 1 0,01% п.а. Главница 2	гаранција РС	3.765.535	3.402.542
3	Export-Import Bank of China I	USD	248.642.028,80	21.07.2017. 21.01.2027.	21.01/21.07.	3% п.а.	менице	25.706.925	25.173.786
4	Export-Import Bank of China II	USD	122.456.012,69	21.07.2022. 21.01.2035.	21.01/21.07.	2,5% п.а.	менице	12.660.642	10.131.615
БП	КРЕДИТИ ОД МЕЂУНАРОДНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА (1+2+3+4+5)							56.539.719	56.951.684
1	EBRD							26.698.140	30.318.373
1.1	EBRD II (59,9 милиона EUR)	EUR	0,00	07.03.2008. 07.09.2018.	07.03/07.09.	променљиви Euribor + 1% п.а.	гаранција РС	0	718.170
1.2	EBRD III (4,9 милиона EUR) *	EUR	2.442.889,59	02.09.2013. 02.03.2022.	02.03/02.09.	променљиви Euribor + 1% п.а.	гаранција РС	288.736	361.980
1.3	EBRD IV (78,5 милиона EUR)	EUR	46.615.190,08	31.01.2015. 31.01.2023.	31.01/31.07.	променљиви Euribor + 1% п.а.	гаранција РС	5.509.664	6.749.878
1.4	EBRD V (32,7 милиона EUR)	EUR	6.454.458,50	30.04.2015. 31.10.2023.	30.04/31.10.	променљиви Euribor + 1% п.а.	гаранција РС	762.882	548.956
1.5	EBRD VI (200 милиона EUR)	EUR	170.370.370,36	15.06.2017. 15.06.2030.	15.06/15.12.	променљиви Euribor + 1% п.а.	гаранција РС	20.136.858	21.939.389
2	EIB							1.303.292	1.480.119
2.1	EIB II (22 милиона EUR)	EUR	11.026.666,26	25.11.2010. 09.12.2027.	09.06/09.12. 25.05/25.11.	фиксна стопа за сваку траншу од 3,879% п.а. до 5,248% п.а.	гаранција РС	1.303.292	1.480.119
2.2	EIB III (40 милиона EUR)	EUR	0,00	/	/	могућа и фиксна и варијабилна стопа	гаранција РС	0	0
3	KfW							11.725.204	9.532.925
3.1	KfW III (30 милиона EUR) *	EUR	4.500.000,00	30.12.2010. 30.06.2020.	30.06/30.12.	/	гаранција РС	531.876	888.545
3.2	KfW IV (36 милиона EUR)	EUR	4.145.015,76	30.06.2013. 30.12.2019.	30.06/30.12.	променљива стопа + маргина од 1,75% п.а.	гаранција РС	489.919	1.027.339
3.3	KfW V (70 милиона EUR)	EUR	44.026.667,52	30.12.2018. 30.06.2025.	30.06/30.12.	променљива стопа - 0,5% п.а.	гаранција РС	5.203.714	3.909.755
3.4	KfW VI (65 милиона EUR)	EUR	46.530.848,61	30.12.2018. 30.12.2024.	30.06/30.12.	променљива стопа + 0,4% п.а. за 25 мил. EUR и променљива стопа + 1,15% п.а. за 40 мил. EUR	гаранција РС	5.499.695	3.707.286
3.5	KfW VII (45 милиона EUR)	EUR	0,00	30.06.2022. 30.12.2028.	30.06/30.12.	0.80% п.а.	гаранција РС	0	0

Р. бр.	КРЕДИТИ	Валута	ОРИГИНАЛНА ВАЛУТА				Средства обезбеђења	Противвредност у хиљадама динара	
			Главница	Период отплате	Доспеће анuitета	Висина каматне стопе		31.12.2018.	31.12.2017.
3.6	KfW VIII (80 милиона EUR)	EUR	0,00	30.12.2021. 30.12.2032.	30.06/30.12.	0.85% п.а.	гаранција РС	0	0
4	WB IDA							1.102.783	1.246.077
4.1	WB IDA (12,24 милиона SDR)	XDR	7.669.251,72	15.09.2015. 15.03.2025.	15.03/15.09.	/	гаранција РС	1.102.783	1.246.077
5	WB IBRD							15.710.300	14.374.190
5.1	WB IBRD (139,7 милиона EUR) *	EUR	132.918.930,94	01.11.2023. 01.05.2044.	01.05/01.11.	шестомесечни Euribor + swap маргина	менице	15.710.300	14.374.190
Ц	ДОСПЕЛЕ НЕРЕПРОГРАМИРАНЕ ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ КРЕДИТА ЗАКЉУЧЕНИХ ПРЕ 1992. ГОДИНЕ							72.071	69.092
1	Technoexport, Праг, Чешка (РБ Колубара)	USD	697.086,00	/	/	9% п.а.	/	72.071	69.092

Кредити у иностраној валути (кредити који се воде у девизама)

3.3.17.2.1. А Дугорочна кредитна задужења - репрограмиране обавезе (AI+AIП+AIПП)

3.3.17.2.1.1. AI Рефинансирани кредити реализовани пре 1990. године

Рефинансирани кредити реализовани пре 1990. године обухватају кредите реализоване из средстава: Париског и Лондонског клуба поверилаца, Међународне банке за обнову и развој (IBRD) и Европске инвестиционе банке (EIB-EZ).

3.3.17.2.1.1.1. Париски клуб поверилаца

Након увођења санкција Уједињених нација у мају 1992. године, отплата обавеза по основу рефинансираних дугорочних кредита из средстава Париског клуба поверилаца, реализованих преко домаћих банака и припадајућих камата, је била замрзнута.

У складу са Усаглашеним записником о консолидацији дуга СРЈ, Законом о регулисању односа између Савезне Републике Југославије и правних лица и банака са територије Савезне Републике Југославије, које су првобитни дужници или гаранти према повериоцима Париског и Лондонског клуба²⁶ и усаглашеним стањем са Народном банком Србије, обавезе по основу дуга према повериоцима Париског клуба признате су у висини од 49% релевантне главнице, на основу потписаних билатералних споразума. Закон о потврђивању усаглашеног записника о консолидацији дуга Савезне Републике Југославије²⁷ је предвидео могућност додатног отписа обавеза за три године, до максималног износа од 66,67%.

Законом о регулисању односа између Савезне Републике Југославије и правних лица и банака са територије Савезне Републике Југославије, који су били првобитни дужници или гаранти Париској групи кредитора, Република Србија је преузела обавезе према тим повериоцима.

Крајем 2005. године, Влада Републике Србије је донела Закључак 05 Број: 40-8177/2005, којим је регулисано да јавна предузећа измире обавезе према Републици Србији на начин и у роковима које је Република прихватила, сагласно закљученим међународним споразумима са инопвериоцима. Истовремено, овлашћење да у име и за рачун Републике Србије управља овим делом њеног потраживања од јавних предузећа (под истим условима који су договорени са Париским клубом поверилаца), дато је Агенцији за осигурање депозита.

У току 2006. године, Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд и зависна привредна друштва која је оно основало, закључили су са Агенцијом за осигурање депозита, односно „Панонском банком“ а.д. Нови Сад (чији је правни следбеник „Banca Intesa“ а.д. Београд), уговоре о регулисању обавеза према Републици Србији по основу дуга према Париском клубу поверилаца, као и измене уговорних одредби којима је одобрен додатни отпуст у висини од 15% релевантне главнице.

²⁶ „Службени лист СРЈ“, бр. 36/2002, 7/2003 – одлука СУС

²⁷ „Службени лист СРЈ – Међународни уговори“, број 2/2002

Уговори и анекси су закључени у складу са чланом 6 Закона о регулисању односа Републике Србије и банака у стечају, по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова²⁸, као и чланом 5 Закона о регулисању односа између Савезне Републике Југославије и правних лица и банака на територији Савезне Републике Југославије, које су били првобитни дужници или гаранتي Париској групи кредитора.

3.3.17.2.1.1.2. Лондонски клуб поверилаца

Законом о регулисању односа између Савезне Републике Југославије и правних лица и банака са територије Савезне Републике Југославије, које су биле оригинални дужници или гаранти Лондонској групи кредитора, Република Србија је преузела обавезе према тим повериоцима, на начин утврђен уговором са повериоцима Лондонског клуба.

Доношењем Закона о регулисању односа Републике Србије и банака у стечају, по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова, крајњи дужници су ослобођени обавеза према банкама у стечају/ликвидацији (које су биле њихови гаранти или оригинални дужници у смислу законски преузетих обавеза), и истовремено ступили у обавезу према Републици Србији.

Крајем 2005. године, Влада Републике Србије је донела Закључак 05 Број 40-8177/2005, којим је регулисано да јавна предузећа измире обавезе према Републици Србији на начин и у роковима које је Република прихватила, сагласно закљученом уговору са повериоцима Лондонског клуба.

Истовремено, овлашћење да у име и за рачун Републике Србије управља овим делом њеног потраживања од јавних предузећа, дато је Агенцији за осигурање депозита.

Сагласно добијеном отпису од стране иноповериоца, Република Србија је извршила отпис дуга по кредитима укљученим у Лондонски клуб поверилаца, у висини од 62% (отпис главнице).

У току 2006. године, зависна привредна друштва која је основало Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд, закључили су са Агенцијом за осигурање депозита, односно „Војвођанском банком“ а.д. Нови Сад („ОТР bankom Србија“ а.д. Нови Сад), уговоре о регулисању обавеза према Републици Србији/уговоре о репрограму, по основу дуга према Лондонском клубу поверилаца.

Неевидентирани обавезе по кредиту Лондонског клуба поверилаца

У Изводу отворених ставки Агенције за осигурање депозита, Београд, на дан 31.12.2018. године, исказана је обавеза Предузећа по основу кредита Лондонског клуба поверилаца, и то: за основни дуг 42.148.080,27 USD и камату 33.639.437,05 USD, што прерачунато на дан биланса износи 7.835.618 хиљада динара (4.357.660 хиљада динара се односи на обавезе за главницу, а 3.477.958 хиљада динара на обавезе по основу камата).

У својим пословним књигама, Предузеће нема евидентирану обавезу по основу кредита Лондонског клуба поверилаца и исту је оспорило у Изводу отворених ставки Агенције. Неусаглашено стање са Агенцијом за осигурање депозита није обелодањено у Напоменама уз финансијске извештаје.

Према објашњењу и додатној документацији добијеној од Агенције, утврђено је да је потраживање од ЈП „Електропривреда Србије“ по основу кредита Лондонског клуба поверилаца, преузето од „Југобанке“ д.д. Београд (сада у стечају) према Оквирном уговору о регулисању међусобних односа по основу куповине дуга, измирења обавеза и одобравања кредита, закљученом између „Југобанке“ и ЈП „Електропривреда Србије“ дана 23.11.1993, као и Анекса I од 31.12.1993. године.

²⁸ „Службени гласник РС“, број 45/2005

У члану 1. Оквирног уговора, уговорне стране констатују да је Дужник (ЈП „Електропривреда Србије“ Београд), правни следбеник Термоелектране „Косово Б“ и Површинског копа „Белаћевац“, који дугује Повериоцу („Југобанка“ д.д. Београд) инвестиционе кредите за изградњу ТЕ „Косово Б“ и ПК „Белаћевац“.

У оквиру Лондонског клуба поверилаца, утврђена је новоформирана главница у валути USD на дан 30.09.2004. године, а све у складу са Законом о потврђивању усаглашеног записника о консолидацији дуга СРЈ, Законом о ратификацији Меморандума о разумевању о реструктурирању дуга по НФА и ТДФА између Републике Србије и Међународног координационог комитета²⁹ и одредбама Закона о регулисању односа између СРЈ и правних лица и банака са територије СРЈ, који су првобитни дужници или гаранти према повериоцима Париског и Лондонског клуба.

По објашњењу овлашћених представника Предузећа, наведене обавезе нису евидентирани у пословним књигама, јер се односе на имовину која је призната у пословним књигама ЈП ПК „Косово“ и ЈП ТЕ „Косово“, а Предузеће не поседује документацију у вези уговарања и коришћења средстава из кредита. С друге стране, Предузеће у својим пословним књигама води и у финансијским извештајима исказује обавезе за кредит IBRD 23386 - Консолидациони зајам Ц и кредит EIB-EZ - 1578, који се такође односе на преузећа електропривреде са територије АП Косова и Метохије.

По препоруци Државне ревизорске институције из 2012. године, да Предузеће усагласи обавезе по кредиту Лондонског клуба поверилаца са Агенцијом за осигурање депозита, Предузеће је 12.12.2014. године упутило Агенцији Захтев за пререгистрацију потраживања са ЈП „Електропривреда Србије“ на јавна предузећа са територије АП Косова и Метохије. Предмет Захтева биле су обавезе по горенаведеним кредитима: Лондонског клуба поверилаца и EIB-EZ – 1578. На добијени захтев Агенција није одговорила, а Предузеће је наставило да исказује обавезе према Републици Србији по кредитном споразуму EIB-EZ – 1578, али не и по кредиту Лондонског клуба.

У периоду између две ревизије субјекта ЈП „Електропривреда Србије“ од стране Државне ревизорске институције (2012 – 2018), обавезе за камату (укључујући и раст курса долара), увећане су за више од две милијарде динара (2.050.063 хиљаде динара), јер препорука коју је Институција дала у Извештају из 2012. године, ни до данас није реализована.

Налаз: Предузеће није исказало обавезе по кредиту Лондонског клуба поверилаца у укупном износу од 7.835.618 хиљада динара. Обавезе су преузете Оквирним уговором о регулисању међусобних односа по основу куповине дуга, измирења обавеза и одобравања кредита, закљученим између „Југобанке“ и ЈП „Електропривреда Србије“ дана 23.11.1993. године и Анексом I од 31.12.1993. године.

У финансијским извештајима за 2018. годину, Предузеће је потценило обавезе по основу кредита за износ од 4.357.660 хиљада динара, обавезе по основу камата за износ од 3.477.958 хиљада динара и расходе камата текућег периода за износ од 425.751 хиљаду динара, а преценило почетно стање резултата за износ од 7.409.867 хиљада динара.

Ризик: Неисказивање стварних обавеза може имати значајан утицај на истинитост финансијских извештаја, које када се накнадно утврде и исказу, могу угрозити ликвидност Предузећа.

Препорука број 14: Препоручује се Предузећу да у својим пословним књигама прокњижи и у финансијским извештајима исказе обавезе по кредиту Лондонског клуба поверилаца, у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

²⁹ „Службени гласник РС“, број 84/04

3.3.17.2.1.1.3. Међународна банка за обнову и развој (IBRD)

Ради измирења обавеза југословенских предузећа по основу раније одобрених и коришћених зајмова, Савезна Република Југославија се задужила код Међународне банке за обнову и развој, у износу од 2,1 милијарду USD.

Доношењем Закона о задужењу СРЈ код Међународне банке за обнову и развој³⁰ у децембру 2001. године, зајмопримци и гаранци (као и њихови правни следбеници) са територије СРЈ, ослобођени су обавеза према Међународној банци за обнову и развој по основу раније закључених споразума, али су истовремено ступили у обавезу према Савезној Републици Југославији (односно Републикама: Србији и Црној Гори). Обавезе за главнице, доспеле и затезне камате су обрачунате по појединачним зајмовима и груписане по Консолидационим зајмовима: А, Б, Ц, Д, Е и Ф (како је наведено у Прилогу 1 Закона). Исте године, донет је и Закон о потврђивању Споразума о зајму између СРЈ и Међународне банке за обнову и развој (Консолидациони зајмови: А, Б, Ц, Д, Е и Ф)³¹, којим је предвиђена конверзија зајма из USD у EUR.

У складу са Законом о регулисању односа Републике Србије и банака у стечају, по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова³², крајњи дужници су ослобођени обавеза према банкама у стечају/ликвидацији (које су биле њихови гаранци или оригинални дужници у смислу законски преузетих обавеза), и истовремено ступили у обавезу према Републици Србији.

Крајем 2005. године, Влада Републике Србије је донела Закључак 05 Број: 40-8177/2005, којим је регулисано да јавна предузећа измире обавезе према Републици Србији на начин и у роковима које је Република остварила према закљученим међународним споразумима са иноповериоцима. Истовремено, овлашћење да у име и за рачун Републике Србије управља овим делом њеног потраживања од јавних предузећа, дато је Агенцији за осигурање депозита.

У току 2006. године, Јавно предузеће „Електропривреда Србије“ Београд и зависна привредна друштва која је оно основало, закључили су са Агенцијом за осигурање депозита уговоре о регулисању обавеза према Републици Србији, осим за обавезе које су су се односиле на предузећа електропривреде са територије АП Косова и Метохије (Кредитни споразум број 23386, где је гарант била „Инвестбанка“ а.д. Београд).

У складу са чланом 6 Закона о регулисању односа Републике Србије и банака у стечају, по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова, као и чланом 3 Закона о задужењу СРЈ код Међународне банке за обнову и развој, са Агенцијом за осигурање депозита закључени су уговори и анекси, и то: са ЈП „ЕПС“ (по зајмовима IBRD 23385, IBRD 23387 – Консолидациони зајам Б и зајму IBRD 14695 – Консолидациони зајам Ц) и са ПД „ТЕНТ“ (по зајму IBRD 14695 – Консолидациони зајам Ц).

Више исказане обавезе по кредиту из Зајма 23386 Међународне банке за обнову и развој

У својим пословним књигама, ЈП „Електропривреда Србије“ је исказала обавезе по основу уговора о зајму Међународне банке за обнову и развој, у укупном износу од 3.986.057,16 EUR (стање дуга на дан 31.12.2002. године), што прерачунато на дан биланса износи 471.130 хиљада динара (обавезе по основу главнице).

Наведени уговори су закључени пре 1990. године, а Зајам (број 23386) је коришћен за финансирање инвестиционих пројеката развоја високонапонске мреже („Power transmission III“) на територији АП Косова и Метохије, за које је гаранције дала „Инвестбанка“ а.д. Београд (сада у стечају), а овлашћена банка преко које је регистрован кредит била је „Косовска банка“.

³⁰ „Службени лист СРЈ“, број 69/2001

³¹ „Службени лист СРЈ – Међународни уговори“, број 13/2001

³² „Службени гласник РС“, број 45/2005

Обзиром да су главнице по свим зајмовима Међународне банке за обнову и развој доспеле у целости, наведене обавезе су рефинансиране са новим кредитима (Консолидационим зајмовима А-Ф), које је за ту намену узела СРЈ код Међународне банке за обнову и развој.

Обавезе ЈП „ЕПС“ по основу кредита из Зајма (број 23386) чине 19% укупних обавеза, које су на дан 31.12.2002. године износиле 757.350,86 EUR, сагласно Консолидационом зајму Ц и према Билансу разграничења средстава, права и обавеза ЈП „ЕПС“ и ЈП „ЕМС“, а обавезе ЈП „ЕМС“ чине 81% укупних обавеза и на дан 31.12.2002. године износиле су 3.228.706,30 EUR.

Пошто су корисници Зајма IBRD 23386 била предузећа електропривреде са територије АП Косова и Метохије, ЈП „Електропривреда Србије“ у својим пословним књигама евидентира, али не измирује доспеле обавезе према Републици Србији по наведеном кредитном споразуму, јер исти није преуговорен са Агенцијом за осигурање депозита.

Од укупно неизмирених доспелих обавеза по плану отплате кредита, у износу од 480.460 хиљада динара, на главницу се односи 230.477 хиљада динара (1.949.979,26 EUR), а на камату 249.983 хиљада динара (2.115.012,68 EUR).

За наведени износ (480.460 хиљада динара), Предузеће није поседовало документ којим би се потврдило стања дуга, а у Изводу отворених ставки Агенције за осигурање депозита, потраживање по кредиту IBRD 23386 није исказано.

У поступку ревизије утврђено је:

- да Агенција у својим књигама има евидентиране обавезе по основу IBRD 23386 Консолидационог зајма Ц, у износу од 225.036 хиљада динара (1.903.946,68 ЕУР), које се воде на матичном броју 09135103 ЈП „Електропривреда Косово“ Обилић;

- да је Међународна банка за обнову и развој извршила отпис дуга према Републици Србији по основу зајмова од IBRD обухваћених Консолидационим зајмом Ц;

- да је Република Србија исплатила обавезе по Консолидационом зајму Ц закључно са 15.09.2009, а да се отпис односи на износ недоспеле главнице до краја отплатног периода;

- да је у пословним књигама Агенције, на исти начин спроведен предметни отпис и да након извршеног отписа, стање дуга ЈП „Електропривреда Србије“, по основу овог зајма, износи 1.903.946,68 EUR (457.997,97 EUR на име доспеле неизмирене главнице закључно са 15.09.2009. године и 1.445.948,71 EUR на име доспеле неизмирене камате закључно са 23.08.2009. године).

Након утврђеног стања, Агенција је 05.08.2019. године доставила Предузећу документацију којом потврђује наведени отпис и ново стање потраживања по кредиту IBRD 23386.

Налаз: Обавезе по кредиту из Зајма 23386 Међународне банке за обнову и развој, Предузеће је исказало у износу од 480.460 хиљада динара, што је за 255.424 хиљаде динара више од исказаних потраживања Агенције за осигурање депозита од Предузећа по наведеном кредиту. Уговори о зајму су закључени пре 1990. године, а зајам је коришћен за финансирање инвестиционих пројеката развоја високонапонске мреже („Power transmission III“) на територији АП Косова и Метохије, за које је гаранције дала „Инвестбанка“ а.д. Београд (сада у стечају). Овлашћена банка преко које је регистрован кредит била је „Косовска банка“.

Обзиром да је Међународна банка за обнову и развој извршила отпис дуга према Републици Србији по основу зајмова од IBRD обухваћених Консолидационим зајмом Ц, за износ недоспеле главнице после 15.09.2009, па до краја отплатног периода (15.09.2031. године), Агенција је на исти начин, у својим пословним књигама спровела предметни отпис. За наведени износ од 480.460 хиљада динара, који је исказан у

финансијским извештајима, Предузеће није поседовало документ којим би се потврдило стања дуга, а у Изводу отворених ставки Агенције за осигурање депозита, потраживање по кредиту IBRD 23386 није исказано.

У финансијским извештајима за 2018. годину, Предузеће је преценило обавезе по основу кредита за износ од 176.344 хиљаде динара, обавезе по основу камата за износ од 79.080 хиљада динара и расходе камата текућег периода за износ од 5.135 хиљада динара, а потценило почетно стање резултата за износ од 250.289 хиљада динара.

Ризик: Исказивање прецењених обавеза може имати значајан утицај на истинитост финансијских извештаја, који представљају основ за оцену кредитне способности, што може угрозити ликвидност Предузећа.

Препорука број 15: Препоручује се Предузећу да на основу достављене документације Агенције за осигурање депозита, изврши корекцију обавеза по кредиту из Зајма 23386 Међународне банке за обнову и развој, у складу са MPC 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

3.3.17.2.1.1.4. Европска инвестициона банка (ЕИВ-ЕЗ)

Ради измирења доспелих, а неплаћених уговорених обавеза југословенских предузећа за финансијске уговоре из ранијег периода, СР Југославија се задужила код Европске инвестиционе банке, у износу од 225 милиона EUR (Споразум о зајму између између Европске заједнице и СРЈ, односно НБС као заступника зајмопримца, од 14.09.2001).

Доношењем Закона о задужењу СРЈ код Европске заједнице³³ и Одлуке о начину измиревања обавеза СРЈ према Европској заједници³⁴, Републике Србија и Црна Гора су биле у обавези да Савезној Републици Југославији доставе контрагаранције за уредно обезбеђење средстава за измирење обавеза. Средства Република преносила су се на посебан рачун СРЈ код Народне банка Југославије, која је измиривала доспеле обавезе према ЕЗ.

Средства из добијеног зајма су (између осталог) била намењена за измирење доспелих, а неплаћених уговорних обавеза по Финансијском уговору закљученом 17.12.1982. године између Европске инвестиционе банке и „Електропривреде Косова“ из Приштине, за финансирање Пројекта „Систем управљања електроенергијом“ (ЕИВ-ЕЗ – 1578).

Планирана је отплата главнице (426.596,43 EUR) у полугодишњим ануитетима, од којих је први доспео за плаћање 17.10.2012, а последњи 17.10.2016. године. Камата се обрачунавала на бази паушалног шестомесечног Euribor-a, уз полугодишња плаћања, 17.04. и 17.10.

У својим пословним књигама, ЈП „Електропривреда Србије“ евидентира, али не измирује доспеле обавезе према Републици Србији по наведеном кредитном споразуму (ЕИБ – 1578), јер исти није преуговорен са Агенцијом за осигурање депозита. Укупно стање дуга (главнице) на дан биланса износи 50.421 хиљада динара, а укупне неизмирене доспеле обавезе по плану отплате кредита, 65.587 хиљада динара (главница и камата).

Наведени кредит је био предмет Захтева за пререгистрацију потраживања са ЈП „Електропривреда Србије“ на јавна предузећа са територије АП Косова и Метохије, који је Предузеће упутило Агенцији за осигурање депозита 12.12.2014. године. На добијени захтев, Агенција није одговорила, а Предузеће је наставило да исказује, али не и да измирује доспеле обавезе према Републици Србији по поменутом кредитном споразуму.

³³ „Службени лист СРЈ“, број 53/2001

³⁴ „Службени лист СРЈ“, број 6/2002

3.3.17.2.1.2. АП Кредити у периоду од 1990. до 2001. године

3.3.17.2.1.2.1. Кредити Народне Републике Кине реализовани преко домаћих банака

ЈП „Електропривреда Србије“ је признало обавезу по основу коришћења средстава кредита (од стране ЈП „ЕПС“ и ЈП „ЕМС“), према подспоразумима бр. 99012D, 99012E, 99012F и 99012G, закљученим са „Београдском банком“ а.д., Београд, а у складу са Општим споразумом од 23.12.1999. године, потписаним између зајмопримца „Београдске банке“ и зајмодавца „EXIM Bank of China“, по ком основу је СРЈ дала државну гаранцију.

У складу са Законом о регулисању односа Републике Србије и банака у стечају, по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова, крајњи дужници су ослобођени обавеза према банкама у стечају/ликвидацији (које су биле њихови гаранتي или оригинални дужници у смислу законски преузетих обавеза), и истовремено ступили у обавезу према Републици Србији.

Сагласно Закону, Јавно предузеће „Електропривреда Србије“, Београд је постало дужник Републике Србије, а Република, нови поверилац Предузећа, уместо ранијег повериоца, „Београдске банке“ а.д. Београд у стечају.

Крајем 2005. године, Влада Републике Србије је донела Закључак 05 Број: 40-8177/2005, којим је регулисано да јавна предузећа измире обавезе према Републици Србији на начин и у роковима које је Република остварила према закљученим међународним споразумима са иноповериоцима. Истовремено, овлашћење да у име и за рачун Републике Србије управља овим делом њеног потраживања од јавних предузећа, по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова, дато је Агенцији за осигурање депозита.

Влада Републике Србије је, као гарант, преузела дуг према „EXIM Bank of China“ Народне Републике Кине и 20.02.2009. године потписала Споразум о репрограму дуга. Уговорен је отпис укупног дуга од 40%, тако да је нови дуг утврђен у висини од 60% укупне вредности збира неплаћене главнице, обрачунате неплаћене камате и затезне камате обрачунате до 25.03.2009. године. Након поменутог отписа, као и плаћених доспелих обавеза према инокредитору од стране Републике Србије, укупан дуг Предузећа, на дан 21.01.2010. године, износио је 35.938.868,58 USD.

Отплата новоформиране главнице је уговорена у полугодишњим ануитетима, од којих је први доспео за плаћање 21.07.2010, док ће последњи доспети 21.01.2021. године. Камата је утврђена на бази шестомесечног Libor-а увећаног за 1,3%, обрачунава се као реалан број дана/360, а плаћа се полугодишње, 21.01. и 21.07. У случају доцње плаћања доспеле обавезе, уговорена је затезна камата, која ће се обрачунавати по стопи увећаној за 1% у односу на редовну.

У складу са чланом 6 Закона о регулисању односа Републике Србије и банака у стечају, по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова, закључен је Уговор о регулисању обавеза према Републици Србији број I-170/23-10 од 25.06.2010, између Агенције за осигурање депозита и ЈП „Електропривреда Србије“, Београд. Уговор је закључен под истим условима које је Република Србија постигла са кинеском страном, и то за део који је искоришћен од стране Предузећа и његових зависних привредних друштава.

По наведеном кредиту, Предузеће редовно измирује доспеле обавезе.

3.3.17.2.1.3 АП Република Србија - Министарство финансија:

3.3.17.2.1.3.1 Регулисање обавеза и потраживања по Споразуму између Владе РС и Владе РФ

Према Споразуму Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о регулисању обавеза бившег СССР-а, по обрачунима везаним за робни промет између бившег СССР-а и бивше СФРЈ (од 27.04.2007. године), руска страна је измирила основни дуг (главницу) према Републици Србији до износа од 100.511.390,00 USD, испорукама роба и услуга за ревитализацију ХЕ „Бердап 1“.

Споразумом је било предвиђено да у року од шест година (до 27.04.2013. године), Руска Федерација у потпуности отплати дуг. У току реализације Споразума, дошло је до одређених проблема и застоја, па је Руска Федерација у потпуности измирила своје обавезе према Републици Србији, уплатом у новцу преосталог износа од 12.587.776,83 USD.

Уплаћена средства су евидентирана на новом наменском девизном рачуну, које је Министарство финансија отворило код НБС, и у потпуности су утрошена за предвиђену намену (реконструкцију ХЕ „Ђердап 1“). Укупне обавезе ЈП „ЕПС“ према Републици Србији, на дан 31.12.2016. године, износиле су 100.511.390,00 USD (11.773.431.821,07 динара по средњем курсу НБС).

С тим у вези, Влада је Закључком 05 Број: 312-11997/2016 од 15.12.2016. године, препоручила да Република Србија – Министарство финансија отпусти део дуга ЈП „ЕПС“ у укупном износу од 5.113.300.908,38 динара (45.963.577,45 USD по средњем курсу НБС на дан 31.12.2015. године), ако ЈП „ЕПС“ изврши отпуст свог потраживања у истом износу од „Железница Србија“, и о томе достави доказ у форми одлуке и књижног одобрења. Закључком је препоручено и да учесници у овом аранжману, не обрачунавају камате у међусобним дужничко-поверилачким односима од дана доношења истог.

У складу са наведеним, између Републике Србије (Министарства финансија) и ЈП „Електропривреда Србије“ закључен је Уговор о међусобном регулисању обавеза и потраживања по основу споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о регулисању обавеза бившег СССР-а по обрачунима везаним за робни промет између бившег СССР-а и бивше СФРЈ од 27. априла 2007. године (број 12.01.141486/7-17 од 16.05.2017), и по том основу извршен је отпуст дела дуга ЈП „Електропривреда Србије“ у износу од 5.113.300 хиљада динара.

Предузеће се обавезало да преостали део дуга, у износу од 54.547.812,55 USD, измири Републици Србији динарским уплатама из сопствених средстава, према плану отплате анuitета (главнице и камате). Рок за регулисања преосталог дуга је уговорен на 10 година, са грејс периодом од 2 године.

Камата ће се обрачунавати током грејс периода, а плаћање ће се вршити на датум доспећа прве рате главнице, односно 30.03.2019. године. Отплата главнице ће се вршити на датуме доспећа 30.03. и 30.09, у 16 једнаких полугодишњих рата, а номинална каматна стопа на годишњем нивоу ће се утврђивати као збир шестомесечног Libora на амерички долар и фиксне маргине од 1,00%.

Остатак дуга, у износу од 5.639.660 хиљада динара (54.547.812,55 USD по средњем курсу НБС на дан 31.12.2018. године), је рекласификован на обавезе по основу дугорочних кредита и зајмова у земљи.

3.3.17.2.2. Б Дугорочна кредитна задужења са гаранцијом РС после 2001. године (БИ+БП)

3.3.17.2.2.1. БИ Кредити које су дале владе држава

3.3.17.2.2.1.1. Кредит Владе Републике Пољске

У складу са Споразумом закљученим између Савезне Владе СРЈ и Владе Републике Пољске о давању кредита за финансирање пројеката обнове електропривреде, 16.10.2002. године одобрен је кредит од Владе Републике Пољске у износу од 49.996.616,78 USD, који је у целости искоришћен до 31.12.2005. године. Корисник кредита за финансирање пројеката у области енергетике и рударства било је ЈП „Електропривреда Србије“.

Сагласно Споразуму, за обављање послова администратора по кредиту, наименована је и овлашћена „Војвођанска банка“ а.д. Нови Сад, са којом је ЈП „Електропривреда Србије“ закључила Уговор број 485 од 14.01.2003. године.

Кредит се отплаћује у полугодишњим ратама (15.06. и 15.12), од којих је прва доспела за плаћање 2005, док ће последња доспети за плаћање 2024. године. Камата се обрачунава по стопи од 0,75% на годишњем нивоу и плаћа се полугодишње.

По наведеном кредиту, Предузеће редовно измирује доспеле обавезе.

3.3.17.2.2.1.2. Кредит Владе Јапана преко Јапанске агенције за међународну сарадњу (ЈИСА)

За реализацију Пројекта изградње постројења за одсумпоравање димних гасова ТЕ „Никола Тесла“, који финансира Влада Јапана, у новембру 2011. године закључен је Споразум о зајму (СРБ-П1) између Јапанске агенције за међународну сарадњу (ЈИСА) и ЈП „Електропривреда Србије“. Зајам у вредности до 28.252.000.000 ЈРУ је уговорен на 15 година, с тим да ће рок отплате бити 10 година након истека периода чека од 5 година. Рок коришћења средстава зајма је 10 година после датума ступања на снагу Споразума, уз могућност продужетка рока.

Зајам се отплаћује у полугодишњим ратама (20.05. и 20.11), с тим да је отплата главнице зајма, према Амортизационом плану из Прилога 3. уз Споразум о зајму и Анекса 1 Споразума, почела 20.11.2016, док ће последња рата доспети за плаћање 20.11.2026. године.

Камата се обрачунава по стопи од 0,60% на годишњем нивоу, осим у случају дела зајма искоришћеног за плаћање консултантских услуга, када ће камата, за тај део зајма, бити обрачуната по стопи од 0,01% годишње. Отплату главнице зајма, као и плаћање камате и других трошкова на зајам, гарантује Република Србије. По наведеном кредиту, Предузеће редовно измирује доспеле обавезе.

Споразумом о зајму је регулисано да на износ неискоришћених средстава из зајма, Предузеће плаћа трошкове ангажовања средстава из зајма - провизију у висини од 0,1% годишње. У 2018. години, Предузеће је за трошкове провизије платило износ од 21.905 хиљада динара (24.065.427,00 ЈРУ).

3.3.17.2.2.1.3. Кредити Владе НР Кине преко кинеске банке - Exim Bank of China

У складу са Споразумом о економској и техничкој сарадњи у области инфраструктуре, потписаним 20.08.2009. године између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине, закључени су следећи уговори:

– Уговор о зајму за повлашћеног купца за прву фазу Пакет пројекта „Kostolac B Power Plant Projects“, закључен 26.12.2011. године између Владе Републике Србије (као Зајмопримца) и Кинеске „Export-Import (EXIM)“ Банке (као Зајмодавца), а у складу са Уговорним споразумом од 08.12.2010, у сврху имплементације наведене прве фазе Пројекта.

Услов за ступање на снагу Уговора о зајму и повлачење прве транше кредита био је да Влада Републике Србије (као Носилац права) и ЈП „Електропривреда Србије“ (као Стицалац права) закључе Уговор о преносу зајма, којим се кредит, од стране Носиоца права, преноси Стицаоцу права, да би се спровео Пројекат, и да се оверени примерак тог уговора достави Зајмодавцу („EXIM“ Банци).

Зајам је уговорен у вредности до 293.000.000 USD, са роком отплате до 180 месеци, у који је укључен период чека до 60 месеци, и то након ступања на снагу Уговора о зајму за кредит за повлашћеног купца. Период коришћења средстава зајма је 60 месеци након ступања на снагу Уговора о зајму за кредит за повлашћеног купца, уз могућност продужења.

Уз сагласност „EXIM“ Банке од 31.05.2017. године, продужен је рок коришћења зајма на дан 31.12.2018. године. Обавезе по зајму доспевају полугодишње, 21.01. и 21.07. сваке календарске године. Главница се отплаћује у 20 једнаких полугодишњих рата током 120 месеци, који следе након истека периода чека. Уговорена је каматна стопа од 3% годишње, са једнократним трошком обраде кредита од 1% уговорене вредности и провизијом на неповучени део зајма од 0,75% годишње.

Након истека рока коришћења, а у складу са чланом 3.3 Уговора, дана 27.03.2019. године аутоматски је отказан (неповучени) део кредита у износу од 6.360.769,41 USD.

У 2018. години, Предузеће је за трошкове провизије на неповучени део зајма платило износ од 23.436 хиљада динара (185.784,86 USD).

– Уговор о зајму за повлашћеног купца за другу фазу Пакет пројекта „Kostolac B Power Plant Projects“ закључен 17.12.2014. године између Владе Републике Србије (као Зајмопримца) и Кинеске „Export-Import (EXIM)“ Банке (као Зајмодавца), а у складу са Уговорним споразумом од 20.11.2013, у сврху имплементације наведене друге фазе Пројекта.

Услов за ступање на снагу Уговора о зајму и повлачење прве транше кредита био је да Влада Републике Србије (као Носилац права) и ЈП „Електропривреда Србије“ (као Стицалац права) закључе Уговор о преносу зајма, којим се кредит, од стране Носиоца права, преноси Стицаоцу права, да би се спровео Пројекат, и да се оверени примерак тог уговора достави Зајмодавцу („EXIM“ Банци).

Зајам је уговорен у вредности до 608.260.000 USD, са роком отплате до 240 месеци, у који је укључен период чека до 84 месеца. Рок коришћења средстава зајма је 25.05.2022. године, уз могућност продужења. Обавезе по зајму доспевају полугодишње, 21.01. и 21.07. сваке календарске године. Главница се отплаћује у 26 једнаких полугодишњих рата, с тим да отплата главнице почиње 21.07.2022, а завршава се 21.01.2035. године. Уговорена је каматна стопа од 2,5% годишње, са једнократним трошком обраде кредита од 0,25% уговорене вредности и провизијом на неповучени део зајма од 0,25% годишње.

У 2018. години, Предузеће је за трошкове провизије на неповучени део зајма платило износ од 128.243 хиљаде динара (1.297.548,61 USD).

По наведеним кредитима, Предузеће редовно измирује доспеле обавезе.

3.3.17.2.2.2. БИ Кредити од међународних финансијских организација

3.3.17.2.2.2.1. Кредити од Европске банке за обнову и развој (EBRD)

За кредите које је користило од Европске банке за обнову и развој (EBRD), ЈП „Електропривреда Србије“ је са EBRD закључило финансијске уговоре за:

– Кредит (EBRD II) у износу од 59.864.142,51 EUR, дана 21.10.2003. године, који је искоришћен до 30.04.2010. године Првобитно је уговорено 60.000.000,00 EUR, али је отказан део зајма у износу од 135.857,49 EUR. Средства кредита су одобрена за Пројекат „Проширење копа Тамнава - Западно Поље“ и Пројекат „Модернизација система управљања, прикупљања података, контролних и комуникационих система“. Отплата главнице је почела 07.03.2008. и трајала је до 07.09.2018. године. Камата се обрачунавала на бази променљиве Euribor стопе и маргине од 1% годишње.

– Кредит (EBRD III - 40379) у износу од 4.898.666,26 EUR, дана 02.09.2010. године. Првобитно је уговорено 40.000.000,00 EUR, а одобрена средства су била намењена за реализацију Пројекта набавке и уградње електронских паметних бројила (EPS Smart Metering). Крајњи рок коришћења средстава зајма био је 02.09.2013. године, уз могућност продужења рока. Банка је 22.12.2016. продужила крајњи рок и то до 02.09.2018. године.

Према одредбама Уговора о зајму, предвиђена је отплата главнице у 18 једнаких полугодишњих рата, од којих је прва доспела за плаћање 02.09.2013, док ће последња доспети 02.03.2022. године. Зајам подлеже променљивој каматној стопи, која се обрачунава на бази променљиве Euribor стопе и маргине од 1% годишње, уз могућност избора фиксне каматне стопе, и плаћа се полугодишње, 02.03. и 02.09, сваке године.

Након истека рока коришћења (02.09.2018), отказан је део кредита у износу од 35.101.333,74 EUR (у складу са наводима из Одељка 7.02 (а) Стандардних одреби од 01.10.2007. године), тако да је уговорени износ кредита 4.898.666 ,26 EUR. Накнада за

коришћење зајма (management fee), износила је 1% укупног зајма, и плаћена је једнократно из средстава кредита.

Провизија на неискоришћени део зајма износи 0,5% годишње. У 2018. години, Предузеће је за трошкове провизије платило износ од 20.931 хиљаду динара (177.251,80 EUR).

– Кредит (EBRD IV - 41923) у износу од 78.527.683,33 EUR, дана 28.07.2011. године. Првобитно је уговорено 80.000.000,00 EUR, а одобрена средства су била намењена за реализацију Пројекта набавке и уградње багер/транспортер/одлагач система и система за снабдевање енергијом површинског копа „Поље Ц“ у РБ „Колубара“. Крајњи рок коришћења средстава зајма био је 28.01.2015. године, који је Банка продужила до 31.01.2017. године, када је отказан неповучени део кредита у износу од 1.472.316,67 EUR.

Према одредбама Уговора о зајму, предвиђена је отплата главнице у 17 једнаких полугодишњих рата, од којих је прва доспела за плаћање 31.01.2015, док ће последња доспети 31.01.2023. године. Зајам подлеже променљивој каматној стопи, која се обрачунава на бази променљиве Euribor стопе и маргине од 1% годишње, уз могућност избора фиксне стопе, и плаћа се полугодишње, 31.01. и 31.07, сваке године. Накнада за коришћење зајма (management fee), износила је 1% укупног зајма, и плаћена је једнократно из средстава кредита.

Провизија на неискоришћени део зајма износи 0,5% годишње. У 2018. години, није било плаћених трошкова провизије на неповучени део зајма.

– Кредит (EBRD V - 42421) у износу од 32.700.000,00 EUR, дана 07.12.2011. године. Првобитно је уговорено 45.000.000,00 EUR, а одобрена средства су била намењена за реализацију „Пројекта малих хидроелектрана ЕПС-а“. Крајњи рок коришћења средстава зајма био је 07.12.2014. године, који је Банка продужила до 31.12.2019. године, при чему је отказан неповучени део кредита у износу од 12.300.000,00 EUR.

Према одредбама Уговора о зајму, предвиђена је отплата главнице у 18 једнаких полугодишњих рата, од којих је прва доспела за плаћање 30.04.2015, док ће последња доспети 31.10.2023. године. Зајам подлеже променљивој каматној стопи, која се обрачунава на бази променљиве Euribor стопе и маргине од 1% годишње, уз могућност избора фиксне каматне стопе, и плаћа се полугодишње, 30.04. и 31.10, сваке године. Накнада за коришћење зајма (management fee), износила је 1% укупног зајма, и плаћена је једнократно из средстава кредита.

Провизија на неискоришћени део зајма износи 0,5% годишње. У 2018. плаћени трошкови провизије на неповучени део зајма износили су 15.789 хиљада динара (133.527,24 EUR).

– Кредит (EBRD VI - 47318) у износу од 200.000.000,00 EUR, дана 30.10.2015. године. Одобрена средства су била намењена за рефинансирање краткорочног дуга у износу од 198.000.000,00 EUR, и искоришћена су за превремену отплату кредита Предузећа код пословних банака. Уговорени период трајања зајма је 15 година, уз грејс период до 18 месеци. Утврђени датум ефективности средстава је 29.09.2016. године, а крајњи рок за коришћење средстава кредита утврдиће се као датум по истеку једне године од датума ефективности средстава зајма, уз могућност продужења.

Према одредбама Уговора о зајму, предвиђена је отплата главнице у 27 једнаких полугодишњих рата, од којих је прва доспела за плаћање 15.06.2017, док ће последња доспети 15.06.2030. године. Зајам подлеже променљивој каматној стопи, која се обрачунава на бази променљиве Euribor стопе и маргине од 1% годишње, уз могућност избора фиксне каматне стопе, и плаћа се полугодишње, 15.06. и 15.12, сваке године. Накнада за коришћење зајма (management fee), износила је 1% укупног зајма, и плаћена је једнократно из средстава кредита.

Провизија на неискоришћени део зајма износи 0,5% годишње. У 2018. години, није било плаћених трошкова провизије на неповучени део зајма.

По наведеним кредитима, Предузеће редовно измирује доспеле обавезе.

3.3.17.2.2.2.2. Кредити од Европске инвестиционе банке (ЕИВ)

Кредити Европске инвестиционе банке за које је ЈП „Електропривреда Србије“ закључило финансијске уговоре са ЕИВ:

– На основу Уговора о финансирању Пројекта управљања електроенергетским системом Србије и Црне Горе, који је закључен између Србије и Црне Горе и Европске инвестиционе банке дана 30.10.2003. године, Предузећу је одобрен оквирни зајам од 22.000.000 EUR. Повлачење зајма извршено је у целости у 10 транши до 31.12.2008. године. Зајам се отплаћује у полугодишњим ратама које доспевају делом 25.05. и 25.11, а делом 09.06. и 09.12, у периоду од 2010. до 2027. године. Датум првог доспећа отплате рате зајма био је 25.11.2010. године, док ће последња рата доспети за плаћање 09.12.2027. године. Каматна стопа је утврђена за сваку траншу понаособ, на датум пуштања транше и фиксирана је до краја отплатног периода.

Предузеће редовно измирује доспеле обавезе по кредиту.

– На основу Уговора о финансирању Пројекта „ЕПС - електронска бројила“, који је закључен 29.11.2010. године између ЈП „Електропривреда Србије“ и Европске инвестиционе банке, Предузећу је одобрен зајам у износу од 40.000.000,00 EUR. Уговорено је да ће се повлачење зајма вршити у највише 10 транши, до 30.06.2015, али је рок коришћења зајма продужен до 30.06.2020. године. Каматна стопа је дефинисана као фиксна или променљива, о којој ће ЕИВ обавештавати Предузеће у року од 10 дана након почетка сваког референтног периода променљиве каматне стопе. Такође, предвиђена је и могућност ревизије/конверзије променљиве у фиксну каматну стопу.

Уговорена је отплата транши у једнаким годишњим, полугодишњим или тромесечним ратама, или у једној рати у целости. Датум доспећа прве рате транше биће датум који пада непосредно иза истека три године од повлачења дате транше, док ће последњи датум доспећа отплате транше бити датум који пада не раније од четири године и не касније од дванаест година од датума повлачења дате транше. Уколико се транша отплаћује у једној рати у целости, датум доспећа обавезе биће датум који пада не раније од три године и не касније од седам година од датума повлачења те транше. Каматна стопа и начин отплате транши утврђиваће се за сваку траншу понаособ, на датум пуштања транше.

Предузеће није отпочело са коришћењем средстава зајма.

3.3.17.2.2.2.3. Кредити од KfW

Са Немачком финансијском организацијом KfW, ЈП „Електропривреда Србије“ је закључило финансијске уговоре, и то за:

– Зајам (KfW III – 12261) у износу од 30.000.000,00 EUR, дана 09.09.2005. године. Уговором о зајму су одобрена средства за Пројекат рехабилитације хидроелектране „Бајина Башта“, а за крајњи рок коришћења средстава, одређен је 31.12.2013. године, уз могућност продужења. Средства зајма у целости су повучена до 31.03.2014. године, до када је и продужен рок за коришћење средстава. Према одредбама Уговора, отплата главнице је започета 30.12.2010. године, у 20 једнаких рата од по 1,5 милиона EUR. Последњи датум доспећа је 30.06.2020. Зајам је уговорен без камате.

Трошак гарантовања, који се обрачунава на неотплаћени део главнице, износи 0,75% годишње, а провизија на неискоришћени део зајма 0,25% годишње. У 2018. години, није било плаћених трошкова провизије на неповучени део зајма.

По наведеном кредиту, Предузеће редовно измирује доспеле обавезе.

– Зајам (KfW IV – 23123) у износу од 36.000.000,00 EUR (уз додатних 10.000.000,00 EUR бесповратних средстава), дана 02.01.2008. године. Уговором о зајму и финансирању,

одобрена су средства за Пројекат рехабилитације ДГС млинова за ТЕ „Никола Тесла А“ и уградње система за прикупљање и транспорт пепела на ТЕ „Костолац А“, а за крајњи рок коришћења средстава одређен је 30.04.2014, уз могућност продужења. Предузеће је почело са коришћењем зајма, а да би се у потпуности омогућила реализација Пројекта реконструкције система за транспорт пепела и шљаке у ТЕ „Костолац А“, КfW банка је 23.01.2019. године одобрила Предузећу продужење рока за коришћење средстава до 31.12.2019. године.

Према одредбама Уговора, отплата главнице започета је 30.06.2013, а завршава се 30.12.2019. године. Каматна стопа се утврђује два дана пре коришћења сваке појединачне транше, и фиксира се на том нивоу до датума када КfW извести Предузеће о сведеној каматној стопи за цео зајам, коју ће утврдити по извршењу последње исплате зајма и на том нивоу ће се фиксирати до краја отплатног периода. Каматна стопа сваке транше је дефинисана као стопа коју утврди КfW два дана пре датума исплате одговарајућег дела зајма, на основу ефективних трошкова финансирања КfW на EURO тржишту капитала, у моменту исплате за доспећа која се, што је могуће ближе, поклапају са доспећима дела зајма који треба да се исплати, плус маржа од 1,75% годишње. Провизија за организовање посла (management fee) износила је 1% на укупан износ зајма, и плаћена је једнократно из сопствених средстава Зајмопримца (Предузећа).

Провизија на неискоришћени део зајма износи 0,25% годишње. У 2018. години, плаћени трошкови провизије на неповучени део зајма износили су 456 хиљада динара (3.862,67 EUR).

По наведеном кредиту, Предузеће редовно измирује доспеле обавезе.

– Зајам (КfW V – 24801) у износу од 70.000.000,00 EUR, дана 29.10.2010. године. Уговором о зајму су одобрена средства за Пројекат рехабилитације хидроелектране „Зворник“, а за крајњи рок коришћења средстава, одређен је 30.12.2015. године, уз могућност продужења. Наведени рок је продужен до 31.12. 2020. године.

Према одредбама Уговора, отплата главнице је требала да почне 30.12.2015, у 20 једнаких полугодишњих рата. Амандманом I, услови отплате главнице су измењени, тако да се главница отплаћује у 14 једнаких полугодишњих рата, почев од 30.12.2018. године. Уговорена је каматна стопа на годишњем нивоу, коју КfW утврђује два дана пре исплате, за сваки исплаћени износ зајма, на основу ефективних трошкова КfW на EURO тржишту капитала, под условима који најближе одговарају периоду фиксне стопе, уз умањење за маргину од 0,5% годишње, с тим да тако добијена стопа, не може бити мања од 1% на годишњем нивоу. Након сваке исплате, КfW консолидује ове стопе у јединствену стопу на нивоу зајма. Провизија за организовање посла (management fee) износила је 1% укупног зајма, и плаћена је једнократно из сопствених средстава Зајмопримца (Предузећа).

Провизија на неискоришћени део зајма износи 0,25% годишње, с тим да је Предузеће било ослобођено овог трошка у току 2014. године. У 2018. години, плаћени трошкови провизије на неповучени део зајма износили су 7.855 хиљада динара (66.486,59 EUR).

По наведеном кредиту, Предузеће редовно измирује доспеле обавезе.

– Зајам (КfW VI – 25792) у износу од 65.000.000,00 EUR (уз додатних 9.000.000,00 EUR бесповратних средстава), дана 12.10.2012. године. Средства кредита су била намењена за Пројекат унапређења технологије експлоатације у РБ „Колубара“ у циљу повећања ефикасности термоелектрана и смањења утицаја на животну средину, а за крајњи рок коришћења средстава, одређен је 30.12.2015. године, уз могућност продужења. Да би се у потпуности омогућила реализација Пројекта енергетске ефикасности еколошког управљања квалитетом угља у РБ „Колубара“, КfW банка је 23.01.2019, одобрила Предузећу продужење рока до 31.12.2019. године.

Према одредбама уговора и споразума о зајму, финансирању и пројекту, отплата главнице је требала да почне 30.12.2015. године, у 19 једнаких полугодишњих рата, с тим

што се услед продужетка рока коришћења, са отплатом требало кренути три године касније, 30.12.2018, и то у 13 једнаких полугодишњих рата. Уговорена је каматна стопа на годишњем нивоу, коју KfW утврђује два дана пре исплате, за сваки исплаћени износ зајма на основу ефективних трошкова KfW на EURO тржишту капитала, под условима који најближе одговарају периоду фиксне стопе, увећане за 0,4% за део зајма од 25.000.000,00 EUR, односно 1,15% за део зајма од 40.000.000,00 EUR. Након сваке исплате, KfW консолидује ове стопе у јединствену стопу на нивоу зајма, која се фиксира до краја отплатног периода. Провизија за организовање посла (management fee) износила је 1% укупног зајма, и плаћена је једнократно из сопствених средстава Зајмопримца (Предузећа).

Провизија на неискоришћени део зајма износи 0,25% годишње. У 2018. години, плаћени трошкови провизије на неповучени део зајма износили су 6.141 хиљаду динара (51.982,85 EUR). По наведеном кредиту, Предузеће редовно измирује доспеле обавезе.

– Зајам (KfW VII – 28095) у износу од 45.000.000,00 EUR, дана 28.02.2017. године. Средства кредита су била намењена за Пројекат модернизације система за отпепељавање ТЕ „Никола Тесла А“, а за крајњи рок коришћења средстава, одређен је 30.06.2022, уз могућност продужења. Главница ће се отплаћивати у 14 једнаких полугодишњих рата, од 30.06.2022. до 30.12.2028. године. Уговорена је фиксна каматна стопа од 0,80% годишње, а провизија за организовање посла, износила је 0,75% укупног зајма, и плаћена је једнократно из сопствених средстава Предузећа.

Провизија на неискоришћени део кредита износи 0,25% годишње. Обзиром да Предузеће није отпочело са коришћењем средстава зајма, плаћени трошкови провизије на неповучени део зајма, у 2018. години, износили су 13.293 хиљаде динара (112.500,00 EUR).

– Зајам (KfW VIII – 27651) у износу од 80.000.000,00 EUR (уз додатних 1.000.000,00 EUR бесповратних средстава), дана 29.11.2017. године. Средства кредита су била намењена за Пројекат обновљивих извора енергије – Ветропарк „Костолац“, а за крајњи рок коришћења средстава, одређен је 30.12.2021, уз могућност продужења. Главница ће се отплаћивати у 23 једнаке полугодишње рате, од 30.12.2021. до 30.12.2032. године. Уговорена је фиксна каматна стопа која износи 0,85% годишње, а провизија за организовање посла, износила је 0,75% укупног зајма, и плаћена је једнократно из сопствених средстава Предузећа.

Провизија на неискоришћени део кредита износи 0,25% годишње. Обзиром да Предузеће није отпочело са коришћењем средстава зајма, плаћени трошкови провизије на неповучени део зајма, у 2018. години, износили су 7.949 хиљада динара (67.222,22 EUR).

3.3.17.2.2.3. Кредити од Светске банке (WB)

3.3.17.2.2.3.1. Кредит од Међународног удружења за развој (Wb IDA)

Између Државне заједнице Србије и Црне Горе и Међународног удружења за развој – IDA, 08.09.2005. године закључен је Споразум о кредиту за развој (по Програму енергетске Заједнице југоисточне Европе - Компонента за Србију и Црну Гору – Пројекат за Србију – ECSEE).

Регионални ECSEE програм Међународног удружења за развој је осмишљен да би помогао земљама Југоисточне Европе да одговоре својим обавезама за развој ECSEE–а, имплементирањем приоритетних инвестиција за подршку тржиштима електричне енергије и функционисању система електричне енергије, као и да би пружио техничку помоћ за развој институција/система и припрему и имплементацију пројеката.

Корисник кредита у износу од 13.900.000 специјалних права вучења (SDR) је Република Србија, док су непосредни корисници средстава ЈП „Електропривреда Србије“ (12.240.000 SDR) и ЈП „Електропривреда Србије“ (1.660.000 SDR), сагласно закљученим Подспоразумима о кредиту између Републике и наведених предузећа.

Средства кредита одобрена ЈП „ЕПС“, била су намењена за набавку опреме за изградњу електродистрибутивних трансформаторских станица у оквиру Групе ЕПС, напонског нивоа 110kV. До 30.06.2012. године искоришћен је највећи део средстава, с тим да је део у износу од 441.151,20 SDR отказан.

Кредит се отплаћује у полугодишњим ратама које доспевају 15.03. и 15.09, у периоду од 2015. до 2025. године. Кредит је уговорен без камате. Манипулативни трошкови (service charge) износе 0,75% годишње, и обрачунавају се на неотплаћени део главнице кредите.

Надокнада за ангажовање средстава на износ главнице кредита који није повучен, уговорена је на не више од 0,5% годишње. У 2018. години, није било плаћених трошкова провизије на неповучени део зајма.

По наведеном кредиту, Предузеће редовно измирује доспеле обавезе.

3.3.17.2.3.2. Кредит од Међународне банке за обнову и развој (Wb IBRD)

Ради помоћи у финансирању Пројекта „Хитне санације од поплава“, између Међународне банке за обнову и развој – IBRD (као Зајмодавца) и Републике Србије (као Зајмопримца), 09.10.2014. године закључен је Споразум о зајму, према ком се Банка (IBRD) сагласила, да да на зајам Републици Србији износ од 227.480.000,00 EUR. Истог дана, ЈП „Електропривреда Србије“ је, као Носилац Пројекта, потписало Споразум о пројекту за реализацију Дела I Пројекта „Хитне санације од поплава“ са Међународном банком за обнову и развој – IBRD, а 19.02.2015. године и Подспоразум о зајму за финансирање реализације наведеног пројекта, са Републиком Србијом (коју заступа Влада).

Наведеним подспоразумом, Република је пренела на Предузеће право коришћења дела средстава у износу од 157.107.000,00 EUR. Изменом Подспоразума о зајму од 04.10.2017. године, умањен је износ зајма који је Република пренела на Предузеће, за 17.363.704,00 EUR, тако да је зајам који је пренет на Предузеће износио 139.743.296,00 EUR.

Након извршене измене, Република Србија је 05.10.2017, отказала део зајма у износу од 3.200.000,00 EUR, тако да дати зајам Републици (од стране IBRD) износи 224.280.000,00 EUR.

Период трајања зајма је 30 година, у који је укључен грејс период од 9 година. Зајам ће се отплаћивати у 42 узастопне полугодишње рате, сваког 01.05. и 01.11, почевши од 01.11.2023. до 01.05.2044. године. Каматна стопа ће се обрачунавати као збир шестомесечног Euribor-а и варијабилне маргине, која тренутно износи 0,73% годишње.

Накнада за неповучена средства износи 0,25% годишње и обрачунава се на део неповучених средстава зајма. У 2018. години, плаћени трошкови провизије на неповучени део зајма износили су 4.037 хиљада динара (34.148,10 EUR).

3.3.17.2.3. Ц Доспеле нерепрограмиране обавезе по кредиту закљученом пре 1992. године

3.3.17.2.3.1. Исказане обавезе по кредиту увозника „Technoexport“ из Прага

Предузеће је исказало обавезе по кредиту увозника – инокредитора „Technoexport“ из Прага у износу од 806.877,03 USD, што прерачунато на дан биланса износи 83.422 хиљаде динара.

У Допису Инокредитора од 07.02.2001. године, наведено је:

- да је ради испоруке машина и уређаја за израду транспортних трака са челичним ужадима и њиховог пуштања у погон, купац РО „Колубара – Површински копови“, Степојевац, закључио Уговор број 5457675 са продавцем - увозником „Technoexport“ из Прага, дана 15.05.1986. године;

- да су према кредитном плану (који је потписан 1989. године), измирене четири рате, док је дуг за преосталих шест рата у износу од 806.877,03 USD, остао неизмирен (697.086,00 USD главнице и 109.791,03 USD камате);

- да су неизмирене рате доспеле за плаћање у периоду од 22.08.1991. до 22.02.1994. године, као и да је кроз Додатак 3. уз Уговор, предложен нови период за плаћање, и то од 2001. до 2003. године.

У Допису од 22.12.2017. године (број 42/PS/25), који је „Инвестбанка“ а.д. у стечају доставила РБ „Колубара“, наведено је да је стечајни дужник „Инвестбанка“ (која је била гарант предметног кредита), искњижила из својих пословних књига резервисана средства за наведене обавезе. Кредитор – испоручилац опреме, није поднео захтев за наплату потраживања из стечајне масе „Инвестбанке“, те је у вези с тим, „Инвестбанка“ истовремено искњижила условна потраживања (главни дуг са припадајућом каматом) према РБ „Колубара“, у укупном износу од 806.877,03 USD.

Осим наведених дописа, Предузеће није доставило другу документацију која се односи на обавезе исказане по кредиту увозника „Technoexport“ из Прага.

Налаз: Није било могуће потврдити исказане обавезе по кредиту од увозника опреме – инокредитора „Technoexport“ из Прага у износу од 83.422 хиљаде динара. Предузеће није презентовало документацију којом би се потврдило постојање обавезе, нити доставило доказ да су наведене обавезе усаглашене са Инокредитором, а не постоје ни потраживања повериоца „Инвестбанке“ а.д. у стечају Београд, која је била гарант предметног кредита. Инокредитор – испоручилац опреме, није поднео захтев за наплату потраживања из стечајне масе „Инвестбанке“, те је у вези с тим, „Инвестбанка“ у целости искњижила условна потраживања (главни дуг са припадајућом каматом) према РБ „Колубара“.

Ризик: Исказивање и необелодањивање неусаглашених обавеза може имати значајан утицај на истинитост финансијских извештаја.

Препорука број 16: Препоручује се Предузећу да изврши усаглашавање исказаних обавеза по кредиту са инокредитором „Technoexport“ из Прага, у складу са чланом 18 Закона о рачуноводству³⁵, да о извршеном усаглашавању извести орган управљања, као и да спроведе евентуална корективна књижења према МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Преглед доспећа дугорочних кредита

У табели која следи дат је преглед доспећа дугорочних кредита, у складу са плановима отплате главнице по кредитима до краја отплатног периода:

Табела број 45: Преглед доспећа дугорочних кредита по периодима

-у хиљадама динара-

Период	31.12.2018. године	31.12.2017. године	Индекс
До једне године	14.026.392	11.986.027	117,02
Од једне до пет година	56.025.052	51.328.965	109,15
Преко пет година	57.929.857	63.628.082	91,04
Укупно	127.981.301	126.943.074	

Преглед кредита по валутама

Рекапитулација стања дуга по дугорочним кредитима, у зависности од валута у којима се захтева плаћање на дан 31.12.2018. године, приказана је у следећем прегледу:

Табела број 46: Преглед дугорочних кредита по валутама

-у хиљадама динара-

Валута	Износ у валути	Средњи девизни курс НБС на дан 31.12.2018.	Износ у хиљадама динара на дан 31.12.2018.
EUR	555.967.796,14	118,1946	65.712.392
USD	491.809.985,63	103,3893	50.847.890
CHF	50.071.948,12	104,9779	5.256.448
YPU	5.404.625.252,48	0,936566	5.061.788
XDR	7.669.251,72	143,79280	1.102.783
Укупно			127.981.301

³⁵ „Службени гласник РС“, бр. 62/2013 и 30/2018

3.3.17.2.4. Гаранције по дугорочним кредитима (ванбилансно евидентирање)

Ради финансирања специфичних пројеката (за повећање производних капацитета у термоелектранама и хидроелектранама), Предузеће је, у периоду од 2003. до 2018. године, закључило више уговора о зајму са међународним финансијским организацијама у којима се Савезна Република Југославија, односно Државна заједница Србије и Црне Горе, односно Република Србија, појављују као гарант.

Табела број 47: Преглед свих кредита и зајмова са гаранцијом Републике Србије

Кредитор	Валута	Уговорени износ	Искоришћени износ	Неповучена средства	Средства финансијског обезбеђења	Намена кредита
Кредит Владе Републике Пољске	USD	49.996.616,78	49.996.616,78	0,00	Гаранција РС	За руднике угља, ТЕ „Костолац“, „ТЕНТ“, ХЕ „Лимске“ и ХЕ „Бистрица“, ХЕ „Дринске“ и РХЕ „Бајина Башта“
Јапански кредит ЈИСА	JPY	28.252.000.000,00	4.300.069.229,00	23.951.930.771,00	Гаранција РС	Постројење за одсумпоравање у „ТЕНТ“ - у
EBRD II	EUR	59.864.142,51	59.864.142,51	0,00	Гаранција РС	„Тамнава Западно поље“ и телекомуникације
EBRD III	EUR	4.898.666,26	4.898.666,26	0,00	Гаранција РС	Набавка и уградња електронских паметних бројила (иницијално, кредит је уговорен на 40 милиона EUR. По истеку рока, Банка је, уз сагласност „ЕПС“-а, отказала неповучена средства у износу од 35.101.333,74 EUR)
EBRD IV	EUR	78.527.683,33	78.527.683,33	0,00	Гаранција РС	Набавка и уградња „Багер-Транспортер-Одлагач система“ за ПК "Поље Ц" РБ „Колубара“
EBRD V	EUR	32.700.000,00	8.167.053,46	24.532.946,54	Гаранција РС	Пројекат за мале хидроелектране
EBRD VI	EUR	200.000.000,00	200.000.000,00	0,00	Гаранција РС	Пројекат реструктурирања „ЕПС“-а
EIB II	EUR	22.000.000,00	22.000.000,00	0,00	Гаранција РС	Управљање електро-енергетским системом
EIB III	EUR	40.000.000,00	0,00	40.000.000,00	Гаранција РС	Финансирање електронских бројила
KfW III	EUR	30.000.000,00	30.000.000,00	0,00	Гаранција РС	Пројекат ревитализације ХЕ „Бајина Башта“
KfW IV	EUR	36.000.000,00	34.457.935,63	1.542.064,37	Гаранција РС	Рехабилитација DGS млинова „ТЕНТ А3-А5“ и реконструкција система за прикупљање и транспорт пепела у ТЕКО „Костолац“
KfW V	EUR	70.000.000,00	49.026.667,52	20.973.332,48	Гаранција РС	Ревитализација ХЕ „Зворник“
KfW VI	EUR	65.000.000,00	51.530.850,53	13.469.149,47	Гаранција РС	Енергетска ефикасност еколошког управљања квалитетом угља у РБ „Колубара“
KfW VII	EUR	45.000.000,00	0,00	45.000.000,00	Гаранција РС	Модернизација система за отпеливање „ТЕНТ А“
KfW VIII	EUR	80.000.000,00	0,00	80.000.000,00	Гаранција РС	Пројекат обновљивих извора енергије „Ветропарк Костолац“
WB IDA	XDR	11.798.848,80	11.798.848,80	0,00	Гаранција РС ДЗ СЦГ је уговорила кредит са „WB“. Подспоразумом о кредиту између РС и ЦГ, обавеза коришћења и отплате дела зајма је пренета на РС, а затим на „ЕПС“	Пројекат Енергетске Заједнице Југоисточне Европе
EXIM Bank of China I	USD	286.639.230,59	286.639.230,59	0,00	Менице РС уговорила зајам са „EXIM Bank“. Уговором о преносу зајма између „ЕПС“ и РС, обавеза коришћења и отплате зајма је пренета на „ЕПС“	Пакет пројекат „Костолац-Б Power Plant“, Фаза I (истеком рока коришћења, аутоматски отказан остатак зајма од 6.360.769,41 USD)
EXIM Bank of China II	USD	608.260.000,00	122.456.012,69	485.803.987,31	Менице РС уговорила зајам са „EXIM Bank“. Уговором о преносу зајма између „ЕПС“ и РС, обавеза коришћења и отплате зајма је пренета на „ЕПС“	Пакет пројекат „Костолац-Б Power Plant“, Фаза II
WB IBRD	EUR	139.743.296,00	132.918.930,94	6.824.365,06	Менице РС уговорила зајам са „WB“, а „WB“ је са „ЕПС“ потписала Уговор о Пројекту. Подспоразумом о зајму између „ЕПС“ и РС, обавеза коришћења и отплате зајма је пренета на „ЕПС“	Пројекат хитне обнове након поплава-ERL (иницијално, део кредита, који се односи на „ЕПС“, је уговорен на 157.107.000 EUR. Реалокацијом средстава, између РС и „ЕПС“, део средстава у износу од 17.363.704 EUR је пребачен са „ЕПС“ на РС)
РЕКАПИТУЛАЦИЈА						
УКУПНО EUR		903.733.788,10	671.391.930,18	232.341.857,92		27.461.553
УКУПНО USD		944.895.847,37	459.091.860,06	485.803.987,31		50.226.934
УКУПНО JPY		28.252.000.000,00	4.300.069.229,00	23.951.930.771,00		22.432.564
УКУПНО XDR		11.798.848,80	11.798.848,80	0,00		0
УКУПНО RSD						100.121.051

Вредност уговорених, а неповучених средстава из уговорених кредита за које се Република Србија појављују као гарант, на дан 31.12.2018. године, износила је 100.121.051 хиљаду динара.

Налаз: У финансијским извештајима за 2018. годину, на позицијама ванбилансне активе и пасиве, Предузеће је за неповучена средства из уговорених кредита за које се Република Србија појављује као гарант, исказало износ од 78.921.130 хиљада динара, што је за 21.199.921 хиљаду динара мање од стварно неискоришћених средстава.

Ризик: Исказивање нетачних података у ванбилансним евиденцијама Предузећа, може имати за последицу да корисници финансијских извештаја неће имати потребне информације о износима обавеза за неповучена средства из уговорених кредита за које је гаранције дала Република Србија.

Препорука број 17: Препоручује се Предузећу да усагласи ванбилансне евиденције за неповучена средства из уговорених кредита за које се Република Србија појављује као гарант, са стварним стањем.

3.3.17.2.5. Дате менице по дугорочним кредитима (ванбилансно евидентирање)

На име обезбеђења дугорочних кредита, Предузеће је издало бланко сопствене менице и по истима исказало обавезе у износу од 90.089.836 хиљада динара, што на дан 31.12.2018. године представља вредност доспелих, а неизмиренних обавеза (по основу главнице и пројектоване камате по плану отплате кредита до краја отплатног периода).

Након измирења ануитета који доспевају у току године, Агенција за осигурање депозита, на крају календарске године, враћа Предузећу по две менице по кредиту, које се потом искњижавају из регистра меница. С друге стране, Министарство финансија Републике Србије и Банка „Intesa“ а.д. Београд, враћање меница врше тек по измирењу свих обавеза по предметним уговорима.

Табела број 48: Преглед датих меница по дугорочним кредитима (ванбилансно евидентирање)

Р.бр.	Кредитор	Број меница	Валута	Износ у валути	Износ у хиљадама динара	Износ у хиљадама динара (ГК)	Разлика у хиљадама динара
	УКУПНО ВАНБИЛАНСНО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ДАТИХ МЕНИЦА ПО ДУГОРОЧНИМ КРЕДИТИМА				93.069.682	90.089.837	2.979.845
1	ПАРИСКИ КЛУБ				21.946.402	18.982.499	2.963.903
1.1	Немачка ЈП "ЕПС" (Банка "Intesa")	40	EUR	5.710.874,98	674.995	674.995	0
1.2	Немачка ЈП "ЕПС" (Агенција за осигурање депозита)	11	EUR	1.022.246,38	120.824	120.824	0
1.3	Канада ЈП "ЕПС" (Агенција за осигурање депозита)	11	EUR	36.520.111,41	4.316.480	4.316.480	0
1.4	Русија ЈП "ЕПС" (Агенција за осигурање депозита)	31	USD	41.147.626,88	4.254.224	4.254.224	0
1.5	САД ЈП "ЕПС" (Агенција за осигурање депозита)	11	USD	4.785.070,60	494.725	494.725	0
1.6	Аустрија РБ "КОЛУБАРА" (Агенција за осигурање депозита)	11	EUR	2.247.303,85	265.619	95.619	1.203.109
1.7	Француска РБ "КОЛУБАРА" (Агенција за осигурање депозита)	11	EUR	321.289,11	37.975		
1.8	Немачка РБ "КОЛУБАРА" (Агенција за осигурање депозита)	11	EUR	8.419.458,37	995.135		
1.9	Француска "ТЕНТ" (Агенција за осигурање депозита)	11	EUR	29.600.952,60	3.498.673	2.916.693	581.980
1.10	Швајцарска "ТЕНТ" (Агенција за осигурање депозита)	11	CHF	42.957.380,32	4.509.576	4.434.709	74.866
1.11	Немачка ТЕ КО "КОСТОЛАЦ" (Агенција за осигурање депозита)	11	EUR	4.429.650,36	523.561	171.429	352.131
1.12	Швајцарска ТЕ КО "КОСТОЛАЦ" (Агенција за осигурање депозита)	11	CHF	7.959.876,54	835.611	206.547	629.064
1.13	Јапан - "ДЛ ХЕ" (Агенција за осигурање депозита)	11	JPY	1.515.115.267,66	1.419.005	1.296.253	122.752
2	ЛОНДОНСКИ КЛУБ				822.315	977.691	-155.376
2.1	Лондонски клуб "ТЕНТ" (Агенција за осигурање депозита)	12	USD	5.284.782,73	546.390	448.090	98.300
2.2	Лондонски клуб "Панонске ТЕТО" (Агенција за осигурање депозита)	10	USD	2.668.795,35	275.925	529.600	-253.675
3	IBRD				352.852	350.429	2.423
3.1	IBRD 2338-5 ЈП "ЕПС" (Агенција за осигурање депозита)	26	EUR	2.160.713,28	255.385	255.385	0
3.2	IBRD 2338-7 ЈП "ЕПС" (Агенција за осигурање депозита)	26	EUR	617.812,47	73.022	73.022	0
3.3	IBRD 14695 ЈП "ЕПС" (Агенција за осигурање депозита)	26	EUR	23.547,00	2.783	2.783	0
3.4	IBRD 14695 "ТЕНТ" (Агенција за осигурање депозита)	26	EUR	183.274,11	21.662	19.239	2.423
4	КИНЕСКИ КРЕДИТ (репрограм)				886.000	717.104	168.895
4.1	Кинески кредит ЈП "ЕПС" (Агенција за осигурање депозита)	5	USD	8.569.549,26	886.000	717.104	168.895

Р.бр.	Кредитор	Број меница	Валута	Износ у валути	Износ у хиљадама динара	Износ у хиљадама динара (ГК)	Разлика у хиљадама динара
5	РУСКИ КРЕДИТ (кларинг)				6.410.770	6.410.770	0
5.1	Руски кредит ЈП "ЕПС" (Министарство финансија)	32	USD	62.006.122,29	6.410.770	6.410.770	0
6	КИНЕСКИ КРЕДИТИ				45.166.242	45.166.242	0
6.1	Кинески кредит "ЈП "ЕПС" (ЕХИМ банка - МФ) фаза 1	31	USD	282.604.925,70	29.218.325	29.218.325	0
6.2	Кинески кредит "ЈП "ЕПС" (ЕХИМ банка - МФ) фаза 2	41	USD	154.251.129,79	15.947.916	15.947.916	0
7	WB IBRD				17.485.102	17.485.102	0
7.1	WB IBRD ЈП "ЕПС" (Министарство финансија)	20	EUR	147.934.860,73	17.485.102	17.485.102	0
РЕКАПИТУЛАЦИЈА (МАЊЕ ИСКАЗАНО)					92.793.757	89.560.236	3.233.521
РЕКАПИТУЛАЦИЈА (ВИШЕ ИСКАЗАНО)					275.925	529.600	-253.675

Вредност доспелих, а неизмирених обавеза (по основу главнице и пројектоване камате), на дан 31.12.2018. године, износила је 93.069.682 хиљаде динара.

Налаз: У финансијским извештајима за 2018. годину, на позицијама ванбилансне активе и пасиве за дате менице по дугорочним кредитима, Предузеће је исказало износ од 90.089.837 хиљада динара, који је за 2.979.845 хиљада динара мањи од стварних обавеза по кредитима за чије обезбеђење су издате менице. Због неурачунавања пројектованих камата у износ који се обезбеђује меницом, мање је исказана вредност меница за 3.233.520 хиљада динара, а због неумањења вредности враћених меница по кредиту Лондонског клуба поверилаца, више је исказана вредност меница за 253.675 хиљада динара.

Ризик: Исказивање нетачних података у ванбилансним евиденцијама Предузећа, може имати за последицу да корисници финансијских извештаја неће имати потребне информације о износу обавеза по издатим меницама за дугорочне кредите.

Препорука број 18: Препоручује се Предузећу да усагласи ванбилансне евиденције за издате менице по дугорочним кредитима, са стварним стањем.

3.3.17.2.6. Преглед пратећих обавеза и расхода по дугорочним кредитима

У табели која следи дат је упоредни преглед обавеза по основу камата, унапред обрачунатих трошкова, расхода камата и провизија на неискоришћени део средстава из дугорочних кредита:

Табела број 49: Преглед пратећих обавеза и расхода по дугорочним кредитима

Р. бр.	Референца кредита	Обавезе по основу камата и трошкова финансирања		Унапред обрачунати трошкови (укалкулисани трошкови камата)	Расходи камата	Провизија на неискоришћени део средстава из кредита	Капиталисање камата и провизија за организовање посла
		Доспеле и плаћене обавезе	Доспеле и неплаћене обавезе				
	КАМАТЕ ПО КРЕДИТИМА	2.167.038	276.504	892.574	1.180.013	0	1.142.014
I	КРЕДИТИ У ЗЕМЉИ	525.040	265.153	356.670	647.319	0	0
1	Париски клуб	436.282	0	114.572	424.213	0	0
2	Лондонски клуб	50.949	0	5.096	50.324	0	0
3	IBRD	6.124	249.983	1.726	11.239	0	0
4	EIB - EZ	0	15.170	0	0	0	0
5	Кинески кредит	31.685	0	12.409	30.518	0	0
6	Руски кредит	0	0	222.867	131.025	0	0
II	КРЕДИТИ У ИНОСТРАНСТВУ	1.641.998	11.351	535.904	532.694	0	1.142.014
7	Кредити Влада држава (Пољске, Јапана и Кине)	1.023.386	0	481.638	7.954		1.051.950
8	Кредити Међународних финансијских организација	618.612	0	54.266	524.740		90.064
9	Техноехроп, Праг, Чешка (РБ Колубара)	0	11.351	0	0		0
	ПРОВИЗИЈЕ ПО КРЕДИТИМА	316.331	5.097	0	0	250.034	70.911
II	КРЕДИТИ У ИНОСТРАНСТВУ	316.331	5.097	0	0	250.034	70.911
7	Кредити Влада држава (Пољске, Јапана и Кине)	168.956	5.097	0	0	173.584	0

-у хиљадама динара-

Р. бр.	Референца кредита	Обавезе по основу камата и трошкова финансирања		Унапред обрачунати трошкови (укалкулисани трошкови камата)	Расходи камата	Провизија на неискоришћен и део средстава из кредита	Капиталисање камата и провизија за организовање посла
		Доспеле и плаћене обавезе	Доспеле и неплаћене обавезе				
8	Кредити Међународних финансијских организација	147.375	0	0	0	76.450	70.911
9	Technoexport, Праг, Чешка (РБ Колубара)	0	0			0	
	УКУПНО ЗА КАМАТЕ И ПРОВИЗИЈЕ	2.483.369	281.601	892.574	1.180.013	250.034	1.212.925

3.3.17.2.7. Обавезе по основу камата и трошкова финансирања

Обавезе за камате и трошкове финансирања по дугорочним кредитима, исказане у износу од 281.601 хиљада динара, односе се на:

1) доспеле и неизмирене обавезе на име камата, 276.504 хиљаде динара:

- по рефинансираним кредитима реализованим пре 1990. године из средстава Међународне банке за обнову и развој – IBRD 23386 (249.983 хиљаде динара) и Европске инвестиционе банке ЕИВ-ЕЗ (15.170 хиљада динара);
- по кредиту који је дао испоручилац опреме - инокредитор „Technoexport“ из Прага (11.351 хиљаду динара);

2) доспеле и неизмирене обавезе на име провизија за неповучена средства по кредиту који је дала Влада НР Кине, 5.097 хиљада динара.

Истовремено, доспеле и измирене обавезе за камате и трошкове финансирања по дугорочним кредитима износиле су 2.483.369 хиљада динара, од чега се 2.167.038 хиљада односило на камате, а 316.331 хиљада динара на провизије за неповучена средства кредита.

У пословним књигама Предузећа, исказан је и износ од 662 хиљаде динара који се односи на почетно стање пренето из 2015. године за ХЕ „Бердап - Пирот“.

У поступку ревизије утврђено је да је вредност укупно доспелих, а неизмирених обавеза (по основу камата и трошкова финансирања), на дан 31.12.2018. године, износила 3.680.479 хиљада динара. Због неискњижавања извршеног отписа дуга, више су исказане обавезе за камате по дугорочном кредиту Међународне банке за обнову и развој – IBRD 23386, у износу од 79.080 хиљада динара. Истовремено, Предузеће је мање исказало обавезе по основу камата за износ од 3.477.958 хиљада динара, због неисказивања обавеза по кредиту Лондонског клуба поверилаца (Напомене: 3.3.17.2.1.1.2. и 3.3.17.2.1.1.3).

3.3.17.2.8. Унапред обрачунати трошкови

Унапред обрачунати трошкови исказани у износу од 894.921 хиљаду динара односе се на укалкулисане трошкове камата по: дугорочним кредитима у земљи (356.670 хиљада динара) и дугорочним кредитима у иностранству (535.904 хиљаде динара), као и на разграничене обавезе (на име главнице и камате) по кредиту Међународне банке за обнову и развој IBRD 14965 Косово С (2.347 хиљада динара).

3.3.17.2.9. Расходи камата

Расходи камата исказани у износу од 1.180.013 хиљада динара обухватају:

- расходе камата по кредитима у земљи, 647.319 хиљада динара (рефинансираним кредитима из средстава Париског и Лондонског клуба, Међународне банке за обнову и развој (IBRD), Европске инвестиционе банке (ЕИВ-ЕЗ), рефинансираног кредита НР Кине и кредита по основу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације);
- расходе камата по кредитима у иностранству, 532.694 хиљаде динара (кредитима које су дале међународне финансијске организације и владе држава: Пољске, Јапана и Кине).

У тесту кредита постоји разлика у односу на финансијске извештаје (6 хиљада динара), јер су трошкови разврстани по кредитима преко потражне стране обавеза на дан доспећа, где је код неких кредита у потражном промету обавезе, била садржана и курсна разлика, те је дошло до неслагања.

У поступку ревизије утврђено је да су расходи камата текућег периода по дугорочним кредитима мање исказани за износ од 420. 616 хиљада динара, због неисказивања расхода камата по кредиту Лондонског клуба поверилаца, у износу од 425.751 хиљаду динара, односно, због више исказаних расхода камата по кредиту Међународне банке за обнову и развој – IBRD 23386, у износу од 5.135 хиљада динара (Напомене: 3.3.17.2.1.1.2. и 3.3.17.2.1.1.3).

3.3.17.2.10. Провизија на неискоришћени део средстава из кредита

Због неискоришћених средстава из кредита које су дале владе држава и међународне финансијске организације за инвестиционе пројекте „Електропривреде Србије“, Предузеће је у својим пословним књигама, на име плаћене провизије (признате у оквиру осталих финансијских расхода), исказало износ од 250.035 хиљада динара.

Провизије су обрачунате на вредност неискоришћених средстава, а кретале су се у распону од 0,1% до 0,75%, зависно од кредитора.

Као основица за обрачун провизије се увек узима износ неповучених средстава, и иста се обрачунава и плаћа на датуме плаћања камате. Процент „commitment fee“ трошка зависи од уговора до уговора. Када се зајам повуче у целости, или откаже, од тог датума основица за обрачун провизије је 0,00 и иста се више не обрачунава.

У складу са закљученим уговорима, провизије су плаћене код кредита које су дале Влада Јапана (преко Јапанске агенције за међународну сарадњу - JICA) и Влада НР Кине (преко Кинеске Export-Import Банке - EXIM Bank of China), као и кредита одобрених од стране Европске банке за обнову и развој (EBRD), Европске инвестиционе банке (EIB), Немачке финансијске организације – KfW и Међународне банке за обнову и развој – IBRD.

Табела број 50: Преглед плаћених провизија

-у хиљадама динара-

Кредитор	Валута	Датум закључења уговора	Крајњи рок коришћења средстава	Процент провизије	Датум доспећа	Износ плаћене провизије на неповучена средства		Напомена
						у валути	у динарима	
Влада Пољске	USD	16.10.2002.	31.12.2005.	/	15.06/15.12.	0,00	0	није уговорена провизија на неповучена средства
Јапански кредит JICA	JPY	24.11.2011.	31.05.2022.	0,1%	20.05/20.11.	24.065.427,00	21.905	на неискоришћена средства кредита обрачунава се 20.05/20.11; средства кредита нису искоришћена у целости
EXIM Bank of China I	USD	26.12.2011.	31.12.2018.	0,75%	21.01/21.07.	185.784,86	23.436	commitment charge се обрачунавао до 31.12.2018. када су средства кредита повучена у целости
EXIM Bank of China II	USD	17.12.2014.	25.05.2022.	0,25%	21.01/21.07.	1.297.548,61	128.243	кредит није искоришћен у целости; крајњи рок коришћења је 25.05.2022.
EBRD III	EUR	02.09.2010.	02.09.2018.	0,5%	02.03/02.09.	177.251,80	20.931	commitment fee се обрачунавао до 02.09.2018, када је део кредита у износу од 35.101.333,74 EUR отказан
EBRD IV	EUR	28.07.2011.	31.01.2017.	0,5%	31.01/31.07.	0,00	0	крајњи рок коришћења средстава је био 31.01.2017, до када су средства и искоришћена; commitment fee се више не обрачунава и не плаћа
EBRD V	EUR	07.12.2011.	31.12.2019.	0,5%	30.04/31.10.	133.527,24	15.789	кредит није искоришћен у целости; commitment fee се и даље обрачунава и плаћа
EBRD VI	EUR	30.10.2015.	29.09.2017.	0,5%	15.06/15.12.	0,00	0	крајњи рок коришћења средстава је био 29.09.2017, а средства су искоришћена закључно са 18.10.2016; commitment fee се више не обрачунава и не плаћа
EIB III	EUR	29.11.2010.	30.06.2020.	/	/	0,00	0	није уговорена провизија на неповучена средства; средства кредита нису повучена

Кредитор	Валута	Датум закључења уговора	Крајњи рок коришћења средстава	Процент провизије	Датум доспећа	Износ плаћене провизије на неповучена средства		Напомена
						у валути	у динарима	
KfW III	EUR	09.09.2005.	31.03.2014.	0,25%	30.06/30.12.	0,00	0	кредит је искоришћен до 31.03.2014.; commitment charge се од тада не обрачунава и не плаћа
KfW IV	EUR	02.01.2008.	31.12.2019.	0,25%	30.06/30.12.	3.862,67	456	кредит није искоришћен у целости, а крајњи рок коришћења је 31.12.2019.; commitment charge се и даље обрачунава и плаћа
KfW V	EUR	29.10.2010.	31.12.2020.	0,25%	30.06/30.12.	66.486,59	7.855	кредит није искоришћен у целости, а крајњи рок коришћења је 31.12.2020.; commitment charge се и даље обрачунава и плаћа
KfW VI	EUR	12.10.2012.	31.12.2019.	0,25%	30.06/30.12.	51.982,85	6.141	кредит није искоришћен у целости, а крајњи рок коришћења је 31.12.2019.; commitment charge се и даље обрачунава и плаћа
KfW VII	EUR	28.02.2017.	30.06.2022.	0,25%	30.06/30.12.	112.500,00	13.293	средства кредита који је одобрен на износ од 45 милиона EUR нису коришћена током 2017. и 2018.
KfW VIII	EUR	29.11.2017.	30.12.2021.	0,25%	30.06/30.12.	67.222,22	7.949	средства кредита који је одобрен на износ од 80 милиона EUR нису коришћена током 2017. и 2018.
WB IDA	XDR	08.09.2005.	30.06.2012.	0,75%	15.03/15.09.	0,00	0	до 30.06.2012. године искоришћен је највећи део средстава, с тим да је део у износу од 441.151,20 XDR отказан
WB IBRD	EUR	09.10.2014.	31.10.2019.	0,25%	01.05/01.11.	34.148,10	4.037	кредит није искоришћен у целости; commitment fee се и даље обрачунава и плаћа.
РЕКАПИТУЛАЦИЈА								
УКУПНО EUR						646.981,47	76.451	
УКУПНО USD						1.483.333,47	151.679	
УКУПНО JPY						24.065.427,00	21.905	
УКУПНО XDR						0,00	0	
УКУПНО RSD							250.035	

За све кредите који нису у целости искоришћени, провизија на неповучена средства се и даље обрачунава, све до крајњег рока коришћења средстава, или пре тог рока, уколико се средства кредита повуку у целости, у складу са закљученим уговорима.

3.3.17.2.11. Капиталисање камата и провизија за организовање посла

Трошкови позајмљивања (камате и провизије за организовање посла) који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства), се капитализују као део набавне вредности тих средстава.

У вези са наведеним, Предузеће је у 2018. години извршило капиталисање камата у износу од 1.142.013 хиљада динара (по кредитима које су дале међународне финансијске организације и владе држава: Пољске, Јапана и Кине), као и капиталисање провизије за организовање посла у износу од 70.911 хиљада динара (management fee по кредиту KfW VIII).

Сви остали трошкови позајмљивања се признају на терет резултата у периоду у коме су и настали.

3.3.17.3. Остале дугорочне обавезе

Остале дугорочне обавезе, исказане у износу од 95.457 хиљада динара, односе се на обавезе ЈП „Електропривреде Србије“ према ЈП „Електро mreжи Србије“, по основу расподеле заједничког прихода закључно са 31.12.2004. године.

Према Билансу разграничења средстава, права и обавеза ЈП „ЕПС“ и ЈП „ЕМС“, краткорочне обавезе ЈП „ЕПС“ по наведеном основу су износиле 2.555.967 хиљада динара. Међутим, после отпуста дела потраживања од стране ЈП „ЕМС“ у износу од 1.545.243 хиљаде динара, измирење преосталог дуга од 1.010.725 хиљада динара је репрограмирано.

Утврђен је петнаестогодишњи рок за измирење обавеза, у 180 једнаких месечних рата (од по 5.615 хиљада динара), почевши од 30.06.2006. године, уз камату у висини есконтне стопе Народне банке Србије, која се плаћа у роковима доспећа главне рате дуга.

Споразумом о регулисању дуга број I-221/3-08 од 02.06.2008. године, наведена предузећа су се сагласила да преостали износ краткорочне обавезе, која је на дан 01.05.2008. године износила 881.577 хиљада динара, ЈП „ЕПС“ настави да измирује на начин и под условима и роковима како је утврђено у Билансу разграничења.

3.3.18. Одложене пореске обавезе

Одложене пореске обавезе на дан 31. децембра 2018. године исказане су у износу од 69.961.356 хиљада динара.

Табела број 51: Промене у одложеним пореским обавезама

-у хиљадама динара-

Назив	2018.године	2017.година
Почетно стање 1. јануара 2018. године	71.247.147	72.865.438
Ефекти на биланс успеха	(1.285.791)	(1.587.372)
Остало		(30.919)
Укупно	69.961.356	71.247.147

Одложене пореске обавезе исказане у износу од 69.961.356 хиљада динара односе се на привремене разлике између основице по којој се некретнине, постројења и опрема признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима Предузећа.

3.3.19. Краткорочне финансијске обавезе

Краткорочне финансијске обавезе, у укупном износу од 14.100.796 хиљада динара обухватају:

Табела број 52: Преглед краткорочних финансијских обавеза по износима за 2017. и 2018. годину

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Део дугорочних кредита који доспева до једне године	14.026.392	11.986.027
Део осталих дугорочних обавеза који доспева до једне године	67.382	67.407
Остале краткорочне финансијске обавезе	7.022	117.243
Укупно	14.100.796	12.170.677

3.3.19.1. Део дугорочних кредита који доспева до једне године

Обавезе по дугорочним кредитима које доспевају до једне године, исказане у износу од 14.026.392 хиљаде динара, чине доспећа до једне године по дугорочним кредитима у земљи и иностранству.

Обавезе по основу дугорочних кредита у земљи (у девизама), које доспевају до једне године, у износу од 3.739.253 хиљаде динара, се састоје од:

– обавеза за рефинансиране кредите реализоване пре 1990. године из средстава: Париског клуба поверилаца (2.260.720 хиљада динара), Лондонског клуба поверилаца (112.510 хиљада динара), Међународне банке за обнову и развој – IBRD (272.854 хиљаде динара) и Европске инвестиционе банке ЕИВ-ЕЗ (50.421 хиљада динара);

– обавеза за рефинансиране кредите реализоване преко домаћих банака у периоду од 1990. до 2001. године из средстава кредита НР Кине (337.790 хиљада динара) и

– обавеза за рефинансирани кредит по основу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о регулисању обавеза по обрачунима везаним за робни промет између бившег СССР-а и бивше СФРЈ од 27.04.2007. године (704.958 хиљада динара).

Обавезе по основу дугорочних кредита у иностранству, које доспевају до једне године, у износу од 10.287.139 хиљада динара, се састоје од обавеза:

- за кредите међународних финансијских организација (6.761.879 хиљада динара);
- за кредите које су дале владе држава: Пољске, Јапана и Кине (3.453.189 хиљада динара);
- нерепрограмираних обавеза по кредиту закљученом пре 1992. (72.071 хиљада динара).

3.3.19.2. Део осталих дугорочних обавеза који доспева до једне године

Остале дугорочне обавеза који доспевају до једне године, исказане су у износу од 67.382 хиљаде динара и односе се на годишња доспећа обавеза ЈП „Електропривреде Србије“ према ЈП „Електромрежи Србије“, сагласно Билансу разграничења средстава, права и обавеза између наведених предузећа и Споразуму о регулисању дуга.

3.3.19.3. Остале краткорочне финансијске обавезе

Остале краткорочне финансијске обавезе, исказане у износу од 7.022 хиљаде динара обухватају:

- обавезу из ранијих периода РБ „Колубара“ према Привредном друштву за дистрибуцију топлотне енергије „Топлификација“ из Лазаревца, јер је књиговодствена вредност искњижених средстава (ствари) из РБ „Колубара“ била мања за 3.016 хиљада динара у односу на вредност наведену у Одлуци о оснивању овог привредног друштва,
- обавезе „ЕПС Снабдевања“ (2.963 хиљаде динара), обухватају провизије банке приликом обављања платног промета преко ПОС терминала који се налазе на благajнама „ЕПС Снабдевања“, а на којима грађани плаћају обавезе за електричну енергију, платним картицама уместо готовином,
- обавезе „Управе ЕПС“ (1.043 хиљаде динара), обухватају обавезе које се односе на: плаћања мастер-кардом (бизнис платним картицама) у земљи и иностранству, са месечним накнадама за коришћење картица, провизије и накнаде банке за извршен платни промет према иностранству, као и на примљене депозите од понуђача за учешће на тендерима које је расписао ЈП „ЕПС“, а које још нису враћене понуђачима.

3.3.20. Примљени аванси, депозити и кауције

Примљени аванси, депозити и кауције су на дан 31. децембар 2018. године исказане у износу од 505.594 хиљада динара и односе се на:

Табела број 53: Структура примљених аванса

Назив	-у хиљадама динара-	
	2018. године	2017. година
Примљени аванси у динарима	420.544	402.760
Примљени аванси у девизама	332	1.115.547
Примљени депозити и кауције	84.065	172.090
Примљени аванси од физичких лица у динарима	653	1.002
Укупно	505.594	1.691.399

Примљени аванси односе се на продају угља, секундарних сировина, закупа стамбеног и пословног простора, откуп станова, накнаду штете, откуп тендерске документације, учешће на лицитацији и друге примљене авансе по различитим основама. Највећим делом односе се на примљене авансе за продају угља у Огранку РБ Колубара, у износу од 207.373 хиљада динара и у Огранку ТЕ-КО Костолац, у износу од 9.244 хиљада динара.

3.3.21. Обавезе из пословања

Предузеће је исказало обавезе из пословања у укупном износу од 47.118.814 хиљада динара, са следећом структуром:

Табела број 54: Структура обавеза из пословања

-у хиљадама динара-

Обавезе из пословања	2018. година	2017. година
Добављачи – матична и зависна правна лица у земљи	22.283.203	29.543.756
Добављачи – матична и зависна правна лица у иностранству	0	2.466
Добављачи – остала повезана правна лица у земљи	45.961	0
Добављачи у земљи	16.891.731	12.297.902
Добављачи у иностранству	7.628.549	4.756.480
Остале обавезе из пословања	269.370	613.176
Укупно	47.118.814	47.213.780

Добављачи – матична и зависна правна лица

Обавезе према добављачима из односа матична и зависна правна лица, исказане у износу од 22.283.203 хиљаде динара, обухватају обавезе према правним лицима у саставу ЕПС групе, и то: 22.256.252 хиљаде динара чине обавезе према зависном правном лицу ОДС „ЕПС Дистрибуција“ из Београда, а 26.951 хиљада динара према „Колубара – Грађевинар“ из Лазаревца.

Обавезе према ОДС „ЕПС Дистрибуција“ се највећим делом односе на накнаде за приступ и коришћење дистрибутивног система за гарантовано, комерцијално и резервно снабдевање (мрежарина). Ради се о обавезама за нестандартне услуге, које се односе на сва мерна места крајњих купаца, чије се снабдевање обавља по тржишним принципима. Услуге које се пружају обухватају: послове обуставе електричне енергије, послове прикључења мерног места по престанку разлога за обуставу електричне енергије, као и послове читавања мерних уређаја на захтев ван периода редовног читања.

Добављачи – остала повезана правна лица

Обавезе према осталим повезаним правним лицима, исказане у износу од 45.961 хиљаду динара, обухватају обавезе према предузећима електропривреде са територије АП Косова и Метохије, по основу: извршених радова на одржавању, ревизији и изради мерних места, као и пружених услуга сече растиња од стране ЈП ПК „Косово“ (25.152 хиљаде динара); извршених радова на ревизији и ремонту водовода од стране ЈП „Електрокосмет“ (19.186 хиљада динара) и извршених радова на антикорозивној заштити од стране ЈП ТЕ „Косово“ Обилић.

Добављачи у земљи

Обавезе према добављачима у земљи, исказане су у износу од 16.891.731 хиљаду динара.

У оквиру исказане вредности, садржан је износ од 16.392.520 хиљада динара који се односи на обавезе према добављачима за извршене набавке: основних средстава, опреме, резервних делова, инвестиционог материјала, репроматеријала, горива и мазива, услуга одржавања, услуга осигурања и других производа и услуга, који су неопходни ради обезбеђивања услова за техничко-технолошко јединство електртоенергетског система Републике Србије, усклађен развој електропривредних делатности, рационално и ефикасно искоришћавање природних ресурса и континуирано снабдевање потрошача електричном енергијом.

Обавезе према АД „Електро mreжа Србије“, у износу од 499.211 хиљада динара, признате су по основу накнаде за приступ и коришћење система за пренос електричне енергије. Накнада коју је Предузеће у обавези да плаћа „Електро mreжи Србије“ је у складу са Правилима о раду тржишта електричне енергије, а односи се на накнаду за приступ високонапонској мрежи, накнади за ангажовану балансну енергију.

Добављачи у иностранству

Обавезе према добављачима у иностранству, исказане у износу од 7.628.549 хиљада динара, највећим делом се односе на обавезе за извршене услуге и набавке основних средстава, опреме, резервних делова и материјала.

Остале обавезе из пословања

Остале обавезе из пословања, исказане у износу од 269.370 хиљада динара, обухватају: обавезе по основу експропријације за одузето земљиште од физичких лица за експлоатацију угља у износу од 7.633 хиљаде динара, обавезе по основу накнаде штете за причињене штете физичким лицима на усевима, воћњацима (приликом рада машина на коповима угља) у износу од 8.201 хиљаду динара и остале обавезе у износу од 253.536 хиљада динара.

Неусаглашене обавезе

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2018. годину, Предузеће није обелоданило неусаглашене обавезе из пословања у износу од 14.778.802 хиљаде динара, од чега се 9.110.840 хиљада динара односи на исказана неусаглашена стања, док се 5.667.962 хиљаде динара односи на невраћене ИОС-е од добављача (Напомена 4).

3.3.22. Остале краткорочне обавезе

Остале краткорочне обавезе исказане су у износу од 12.315.089 хиљада динара и односе се на:

Табела број 55: Структура осталих краткорочних обавеза

Остале краткорочне обавезе	-у хиљадама динара-	
	2018. година	2017. година
Обавезе из специфичних послова	948.554	982.066
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	3.000.304	2.266.291
Корекција обавеза по основу зарада и накнада зарада		206.745
Друге обавезе	8.366.231	13.925.441
Укупно	12.315.089	17.380.543

Обавезе из специфичних послова, исказане у износу од 948.554 хиљаде динара, односе се на обавезе по основу фактурисане таксе за Јавни Медијски Сервис које је Предузеће, као снабдевач електричном енергијом, у обавези да наплати од крајњих купаца за рачун Јавног Медијског Сервиса. Обавезе Предузећа према Јавном Медијском Сервису измирују се у висини фактурисаног, а не у висини наплаћеног износа.

Предузеће је у 2018. години извршило корекцију почетног стања осталих краткорочних обавеза у износу од 206.745 хиљада динара које се односе на накнадно утврђено право запослених из ранијих година на стаж осигурања са увећаним трајањем за рад на нарочито тешким, опасним и за здравље штетним пословима.

Табела број 56: Структура обавеза по основу зарада и накнада зарада

Обавезе по основу зарада и накнада зарада	-у хиљадама динара-	
	2018. година	
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају	1.671.942	
Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	212.240	
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	536.142	
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	533.762	
Обавезе за нето накнаде зарада које се рефундирају	38.827	
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет запосленог које се рефундирају	4.508	
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет послодавца које се рефундирају	2.883	
Укупно	3.000.304	

Након спроведене статусне промене издвајања уз припајање Оператора дистрибутивног система „ЕПС Дистрибуција“ од 4. јануара 2016. године, ЈП „ЕПС“ - у су припојени технички центри и измењена је дотадашња организација и систематизација послова у техничким центрима. Тиме је престао да важи Записник Комисије за евидентирање радних места са стажом осигурања са увећаним трајањем. Спроведен је поступак утврђивања радних места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем у складу са систематизацијом и организацијом послова у техничким центрима у ЈП „ЕПС“. Сачињен је Записник Комисије образоване од стране Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање о радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем у ЈП „ЕПС“, Београд број 181-854/19 од 30. јануара 2019. године. Записником су утврђена радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем према члану 2. Правилника о радним местима, односно пословима на којима се стаж рачуна са увећаним трајањем³⁶. Одлуком директора Предузећа број 1.2.0.2-151404/1-19 од 18. марта 2019. године утврђено је право на обрачун и исплату додатног доприноса за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем у периоду од 4. јануара 2016. године до 31. марта 2019. године, запосленима у техничким центрима Београд, Нови Сад, Краљево, Ниш и Крагујевац укључујући и одсеке за техничке услуге у оквиру ЈП „ЕПС“, Београд а који обављају послове означене претходно наведеним Записником.

Изменама и допунама Записника о радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем у ЈП „Електропривреда Србије“, Огранака РБ Колубара, Београд број 181-10243/18-1 од 21. децембра 2018. године, сачињеним од стране Комисије за утврђивање радних места код послодавца на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем која је образована у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, утврђена су радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем и степеном увећања код послодавца.

Доприноси за пензијско и инвалидско осигурање у смислу члана 3 став 1 тачка 1) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање³⁷ су доприноси за пензијско и инвалидско осигурање, додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем у складу са законом и допринос за случај инвалидности и телесног оштећења по основу повреде на раду и професионалне болести у случајевима утврђеним законом. Члан 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање прописује да обвезник обрачунавања и плаћања доприноса из основице и на основицу за запослене, изабрана, именована и постављена лица која обављају привремене и повремене послове је послодавац. Послодавац је дужан да доприносе из члана 51 наведеног Закона обрачуна и уплати истовремено са исплатом зараде, разлике зараде или уговорене накнаде за привремене и повремене послове, по прописима који важе у моменту исплате тих примања.

У поступку ревизије утврђено је да Предузеће није у 2018. и ранијих година обрачунало и уплатило додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем за све запослене који су према важећим прописима остварили право на додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем.

³⁶ „Службени гласник РС“, бр. 105/2003, 126/2004, 93/2005, 3/2007, 8/2007, 56/2007, 23/2008, 49/2010, 48/2011, 50/2012 и 22/2013.

³⁷ „Службени гласник РС“, бр. 84/2004, 61/2005, 62/2006, 5/2009, 52/2011, 101/2011, 7/2012 – усклађени дин.изн., 8/2013 - усклађени дин.изн., 47/2013, 108/2013, 6/2014 - усклађени дин.изн., 57/2014, 68/2014 – др.закон, 5/2015 - усклађени дин.изн., 112/2015, 5/2016 - усклађени дин.изн., 7/2017 - усклађени дин.изн., 113/2017, 7/2018 - усклађени дин.изн., 95/2018 и 4/2019 - усклађени дин.изн.

Налаз: Предузеће није у финансијским извештајима за 2018. годину и раније године исказало обавезе за све запослене који су остварили право на додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем. Наведено није у складу са чланом 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање јер је послодавац био у обавези да обрачуна и исплати додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем истовремено са исплатом зараде по прописима који важе у моменту исплате тих примања. На тај начин су у финансијским извештајима за 2018. годину потцењене обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца у укупном износу од 1.518.155 хиљада динара и трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада текуће године за 123.030 хиљада динара, а прецењено је почетно стање резултата из ранијих година у износу од 1.395.125 хиљада динара.

Мере предузете у поступку ревизије: Предузеће је у току ревизије утврдило и у пословним књигама за 2019. годину прокњижило обавезе за додатне доприносе за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем у укупном износу од 1.518.155 хиљада динара. Право на додатни допринос за стаж осигурања који се рачуна са увећаним трајањем из ранијих година за 3.280 запослених утврђено је Записницима Комисије за утврђивање радних места код послодавца на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем која је образована у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, а за 1.606 запослених Предузеће је утврдило накнадном контролом извршеном од стране својих стручних служби.

Друге обавезе на дан 31. децембар 2018. године исказане су у укупном износу од 8.366.231 хиљаду динара и односе се на:

Табела број 57: Структура других обавеза

-у хиљадама динара-

Друге обавезе	2018. година
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања (Напомена 3.3.17.2.7)	364.940
Обавезе за дивиденде и учешће у добитку	4.207.483
Обавезе према запосленима	2.185.957
Обавезе према директору, односно члановима органа управљања и надзора	336
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима	66.990
Остале обавезе	1.540.525
Укупно	8.366.231

Исказане обавезе за дивиденде и учешће у добитку у износу од 4.207.483 хиљаде динара односе се на обавезе на основу одлука о расподели добитка. У току 2018. године Предузеће је оснивачу исплатило укупно 6.594.733 хиљаде динара на име учешћа у добити по финансијским извештајима за 2015. годину и 2016. годину.

Обавезе према запосленима исказане у износу од 2.185.957 хиљада динара односе се на обавезе према запосленима по основу добровољног раскида радног односа у износу од 1.966.496 хиљада динара, доспеле обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда у износу од 182.572 хиљаде динара и остале обавезе према запосленима у износу од 36.889 хиљада динара.

3.3.23. Обавезе по основу пореза на додату вредност

Обавезе по основу пореза на додату вредност исказане су у износу од 7.595.757 хиљада динара.

Табела број 58: Структура других обавеза

-у хиљадама динара-

Обавезе по основу пореза на додату вредност	2018. година	2017. година
Разграничени порез на додату вредност	4.980.981	4.508.042
Обавезе по основу обрачуног пореза на додату вредност	2.614.776	2.017.689
Укупно	7.595.757	6.525.731

Разграничени порез на додату вредност исказан у износу од 4.980.981 хиљада динара односи се на дуговани порез наредног пореског периода, који је плаћен по умањењу претходног пореза на додату вредност после датума биланса стања.

3.3.24. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине исказане су у износу од 7.879.905 хиљада динара.

Табела број 59: Структура обавеза за остале порезе, доприносе и друге дажбине

-у хиљадама динара-

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	2018. година	2017. година
Обавезе за акцизе	3.143.585	3.020.737
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова	3.935.311	3.496.459
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	801.009	977.701
Укупно	7.879.905	7.494.897

3.3.25. Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења исказана су у износу од 10.417.743 хиљаде динара.

Табела број 60: Структура пасивних временских разграничења

-у хиљадама динара-

Пасивна временска разграничења	2018. година	2017. година
Унапред обрачунати трошкови	963.572	1.290.212
Одложени приходи и плаћене донације	8.987.838	8.709.187
Остала пасивна временска разграничења	466.333	414.431
Укупно	10.417.743	10.413.830

Обрачунати трошкови исказани у износу од 963.572 хиљада динара, највећим делом у износу од 894.921 хиљада динара односе се на разграничене камате по кредитима (Напомена 3.3.17.2.8).

Табела број 61: Структура одложених прихода и плаћених донација

-у хиљадама динара-

Одложени приходи и плаћене донације	2018. година	2017. година
Примљене донације од Владе Републике Србије и осталих државних органа	430.634	544.889
Примљене донације из иностранства	8.345.746	7.837.388
Примљене донације у земљи	211.458	326.910
Укупно	8.987.838	8.709.187

Табела број 62: Преглед промена на одложеним приходима по основу примљених донација

-у хиљадама динара-

Промене на одложеним приходима по основу примљених донација	2018. година	2017. година
Стање на почетку године	8.709.187	7.815.765
Вред. прен. сред. од трећих лица без накнаде (донације)	869.486	1.682.469
Укидање одложених прихода у корист текућих прихода на систематској основи	(610.538)	(862.113)
Курсне разлике		(11.597)
Остало	19.703	84.663
Стање на крају године	8.987.838	8.709.187

Најзначајнија средства која се финансирају из донација су постројења за пречишћавање воде за одсумпоравање димних гасова (заједничка постројења за Тент А), замена система за отпепељавање, електрофилтери, донација Европске агенције за реконструкцију.

Остала пасивна разграничења исказана у износу од 466.333 хиљада динара, највећим делом односе се на укалкулисане трошкове финансирања зарада запослених из јавних предузећа са територије АП Косово и Метохија које се односе на 2018. годину.

3.4. Биланс успеха

Резултат пословања за 2018. годину, пре опорезивања, је добитак исказан у износу од 3.284.723 хиљада динара и остварен је по основу следећих подрезултата:

Табела број 63: Резултат пословања

-у хиљадама динара-

Врсте прихода / расхода	Приходи	Расходи	Добитак / Губитак
Пословни	263.996.008	254.668.617	9.327.391
Финансијски	11.201.260	6.889.945	4.311.315
Усклађивање вредности остале имовине	3.273.858	7.081.140	(3.807.282)
Остали непоменути приходи/расходи	1.508.002	8.054.703	(6.546.701)
Укупно	279.979.128	276.694.405	3.284.723

3.4.1. Приходи од продаје производа и услуга

Приходи од продаје производа и услуга исказани су у износу од 261.717.652 хиљаде динара и односе се на:

Табела број 64: Аналитички приказ прихода од продаје производа и услуга

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	36.374.625	32.653.006
Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	2.833.296	3.748.289
Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	865.568	923.863
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	221.231.713	211.672.313
Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	412.450	557.848
Укупно	261.717.652	249.555.319

3.4.1.1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту

Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту исказани су у износу од 36.374.625 хиљада динара и односе се на:

Табела број 65: Аналитички приказ прихода од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Приходи од продаје електричне енергије	739.096	692.319
Приходи од продаје електричне енергије за накнаду губитка електричне енергије у дистрибутивном систему	20.540.627	19.524.392
Приходи од услуга	15.025.419	12.436.295
Остали приходи	69.483	
Укупно	36.374.625	32.653.006

Приходи од продаје електричне енергије зависним правним лицима, исказани у износу од 739.096 хиљада динара, фактурисани су по трансферним ценама које су у примени за текући период.

Приходи од продаје електричне енергије за накнаду губитка електричне енергије у дистрибутивном систему, исказани у износу од 20.540.627 хиљада динара, остварени су у складу са Уговором о продаји електричне енергије са потпуним снабдевањем за надокнаду губитака у дистрибутивном систему и сопствену потрошњу оператора дистрибутивног система ОДС „ЕПС Дистрибуција“, број 12.03-74037/1-15 од 20.11.2015. године, (број ОДС 08.01.1.0.0.0 – 267897/1-15 од 30.11.2015. године), Анекса 1 Уговора, број 12.03.50282/2-18 од 22.02.2018. године (ОДС „ЕПС Дистрибуција“, број 03.000-08.01-48434/1-18 од 19.02.2018. године) и Одлуком о трансферним ценама в.д. Директора Предузећа, број 12.01.78715/1-18 од 09.02.2018. године. ЈП ЕПС испоставља рачуне ОДС „ЕПС Дистрибуција“ по основу корекција сопствене потрошње електричне енергије, трошкова за приступ и коришћење дистрибутивног система и накнада за повлашћене произвођаче за оператора дистрибутивног система ОДС „ЕПС Дистрибуција“ доо, Београд.

Највећи део прихода од услуга остварен је по основу услуга административних и логистичких активности које обухватају специјализоване стручне, научне, иновационе и техничке делатности, као и делатности: управљање људским ресурсима, рачуноводствени послови, информациону технологију и опште правне послове, које Предузеће пружа зависном правном лицу ОДС „ЕПС Дистрибуција“, у износу од 15.018.359 хиљада динара.

3.4.1.2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту

Приходи од продаје производа и услуга у саставу ЕПС групе на иностраном тржишту, исказани у износу од 2.833.296 хиљада динара, у целини се односе на промет по основу продате електричне енергије који је остварен са зависним правним лицем „ЕПС Трговање“ д.о.о. Љубљана.

3.4.1.3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту

Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту, исказани у износу од 865.568 хиљада динара, у целини се односе на продају електричне енергије Јавном Предузећу „Електрокосмет“ Приштина. У складу са Закључком Владе Републике Србије број 021-6624/2009-002 од 30. новембра 2009. године, Предузеће је ангажовањем својих капацитета обезбедило електричну енергију за северни део Косова и Метохије.

3.4.1.4. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту

Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту исказани су у износу од 221.231.713 хиљада динара и односе се на:

Табела број 66: Аналитички приказ прихода од продаје производа и услуга на домаћем тржишту

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Приходи од продаје електричне енергије физичким лицима	90.747.675	91.013.012
Приходи од продаје електричне енергије правним лицима	13.116.887	17.337.918
Приходи од продаје електричне енергије купцима на отвореном тржишту	95.821.816	82.988.289
Приходи од продаје електричне енергије лиценцираним купцима	2.573.189	1.656.093
Приходи од продаје електричне енергије на берзи	992.882	623.067
Приходи од а.д. Електромрежа Србије, Београд	11.853.765	11.483.453
Приходи од продаје угља	3.652.736	4.362.605
Приходи од продаје топлотне енергије	1.914.709	1.646.850
Приходи од продаје производа	237.853	243.095
Приходи по основу услуге фактурисања и наплате таксе за Јавни Медијски Сервис	184.670	183.634
Приходи од услуга	45.188	50.847
Приходи од продаје технолошке паре и гаса	90.343	83.450
Укупно	221.231.713	211.672.313

Приход од продаје електричне енергије остварен је по основу извршеног промета крајњим купцима, и то: физичким лицима, малим купцима или купцима који имају право да слободно бирају снабдевача по испуњењу услова у складу са Законом о енергетици. Законом о енергетици уређено је да право на гарантовано снабдевање, као јавну услугу, имају домаћинства и мали купци. Домаћинство је крајњи купац који купује електричну енергију за потрошњу свог домаћинства и за заједничку потрошњу домаћинстава, искључујући обављање комерцијалних или професионалних делатности. Мали купци електричне енергије су крајњи купци (правна лица и предузетници) који имају мање од 50 запослених, укупан годишњи приход у износу до 10 милиона евра у динарској противвредности, чији су сви објекти прикључени на дистрибутивни систем електричне енергије напона нижег од 1 kV и чија је потрошња електричне енергије у претходној календарској години до 30.000 kWh.

Према Закону о енергетици, гарантовано снабдевање, по ценама које могу бити регулисане, представља јавну услугу. Енергетска делатност снабдевање је тржишна и по том основу Предузеће остварује пословни приход, уз обавезу да води рачуна о снабдевању купаца електричном енергијом, извршавању законских обавеза на принципу најмањих трошкова и пословању ради максимизирања прихода и активног учешћа на енергетском тржишту у Републици Србији. Право да слободно бирају свог снабдевача на тржишту електричне енергије имају сви крајњи купци електричне енергије.

Влада је Решењем о одређивању снабдевача који ће обављати резервно снабдевање електричном енергијом крајњих купаца који немају право на гарантовано снабдевање 05 број: 312-11118/2016-1 од 29. новембра 2016. године, именовала Предузеће за резервног снабдевача у периоду од две године од дана доношења решења, по цени од 55,84 EUR/MWh, без акцизе и ПДВ-а. Наведено решење је било у примени до 22. новембра 2018. године када је Влада донела ново Решење 05 број: 312-11180/2018 којим је одредила Предузеће за резервног снабдевача у периоду од две године од дана доношења новог решења односно до 22. новембра 2020. године, по цени од 70,33 EUR/MWh, без акцизе и ПДВ-а. Цена резервног снабдевања представља јединствени износ у EUR/MWh и обухвата цену електричне енергије и трошкове балансирања система, а не обухвата трошкове приступа систему и накнаде за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије.

Приходи од продаје укључују и приходе од резервног снабдевања у износу од 1.471.663 хиљаде динара динара. Право на резервно снабдевање има крајњи купац електричне енергије који нема право на гарантовано снабдевање, у складу са одредбама Закона о енергетици, и то у случају: стечаја или ликвидације снабдевача који га је до тада снабдевао, престанка или

одузимања лиценце снабдевачу који га је до тада снабдевао, да није нашао новог снабдевача након престанка уговора о снабдевању са претходним, осим ако је престанак уговора последица неизвршавања обавеза плаћања купца, да није нашао новог снабдевача након престанка уговора о снабдевању са претходним, а припада категорији купаца којима се не може обуставити испорука електричне енергије у случају неизвршавања обавеза, у складу са Законом о енергетици. У складу са одредбама Закона о енергетици, резервно снабдевање може непрекидно трајати најдуже 60 дана.

Поред наведеног, Предузеће тргује електричном енергијом на берзи „SEEPEx“, која је почела са радом 17. фебруара 2016. године у Београду. SEEPEx a.d. Београд је лиценцирани оператор за организовано тржиште електричне енергије који је формиран на бази партнерства између друштва Електро mreжа Србије а.д. Београд (у даљем тексту EMC а.д.) и ЕПЕКС СПОТ-а као акционарско друштво. Циљ SEEPEx-а је да обезбеди транспарентан и поуздан механизам формирања велепродајне цене тржишта електричне енергије путем поклапања понуде и потражње по фер и транспарентној цени и омогући да све трансакције закључене на SEEPEx-у буду испоручене и плаћене.

На основу Закона о енергетици и Правилника о раду преносног система, Предузеће је у своје име и свој рачун, закључило уговоре са EMC а.д. Београд, енергетским субјектом одговорним за пренос електричне енергије и управљање преносним системом. Наведеним уговорима уређен је начин пружања системских услуга како би оператор преносног система имао могућности да обезбеди све услове за нормалан рад електроенергетског система и међусобне испоруке, ради снабдевања електроенергетских система, који су одвојени од остатка интерконекције, као и надокнаде за прекомерне губитке снаге, односно електричне енергије који нису последица утрошка снаге, односно енергије, на загревање елемената у преносној мрежи услед постојања активног отпора у овим елементима. Поред наведеног, ради балансирања регулационе области Републике Србије или обезбеђивања довољног износа терцијалне резерве, са EMC а.д. Београд уговорен је начин међусобних испорука хаваријске електричне енергије.

Приходи од продаје угља исказани у износу од 3.652.736 хиљада динара, односе се на испоруке угља трећим лицима од стране Огранка Рударски басен Колубара, Лазаревац у износу од 3.167.657 хиљада динара, и Огранка Термоелектране и копови Костолац у износу од 485.079 хиљада динара.

Законом о привременом уређивању начина наплате таксе за Јавни Медијски Сервис, предвиђено је да таксу за Јавни Медијски Сервис у износу од 150 динара месечно за период од 1. јануара 2018. године до 31. децембра 2018. године, наплаћује Предузеће и привредни субјекти који врше снабдевање крајњих купаца електричном енергијом, обједињено и истовремено са наплатом испоручене електричне енергије. Такса се наплаћује корисницима мерила електричне енергије, преко рачуна за испоручену електричну енергију, испостављеног од стране снабдевача. Јавна медијска установа „Радио телевизија Србије“ (у даљем тексту: РТС) и Јавна медијска установа "Радио телевизија Војводине" (у даљем тексту: РТВ) на име обављања послова фактурисања и наплате таксе плаћају снабдевачу месечну накнаду у висини од 3% од износа пренетих средстава РТС-у и РТВ-у по основу таксе. Предузеће је са РТС и РТВ потписало уговор 28. јануара 2016. године о регулисању права и обавеза и начина наплате таксе по овом основу. Крајем 2018. године донет је Закон о изменама закона о привременом уређењу начина наплате таксе за јавни сервис по којем се вршеће наплате за Јавни Медијски Сервис продужава до 31. децембра 2020. године а висина таксе утврђује у износу од 220 динара месечно. Наведене измене ступиле су на снагу 16. децембра 2018. године.

3.4.1.5. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту

Приходи од продаје производа и услуга осталим правним лицима на иностраном тржишту, исказани у износу од 412.450 хиљада динара, односе се на приходе од продаје електричне енергије у износу од 403.448 хиљада динара и приходе од пружених услуга у износу од 9.002 хиљада динара. Приходи од продате електричне енергије на иностраном тржишту у целини се односе на продају електричне енергије привредном друштву Мјешовити холдинг Електропривреда Републике Српске. Приходи од продатих услуга на иностраном тржишту углавном се односе на приходе остварене по основу услуга монтаже, израде резервних делова и других металних конструкција у погону Колубара Метал у огранку Рударски басен Колубара, Лазаревац.

3.4.2. Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.

Табела број 67: Приказ прихода од премија, субвенција, донација и дотација

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина	105.949	108.855
Приходи по основу условљених донација	504.591	753.258
Укупно	610.540	862.113

Износ од 105.949 хиљада динара односи се на рефакције плаћених акциза на деривате нафте и биотечности који се користе у процесу производње. Остатак прохода по основу условљених донација односи се на приходе признате у висини трошкова везаних за коришћење средстава примљених из донација (Напомена 3.3.25).

3.4.3. Други пословни приходи

Табела број 68: Други пословни приходи

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Приходи од закупнина	428.139	290894
Остали пословни приходи	1.239.679	1.404.170
Укупно	1.667.818	1.695.064

3.4.4. Набавна вредност продате робе

Табела број 69: Набавна вредност продате робе

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Набавна вредност продате робе	85.546	78.821
Укупно	86.546	78.821

3.4.5. Приходи од активирања учинака и робе

Табела број 70: Приходи од активирања учинака и робе

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Приходи од активирања или потрошње производа и услуга за сопствене потребе	1.030.913	1.438.051
Укупно	1.030.913	1.438.051

Приходи од активирања учинака и робе исказаних у 2018. години, у износу од 1.030.913 хиљада динара и односе се на приходе признате су по основу употребе сопствених производа и услуга на ревитализацији постројења и опреме, изради резервних делова и материјала.

3.4.6. Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга

Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга у 2018. години исказано је у износу од 23.084 хиљаде динара (Напомена 3.3.6).

Табела број 71: Повећање залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Повећање вредности залиха недовршене производње - метални производи	4.574	12.658
Повећање вредности залиха готових производа - угаљ	18.510	949.429
Укупно	23.084	962.087

3.4.7. Смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга

Смањење залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга у 2018. години исказано је у износу од 738.131 хиљаду динара (Напомена 3.3.6).

Табела број 72: Смањење залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Смањење вредности залиха готових производа -метални производи	2.800	3.027
Смањење вредности залиха готових производа - угаљ	735.331	650.612
Укупно	738.131	653.639

3.4.8. Трошкови материјала

Трошкови материјала исказани су у износу од 10.588.489 хиљада динара и односе се на:

Табела број 73: Структура трошкова материјала

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Трошкови основног материјала	202.992	237.852
Материјал за одржавање и резервни делови	8.009.700	7.798.275
Ситан инвентар и ауто гуме	601.195	346.725
Материјал за производњу угља	394.931	313.752
Трошкови уља и мазива	189.544	199.774
Трошкови ХТЗ опреме	485.889	245.577
Трошкови канцеларијског и осталог режијског материјала	378.106	318.247
Трошкови осталог материјала	326.132	147.957
Укупно	10.588.489	9.608.159

Трошкови материјала односе се на утрошени материјал са залиха, који је исказан по просечној пондерисаној цени.

3.4.9. Трошкови горива и енергије

Трошкови горива и енергије исказани су у износу од 106.237.256 хиљада и односе се на:

Табела број 74: Структура трошкова горива и енергије

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Трошкови набављене електричне енергије	14.378.385	11.936.508
Трошкови приступа дистрибутивном систему у саставу ЕПС групе	76.621.485	77.090.638
Пренос и набавке електричне енергије од „Електро mreжа Србије“ а.д., Београд	6.350.809	6.863.028
Нафтни деривати	4.126.238	3.539.675
Трошкови природног гаса	3.584.440	2.564.720
Трошкови угља	1.102.406	1.218.251
Трошкови остале енергије	73.493	60.014
Укупно	106.237.256	103.272.834

Трошкови набављене електричне енергије

Трошкови набављене електричне енергије исказани су у износу од 14.378.385 хиљада динара и односе се на:

Табела број 75: Структура трошкова набављене електричне енергије

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Трошкови набављене електричне енергије од повезаних лица у саставу ЕПС групе	699.767	219.901
Трошкови набављене електричне енергије на иностраном тржишту	314.367	280.435
Трошкови набављене електричне енергије на домаћем тржишту	13.364.251	11.436.172
Укупно	14.378.385	11.936.508

Трошкови набављене електричне енергије од повезаних лица у саставу ЕПС групе, исказани у износу од 699.767 хиљаду динара, у целини се односе на набавку електричне енергије од зависног правног лица „ЕПС Трговање“, Љубљана, Словенија.

Трошкови набављене електричне енергије на иностраном тржишту исказани, у износу од 314.367 хиљада динара, у целости се односе на набавку електричне енергије од привредног друштва Мјешовити холдинг Електропривреда Републике Српске.

Трошкови набављене електричне енергије на домаћем тржишту, исказани у износу од 13.364.251 хиљаду динара, односе се на набавке електричне енергије од правних лица на домаћем тржишту, ради обезбеђивања услова за редовно и сигурно снабдевање електричном енергијом тарифних купаца на територији Републике Србије.

Табела број 76: Структура трошкова набављене електричне енергије на домаћем тржишту

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година
Трошкови набављене електричне енергије од правних лица који имају лиценцу	5.154.216
Трошкови набављене електричне енергије од повлашћених произвођача	6.834.505
Трошкови набављене електричне енергије преко берзе SEEPEX	1.375.530
Укупно	13.364.251

Трошкови набављене електричне енергије од повлашћених произвођача настали су по основу обавезног откупа електричне енергије од повлашћених произвођача у складу са закљученим уговорима према Закону о енергетици.

Трошкови приступа дистрибутивном систему у саставу ЕПС групе

Трошкови приступа дистрибутивном систему у саставу ЕПС групе, исказани у износу од 76.621.485 хиљада динара, настали су по основу плаћања накнада за приступ систему за дистрибуцију (мрежарина). Наведена накнада односи се на све крајње купце електричне енергије прикључене на дистрибутивни систем, које Предузеће као снабдевач, у складу са Законом о енергетици, снабдева електричном енергијом.

Пренос и набавка електричне енергије од „Електропрежа Србије“ а.д., Београд

Трошкови преноса и набавка електричне енергије, исказани у износу од 6.350.809 хиљада динара, односе се на накнаду за приступ и коришћење система за пренос електричне енергије за купце и енергетске субјекте за производњу електричне енергије и за напајање пумпно-акумулационих постројења, а на основу уговора закључених са привредним друштвом „ЕМС“ а.д., Београд.

Нафтни деривати

Трошкови утрошених нафтних деривата, исказани у износу од 4.126.238 хиљада динара, највећем делом односе се на утрошене деривате нафте у процесу производње и раду погонске опреме и механизације у производним огранцима.

Трошкови природног гаса

Трошкови природног гаса, исказани у износу од 3.584.440 хиљада динара, највећим делом су настали за потребе комбиноване производње електричне и топлотне енергије.

Трошкови угља

Трошкови угља, исказани у износу од 1.102.406 хиљада динара, односе се на угаљ утрошен у производњи електричне енергије који је набављен од ЈП ПЕУ Ресавица.

3.4.10. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи исказани су у укупном износу од 57.185.197 хиљада динара. Наведени трошкови приказани су табелом:

Табела број 77: Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

-у хиљадама динара-

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	2018. година	2017. година
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	39.127.568	38.023.981
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	11.516.957	11.276.389
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	833.063	1.123.427
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	6.998	13.045
Трошкови накнаде члановима органа управљања и надзора	7.282	7.152
Остали лични расходи и накнаде	5.693.329	8.907.796
Укупно	57.185.197	59.351.790

Структура трошкова зарада и накнада зарада у 2018. години у укупном износу од 39.127.568 хиљада динара, без доприноса за обавезно социјално осигурање на терет послодавца, приказана је следећом табелом:

Табела број 78: Структура трошкова зарада и накнада зарада:

-у хиљадама динара-

Опис	2018. година
Основна зарада - зарада за редован рад	22.290.151
Зарада по основу временаведеног на раду - минули рад	2.619.531
Топли оброк	1.809.706
Регрес	1.285.071
Зарада за прековремени рад	278.479
Друга увећања зараде	1.484.970
Остало	9.359.660
Укупно	39.127.568

Друга увећања зараде односе се на увећање за рад на дан празника, рад у сменама, ноћни рад, рад нерадним даном, допринос запосленог пословном успеху Предузећа и друга увећања зарада.

Исказан износ од 9.359.660 хиљада динара односи се на трошкове накнада зарада по основу годишњег одмора, накнада за дане државних и верских празника, плаћеног одсуства, боловања на терет послодавца и друге накнаде зарада.

Предузеће је приликом обрачуна и исплате зарада запослених, укључујући кључне руководиоце, применило одредбе Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору³⁸, да зарада не може бити већа од износа који се добија множењем највећег коефицијента за положај, утврђеног законом којим се уређују зараде државних службеника и намештеника и основице утврђене Законом о буџету за текућу годину. Максимална зарада за 2018. годину износила је 153.911,61 динара.

³⁸ „Службени гласник РС, број 93/2012

Решењем Владе Републике Србије о именовану председника и чланова надзорног одбора ЈП „Електропривреда Србије“, Београд 24 број 119-14720/2014 од 20. новембра 2014. године именовани су председник и чланови Надзорног одбора ЈП „ЕПС“. Влада Републике Србије је Решењем о престанку мандата члана Надзорног одбора ЈП „Електропривреда Србије“, Београд 24 број: 119-2012/2018 од 8. марта 2018. године констатовала да је престао мандат члану Надзорног одбора ЈП ЕПС због подношења оставке. Решењем Владе Републике Србије о именовану председника и чланова надзорног одбора ЈП „Електропривреда Србије“, Београд 24 број 119-3022/2018 од 29. марта 2018. године именован је члан Надзорног одбора ЈП „ЕПС“.

Одлуком Владе Републике Србије о критеријумима и мерилима за утврђивање висине накнаде за рад у надзорним одборима јавних предузећа 05 број 121-11800/2016 од 15. децембра 2016. године одређено је да висина накнаде за рад председника и чланова надзорног одбора не може бити виша од просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса која је исплаћена у септембру месецу у години која претходи календарској години, за годину за коју се одређује висина накнаде. Накнада председника Надзорног одбора јавног предузећа не може бити виша од износа просечне зараде по запосленом без пореза и доприноса која је исплаћена у септембру месецу у години која претходи календарској години, за годину за коју се одређује висина накнаде, увећаног за 20%.

Предузеће је у 2018. години, као основицу за накнаду за рад председника и чланова надзорног одбора, користило просечну зараду по запосленом, без пореза и доприноса, која је исплаћена у Републици Србији у септембру 2017. године у износу од 48.212,00 динара.

Остали лични расходи у укупном износу од 5.693.329 хиљада динара односе се на:

Табела број 79: Структура осталих личних расхода

-у хиљадама динара-

Остали лични расходи	2018. година
Трошкови по основу превоза запослених на рад и са рада	1.373.406
Трошкови дневнице и накнада трошкова запослених на службеном путу	143.780
Трошкови стипендија и кредита запосленима	250.233
Трошкови помоћи запосленима	280.995
Трошкови стимулативних отпремнина	1.862.934
Остали расходи	1.781.981
Укупно	5.693.329

Трошкови стимулативних отпремнина у укупном износу од 1.862.934 хиљаде динара односе се на трошкове настале по основу преузетих обавеза Предузећа за исплату стимулативних отпремнина за добровољни раскид радног односа према Плану оптимизације броја запослених радника у ЕПС Групи у 2018. години.

Остали расходи исказани у износу од 1.781.981 хиљаду динара, највећим делом у износу од 1.180.399 хиљада динара односе се на трошкове настале за превенцију радне инвалидности, културних и спортских активности запослених и слично, према Посебном колективном уговору.

Предузеће приликом обрачуна и исплате зарада користи различите вредности радног сата за поједине оградке.

Влада Републике Србије и Синдикат радника ЕПС закључили су Посебан колективни уговор за Електропривреду Србије³⁹ којим је у члану 32 став 1 прописано да Послодавац, односно директор ЈП ЕПС, директор ЈП, директор привредног друштва, која је основао ЈП ЕПС и Синдикат радника ЕПС и репрезентативни синдикати ЈП, односно репрезентативни синдикати привредног друштва, која је основао ЈП ЕПС, споразумно утврђују методологију за вредновање радних места са табеларним прегледом коефицијената сваког радног места.

³⁹ „Службени гласник РС“, број 15/2015 и 38/2018

Промена коефицијента посла у методологији не може да се мења без писменог образложења Послодавца и сагласности Синдиката у складу са чланом 32 став 2 Посебног колективног уговора за ЕПС.

Према Информацији број 12.01.382569/1-2019 од 9. јула 2019. године добијеној од руководства Предузећа, у тренутку статусних промена сва привредна друштва су имала своје појединачне колективне уговоре и своје методологије за утврђивање коефицијента радних места, што је довело до потпуно различитог вредновања истоврсних послова у систему ЕПС. У Информацији се даље наводи да би обрачун зарада преко јединствене вредности радног сата, а са различито одређеним коефицијентима послова по огранцима, довео до значајнијих разлика у висини зарада у односу на постојеће стање, као и да се у циљу увођења нове организације и израде јединствене методологије ангажовао консултант на пројекту „Израда предлога аката о унутрашњој организацији и систематизацији послова и методологије вредновања послова у Електропривреди Србије“. Даље, према наводима руководства Предузећа, решењем генералног директора оформљени стручни тим је учествовао у реализацији наведеног пројекта и одбор за управљање пројектом и усвојио нацрте наведених аката. Друга фаза процеса увођења нове организације покренута је кроз пројекат „Имплементација аката из области корпоративног управљања“. На крају Информације истакнуто је да је председник синдиката радника ЕПС био члан одбора за управљање пројектом који је усвојио нацрте аката, а у наведеној фази процеса Синдикат је изнео примедбе на усвојене нацрте аката и предлог нове организације и методологије, и тиме прекинуо даље активности на пројекту. Такође је објашњено да су Посебни колективни уговор за Електропривреду Србије и Споразум о продужењу рока важења Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије, закључени од стране Синдиката радника ЕПС и Министарства рударства и енергетике у име Владе Републике Србије, а ЈП ЕПС је у обавези да Посебан колективни уговор у целости примењује, без могућности било какве измене, као и да је одредбама наведеног Посебног колективног уговора предвиђено да Синдикат радника ЕПС учествује у изради општих аката који се тичу организације и систематизације, као и методологије вредновања радних места. Према наведеној Информацији руководства, оспоравање усвојених нацрта аката о унутрашњој организацији и систематизацији послова и методологије вредновања послова у Електропривреди Србије од стране Синдиката радника ЕПС онемогућава даље активности по наведеном питању.

Предузеће нема Колективни уговор закључен код послодавца, већ непосредно примењује Посебан колективни уговор за Електропривреду Србије (заводни број Владе Републике Србије 05 број 11-673/2015-2 од 28. јануара 2015. године) и Колективни уговор о изменама и допунама Посебног Колективног уговора за Електропривреду Србије (заводни број Владе Републике Србије 05 број 11-1169/2018-1 од 7. фебруара 2018. године) којима се уређују права, обавезе и одговорности запослених у ЈП ЕПС.

3.4.11. Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 22.041.917 хиљада динара и односе се на следеће:

Табела број 80: Структура производних услуга

Назив	-у хиљадама динара-	
	2018. година	2017. година
Трошкови производних услуга од правних лица у саставу ЕПС групе	1.342.090	557.951
Трошкови ПТТ услуга	1.161.178	1.118.749
Трошкови транспортних услуга	106.457	125.431
Трошкови услуга одржавања	12.510.782	9.403.874
Трошкови одржавања информационог система	944.897	763.141
Трошкови закупнина	190.154	507.045
Трошкови реклама, сајмова и пропаганде	90.117	83.044

Назив	2018. година	2017. година
Трошкови услуга разних испитивања, анализе, израда техничке и пројектне документације, елабората и пројеката	1.044.387	993.266
Трошкови заштите на раду	102.394	102.572
Трошкови услуга и испомоћи у процесу производње	298.957	290.256
Трошкови читавања бројила	1.577.719	1.262.154
Трошкови услуга студентских, омладинских организација и трећих лица	1.614.200	763.765
Трошкови комуналних услуга	459.298	480.633
Трошкови услуга на рекултивацији и заштити животне средине	153.303	40.524
Трошкови осталих услуга	445.984	297.016
Укупно	22.041.917	16.789.421

Трошкови услуга одржавања, исказани у износу од 12.510.782 хиљаде динара, највећим делом се односе на услуге одржавања производних објеката Предузећа.

Од укупних трошкова ПТТ услуга, исказаних у износу од 1.161.178 хиљада динара, 905.547 хиљада динара се односе на трошкове припреме и слања рачуна за електричну енергију крајњим корисницима.

3.4.12. Трошкови амортизације

Предузеће је исказало трошак амортизације у 2018. години у износу од 31.590.359 хиљада динара:

Табела број 81: Структура трошкова амортизације

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Нематеријална имовина	544.579	428.665
Земљиште	2.939.883	3.387.309
Грађевински објекти	5.341.428	5.333.208
Инвестиционе некретнине	8.199	8.200
Опрема	22.756.270	22.573.695
Укупно	31.590.359	31.731.077

3.4.13. Трошкови дугорочних резервисања

Трошкови дугорочних резервисања исказани су у износу од 6.220.759 хиљада динара и односе се на:

Табела број 82: Структура трошкова дугорочних резервисања

- у хиљадама динара -

Трошкови дугорочних резервисања	2018. година	2017. година
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	268.624	404.306
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	5.453.127	1.573.650
Остала резервисања	499.008	675.935
Укупно	6.220.759	2.653.891

Предузеће је у току 2018.године извршило резервисање за трошкове обнављања природних богатстава, који ће се платити за рекултивацију земљишта на којима су рударски радови завршени, а ради довођења земљишта у његово првобитно стање након окончања експлоатације.

Обрачун резервисања за трошкове рекултивације земљишта, за 2018. годину, извршен је на основу:

1) За Огранак РБ Колубару :

- Главни рударски пројекат ПК „Поље Ц” и Техничко-економска оцена оправданости инвестиције,
- Допунски рударски пројекат „Тамнава-Западно поље”, Технички пројекат рекултивације и Техничко-економска оцена оправданости инвестиције.

2) За Огранак ТЕ-КО Костолац:

- Главни Рударски пројекат ПК „Дрмно” и Технички Рударски пројекат рекултивације ПК „Дрмно”.

У току 2018. године Предузеће је извршило резервисање обавеза за накнаде и друге бенефиције запослених по престанку радног односа у износу од 5.453.127 хиљада динара, које ће се платити по окончању радног односа и накнаде запосленима које укључују накнаде по основу јубиларних награда у висини садашње обавезе засноване на прошлим догађајима (Напомена 3.3.16).

Трошкови резервисања за судске спорове, исказани у износу од 499.008 хиљада динара, односе се на промену у 2018. години резервисања извршених ранијих година, а на основу процене исхода судских спорова надлежних стручних служби .

3.4.14. Нематеријални трошкови

Нематеријални трошкови исказани су у износу од 21.033.958 хиљада динара а њихова структура приказана је следећом табелом:

Табела број 83: Структура нематеријалних трошкова

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Трошкови накнада за коришћење водних добара	2.158.617	2.095.548
Трошкови накнада за заштиту животне средине	6.529.715	6.896.000
Трошкови пореза на имовину	630.841	637.389
Трошкови осталих индиректних пореза и накнада	1.025.639	1.185.622
Трошкови накнада за коришћење минералних сировина	1.869.482	2.068.871
Трошкови репрезентације	26.161	27.496
Трошкови платног промета и банкарских услуга	199.395	186.102
Трошкови претплате на стручне публикације	23.575	22.933
Судски трошкови	763.824	690.004
Остали нематеријални трошкови	1.539.015	1.011.295
Професионалне услуге	407.196	254.593
Трошкови премије осигурања	1.300.181	1.697.476
Стручно образовање	27.361	38.635
Трошкови здравствених услуга	177.796	147.980
Трошкови чланарина и доприноса синдикату	430.423	231.965
Услуге обезбеђења, заштите објеката и заштита на раду	1.932.429	1.576.947
Трошкови осталих непроизводних услуга	1.932.340	1.628.114
Остали нематеријални трошкови од правних лица у саставу ЕПС групе	59.970	190.262
Укупно	21.033.960	20.587.232

Трошкови накнада за коришћење водних добара, добара од општег интереса, заштиту животне средине, као и накнада за коришћење минералних сировина исказани су на основу управних аката надлежних органа, донетих у складу са Законом о водама, Законом о заштити животне средине и Законом о рударству и геолошким истраживањима.

3.4.15. Финансијски приходи

Предузеће је исказало финансијске приходе у укупном износу од 11.201.259 хиљада динара, са следећом структуром:

Табела број 84: Преглед финансијских прихода по износима за 2017. и 2018. годину

-у хиљадама динара-

Финансијски приходи	2018. година	2017. година
Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	47.262	14.763
Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	711.689	650.646
Приходи од камата (од трећих лица)	6.295.532	6.096.967
Позитивне курсне разлике (према трећим лицима)	3.806.267	10.789.957
Позитивни ефекати валутне клаузуле (према трећим лицима)	52.491	119.935
Остали финансијски приходи	288.018	62.469
Укупно	11.201.259	17.734.737

Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица

Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица, исказани у износу од 47.262 хиљаде динара, обухватају финансијске приходе од правних лица у саставу ЕПС групе, и то: 46.035 хиљада динара из односа са ОДС „ЕПС Дистрибуција“ из Београда, 962 хиљаде динара из односа са „ЕПС Трговање“ из Љубљане и 265 хиљада динара из односа са „Колубара – Грађевинар“ из Лазаревца. У наведеној структури, приходи од камата остварени су у износу од 14.005 хиљада динара, приходи по основу позитивних курсних разлика у износу од 28.860 хиљада динара и остали финансијски приходи, у износу од 4.398 хиљада динара.

Приходи од камата (од трећих лица)

Приходи од камата (од трећих лица), исказани у износу 6.295.532 хиљада динара, обухватају: приходе од камата по основу потраживања од купаца за електричну енергију, 5.022.313 хиљада динара (укључујући и приходе камата од извоза електричне енергије); приходе од камата по основу краткорочних финансијских пласмана, 555.573 хиљаде динара и приходе од камата по основу таксе за Јавни Медијски Сервис, 248.022 хиљаде динара. Остали приходи од камата у износу од 469.624 хиљада динара, највећим делом се односе на: обрачунате камате у огранку РБ „Колубара“ по неплаћеним рачунима купаца за испоручен угаљ, топлотну енергију, производе и услуге (137.908 хиљада динара), и обрачунате камате по државним обвезницама Републике Србије (105.000 хиљада динара).

Позитивне курсне разлике (према трећим лицима)

Позитивне курсне разлике, исказане у износу од 3.806.267 хиљада динара, односе се на ефекте промена девизних курсева на дан доспећа, односно на дан биланса стања по свим ставкама чије се измирење захтева у иностранству валути (по обавезама и потраживањима, у укупном износу од 3.716.576 хиљада динара и од новчаних средстава у износу од 89.691 хиљаду динара).

Ефекти промене девизних курсева по обавезама и потраживањима обухватају: ефекте курсних разлика по основу обавеза за главнице кредита, ефекте курсних разлика по основу обавеза и потраживања према добављачима и купцима у иностранству, као и ефекте курсних разлика приликом курсирања датих и примљених девизних аванса.

У поступку ревизије утврђено је да је Предузеће вршило курсирање датих и примљених девизних аванса периода, и по том основу исказало позитивне курсне разлике у износу од 2.560.500 хиљада динара (Напомена 3.4.16.3).

Позитивни ефекти валутне клаузуле (према трећим лицима)

Приходи по основу ефеката валутне клаузуле, исказани у износу од 52.491 хиљаду динара, односе се на ефекте промена девизних курсева на дан доспећа, односно на дан биланса стања, по обавезама/потраживањима по којима је уговором одређена заштита валутном клаузулом, односно, наплата/измиревање у динарској противвредности стране валуте.

Од укупно исказаног износа, 45.936 хиљада динара чине приходи по основу ефеката валутне клаузуле за обавезе, а 6.555 хиљада динара приходи по основу ефеката валутне клаузуле за потраживања.

Остали финансијски приходи

Остали финансијски приходи, исказани у износу од 288.018 хиљада динара, највећим делом се односе на приходе од пенала (уговорних казни), које су проистекле из одредби уговора закључених у поступцима јавних набавки.

3.4.16. Финансијски расходи

Предузеће је исказало финансијске расходе у укупном износу од 6.889.945 хиљада динара, са следећом структуром:

Табела број 85: Преглед финансијских расхода по износима за 2017. и 2018. годину

-у хиљадама динара-

Финансијски расходи	2018. година	2017. година
Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	10.604	239.978
Расходи камата (према трећим лицима)	1.326.430	1.394.822
Негативне курсне разлике (према трећим лицима)	5.223.179	2.006.284
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле (према трећим лицима)	23.985	41.405
Остали финансијски расходи	305.747	332.665
Укупно	6.889.945	4.015.154

3.4.16.1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима

Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима исказани у износу од 10.604 хиљаде динара, обухватају финансијске расходе од правних лица у саставу ЕПС групе, настале по основу негативних курсних разлика, и то: 6.451 хиљада динара из односа са ОДС „ЕПС Дистрибуција“ из Београда, а 4.153 хиљаде динара из односа са „ЕПС Трговање“ из Љубљане.

3.4.16.2. Расходи камата (према трећим лицима)

Расходи камата, исказани у износу од 1.326.430 хиљада динара, односе се на:

– расходе камата по кредитима у земљи (рефинансираним кредитима из средстава Париског и Лондонског клуба, Међународне банке за обнову и развој (IBRD), Европске инвестиционе банке (ЕИВ-ЕЗ), рефинансираном кредиту НР Кине и кредита по основу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације), у износу од 647.319 хиљада динара (Напомена 3.3.17.2.9);

– расходе камата по кредитима у иностранству (кредитима које су дале међународне финансијске организације и Владе држава: Пољске, Јапана и Кине), у износу од 532.694 хиљаде динара (Напомена 3.3.17.2.9);

– расходе за камате за неблаговремене плаћене јавне приходе (који се не признају у ПБ), у износу од 132.441 хиљаду динара;

– расходе камата по основу обавеза према АД „Електро mreжа Србије“, у износу од 6.148 хиљада динара;

– расходе камата према добављачима и осталим повериоцима, у износу од 7.784 хиљаде динара и

– расходе камата по осталим обавезама, у износу од 44 хиљаде динара.

У поступку ревизије утврђено је да су расходи камата текућег периода по дугорочним кредитима мање исказани за износ од 420. 616 хиљада динара, због неисказивања расхода камата по кредиту Лондонског клуба поверилаца, у износу од 425.751 хиљаду динара, односно, због више исказаних расхода камата по кредиту Међународне банке за обнову и развој – IBRD 23386, у износу од 5.135 хиљада динара (Напомене: 3.3.17.2.9. Дугорочни кредити - Расходи камата 3.3.17.2.1.1.2. Дугорочни кредити – Лондонски клуб поверилаца и 3.3.17.2.1.1.3. Дугорочни кредити – Међународна банка за обнову и развој (IBRD)).

3.4.16.3. Негативне курсне разлике (према трећим лицима)

Негативне курсне разлике, исказане у износу од 5.223.179 хиљада динара, односе се на ефекте промена девизних курсева на дан доспећа, односно на дан биланса стања по свим ставкама чије се измирење захтева у инострану валути (по обавезама и потраживањима, у укупном износу од 5.182.372 хиљаде динара; од новчаних средстава у износу од 40.794 хиљада динара и остале курсне разлике у износу од 13 хиљада динара).

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2018. годину, Предузеће је навело да су по свим монетарним ставкама чије се измирење захтева у инострану валути, ефекти промена девизних курсева на дан доспећа, односно на дан биланса стања, признати у оквиру прихода и расхода.

У поступку ревизије утврђено је да је Предузеће вршило курсирање датих и примљених девизних аванса периода, и по том основу исказало позитивне курсне разлике у износу од 2.560.500 хиљада динара.

Истовремено, негативне курсне разлике остварене курсирањем датих и примљених девизних аванса периода, исказане су у износу од 1.917.946 хиљада динара.

У 2018. години, остварен је позитиван нето ефекат тако извршених курсирања, у износу од 642.554 хиљаде динара.

У табели која следи дат је преглед негативних и позитивних курсних разлика насталих курсирањем девизних аванса (са ефектима на билансне позиције), за период од три године (2016-2018).

Табела број 86: Преглед негативних/позитивних курсних разлика курсирањем девизних аванса од 2016 до 2018.

-у хиљадама динара-

Опис позиције	2018. година			2017. година			2016. година		
	Позитивне курсне разлике	Негативне курсне разлике	Нето ефекат	Позитивне курсне разлике	Негативне курсне разлике	Нето ефекат	Позитивне курсне разлике	Негативне курсне разлике	Нето ефекат
Аванси за некретнине, постројења и опрему	2.547.224	1.915.995	631.229	1.368.815	4.706.266	-3.337.451	1.592.584	506.106	1.086.478
Плаћени аванси за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству	2.054	1.951	103	1.804	11.911	-10.107	11.706	-571	12.277
Примљени аванси, депозити и кауције	11.222		11.222	202.754		202.754	3	65.428	-65.425
Укупно	2.560.500	1.917.946	642.554	1.573.373	4.718.177	-3.144.804	1.604.293	570.963	1.033.330

Табела број 87: Преглед негативних/позитивних курсних разлика укупно од 2016 до 2018. године

-у хиљадама динара-

Опис позиције	Укупно од 2016. до 2018. године		
	Позитивне курсне разлике	Негативне курсне разлике	Нето ефекат
Аванси за некретнине, постројења и опрему	5.508.623	7.128.367	-1.619.744
Плаћени аванси за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству	15.564	13.291	2.273
Примљени аванси, депозити и кауције	213.979	65.428	148.551
Укупно	5.738.166	7.207.086	-1.468.920

Према параграфу 16 МРС 21 – Ефекти промена девизних курсева, основна карактеристика монетарне ставке јесте право на примање (или обавеза издавања) фиксног или одредивог броја новчаних јединица.

За средства или обавезе, које су настале по основу унапред извршеног плаћања или примања по основу девизног аванса, за које ће будућа економска корист бити примање робе или услуга, или испорука робе и пружање услуга, плаћени или наплаћени аванс се квалификује као немонетарна билансна ставка и почетно се вреднује по текућем курсу домаће и стране валуте, важећем на дан плаћања или примања аванса. Даља корекција вредности тако квалификоване немонетарне ставке се не врши, у складу са параграфом 23 (б) МРС 21 – Ефекти промена девизних курсева.

Такође, трансакција у иностраној валути се код почетног признавања евидентира у функционалној валути, тако што се на износ у иностраној валути, примењује промптни девизни курс функционалне валуте и стране валуте на датум трансакције (параграф 21 МРС 21 - Ефекти промена девизних курсева), док је датум трансакције датум на који се трансакција по први пут квалификује за признавање, у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (параграф 22 МРС 21 - Ефекти промена девизних курсева).

Плаћени, односно наплаћени аванси у иностраној валути за набавку, односно испоруку имовине и услуга, по својим карактеристикама представљају немонетарну билансну позицију, дефинисану одредбама параграфа 16 МРС 21 - Ефекти промена девизних курсева, која се касније не може прерачунавати (курсирати), јер је за њу извршено дефинитивно плаћање, односно наплата, и касније промене курса не утичу на вредност плаћеног, односно наплаћеног аванса, независно од тога за које је сврхе тај аванс плаћен, односно наплаћен (за набавку, односно испоруку имовине или за остварење прихода или расхода).

Реална вредност прихода, расхода, имовине и обавеза је вредност или износ који је за те ставке коначно или дефинитивно наплаћен, односно плаћен.

Налаз: У финансијским извештајима за 2018, 2017, 2016. годину и раније године, Предузеће је вршило прерачунавање девизних аванса у нове износе и по том основу исказивало негативне и позитивне курсне разлике, које су утицале и на утврђивање финансијског резултата и на приказивање финансијског положаја у билансима стања, што није у складу са параграфима 16, 21, 22 и 23 (б) МРС 21 – Ефекти промена девизних курсева.

Наведеним параграфима МРС 21, прописано је да монетарне ставке јесу право на примање (или обавеза издавања) фиксног или одредивог броја новчаних јединица. Основна карактеристика немонетарне ставке јесте одсуство права примања (или обавезе издавања) фиксног или одредивог броја новчаних јединица. Трансакција у иностраној валути код почетног признавања евидентира се у функционалној валути, тако што се на износ у иностраној валути, примењује промптни девизни курс функционалне валуте и стране валуте на датум трансакције. Датум трансакције је датум на који се трансакција по први пут квалификује за признавање, у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања. Даља корекција вредности тако квалификоване немонетарне ставке се не врши.

Предузеће је у 2018. години, преценило финансијске приходе за 2.560.500 хиљада динара, финансијске расходе за 1.917.946 хиљада динара, авансе за некретнине, постројења и опрему за 631.229 хиљада динара, плаћене авансе за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству за 103 хиљаде динара и примљене авансе, депозите и кауције за 11.222 хиљаде динара.

У финансијским извештајима за 2017. и 2016. годину, Предузеће је преценило финансијске приходе у укупном износу за 3.177.666 хиљада динара, финансијске расходе у укупном износу за 5.289.140 хиљада динара, плаћене авансе за материјал, резервне делове и инвентар у иностранству у укупном износу за 2.170 хиљада динара, примљене авансе, депозите и кауције у укупном износу за 137.329 хиљада динара и потценило авансе за некретнине, постројења и опрему у укупном износу за 2.250.973 хиљаде динара.

Укупан ефекат грешака из периода пре 2016 године, по основу погрешно обрачунатих ефеката курсних разлика насталих курсирањем девизних аванса, на финансијске извештаје за 2018. годину, није било могуће утврдити.

Ризик: Укључивање погрешно обрачунатих ефеката курсних разлика по основу курсирања девизних аванса, у финансијске извештаје у којима је Предузеће дало изјаву да су састављени у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Законом о рачуноводству, може имати значајан утицај на истинитост финансијских извештаја.

Препорука број 19: Препоручује се Предузећу да за погрешно обрачунате ефекте курсних разлика утврђених по основу курсирања девизних аванса у текућој и претходним годинама, изврши исправку грешака, у складу са MPC 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке, или да поступи у складу са прелазним одредбама IFRIC Тумачење 22, уколико његова примена постане обавезна или уколико Предузеће донесе одлуку да га примењује почев од састављања финансијских извештаја за 2019. годину.

3.4.16.4. Расходи по основу ефеката валутне клаузуле (према трећим лицима)

Расходи по основу ефеката валутне клаузуле, исказани у износу од 23.985 хиљада динара, односе се на ефекте промена девизних курсева на дан доспећа, односно на дан биланса стања, по обавезама/потраживањима по којима је уговором одређена заштита валутном клаузулом, односно, наплата/измиривање у динарској противвредности стране валуте.

Од укупно исказаног износа, 19.608 хиљада динара чине расходи по основу ефеката валутне клаузуле за обавезе, а 4.377 хиљада динара су расходи по основу ефеката валутне клаузуле за потраживања.

3.4.16.5. Остали финансијски расходи

Остали финансијски расходи, исказани у износу од 305.747 хиљада динара, односе се на све финансијске трошкове по основу кредитних аранжмана са иностраним кредиторима током 2018. године, укључујући и провизије на неискоришћена средства из кредита које су дале владе држава и међународне финансијске организације за инвестиционе пројекте „Електропривреде Србије“, у износу од 250.035 хиљада динара (Напомена 3.3.17.2.6).

3.4.17. Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

Приходи од усклађивања вредности остале имовине у 2018. години, исказани су у износу од 3.273.858 хиљада динара и односе се на:

Табела број 88 : Приходи од усклађивања вредности остале имовине

-у хиљадама динара-

Назив	2018. година	2017. година
Усклађивање вредности дугорочних финансијских пласмана	1.427	2.592
Наплата и умањење исправке вредности:		
- датих аванса за основна средства	1.582	
- датих аванса за залихе	1.317	499
- потраживања од купаца	3.269.532	2.283.272
Свега	3.272.431	2.283.771
Укупно	3.273.858	2.286.363

Приходи од усклађивања вредности остале имовине на дан 31.12.2018. године исказани су у износу од 1.427 хиљада динара.

Приходи од усклађивања вредности потраживања од купаца у износу од 3.269.532 хиљаде динара највећим делом се односе на наплаћена потраживања за испоручену електричну енергију у износу од 2.919.611 хиљада динара и потраживања за испоручени угаљ, топлотну енергију и технолошку пару у износу од 80.026 хиљада динара, за која је у претходном извештајном периоду признато обезвређење.

Највећи део наплаћених потраживања од купаца за испоручену електричну енергију односи се на испуњење услова предвиђених усвојеним унапред припремљеним плановима реорганизације и то: од чланица РТБ Бор Групе у износу од 1.437.535 хиљада динара и од чланица групе ПКБ Корпорација у износу од 426.569 хиљада динара.

3.4.18. Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

Расходи од усклађивања вредности остале имовине у 2018. години, исказани су у износу од 7.081.140 хиљада динара и односе се на:

Табела број 89: Расходи од усклађивања вредности остале имовине

-у хиљадама динара-

Назив	2018.година	2017.година
Усклађивање вредности остале имовине по фер вредности	347	43.770
Расходи по основу обезвређења:		
- учешћа у капиталу		11.679
- аванса	200.914	44.384
- потраживања од купаца за електричну енергију	5.868.941	12.534.879
- осталих потраживања	1.011.285	1.368.429
Укупно	7.081.140	13.959.371

Предузеће је чланом 35 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима ЈП ЕПС (пречишћен текст), уредило да се за износ ненаплаћених потраживања по основу промета електричне енергије за које постоји неизвесност наплате, врши исправка вредности потраживања на терет расхода обезвређења потраживања по групама, и то:

- комерцијалног снабдевања
- резервног снабдевања
- гарантованог снабдевања и то за подгрупе:
  - 1) потраживања од правних лица
  - 2) потраживања од домаћинстава

Потраживања од купаца, без обзира којој групи потраживања припадају, а чија потраживања са стањем на дан процене износе 200 и више милиона динара процењују се појединачно. Потраживања по којима је протекао рок за наплату више од годину дана отписују се индиректно у целости.

Процена наплативости потраживања, осим потраживања која се појединачно процењују и која се отписују индиректно у целости, врши се по групама и подгрупама применом коефицијента ненаплаћених потраживања на укупан износ признатих (фактурисаних) потраживања у текућем извештајном периоду, при чему се:

- 1) коефицијент ненаплаћеног потраживања утврђује као разлика броја 1 и коефицијента добијеног из односа наплаћеног потраживања и укупно исказаног потраживања у текућем и претходном упоредивом извештајном периоду,
- 2) уз уважавање свих догађаја насталих након датума биланса стања и то до 31. јануара наредне године по истеку пословне године за коју се састављају финансијски извештаји.

Изузетно, потраживања од купаца у поступку реструктурирања, у стечају или ликвидацији, без обзира на висину дуга, могу се процењивати и појединачно.

Призната споредна потраживања која укључују камату, трошкове принудне наплате и друге трошкове који се могу директно повезати са износом главног дуга накнадно се одмеравају на начин и по поступку као и главни дуг.

За примену рачуноводствене политике за исправку вредности потраживања по основу промета електричне енергије, донето је Упутство за обрачун обезвређења односно исправке вредности потраживања од купаца по основу промета електричне енергије, број 12.01.81661/1-17 од 08.2.2017. године. Наведеним Упутством се прецизније утврђује сам начин обрачуна обезвређења односно исправке вредности потраживања од купаца преко рачуна исправке вредности, а примењује се у:

- у организационом делу ЈП ЕПС који је одговоран за фактурисање и наплату на комерцијалном и резервном снабдевању, и
- у организационим деловима ЈП ЕПС који су одговорни за фактурисање и наплату на гарантованом снабдевању.

Обрачун исправке вредности потраживања од купаца на гарантованом снабдевању врши се одвојено за сваки од техничких центара, и то: Београд, Нови Сад, Ниш, Краљево, и Крагујевац. У обрачун обезвређења потраживања, у Техничким центрима Нови Сад и Ниш, нису укључена потраживања за таксе и камату на таксе за јавне медијске сервисе.

Налаз: Предузеће не врши исправку вредности свих потраживања за таксу и камату на таксу за јавни медијски сервис, од купаца на гарантованом снабдевању електричном енергијом. Наведено није у складу са чланом 35 став 9 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима ЈП ЕПС, којим је прописано да се призната споредна потраживања која укључују камату, трошкове принудне наплате и друге трошкове који се могу директно повезати са износом главног дуга, накнадно одмеравају на начин и по поступку као и главни дуг. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2018. годину и раније године.

Мере предузете у поступку ревизије: Предузеће је у току ревизије доставило инструкцију донету од стране шефа рачуноводства огранка ЕПС Снабдевање којом се даје упутство центрима за подршку гарантованом снабдевању да од трећег квартала 2019. године обрачун обезвређења односно исправка вредности потраживања од купаца по основу промета електричне енергије, треба да се ради за вредност укупног потраживања од купаца који укључују таксу и камату на таксу за јавни медијски сервис. Уз инструкцију доставило је и обрачун у складу са датом инструкцијом за трећи квартал 2019. године.

Расходи по основу обезвређења осталих потраживања признати су у износу од 1.011.285 хиљада динара, у складу са рачуноводственим политикама којима је уређено да се за потраживања од правних и физичких лица по којима је од рока за наплату протекло најмање 60 дана врши исправка вредности потраживања. Изузетно, може се вршити процена извесности наплате за ове групе дужника и појединачно. Исправка вредности потраживања не врши се од лица којима се истовремено и дугује и потраживања која проистичу из односа повезаних лица која послују у систему Електропривреде Србије, односно из међусобних односа ЈП ЕПС и привредних друштава (Напомена 2.1.5).

3.4.19. Остали приходи

Остали расходи исказани су у износу од 1.508.002 хиљаде динара.

Табела број 90: Структура осталих прихода

-у хиљадама динара-

Остали приходи	2018. година	2017. година
Добици од продаје материјала, учешћа у капиталу, нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	12.783	41.981
Приходи од укидања дугорочних резервисања по основу бенефиција запослених	56.325	167.915
Приходи од наплаћених отписаних потраживања и укидања исправке вредности потраживања и краткорочних финансијских пласмана	2.303	164.251
Приходи од смањења обавеза	133.031	6.614
Приходи од укидања дугорочних резервисања за заштиту животне средине и обнављање природних богатстава	40.054	40.554
Приходи од укидања дугорочних резервисања по основу судских спорова	365.750	154.841
Приходи од уговорене заштите од ризика	102.266	19.737

Остали приходи	2018. година	2017. година
Приходи од смањења обавеза за заштиту животне средине	169.933	354.827
Вишкови	30.409	110.123
Приходи од усклађивања вредности имовине-некретнине, постројења и опреме	18.519	68.556
Остали приходи из односа повезаних правних лица у саставу ЕПС групе	211	211
Остали приходи	576.418	306.387
Укупно	1.508.002	1.435.997

3.4.20. Остали расходи

Остали расходи исказани су у износу од 8.054.703 хиљада динара.

Табела број 91: Структура осталих расхода

-у хиљадама динара-

Остали расходи	2018. година	2017. година
Губици од расходовања, отписа и продаје основних средстава, нематеријалних улагања, учешћа и материјала	475.603	1.072.037
Губици по основу отписа краткорочних потраживања и репрограмираних потраживања од купаца	18.407	31.713
Губици по основу отписа осталих средстава	260	1.281
Губици од расходовања залиха	75.108	106.317
Расходи по основу обезвређења залиха	276.413	798.233
Мањкови	15.198	366.513
Трошкови спонзорства и донаторства	134.196	139.184
Расходи по основу исплаћених накнада запосленима из јавних предузећа са територије АП Косово и Метохија	5.601.628	5.337.095
Остали расходи	1.457.890	737.339
Укупно	8.054.703	8.589.712

Губици од расходовања, отписа и продаје основних средстава, нематеријалних улагања, учешћа и материјала, највећим делом у износу од 472.081 хиљаду динара односе се на губитке по основу расходоване имовине по попису из 2018. године.

Расходи по основу исплаћених накнада запосленима из јавних предузећа са територије АП Косово и Метохија у износу од 5.601.628 хиљада динара настали су по основу преноса средстава на име зарада и накнада зарада запослених у зависним јавним предузећима са територије АП Косово и Метохија, чији је оснивач ЈП „ЕПС“.

Закључком Владе Републике Србије, Југословенски комитет за сарадњу са Цивилном мисијом УН 03 број: 80/16 од 25. јануара 2000. године, одређено је да сви запослени у државним органима, покрајинским органима, органима локалне самоуправе, јавним предузећима чији је оснивач Република и установама у области здравства, просвете и другим јавним службама са подручја АП Косово и Метохија, задржавају статус запослених у тим органима, предузећима и установама. О спровођењу закључака непосредно ће се старати надлежни органи државне управе.

Закључком Владе Републике Србије 05 број 120-335/2007-14 од 25. децембра 2009. године прихваћена је Информација о потреби измене Закључка Владе 05 број: 120-335/2007-14 од 25. децембра 2008. године. Према наведеној Информацији исплата накнада плата, односно зарада које примају запослени у државним органима, органима локалне самоуправе, јавним службама и јавним предузећима чији је оснивач Република, односно локална самоуправа са територије АП Косово и Метохија, вршило се до краја 2008. године на основу следећих закључака Владе:

1) Закључак 05 Број 02-4586/2003-001 од 17. јула 2003. године, којим се утврђује износ плате или зараде, односно накнаде коју прима запослени у државним органима, органима локалне самоуправе, јавним службама и јавним предузећима чији је оснивач Република, односно локална самоуправа са територије АП Косово и Метохија,

2) Закључак 05 Број 120-1039/2005-002 од 24. фебруара 2005. године, којим се коригује увећање плате, односно зараде изабраних и постављених лица

3) Закључак 05 Број 120-335/2007 од 11. јануара 2007. године, којим се коригује висина накнаде плате, односно зараде за запослене који живе на територији АП Косово и Метохија а не раде и висина привремене накнаде која се исплаћује преко Националне службе за запошљавање корисницима који живе на територији АП Косово и Метохија.

4) Закључак 05 Број 120-335/2007 -12 од 27. децембра 2007. године, којим се коригује висина накнаде плате, односно зараде за запоселно који живе на територији АП Косово и Метохија а не раде и висина привремене накнаде која се исплаћује преко Националне службе за запошљавање корисницима који живе на територији АП Косово и Метохија.

У Информацији о потреби измене Закључка Владе 05 Број: 120-335/2007-14 од 25. децембра 2008. године наведено је да је прихваћена Информација о обрачуна и исплати плата, зарада и накнада запосленима у државним органима, организацијама, јавним службама и јавним предузећима са територије АП Косово и Метохија. Наведеном Информацијом утврђено је да се, почев од јануара 2009. године исплата накнада плата, односно зарада које примају запослени, обрачунавају и исплаћују тако да се:

- проценат увећања од 100% (дупла плата) замењује са процентом 50%,
- проценат увећања од 25 % замењује са процентом 12,5%,
- проценат увећања од 20% замењује са процентом 10%.

Према Информацији о потреби измене Закључка Владе 05 Број: 120-335/2007-14 од 25. децембра 2008. године, спровођење претходно наведеног Закључка довело је до проблема у спровођењу код републичких јавних предузећа и у том циљу припремљена је наведена Информација којом се изузимају републичка јавна предузећа од примене Закључка Владе 05 број: 120-335/2007-14 од 25. децембра 2008. године, већ ће исплату вршити у складу са раније усвојеним закључцима Владе по овом питању, као и програма пословања на које Влада даје сагласност.

Закључком је одређено да се Министарство за Косово и Метохију, Министарство финансија и Министарство рада и социјалне политике, као и сва друга министарства, обавезују да наведени закључак са Информацијом ради спровођења доставе јавним предузећима која обављају делатност у областима из утврђеног делокруга одговарајућег министарства и да обрачун и исплату плата и зарада врше у висини одређеној Закључком.

Надзорни одбор ЈП „ЕПС“ је донео одлуку број 12.01.596289/14-17 о доношењу Трогодишњег програма пословања Јавног предузећа „Електропривреде Србије“ за период 2018.-2020. године, а решењем Владе Републике Србије Број: 023-3183/2018 од 5. априла 2018. године дата је сагласност на исти.

Наведена средства за финансирање исплате зарада и накнада зарада запосленима за 2018. годину у јавним предузећима „Електрокосмет“, ПК „Косово“ и ТЕ „Косово“, са територије АП Косово и Метохија, које је основало Предузеће, пренета су наведеним јавним предузећима на основу донетог Трогодишњег програма пословања за период 2018.-2020. године. Увидом у рачуноводствену документацију, утврђено је да је и ранијих година вршен пренос средстава наведеним јавним предузећима са територије АП Косово и Метохија за финансирање исплате зарада и накнада зарада њихових запослених.

Према Образложењу руководства Предузећа број 12.01.522802/2-2019 од 26. септембра 2019. године, трошкови настали финансирањем зарада запослених у јавним предузећима на територији Косова и Метохије, настали су у сврху обављања пословне делатности обзиром да су усмерени на очување имовине јавних предузећа на територији АП Косово и Метохија, одржању и очувању минералних ресурса и људских ресурса који предузимају мере на очување наведене имовине а све у складу са законодавним оквиром Републике Србије, оснивачким актом матичног предузећа и датим препорукама ресорних органа. Због наведеног, поменуте расходе за финансирање зарада у износу од 5.601.628 хиљада динара за 2018. годину Предузеће није приликом обрачуна пореза на добит за 2018. годину укључило у пореску основицу.

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачења пореских закона од стране надлежних пореских органа у односу на трансакције и активности Предузећа могу се разликовати од тумачења Руководства Предузећа. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране надлежних пореских органа и Предузећу може бити одређен додатни износ пореза, камата и казни.

3.4.21. Нето добитак

Нето добитак за 2018. годину исказан је у износу од 1.588.784 хиљада динара.

Табела број 92: Нето добитак

Назив	2018. година
Добитак пре опорезивања	3.284.723
Порески расходи периода	(2.981.730)
Одложени порески приходи периода	1.285.791
Укупно	1.588.784

3.5. Извештај о осталом резултату

У складу са чланом 2 Закона о рачуноводству и Одељком 7 МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, Извештај о осталом резултату треба да пружи информације о укупном нето свеобухватном добитку или губитку за извештајни период, а његову структуру чине ставке прихода и расхода (укључујући и рекласификације услед кориговања) које нису признате у Билансу успеха. Компоненте осталог резултата чине ставке које се, према захтевима појединих МСФИ, признају у оквиру капитала. Анализом позиција исказаних у Извештају о осталом резултату за 2018. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

3.6. Извештај о променама на капиталу

Спровођењем поступка ревизије и анализом исказаних позиција у Извештају о променама на капиталу за 2018. годину утврђено је да предметни извештај, одражава финансијски положај Предузећа, да је састављен у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, параграфом 106-110 и да обезбеђује неопходне информације о финансијској позицији Предузећа које су корисне за доношење економских одлука корисницима финансијских извештаја.

3.7. Извештај о токовима готовине

Спровођењем поступка ревизије, односно увидом у пословне књиге Предузећа као и на основу анализе исказаних позиција у Извештају о токовима готовине за 2018. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са МРС 7 - Извештај о токовима готовине, чиме су обезбеђене релевантне информације о променама у готовини и готовинским еквивалентима Предузећа у оквиру пословних активности, активности инвестирања и финансирања.

3.8. Напомене уз финансијске извештаје

У складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, параграф 112, и чланом 2 Закона о рачуноводству, Напомене уз финансијске извештаје треба да пруже информације о основама за састављање финансијских извештаја, примењеним рачуноводственим политикама, додатним подацима који нису презентовани у финансијским извештајима, а доприносе бољем разумевању истих, као и другим подацима који су прописани у појединим МРС/МСФИ којима су за одређене позиције финансијских извештаја наведене и прописане информације које је Предузећа дужно да обелодани.

Напомене уз финансијске извештаје Предузећа састављене су у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја и чланом 2 Закона о рачуноводству, осим у делу који се односи на обелодањивања.

Некретнине, постројења и опрема која се вреднује по фер вредности

Одлуком о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа (пречишћен текст), у члану 10, прописано је да се некретнине, постројења и опрема, а које служе за обављање енергетске делатности, после почетног признавања исказују по ревалоризованом износу који представља њихову фер вредност на датум ревалоризације, умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вредности.

Процена фер вредности је вршена са стањем на дан 31.1.2016. године.

Параграфом 77 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, прописана је обавеза обелодањивања датума када је вршена ревалоризација и да ли је у њој учествовао независни проценитељ.

Инвестиционе некретнине које се вреднују по фер вредности

Одлуком о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа (пречишћен текст), у члану 18, прописано је да се инвестиционе некретнине, после почетног признавања мере по набавној вредности или цени коштања, умањеној за укупан износ исправке вредности по основу амортизације и укупан износ обезвређивања. Структура инвестиционих некретнина Предузећа, дата је следећом табелом:

Табела број 93: Структура инвестиционих некретнина

-у хиљадама динара-

Инвестиционе некретнине	Набавна вредност	Исправка вредности	Садашња вредност
Стамбени објекти	183.213	47.128	136.085
Пословни објекти	576.684	198.518	378.166
Укупно	759.897	245.646	514.251

Параграфом 79 МРС 40 – Инвестиционе некретнине, за инвестиционе некретнине које се вреднују по набавној вредности, прописана је обавеза обелодањивања фер вредност инвестиционих некретнина или објашњење разлога из ког се фер вредност инвестиционе некретнине не може поуздано одмерити.

Неусаглашена потраживања и обавезе

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2018. годину, Предузеће је навело да је у складу са чланом 18 Закона о рачуноводству, извршило усаглашавање потраживања и обавеза са дужницима и повериоцима са стањем на дан 31. октобра 2018. године и да нису констатовани материјално значајни износи неусаглашених потраживања и обавеза на наведени датум. Рачуноводственим политикама Предузеће није одредило критеријуме за одређивање материјалности грешке у финансијским извештајима (Напомена 2.1.5).

У поступку ревизије утврђено је да је од стране Извршног директора за послове финансија, издат Налог број 12.01.52294/1-18 од 23.10.2018. године, о усаглашавању, пласмана, потраживања и обавеза, у циљу обезбеђења јединственог спровођења законске, професионалне и интерне регулативе у обављању активности из надлежности послова финансија. Налогом су утврђени датуми на које се врши усаглашавање, садржај извештаја о попису финансијских пласмана, потраживања и обавеза у делу који се односи на усаглашавање и обелодањивања неусаглашених потраживања и обавеза у Напоменама уз финансијске извештаје.

Извештај о попису не садржи преглед неусаглашених потраживања и обавеза. Преглед неусаглашених потраживања и обавеза, према извештајима организационих делова Предузећа, дат је следећом табелом :

Табела број 94: Преглед извршеног усаглашавања потраживања са стањем на дан 30.9.2018. године

-у хиљадама динара-

Организациони део ЈП ЕПС	Усаглашен износ потраживања (укупно)	Неусаглашен износ потраживања (укупно)	ИОС-и који нису враћени	Салдо на дан 30.9.2018. године
				Укупно потраживања (усаглашено + неусаглашено)
Технички центри ЈП ЕПС (за све збирно)	1.750.029	-42.881	35.981	1.743.129
РБ Колубара	1.585.625	169.725	1.399.511	3.154.861
ТЕНТ	341.149	222.995	133.266	697.410
ХЕ Ђердап	857	4.811	11.975	17.643
ТЕ-КО Костолац	671.880	354.783	445.928	1.472.591
ТЕ-ТО Панонске	32.958	2.642	64	35.664
ХЕ Дринско-Лимске	8.621	44.819	44.819	98.259
Управа ЈП ЕПС	2.692.813	1.151.733	25.865.158	29.709.704
ЕПС Снабдевање - комерцијално и резервно	11.163.909	433.407	9.873.417	21.470.733
ЕПС Снабдевање – гарантовано снабдевање (Центри за подршку гарантованом снабдевању - збирно)	1.375.002	297.358	5.665.111	7.337.471
Укупно	19.622.843	2.639.392	43.475.230	65.737.465
Учешће	29,85%	4,02%	66,13%	100,00%

Табела број 95: Преглед извршеног усаглашавања обавеза са стањем на дан 30.9.2018. године

-у хиљадама динара-

Организациони део ЈП ЕПС	Усаглашен износ обавеза (укупно)	Неусаглашен износ обавеза (укупно)	ИОС-и који нису враћени	Салдо на дан 30.9.2018. године
				Укупно обавезе (усаглашено + неусаглашено)
Технички центри ЈП ЕПС (за све збирно)	443.722	26.349	643.296	1.113.367
РБ Колубара	1.145.918	187.767	200.927	1.534.612
ТЕНТ	1.964.807	307.092	290.137	2.562.036
ХЕ Ђердап	407.283	44.492	26.785	478.560
ТЕ-КО Костолац	209.538	138.035	80.436	428.009
ТЕ-ТО Панонске	2.359.831	46.400	33.247	2.439.478
ХЕ Дринско-Лимске	76.253	66.042	66.010	208.305
Управа ЈП ЕПС	889.425	15.827	6.127.727	7.032.979
ЕПС Снабдевање - комерцијално и резервно	3.947	8.904	44.186	57.037
ЕПС Снабдевање – гарантовано снабдевање (Центри за подршку гарантованом снабдевању - збирно)				
Укупно	7.500.724	840.908	7.512.751	15.854.383
Учешће	47,31%	5,30%	47,39%	100,00%

У поступку ревизије, независним потврдама салда (конфирмацијама) са узоркованим купцима, утврђено је, да са стањем на дан 31.12.2018. године, постоје неусаглашена потраживања, како је дато у наредној табели:

Табела број 96: Конфирмације купаца

-у хиљадама динара-

Р. бр.	Огранак ЈП ЕПС	Усаглашавање салда на дан 31.12.2018. године независном конфирмацијом - узорак	Неусаглашено	Усаглашено
1	Управа	7.820.903	1.796.432	6.024.471
2	ЕПС Снабдевање	29.643.657	1.852.540	27.791.117
3	Тент	76.300	14.172	62.129
4	ТЕ -КО Костолац	312.377	251.004	61.373
5	Панонске ТЕ-ТО	478.260	0	478.260
6	РБ Колубара	3.393.301	3.359.130	34.170
УКУПНО		41.724.798	7.273.278	34.451.520
Учешће неусаглашених/усаглашених потраживања		100%	17,41%	82,59%

Према извештајима појединих организационих делова Предузећа, дат је преглед неусаглашених обавеза са стањем на дан 31.12.2018. године.

Табела број 97: Конфирмације купаца

-у хиљадама динара-

Организациони део ЈП ЕПС	Усаглашен износ обавеза (укупно)	Неусаглашен износ обавеза (укупно)	ИОС-и који нису враћени	Салдо на дан 31.12.2018. године
				Укупно обавеза (усаглашено + неусаглашено)
РБ Колубара	1.146.663	389.195	200.927	1.736.785
ТЕНТ	2.234.138	31.165	159.227	2.424.530
Управа ЈП ЕПС	119.362.798	8.689.427	5.307.186	133.359.411
ХЕ Дринско-Лимске	220.239	1.053	622	221.914
Укупно	122.963.838	9.110.840	5.667.962	137.742.640
Учешће	89,27%	6,62%	4,11%	100%

Налаз: Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2018.годину, извршило обелодањивања датума када је вршена ревалоризација и да ли је у њој учествовао независни проценитељ, како је то за некретнине, постројења и опрему која се вреднује по фер вредности предвиђено параграфом 77 МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, информације о фер вредности инвестиционих некретнинама које се вреднују по набавној вредности, како је предвиђено параграфом 79 МРС 40 - Инвестиционе некретнине и неусаглашена потраживања и обавезе у укупном износу, како је предвиђено чланом 18 Закона о рачуноводству.

Ризик: Ако Предузеће не обелодањује информације прописане Законом о рачуноводству и појединим МРС/МСФИ, то може значајно умањити квалитет финансијских извештаја као основу за разумевање успешности, финансијског положаја и способности Предузећа да генерише токове готовине.

Препорука број 20: Препоручује се Предузећу да у Напоменама уз финансијске извештаје врши обелодањивања у складу са Законом о рачуноводству и захтевима појединих МРС/МСФИ, којима су за одређене позиције финансијских извештаја наведене и прописане информације које је Предузеће дужно да обелодани.

4. Потенцијалне обавезе

Предузеће је у Напоменама уз финансијске извештаје за 2018. годину, обелоданило потенцијалне обавезе по основу судских спорова и преузетих обавеза по основу уговорених улагања у инвестиције.

Потенцијалне обавезе по основу судских спорова

У поступку ревизије презентован је преглед судских спорова, према ком је Предузеће тужилац у 1.673 спора, од чега су 1.643 спора укупне вредности од 1.743.499 хиљада динара, док је вредност 29 спорова неодређена. Највећи део спорова се односи на потраживања за електричну енергију.

Табела број 98: Преглед судских спорова у којима је Предузеће тужилац

Врста спора	Број судских спорова у којима је Предузеће тужилац	Број спорова који има вредност	Укупна вредност спорова који имају вредност (у хиљадама динара)	Број спорова чија је вредност неодређена
Радни спор	4	4	982	0
Спор из промета роба и услуга (осим рачуна за електричну енергију)	7	5	61.354	1
Спор за наплату потраживања за електричну енергију	1.438	1.420	816.163	18
Имовински спорови	184	184	255.597	0
Остали спорови	40	30	609.403	10
Укупно	1.673	1.643	1.743.499	29

По истом прегледу, Предузеће је тужена страна у 5.949 спорова, од чега је вредност 5.712 спора исказана у износу од 4.682.226 хиљада динара, док је за 237 спорова вредност неодређена. Спорови се највећим делом односе на радне спорове и сметање државине и неосновано обогаћење.

Табела број 99: Преглед судских спорова у којима је Предузеће тужена страна

Врста спора	Број судских спорова у којима је Предузеће тужена страна	Број спорова који има вредност	Укупна вредност спорова који имају вредност (у хиљадама динара)	Број спорова чија је вредност неодређена
Радни спор	3.992	3.852	624.923	140
Спор из промета роба и услуга (осим рачуна за електричну енергију)	39	37	251.040	2
Сметање државине и неосновано обогаћење	1.299	1.270	692.768	29
Имовински спорови	423	409	2.261.634	14
Остали спорови	196	144	851.861	52
Укупно	5.949	5.712	4.682.226	237

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2018. годину, Предузеће је обелоданило потенцијалне обавезе за судске спорове у износу од 3.575.344 хиљаде динара, за које је навело да представљају процењену вредност судских спорова који се против њега воде.

Потенцијалне обавезе по основу споразума са локалним самоуправама

У поступку ревизије утврђено је да је Предузеће (или огранци из периода када су били привредна друштва, а за које је Предузеће правни следбеник) закључило споразуме или друга акта са локалним самоуправама, општинама или месним заједницама, о финансирању инфраструктурних пројеката или текућих трошкова, за којима настаје потреба као последица обављања делатности Предузећа. У пословним књигама, по том основу евидентирају се само

извршена плаћања за која је претходно закључен уговор и обавезе на основу испостављених фактура, привремених или окончаних ситуација. Стручне службе Предузећа, доставиле су Споразуме, уговоре и друга акта закључена са локалним самоуправама, као и преглед реализације обавеза које су проистекле по том основу, како је дато у следећој табели:

Табела број 100: Преглед споразума са локалним самоуправама

Редни број	Назив споразума или другог акта	Повод за закључење споразума или другог акта	Датум закључења споразума или другог акта са локалном самоуправом	Процењена вредност потребних средстава за финансирање укупно презетих обавеза	Евидентиран износ по основу споразума и других аката до 31.12.2018. године (у хиљадама динара)
1.	Програмска основа за пресељење насеља Вреоци	проширење површинског копа „Поље Д“ у Колубарском басену	12.11.2007. године	није наведена процењена вредност	47.732
2.	Споразум о спровођењу Програма пресељења насеља Зеоке	отварање површинског копа Поље Е	22.12.2014. године	није процењена вредност потребних средстава	2.880
3.	Споразум о спровођењу програма пресељења дела насеља Барошевац	отварање површинских копова Е и Ц	18.11.2011. године	12.810.000 еур	1.875
4.	Споразум којим се уређују међусобни односи везани за пресељења објеката са јавним функцијама са подручја КО Мали Борак и КО Скобаљ	површински коп „Тамнава западно поље“;	29.08.2008. године	3.222.000 еур	213.766
5.	Споразум о финансирању пресељења споменика културе који се налазе у зони утицаја рударских радова	пресељења споменика културе који се налазе у зони утицаја рударских радова, од стране РБ „Колубара“	31.01.2014. године	47.498.420 динара са ПДВ-ом	32.200
6.	Споразум о реализацији инвестиционог програма ПК „Радљево“ (за обе фазе) Споразум о регулисању међусобних односа поводом отварања површинског копа „Радљево“ - I фаза (део који се односи на прву фазу)	организовано пресељење становништва и измештање насеља и инфраструктурних система због отварања и изградње будућег површинског копа	24.12.2014. године	170,6 милиона Еур 6.242.448.002 динара	500.939
7.	Споразум о уређењу међусобних односа на финансирању поправке и унапређења инфраструктурних објеката на територији Града Пожаревца	у циљу смањења штетних дејстава која настају услед предузимања активности на експлоатацији минералних сировина Огранка ТЕ-КО Костолац на околна насеља	10.07.2017. године	300.000.000 динара	193.552

Редни број	Назив споразума или другог акта	Повод за закључење споразума или другог акта	Датум закључења споразума или другог акта са локалном самоуправом	Процењена вредност потребних средстава за финансирање укупно презетих обавеза	Евидентиран износ по основу споразума и других аката до 31.12.2018. године (у хиљадама динара)
8.	Уговор о заједничком финансирању изградње канализације у насељу Корбово	У оквиру реализације Инвестиционог програма ХЕПС „Ђердап 2“ а у складу са Програмом радова на релокацији и заштити насеља у приобаљу ХЕ „Ђердап 2“ у Општини Кладово	20.03.2012. године	97.321.233 динара	66.828
9.	Регулисање међусобних односа, права и обавеза у вези заједничког финансирања радова на изградњи канализације-Велика Врбица	реализација инвестиционог пројекта ХЕПС „Ђердап 2“, а у складу са програмом радова на релокацији и заштити насеља у приобаљу ХЕ „Ђердап 2“ у Општини Кладово.	04.05.2016. године	102.900.035 динара	66.173
10.	Споразум о заједничкој доградњи марине за прихват и смештај пловила у Кладову	У циљу обезбеђења услова за даљи развој туризма, заштиту обале, уређење приобалног простора, доградњу привезишта и довођење марине за прихват и смештај пловила у Кладову у функционално стање	21.04.2011. године	није наведена процењена вредност	
11.	Уговор о Заједничком финансирању изградње канализације насеља Милугиновац	реализација инвестиционог пројекта ХЕПС „Ђердап 2“, а у складу са програмом радова на релокацији и заштити насеља у приобаљу ХЕ „Ђердап 2“ у Општини Кладово	20.03.2012. године	68.039.400 динара	23.565
12.	Споразум закључен са Општином Мајданпек и Припадајући Анекси 1 и Анекс 2	регулисани, коначно и дефинитивно, своје међусобне односе, права и обавезе у вези изградње друштвених, сада државних, јавних објеката у релоцираном насељу Доњи Милановац	01.11.2016. године датум закључења Анекса 2, који је на снази	није наведена процењена вредност	12.617

Наведеним споразумима Преузеће је преузело обавезе да:

- благовремено обезбеди средства за финансирање пресељења насеља и измештање месних гробља која су потребна за прибављање и уређење парцела на новим локацијама, комунално опремање насеља и унапређење еколошких услова живота, исплату накнаде ранијим сопственицима за експроприсане непокретности, уређење гробља и пресељење гробних места;

- финансира изградњу објеката општег значаја у складу са важећим просторним и урбанистичким плановима, и то: прибављање земљишта на новој локацији, финансирање израде планске и техничке документације и парцелације земљишта, финансирање израде

комуналне, саобраћајне и друге инфраструктуре у новим насељима као и објеката од јавног интереса на одређеним локацијама;

- пружа финансијску подршку Месним заједницама (најчешће је предвиђено да се сваке године уреди посебним уговором);

- изгради и адаптира друштвене и културне садржаје, реконструише и адаптира здравствене објекте, цркве и сл.;

- изгради и адаптира основне школе и пратеће садржаје;

- финансира пресељења споменика културе;

- додатним улагањима поправи и унапреди инфраструктурне објекте који су оштећени или којима прети опасност од настанка оштећења у седам месних заједница које гравитирају производним погонима Огранка ТЕ-КО Костолац;

- изгради техничку документацију потребну за реализацију споразума о заједничкој доградњи марине за прихват и смештај пловила у Кладову и уступи земљиште за реализацију радова;

- финансира изградњу канализације итд.

С друге стране, локалне самоуправе су се наведеним споразумима такође обавезале да ће:

- организовати благовремено доношење одговарајућих урбанистичких планова за насеља која буду одређена за пресељење и других одлука и планских докумената потребних за спровођење пресељења;

- обезбеђивати потребне услове у оквиру своје надлежности за спровођење поступака експропијација непокретности у насељима;

- прибављати земљиште за локације на којима ће се вршити пресељење насеља;

- покретати и водити поступке за решавање имовинско – правних односа и прибављања земљишта, обезбедити планску и техничку документацију (идејне, главне пројекте, катастарско-типографске планове и др.), потребне услове и сагласности надлежних институција;

- прибављати акте о урбанистичким условима, одобрења за градњу и употребне дозволе за објекте које треба реконструисати;

- обезбеђивати пресељење споменика културе уз финансирање од стране Предузећа;

- се реализација обавеза Предузећа вршити преко општине, односно јавних предузећа чији је оснивач општина итд;

- за реализацију уговора, спроводити поступке јавних набавки, закључивати уговоре са изабраним понуђачима, именовати лица за вршење стручног надзора по закљученим уговорима, омогућавати све потребне услове за рад комисија у пословима контроле у органима и на објектима Општине.

Закључењем наведених споразума, Предузеће је преузело обавезе, за које није вршило процену вероватноће и износа средстава потребних за њихово измирење. Наведене обавезе нису у потпуности под контролом Предузећа, тј. зависе и од испуњења обавеза преузетих од стране локалних самоуправа, потписница споразума. Такође, у неким од споразума (Програмских основа и слично) није наведена процењена вредност потребних средстава Предузећа за финансирање укупно преузетих обавеза, или су наведене процењене вредности потребних финансијских средстава за испуњење обавеза Предузећа, које с обзиром да потичу из ранијих година, нису довољно поуздане.

Одлуком о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа (пречишћен текст), у члану 37, прописано је да се могућа обавеза која проистиче из прошлих догађаја, а чије постојање ће бити потврђено наступањем или ненаступањем једног или више неизвесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом Предузећа или ако садашња обавеза

која проистиче из прошлих догађаја није призната зато што није вероватно да ће одлив ресурса бити потребан за њено измирење или ако се износ обавезе не може поуздано измерити, обелодањује као потенцијална обавеза.

Параграфом 30 МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, прописано је да се потенцијалне обавезе могу појавити на начин који првобитно није био очекиван, те се стога оне стално процењују да би се утврдило да ли одлив ресурса који представљају економске користи постаје вероватан. Када постане вероватно да ће одливи будућих економски користи бити захтеван за ставку с којом је претходно поступано као са потенцијалном обавезом, резервисање се признаје у финансијским извештајима периода у којем промена вероватноће настаје (осим у веома ретким околностима када поуздана процена не може да се направи).

Параграфом 86. МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, прописано је да, осим ако могућност било ког одлива при измирењу није мала, ентитет обелодањује, за сваку групу потенцијалне обавезе на крају извештајног периода, кратак опис природе потенцијалне обавезе и када је изводљиво, процену њеног финансијског ефекта, показатеље неизвесности у вези са износом или временом доспећа сваког одлива и могућност сваке надокнаде.

Налаз: Предузеће није у финансијским извештајима за 2018. годину обелоданило потенцијалне обавезе према локалним самоуправама, које се односе на финансирање инфраструктурних пројеката или текућих трошкова, а за којима настаје потреба као последица обављања делатности Предузећа. Наведене обавезе нису у потпуности под контролом Предузећа, јер зависе и од испуњења обавеза преузетих од стране локалних самоуправа, потписница споразума. У неким споразумима није наведена вредност потребних финансијских средстава за испуњење обавеза Предузећа или наведена вредност није довољно поуздана, јер потиче из ранијих година. Предузеће није вршило процену вероватноће и износа средстава потребних за њихово измирење, која није мала, с обзиром да се врше плаћања и евидентирају обавезе по испостављеним фактурама и ситуацијама. Наведено није у складу са чланом 37 Одлуке о рачуноводственим политикама и начелима Предузећа (пречишћен текст) и параграфима 30 и 86 МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје за 2018. годину.

Ризик: Ако Предузеће не врши процењивање обавеза према локалним самоуправама, које се односе на финансирање инфраструктурних пројеката или текућих трошкова, а за којима настаје потреба као последица обављања делатности Предузећа и у складу са проценом не врши резервисање или обелодањивање потенцијалних обавеза у финансијским извештајима, корисници финансијских извештаја неће имати информације о свим потенцијалним одливима готовине из Предузећа.

Препорука број 21: Препоручује се Предузећу да у складу са параграфима 30 и 86 МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, приликом састављања финансијских извештаја, врши процену вероватноће и износа обавеза према локалним самоуправама, које се односе на финансирање инфраструктурних пројеката или текућих трошкова, а за којима настаје потреба као последица обављања делатности Предузећа и да у складу са извршеном проценом у финансијским извештајима искаже резервисања или врши захтевана обелодањивања потенцијалних обавеза.

5. Накнадни догађаји настали између датума финансијских извештаја и датума извештаја ревизора

Предузеће је у Напоменама уз Финансијске извештаје за 2018. годину обелоданило следеће догађаје након извештајног периода:

- Изградњу система за одсумпоравање димних гасова у четири блока Тент-а А, која је почела у фебруару 2019. године у термоелектрани „Никола Тесла А“ у Обреновцу;
- Закључење Уговора о наменској краткорочној позајмици са зависним правним лицем ОДС ЕПС Дистрибуција д.о.о. Београд;
- Догађаје везане за кредите од међународних финансијских организација, који се односе на продужење рока за коришћење КfW средстава;
- измене Закона о накнадама за коришћење јавних добара, којим се, између осталог, уводе и накнаде за унапређење енергетске ефикасности. Обвезник накнаде за унапређење енергетске ефикасности је и енергетски субјект који обавља енергетску делатност снабдевања електричне енергије и
- Престанак права коришћења на неизграђеном грађевинском земљишту и упису права јавне својине, по основу Закључка 05 Број: 464-4875/2019-1 од 16. маја 2019. године, донетог од стране Влада Републике Србије.

Поред обелодањених догађаја након извештајног периода, значајни догађаји до датума извештаја ревизора су и:

- Престанак права коришћења Предузећа на водном земљишту, по основу Закључка 05 Број: 464-5615/2019 од 13. јуна 2019. године, донетог од стране Влада Републике Србије,
- Престанак права коришћења Предузећа на пољопривредном земљишту, шуми и шумском земљишту, по основу Закључка 05 Број: 464-7326/2019 од 25. јула 2019. године, донетог од стране Влада Републике Србије.

6. Друга питања у поступку ревизије

Иако циљ ове ревизије није био давање мишљења о усклађености пословања, вршењем ревизије финансијских извештаја утврдили смо следеће неправилности:

1) Предузеће непосредно примењује Посебан колективни уговор за Електропривреду Србије (заводни број Владе Републике Србије 05 број 11-673/2015-2 од 28. јануара 2015. године) и Колективни уговор о изменама и допунама Посебног Колективног уговора за Електропривреду Србије (заводни број Владе Републике Србије 05 број 11-1169/2018-1 од 7. фебруара 2018. године), који су потписани од стране Синдиката радника ЕПС и Министарства рударства и енергетике. Колективни уговор код послодавца према члану 3 Закона о раду⁴⁰, није закључен.

2) Предузеће је донело и применило следећа акта:

- Споразум председника самосталног синдиката и директора о обрачуну и исплати дела зараде по основу доприноса запослених пословном успеху ЕПС групе број 12.01.12671/2-16 од 8. фебруара 2016. године, којим је утврђено да запосленом припада 210 динара у бруто износу за сваких остварених пуних осам часова рада у месецу у којем се врши исплата по основу остварених редовних часова рада у месецу. Предузеће је наведени Споразум применило на обрачун и исплату зарада у 2018. години.

- Споразум председника самосталног синдиката и в.д. директора о висини и надокнади трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора запослених у јавном предузећу ЕПС, Београд број 12.03.595644/1-18 од 27. јануара 2018. године, којим је повећан нето износ накнада за топли оброк са 200,00 динара на 300,00 динара дневно и регрес за коришћење годишњег одмора са 36.298,00 динара на 50.000,00 динара у бруто износу.

⁴⁰ „Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 – одлука УС, 113/2017 и 95/2018

Чланом 3. Споразума прописано је да запослени остварује право на наведене надокнаде почев од 1. септембра 2018. године. Предузеће је наведени Споразум применило на обрачун и исплату зарада у 2018. години.

Предузеће је донело акта којима је повећало износ надокнада трошкова за исхрану у току рада, регреса за коришћење годишњег одмора запослених и дела зараде по основу доприноса запослених пословном успеху ЕПС групе иако је чланом 4 Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава⁴¹ прописано да су ништаве одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања код субјеката, донет за време примене овог закона.

⁴¹ „Службени гласник РС“, бр. 116/2014 и 95/2018

ПРИЛОГ III

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА
СРБИЈЕ“, БЕОГРАД ЗА 2018. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ“, БЕОГРАД

---

1. БИЛАНС СТАЊА	168
2. БИЛАНС УСПЕХА	173
3. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ	176
4. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ	178
5. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ	180

Образац 1

1. БИЛАНС СТАЊА
на дан 31.12.2018. године

-у хиљадама динара-

Позиција	Напомена	Текућа година	Претходна година	
			Крајње стање 31.12.2017.	Почетно стање 1.1.2017.
АКТИВА				
А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ				
Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0010 + 0019 + 0024 + 0034)		873.191.744	865.781.183	863.828.847
I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008 + 0009)		9.021.744	6.621.284	4.290.278
1. Улагања у развој				
2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права		3.318.437	1.160.489	1.105.019
3. Гудвил				
4. Остала нематеријална имовина		62.148	79.820	224
5. Нематеријална имовина у припреми		5.641.159	5.380.975	3.185.035
6. Аванси за нематеријалну имовину				
II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011+0012+0013+0014+0015+0016+0017+0018)		770.269.794	766.219.496	769.476.146
1. Земљиште		49.448.799	49.831.950	49.473.789
2. Грађевински објекти		272.426.414	276.414.951	281.568.728
3. Постројења и опрема		342.007.284	349.932.437	353.155.859
4. Инвестиционе некретнине		514.251	522.451	530.516
5. Остале некретнине, постројења и опрема		124.035	124.759	143.321
6. Некретнине, постројења и опрема у припреми		85.274.760	66.409.737	59.721.671
7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми				
8. Аванси за некретнине, постројења и опрему		20.474.251	22.983.211	24.882.262
III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (0020 + 0021 + 0022 + 0023)		437.519	438.332	423.142
1. Шуме и вишегодишњи засади		437.519	438.332	423.147
2. Основно стадо				
3. Биолошка средства у припреми				
4. Аванси за биолошка средства				
IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0025 + 0026 + 0027 + 0028 + 0029 + 0030 + 0031 + 0032 + 0033)		93.071.734	91.883.561	87.560.117
1. Учешћа у капиталу зависних правних лица		79.752.219	77.994.044	77.953.137
2. Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима		406.457	406.457	406.457
3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају		3.408.263	5.116.254	300.876

Позиција	Напомена	Текућа година	Претходна година	
			Крајње стање 31.12.2017.	Почетно стање 1.1.2017.
4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима		2.443.135	1.222.071	1.389.065
5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима		306	972	3.037
6. Дугорочни пласмани у земљи		181.581	195.388	609.638
7. Дугорочни пласмани у иностранству				
8. Хартије од вредности које се држе до доспећа				
9. Остали дугорочни финансијски пласмани		6.879.773	6.948.375	6.897.907
V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035 + 0036 + 0037 + 0038 + 0039 + 0040 + 0041)		390.953	618.510	2.079.159
1. Потраживања од матичног и зависних правних лица				
2. Потраживања од осталих повезаних лица				
3. Потраживања по основу продаје на робни кредит				
4. Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу				
5. Потраживања по основу јемства				
6. Спорна и сумњива потраживања				
7. Остала дугорочна потраживања		390.953	618.510	2.079.159
V. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА				
Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044 + 0051 + 0059 + 0060 + 0061 + 0062 + 0068 + 0069 + 0070)		108.611.346	121.191.169	141.354.021
I. ЗАЛИХЕ (0045 + 0046 + 0047 + 0048 + 0049 + 0050)		25.754.615	26.638.180	23.963.157
1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар		21.397.035	20.699.893	18.825.228
2. Недовршена производња и недовршене услуге		349.130	344.555	331.898
3. Готови производи		1.593.557	2.313.178	2.017.388
4. Роба		2.097	1.695	881
5. Стална средства намењена продаји				
6. Плаћени аванси за залихе и услуге		2.412.796	3.278.859	2.787.762
II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056 + 0057 + 0058)		48.886.872	52.337.934	54.686.365
1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица		7.898.311	9.914.206	8.796.645
2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица			165.025	4.786
3. Купци у земљи - остала повезана правна лица		152		
4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица				
5. Купци у земљи		40.813.105	41.897.392	45.498.483
6. Купци у иностранству		50.586	241.384	125.519
7. Остала потраживања по основу продаје		124.718	119.927	260.932

Позиција	Напомена	Текућа година	Претходна година	
			Крајње стање 31.12.2017.	Почетно стање 1.1.2017.
III. ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА		3.210.287	2.903.666	1.831.302
IV. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА		12.149.384	10.012.765	8.089.760
V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА				
VI. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0063 + 0064 +0065 +0066 + 0067)		847.914	2.032.479	1.370.387
1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица				
2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица				
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи		535	796	120.348
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству				
5. Остали краткорочни финансијски пласмани		847.379	2.031.683	1.250.039
VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА		12.379.744	23.857.069	48.069.815
VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ		2.816.727	2.253.378	2.365.437
IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА		2.565.803	1.155.698	977.798
Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0042 + 0043)		981.803.090	986.972.352	1.005.182.868
Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА		224.851.485	144.948.923	155.383.277
ПАСИВА				
A. КАПИТАЛ (0402 + 0411 - 0412 + 0413 + 0414 + 0415 - 0416 + 0417 + 0420 - 0421) > 0 = (0071 - 0424 - 0441 - 0442)		681.161.381	684.312.025	694.197.435
I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403 + 0404 + 0405 + 0406 + 0407 + 0408 + 0409+0410)		360.011.186	360.011.186	360.011.186
1. Акцијски капитал				
2. Удели друштва са ограниченом одговорношћу				
3. Улози				
4. Државни капитал		359.939.739	359.939.739	359.939.739
5. Друштвени капитал				
6. Задружни удели				
7. Емисиона премија				
8. Остали основни капитал		71.447	71.447	71.447
II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ				
III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ				
IV. РЕЗЕРВЕ				
V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ		430.695.571	434.838.747	436.795.697

Позиција	Напомена	Текућа година	Претходна година	
			Крајње стање 31.12.2017.	Почетно стање 1.1.2017.
VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)				
VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (дуговна салда рачуна групе 33 осим 330)		257.524	261.695	415.242
VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418+0419)		11.140.086	12.042.249	20.721.525
1. Нераспоређени добитак ранијих година		9.551.302	12.040.249	20.721.525
2. Нераспоређени добитак текуће године		1.588.784		
IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ				
X. ГУБИТАК (0422 + 0423)		120.427.938	122.316.462	122.915.731
1. Губитак ранијих година		120.427.938	122.316.462	122.915.731
2. Губитак текуће године				
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425 + 0432)		130.746.654	128.522.323	138.746.220
I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426 + 0427 + 0428 + 0429 + 0430 + 0431)		16.615.786	12.960.754	12.813.911
1. Резервисања за трошкове у гарантном року				
2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава		3.229.148	2.962.777	2.744.881
3. Резервисања за трошкове реструктурирања				
4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених		11.188.358	7.150.127	7.089.669
5. Резервисања за трошкове судских спорова		2.198.256	2.787.825	2.867.154
6. Остала дугорочна резервисања		24	60.025	112.207
II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0433 + 0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)		114.130.868	115.561.569	125.932.309
1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал		80.500	80.500	80.500
2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима				
3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима				
4. Обавезе по емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана				
5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи		24.695.020	27.433.028	27.005.809
6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству		89.259.891	87.524.019	92.226.279
7. Обавезе по основу финансијског лизинга				
8. Остале дугорочне обавезе		95.457	524.022	6.619.721
В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ		69.961.356	71.247.147	72.865.438
Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0443 + 0450 + 0451 + 0459 + 0460 + 0461 + 0462)		99.933.699	102.890.857	99.373.775
I. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ		14.100.797	12.170.677	10.584.515

Позиција	Напомена	Текућа година	Претходна година	
			Крајње стање 31.12.2017.	Почетно стање 1.1.2017.
ОБАВЕЗЕ (0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448 + 0449)				
1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица				
2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица				
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи				
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству				
5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји				
6. Остале краткорочне финансијске обавезе		14.100.797	12.170.677	10.584.515
II. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ		505.594	1.691.399	2.027.067
III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0452 + 0453 + 0454 + 0455 + 0456 + 0457 + 0458)		47.118.814	47.213.780	45.842.979
1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи		22.283.203	29.543.756	28.802.098
2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству			2.466	
3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи		45.961		
4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству				
5. Добављачи у земљи		16.891.731	12.297.902	11.672.139
6. Добављачи у иностранству		7.628.549	4.756.480	4.939.961
7. Остале обавезе из пословања		269.370	613.176	428.781
IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ		12.315.089	17.380.543	10.917.606
V. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ		7.595.757	6.525.731	7.449.135
VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ		7.879.905	7.494.897	12.259.384
VII. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА		10.417.743	10.413.830	10.293.089
Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0412 + 0416 + 0421 - 0420 - 0417 - 0415 - 0414 - 0413 - 0411 - 0402) > 0 = (0441 + 0424 + 0442 - 0071) > 0				
Ђ. УКУПНА ПАСИВА (0424 + 0442 + 0441 + 0401 - 0463) > 0		981.803.090	986.972.352	1.005.182.868
Е. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА		224.851.485	144.948.923	155.383.277

Образац 2

2. БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2018. до 31.12.2018. године

-у хиљадама динара-

Позиција	Напомена	И з н о с	
		Текућа година	Претходна година
ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1009 + 1016 + 1017)		263.996.008	252.112.496
I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004 + 1005 + 1006 + 1007 + 1008)			
1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту			
2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту			
3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту			
4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту			
5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту			
6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту			
II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010 + 1011 + 1012 + 1013 + 1014 + 1015)		261.717.652	249.555.319
1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту		36.374.625	32.653.006
2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту		2.833.296	3.748.289
3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту		865.568	923.863
4. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту			
5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		221.231.713	211.672.313
6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту		412.450	557.848
III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.		610.538	862.113
IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ		1.667.818	1.695.064
РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019 - 1020 - 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025 + 1026 + 1027 + 1028 + 1029) > 0		254.668.617	242.326.726
I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ		86.546	78.821
II. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ		1.030.913	1.438.051
III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА		23.084	962.087

Позиција	Напомена	Износ	
		Текућа година	Претходна година
IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА		738.131	653.639
V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА		10.588.489	9.608.159
VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ		106.237.256	103.272.834
VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ		57.185.197	59.351.790
VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА		22.041.917	16.789.421
IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ		31.590.359	31.731.077
X. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА		6.220.759	2.653.891
XI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ		21.033.960	20.587.232
В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1018) > 0		9.327.391	9.785.770
Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018 - 1001) > 0			
Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033 + 1038 + 1039)		11.201.260	17.734.737
I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034 + 1035 + 1036 + 1037)		1.046.970	727.878
1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица		47.263	14.763
2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица		711.689	650.464
3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата			
4. Остали финансијски приходи		288.018	62.469
II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)		6.295.532	6.096.967
III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		3.858.758	10.909.892
Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041 + 1046 + 1047)		6.889.945	4.015.154
I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042 + 1043 + 1044 + 1045)		316.351	572.643
1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима		10.604	239.978
2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима			
3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата			
4. Остали финансијски расходи		305.747	332.665
II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		1.326.430	1.394.822
III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		5.247.164	2.047.689
Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1040)		4.311.315	13.719.583
Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040 - 1032)			

Позиција	Напомена	Износ	
		Текућа година	Претходна година
З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА		3.273.858	2.286.363
И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА		7.081.140	13.959.371
Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ		1.508.002	1.435.997
К. ОСТАЛИ РАСХОДИ		8.054.703	8.589.712
Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1030 - 1031 + 1048 - 1049 + 1050 - 1051 + 1052 - 1053)		3.284.723	4.678.630
Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1031 - 1030 + 1049 - 1048 + 1051 - 1050 + 1053 - 1052)			
М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА			
Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА			
Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1054 - 1055 + 1056 - 1057)		3.284.723	4.678.630
О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1055 - 1054 + 1057 - 1056)			
П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА		2.981.730	2.869.617
II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА			
III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА		1.285.791	1.587.372
Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА			
С. НЕТО ДОБИТАК (1058 - 1059 - 1060 - 1061 + 1062)		1.588.784	3.396.385
Т. НЕТО ГУБИТАК (1059 - 1058 + 1060 + 1061 - 1062)			
I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА			
II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ			
III. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			
1. Основна зарада по акцији			
2. Умањена (разводњена) зарада по акцији			

Образац 3

3. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2018. до 31.12.2018. године

-у хиљадама динара-

Позиција	И з н о с	
	Текућа година	Претходна година
А. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА	1.588.784	3.396.385
I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)		
II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)		
Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК		
а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима		
1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	5.178	16.416
а) повећање ревалоризационих резерви		
б) смањење ревалоризационих резерви		
2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања		
а) добици		
б) губици		
3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала		
а) добици		
б) губици		
4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава		
а) добици		
б) губици		
б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима		
1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања		
а) добици		
б) губици		
2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање		
а) добици		
б) губици		
3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хединга) новчаног тока		
а) добици		
б) губици		
4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	4.171	147.669
а) добици		

Позиција	И з н о с	
	Текућа година	Претходна година
б) губици	9.349	164.085
I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) > 0		
II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) > 0		
III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	9.349	164.085
IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021) > 0		
V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021) > 0		
В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА		
I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2022 - 2023) > 0	1.598.133	3.560.470
II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2023 - 2022) > 0		
Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2027 + 2028) = АОП 2024 > 0 или АОП 2025 > 0		
1. Приписан већинским власницима капитала		
2. Приписан власницима који немају контролу		

Образац 4

4. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

за период од 1. јануара до 31. децембра 2018. године

-у хиљадама динара-

Позиција	Текућа година	Претходна година
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	260.629.032	244.700.731
1. Продаја и примљени аванси	258.365.009	235.722.178
2. Примљене камате из пословних активности	1.471.027	6.118.696
3. Остали приливи из редовног пословања	792.996	2.859.857
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	221.360.902	230.888.011
1. Исплате добављачима и дати аванси	103.929.867	121.210.784
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	59.088.577	58.351.176
3. Плаћене камате	3.135.430	2.630.529
4. Порез на добитак	3.729.900	12.800.029
5. Одливи по основу осталих јаваних прихода	51.477.128	35.895.493
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	39.268.130	13.812.720
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	2.263.871	1.179.875
1. Продаја акција и удела (нето приливи)		
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава		287.394
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)	229.188	
4. Примљене камате из активности инвестирања	2.034.683	892.481
5. Примљене дивиденде		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 од 3)	36.668.476	37.711.527
1. Куповина акција и дивиденди	1.184	
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	36.667.292	34.703.609
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)		3.007.918
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)		
IV. Нето одливи готовине из активности инвестирања (II-I)	34.404.605	36.531.652
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 5)		2.405.403
1. Увећање основног капитала		
2. Дугорочни кредити (нето приливи)		2.405.403
3. Краткорочни кредити (нето приливи)		
4. Остале дугорочне обавезе		
5. Остале краткорочне обавезе		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	16.389.747	3.270.196
1. Откуп сопствених акција и удела		

Позиција	Текућа година	Претходна година
2. Дугорочни кредити (одливи)	8.990.679	
3. Краткорочни кредити (одливи)		
4. Остале обавезе (одливи)		270.196
5. Финансијски лизинг		
6. Исплаћене дивиденде	7.399.068	3.000.000
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	16.389.747	864.793
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (401+413+425)	262.892.903	248.286.009
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (405+419+431)	274.419.125	271.869.734
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (440-441)		
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (441-440)	11.526.222	23.583.725
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	23.857.069	48.069.815
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	89.691	153.116
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	40.794	782.137
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (442-443+444+445-446)	12.379.744	23.857.069

Образац 5

5. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2018. до 31.12.2018. године

-у хиљадама динара-

ОПИС	Компоненте капитала			Компоненте осталог резултата		Укупан капитал
	Основни капитал	Губитак	Нераспоређени добитак	Ревалоризационе резерве	Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају	
Почетно стање на дан 01.01.						
а) дуговни салдо рачуна		122.708.986			415.242	694.404.180
б) потражни салдо рачуна	360.011.186		20.721.525	436.795.697		
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
а) исправке на дуговних страна рачуна		206.745				206.745
б) исправке на потражној страни рачуна						
Кориговано почетно стање на дан 01.01.						
а) кориговани дуговни салдо рачуна		122.915.731			415.242	694.197.435
б) кориговани потражни салдо рачуна	360.011.186		20.721.525	436.795.697		
Промене у _____ претходној години						
а) промет на дуговој страни рачуна			8.681.276	1.956.950		9.885.410
б) промет на потражној страни рачуна		599.269			153.547	
Стање на крају претходне године 31.12.						
а) дуговни салдо рачуна		122.316.462			261.695	684.312.025

б) потражни салдо рачуна	360.011.186		12.040.249	434.838.747		
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
а) исправке на дуговних страна рачуна						
б) исправке на потражној страни рачуна						
Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.						
а) кориговани дуговни салдо рачуна		122.316.462			261.695	684.312.025
б) кориговани потражни салдо рачуна	360.011.186		12.040.249	434.838.747		
Промене у _____ текућој години						
а) промет на дуговој страни рачуна			900.163	4.143.176		3.150.644
б) промет на потражној страни рачуна		1.888.524			4.171	
Стање на крају текуће године 31.12. _____						
а) дуговни салдо рачуна		120.427.938			257.524	681.161.381
б) потражни салдо рачуна	360.011.186		11.140.086	430.695.571		